

Załącznik do uchwały nr 222 Komitetu Monitorującego Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój z dnia 2 października 2018 r. w sprawie zatwierdzenia propozycji zmian Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 PO WER 2014-2020

27 grudnia 2017

**Fundusze
Europejskie**
Wiedza Edukacja Rozwój

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów	4
Sekcja 1. Wkład programu w realizację strategii Europa 2020 oraz w osiągnięcie spójności gospodarczo-społecznej i terytorialnej	8
Sekcja 1.1 Wkład programu w realizację Strategii Europa 2020 oraz w osiągnięcie spójności gospodarczo-społecznej i terytorialnej	8
<i>Uzasadnienie wyboru celów tematycznych i priorytetów inwestycyjnych</i>	30
Sekcja 1.2 Rozkład środków finansowych	35
<i>Uzasadnienie podziału środków między cele tematyczne i priorytety inwestycyjne</i>	35
<i>Strategia inwestycyjna programu</i>	37
Sekcja 2. Opis układu osi priorytetowych	38
Sekcja 2A. Opis osi priorytetowych	38
<i>Oś I Osoby młode na rynku pracy</i>	38
<i>Oś II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji</i>	55
<i>Oś III Szkolnictwo wyższe dla gospodarki i rozwoju</i>	193
<i>Oś IV Innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa</i>	211
<i>Oś V Wsparcie dla obszaru zdrowia</i>	227
<i>Oś VI – Pomoc Techniczna</i>	253
<i>Opis przedsięwzięć EFS z zakresu innowacji społecznych, współpracy trans-granicznej oraz wkładu EFS do realizacji CT 1-7</i>	258
Sekcja 3. Plan finansowy programu	259
<i>Podstawa certyfikacji</i>	259
<i>Kategorie regionów</i>	259
<i>Rezerwa wykonania</i>	260
<i>Koncentracja tematyczna</i>	260
<i>Łączne wsparcie z Funduszy</i>	260
Sekcja 4. Zintegrowane podejście terytorialne	267
Opis wymiaru terytorialnego	267
Mazowsze	268
Komplementarność wsparcia ze Strategią UE dla Regionu Morza Bałtyckiego	268
Sekcja 5. Ukierunkowanie wsparcia na zjawiska ubóstwa, dyskryminacji oraz wykluczenia społecznego	270

Wykaz obszarów najbardziej dotkniętych ubóstwem lub grup docelowych zagrożonych dyskryminacją	270
Wkład strategii określonej w programie operacyjnym na rzecz obszarów/grup najbardziej dotkniętych ubóstwem.....	270
Sekcja 6. Szczególne potrzeby obszarów dotkniętych poważnymi i trwale niekorzystnymi warunkami naturalnymi lub demograficznymi	270
Sekcja 7. System instytucjonalny.....	271
Instytucje zaangażowane w realizację programu.....	271
Działania angażujące stosownych partnerów w proces przygotowania programu oraz rola partnerów zaangażowanych we wdrażanie, monitorowanie, ewaluację programu	272
Granty globalne EFS dla partnerów społecznych i interesariuszy wdrażania programu	274
<i>Earmarking</i> środków EFS na wzmacnianie zdolności instytucjonalnych partnerów społecznych oraz na budowanie potencjału organizacji pozarządowych	275
Sekcja 8. System koordynacji	276
Sekcja 9. Warunkowość Ex Ante.....	280
Identyfikacja warunków ex ante obowiązujących program oraz ocena ich spełnienia	280
Opis działań zmierzających do spełnienia warunków ex ante, wykaz instytucji odpowiedzialnych oraz harmonogram.....	297
Sekcja 10. Redukcja obciążeń administracyjnych z punktu widzenia beneficjenta	302
Sekcja 11. Zasady horyzontalne	303
Zrównoważony rozwój	303
Równość szans i zapobieganie dyskryminacji.....	304
Równość szans płci	305
Sekcja 12. Elementy dodatkowe	306
Wykaz dużych projektów	306
Ramy wykonania	306
Lista partnerów zaangażowanych w przygotowanie programu.....	307
Załączniki do Programu	309

WYKAZ SKRÓTÓW

ADR – ang. *The Association for Democratic Reforms*

AOTM – Agencja Oceny Technologii Medycznych

BAEL – Badanie Aktywności Ekonomicznej Ludności

BGK – Bank Gospodarstwa Krajowego

B+R – działalność badawcza i rozwojowa

CIS – centrum integracji społecznej

CT – Cel Tematyczny

CSR – Zalecenie Rady w sprawie krajowego programu reform Polski na 2014 r. oraz zawierające opinię Rady na temat przedstawionego przez Polskę programu konwergencji na 2014 r. (ang. *Country-specific Recommendations*)

EBI – Europejski Bank Inwestycyjny

ES – ekonomia społeczna

EFRR – Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

EFS – Europejski Fundusz Społeczny

ESCO - Europejska klasyfikacja umiejętności/kompetencji, kwalifikacji i zawodów

ESI – unijne fundusze strukturalne i inwestycyjne

ePUAP – elektroniczna platforma usług administracji publicznej

EURES – Europejskie Służby Zatrudnienia (ang. *European Employment Service*)

FOR – Forum Obywatelskiego Rozwoju

FS – Fundusz Spójności

GSE – Grupa Sterująca Ewaluacją

GUS – Główny Urząd Statystyczny

IA – Instytucja Audytowa

IBE – Instytut Badań Edukacyjnych

IC – Instytucja Certyfikująca

ICT/TIK – technologie informacyjno-komunikacyjne

IK – Instytucja Koordynująca

IP – Instytucja Pośrednicząca

IZ – Instytucja Zarządzająca

JST – Jednostka Samorządu Terytorialnego

KE – Komisja Europejska
KIS – klub integracji społecznej
KK UP – Komitet Koordynujący Umowę Partnerstwa
KM – Komitet Monitorujący Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020
KOWEziU – Krajowy Ośrodek Wspierania Edukacji Zawodowej i Ustawicznej
KSK – Krajowy System Kwalifikacji
KSRR – Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego
KPR – Krajowy Program Reform
KPRES – Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej
KPRM – Kancelaria Prezesa Rady Ministrów
MEN – Ministerstwo Edukacji Narodowej
MNISZW – Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego
MS – Ministerstwo Sprawiedliwości
MSWiA – Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji
MMŚP – mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa
MŚP – małe i średnie przedsiębiorstwa
MRPiPS – Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
MZ – Ministerstwo Zdrowia
NCBiR – Narodowe Centrum Badań i Rozwoju
NEETs – osoby niezatrudnione, nie uczestniczące w edukacji lub szkoleniu (ang. *not in employment, education or training*)
NFZ – Narodowy Fundusz Zdrowia
OECD – Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (ang. *Organization for Economic Co-operation and Development*)
ONZ – Organizacja Narodów Zjednoczonych
OPS – ośrodek pomocy społecznej
OSI – obszary strategicznej interwencji
OSR – ocena skutków regulacji
OWES – ośrodek wspierania ekonomii społecznej
OZE – otwarte elektroniczne zasoby edukacyjne
PARP – Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości
PCPR – powiatowe centrum pomocy rodzinie
PCz – państwo/państwa członkowskie

PFRON – Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

PES – podmiot ekonomii społecznej

PI – priorytet inwestycyjny

PISA – Program Międzynarodowej Oceny Umiejętności Uczniów (ang. *Programme for International Student Assessment*)

PIW EQUAL 2004-2006 – Program Inicjatywy Wspólnotowej EQUAL 2004-2006

PLLL – perspektywa Lifelong Learning

PO – Program Operacyjny

PO IiŚ – Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020

PO IR – Program Operacyjny Innowacyjny Rozwój 2014-2020

PO KL – Program Operacyjny Kapitał Ludzki 2007-2013

PO PC – Program Operacyjny Polska Cyfrowa 2013-2020

PO WER – Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020

PRK – Polska Rama Kwalifikacji

PS – polityka spójności

PSZ – publiczne służby zatrudnienia

PT – Pomoc Techniczna

ROPS – regionalny ośrodek polityki społecznej

RE – Rada Europejska

RIO – regionalna izba obrachunkowa

RPO – regionalny program operacyjny

SFC – *System for Fund Management in the European Community 2007 - 2013*

SHARE – Program dla osób w wieku 50+ w Europie (z ang. *The Survey of Health, Ageing and Retirement in Europe*)

SIEG – Strategia Innowacyjności i Efektywności Gospodarki

SL – Centralny System Informatyczny na lata 2014-2020

SOR – Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju

SRK – Strategia Rozwoju Kraju

SRKL – Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego

SRKS – Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego

SP – Strategia Sprawne Państwo

SPO RZL – Sektorowy Program Operacyjny Rozwój Zasobów Ludzkich 2004-2006

SPP – Specjalny Program Przygotowawczy do Funduszy Strukturalnych

SUE RMB – Strategia Unii Europejskiej dla Regionu Morza Bałtyckiego

SzOP – Szczegółowy Opis Priorytetów

ŚSRK – Średniookresowa Strategia Rozwoju Kraju

UE – Unia Europejska

UP – Umowa Partnerstwa

WHO – Światowa Organizacja Zdrowia (ang. *World Health Organisation*)

WRF – Wieloletnie Ramy Finansowe

WRS – Wspólne Ramy Strategiczne

WTZ – warsztat terapii zajęciowej

WUP – Wojewódzki Urząd Pracy

YEI – (ang. *Youth Employment Initiative*) Inicjatywa na rzecz zatrudnienia ludzi młodych

ZAZ – zakład aktywności zawodowej

ZRK – Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji

SEKCJA 1. WKŁAD PROGRAMU W REALIZACJĘ STRATEGII EUROPA 2020 ORAZ W OSIĄGNIĘCIE SPÓJNOŚCI GOSPODARCZO-SPOŁECZNEJ I TERYTORIALNEJ

SEKCJA 1.1 WKŁAD PROGRAMU W REALIZACJĘ STRATEGII EUROPA 2020 ORAZ W OSIĄGNIĘCIE SPÓJNOŚCI GOSPODARCZO-SPOŁECZNEJ I TERYTORIALNEJ

PO WER stanowi odpowiedź na wyzwania i jednocześnie instrument realizacji Strategii Europa 2020. Program uwzględnia stojące przed Europą długofalowe wyzwania związane z globalizacją, rozwojem ekonomicznym, jakością polityk publicznych, zjawiskami demograficznymi, czy inwestycjami w kapitał ludzki. Poniżej przedstawiono najważniejsze wyzwania istniejące obecnie w zakresie poszczególnych obszarów wsparcia PO WER.

RYNEK PRACY

- **Zwiększanie efektywności instytucjonalnej PSZ i poprawa jakości świadczonych przez nie usług** – Doświadczenia okresu wdrażania EFS w latach 2007 – 2013 oraz samoocena dokonana w ramach europejskiego przeglądu PSZ pod kątem aktywnej realizacji strategii „Europa 2020”¹ wskazują, że niezbędne jest dalsze wsparcie na rzecz profesjonalizacji usług świadczonych przez publiczne służby zatrudnienia. W dokumencie tym podkreślono znaczenie zdolności PSZ do sprawnego działania, co w sposób bezpośredni przyczyni się do zwiększenia efektywności polityki rynku pracy. Samoocena PSZ wykazała, że istnieje konieczność wzmocnienia roli PSZ jako wiodącego pośrednika na rynku pracy m.in. poprzez zwiększenie, aktualizację i uzupełnienie zasobów informacji o rynku pracy, zawodach, świadczonych usługach; prowadzenie analiz rynku pracy, większe zorientowanie na efekty i podejście gwarantujące respektowanie potrzeb i potencjału wszystkich klientów (w tym również instytucjonalnych); rozwój współpracy z innymi niż PSZ instytucjami rynku pracy i z pracodawcami - szczególnie w zakresie identyfikacji wolnych miejsc pracy, obsługi tzw. „trudnych” ofert, zapewnienia ram monitoringu i oceny.
- Samoocena wskazała także na **konieczność podejmowania dalszych działań w zakresie podnoszenia jakości działań PSZ**, w tym m.in.: rozwój wysokiej jakości modelowych i wystandaryzowanych procedur dla działań realizowanych w ramach aktywnej polityki rynku pracy (zlecenia zadań podmiotom zewnętrznym przez PSZ, realizacji programów na rzecz grup defaworyzowanych), przy jednoczesnym zapewnieniu zindywidualizowanej obsługi klientów PSZ. Aby było to możliwe konieczne jest zapewnienie systematycznego i ciągłego podnoszenia kwalifikacji i kompetencji kadry PSZ, m.in. poprzez dostęp do szkoleń, dostarczanie aktualnych informacji, wypracowywanie nowatorskich metod pracy czy nowoczesnych narzędzi. W związku z tym, zgodnie z zapisami *Umowy Partnerstwa*, działania na rzecz poprawy usług PSZ powinny zostać skoncentrowane wokół 4 głównych obszarów:

¹ HoPES Assessment Report on PES capacities to implement the Youth Guarantee. Annex: Country/PES fiches & ranking by area; European Commission, 2013.

- Wprowadzania nowych instrumentów, narzędzi i rozwiązań o charakterze horyzontalnym, wynikających z modyfikacji ustawy *o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy*;
 - Standaryzacji i profesjonalizacji usług świadczonych na rzecz osób znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy (m.in. osób z grup 50+, 25-, ON, kobiet);
 - Indywidualizacji wsparcia udzielanego przez instytucje rynku pracy;
 - Świadczenia usług w ramach sieci EURES, których finansowanie państwa członkowskie są zobowiązane przejąć na mocy reformy zasad funkcjonowania sieci EURES².
- **Rozwój współpracy z podmiotami zewnętrznymi** – jak wskazują dotychczasowe doświadczenia oraz wyniki eksperckich analiz i debat prowadzonych w kraju³ większe zorientowanie na efekty, respektowanie potrzeb i potencjału klientów IRP rozumianych jako nie tylko osoby poszukujące pracy, ale także tę pracę oferujących czy budowa szeroko rozumianych partnerstw w celu docierania do potencjalnych klientów PSZ., wymaga poprawy współpracy zarówno pomiędzy samymi IRP, jak i otoczeniem zewnętrznym, w tym w szczególności pracodawcami i partnerami społecznymi⁴.
 - **Konieczność lepszego monitorowania potrzeb i zjawisk na rynku pracy** – bieżące monitorowanie zjawisk na rynku pracy (np. badania sytuacji społeczno – zawodowej osób po 50 r.ż.) jest warunkiem trafności usług realizowanych przez IRP. Należy zaznaczyć, że dotychczas w bardzo niewielkim stopniu prowadzony był monitoring działań instytucji rynku pracy innych niż PSZ. Konieczne jest zatem zaprojektowanie takich działań, które umożliwią wypracowanie narzędzi i metod umożliwiających monitoring świadczonych przez nie usług i pozwolą monitorować ich efektywność (zarówno krótko jak i długoterminową). Obok konieczności rzetelnego mierzenia efektywności zatrudnieniowej w PSZ, niezbędna jest ocena działania tych instytucji przez klientów przez nie obsługiwanych. Konieczne jest zatem wypracowanie narzędzia pozwalającego monitorować w sposób zewnętrzny (od strony klienta) pracę PSZ.
 - **Poprawa równego dostępu kobiet i mężczyzn do zatrudnienia i przeciwdziałanie dyskryminacji na rynku pracy.** Istotną barierą aktywności zawodowej kobiet (średnio o ok. 15% niższej niż dla mężczyzn) jest brak opieki instytucjonalnej nad dziećmi do lat 3, co jako przyczynę

² Zadania sieci EURES realizowane są przez ok. 900 doradców (w PL – ok. 40), wspomaganych przez asystentów, jednakże nie jest to zbyt znana i efektywna forma współpracy - wg badania Eurobarometr, jedynie 12% Europejczyków o niej słyszało, a tylko 2% z niej dotychczas korzystało.

³ Konferencja nt. *AKTYWIZACJA ZAWODOWA — NOWE SPOJRZENIE Współpraca sektora prywatnego z Urzędami Pracy na rzecz wzrostu zatrudnienia*, Warszawa, 11-12 kwietnia 2011 r.

⁴ Ilekroć w dokumencie mowa jest o partnerach społecznych, należy rozumieć przez to organizacje pracodawców i organizacje pracowników działające na podstawie jednej z następujących ustaw: ustawy z dnia 23 maja 1991 r. *o organizacjach pracodawców* (Dz. U. z 2015 r. poz. 2029), ustawy z dnia 22 marca 1989 r. *o rzemiośle* (Dz. U. z 2016 r. poz. 1285) albo ustawy z dnia 23 maja 1991 r. *o związkach zawodowych* (Dz. U. z 2015 r. poz. 1881), w tym w szczególności:

- a) reprezentatywne organizacje pracodawców i pracowników w rozumieniu ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. *o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego* (Dz. U. poz. 1240) oraz
- b) branżowe, ponadbranżowe lub regionalne organizacje pracodawców oraz branżowe, ponadbranżowe lub regionalne organizacje związkowe zrzeszone odpowiednio w reprezentatywnych organizacjach pracodawców i w reprezentatywnych organizacjach związkowych w rozumieniu ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. *o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego* (Dz. U. poz. 1240)..

nieposzukiwania pracy (w związku z opieką nad dziećmi) podaje aż 44% bezrobotnych kobiet⁵. Obowiązki rodzinne oraz opieka nad dzieckiem lub niesamodzielną osobą dorosłą są jednym z ważniejszych czynników bierności zawodowej w Polsce. W 2013 r. aż 25,5% kobiet (tylko 5,5% mężczyzn) biernych zawodowo w wieku 15-64 lat wskazało na tę grupę przyczyn swojej bierności zawodowej. Dostępne w MRPiPS dane pozwalają stwierdzić, że jedynie 18% gmin posiada instytucje opieki nad dzieckiem do lat 3, w których istnieje zaledwie 56 tys. miejsc (na ok. 1 mln dzieci w wieku do lat 3). Tylko 5,7% dzieci w tym wieku jest objętych opieką, co lokuje Polskę na jednym z ostatnich miejsc w UE pod tym względem. Wskazuje to na niewielki poziom zaangażowania gmin w realizację tego zadania – m.in. ze względu na niski stopień upowszechnienia wiedzy nt. rozwiązań możliwych na gruncie *ustawy o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3*. Innym wymiarem tego wyzwania jest niski udział kobiet w procesach decyzyjnych w gospodarce wynikający z nieprzejrzystych procedur rekrutacyjnych oraz organizacyjnych, nie uwzględniających m.in. potrzeby godzenia życia zawodowego z prywatnym. Aby zmienić tę sytuację, należy wdrażać w polskich przedsiębiorstwach działania zmieniające kulturę organizacyjną oraz wspierające awanse kobiet na wyższe stanowiska (największe polskie spółki mają w swoich zarządach i radach nadzorczych poniżej 15% kobiet, zaś kobiet-prezesek jest tylko ok. 7%) a także generalnie wzmocniać wprowadzanie rozwiązań z zakresu polityki równościowej w miejscu pracy i dostępie do zatrudnienia. W celu wzmocnienia polityki równości szans płci ważne jest również bieżące monitorowanie istniejącego prawa w tym zakresie i reagowanie na występowanie sytuacji nierówności społecznych w zatrudnieniu. Dlatego też istotne jest odpowiednie zaangażowanie w ten proces administracji publicznej we współpracy z organizacjami pozarządowymi i partnerami społecznymi.

UBÓSTWO, WYKLUCZENIE I INTEGRACJA SPOŁECZNA

- **Rozwój potencjału instytucjonalnego pomocy społecznej, w tym systemu monitorowania, koordynacji i oceny polityki społecznej.** Ze względu na terytorialne rozproszenie działań jednostek sektora pomocy społecznej, konieczne jest systemowe wzmocnienie koordynacji polityki społecznej (zwłaszcza na poziomie centralnym), usprawniające zarządzanie polityką na rzecz redukcji ubóstwa i wykluczenia społecznego z poziomu krajowego. W tym kontekście wyzwaniem pozostaje dokończenie (rozpoczętej w PO KL) budowy systemu monitorowania i oceny zasobów pomocy społecznej, poprawa jakości prowadzonych diagnoz i ocen, budowa mechanizmów lepszej współpracy służb pomocy społecznej z innymi podmiotami czy testowanie zmian w pomocy społecznej poprzez wykorzystywanie modeli i rozwiązań pilotażowych (np. oceny skutków regulacji podatkowych - obecnie brakuje narzędzi do pomiaru wpływu zmian w systemie transferów społecznych i w systemie podatkowym na poziom ubóstwa i sytuację osób zagrożonych wykluczeniem społecznym), będących podstawą do właściwego planowania interwencji publicznej. Osobnym problemem, potwierdzonym wynikami badań⁶, jest niska jakość planowania i realizacji lokalnych strategii rozwiązywania problemów społecznych oraz regularnie prowadzonych sprawozdań z monitoringu realizacji założeń i celów strategii, co wymaga z kolei przeprowadzenia ich całościowego przeglądu i wypracowania standardów dla ich aktualizacji, modyfikacji i wdrażania.

⁵ *Diagnoza Społeczna 2013*, Czapiński J. i inni, Warszawa, 2013.

⁶ *Ewaluacja lokalnych (gminnych/powiatowych) strategii rozwiązywania problemów społecznych przyjętych do realizacji przez władze samorządowe w województwie dolnośląskim*. DOPS Wrocław, 2012.

- **Zwiększanie potencjału pomocy społecznej.** Pomimo pozytywnych zmian w tym zakresie (czego przejawem jest m.in. wzrost zatrudnienia⁷), liczba świadczeniobiorców przypadająca na pracownika socjalnego wciąż jest za wysoka (średnio 66 rodzin – przy czym docelowo powinno to być ok. 20-30 rodzin). Z przeprowadzonych badań ankietowych wynika⁸, że chociaż pracownicy OPS regularnie uczestniczą w szkoleniach mających na celu podnoszenie kwalifikacji, to słabo oceniany jest przez nich dostęp do konsultacji nt. swojego warsztatu pracy (w tym superwizji⁹) oraz brakuje możliwości indywidualizacji pracy z klientem, czy lepszego dopasowania pomocy do potrzeb jej odbiorców. Dlatego też należy dążyć do pełnej profesjonalizacji i zwiększania liczby wysoko-wykwalfikowanej kadry służb pomocy i integracji społecznej – zwłaszcza w stosunku do jej kluczowych pracowników, zajmujących się bezpośrednio aktywną integracją. W okresie 2007-2013 dokonano istotnego postępu w tym zakresie jednakże był to zaledwie pierwszy etap procesu rozłożonego na lata. Kolejny etap powinien dokonać poszerzenia i sprofilowania dotychczasowych zadań opartych o wyszkolone kadry, które uzyskają nowe niezbędne w reformie systemu kompetencje¹⁰. Dodatkowo istotne jest ciągłe podnoszenie kwalifikacji pracowników w celu sprostania zadaniom związanym z pracą socjalną w kontekście wypracowywanych nowych standardów i modeli np. modelu środowiskowej pracy socjalnej/organizowania społeczności lokalnej¹¹. Chociaż pomoc społeczna w Polsce jest generalnie dobrze adresowana i trafia do osób potrzebujących to istnieje problem z monitorowaniem jej skuteczności. W tym celu konieczne jest wypracowanie jednolitego systemu monitorowania skuteczności udzielanych świadczeń społecznych i koordynacja usług świadczonych przez publiczne i niepubliczne instytucje, działające nie tylko w obszarze pomocy społecznej. W tym drugim aspekcie wciąż niewystarczający pozostaje poziom współpracy instytucji pomocy społecznej z innymi podmiotami (np. służbami zatrudnienia), na co wskazują wyniki wielu badań ewaluacyjnych¹², w związku z czym niezbędne jest poszukiwanie mechanizmów usprawniających tą współpracę.

⁷ W latach 2005-2011 liczba osób pracujących w ROPS potroiła się, a liczba pracowników socjalnych wzrosła z 14,8 tysięcy w 2001r. do 19,4 tysięcy w 2012r., spełniając wymóg proporcjonalności kadr OPS do liczby ludności.

⁸ *Pomoc społeczna w liczbach*, 2010, Instytut Rozwoju Służb Socjalnych, Hryniewicka A., 2010.

⁹ Standard superwizji został wypracowany w ramach projektu systemowego PO KL 2007 – 2013. W celu wystandaryzowania superwizji pracy socjalnej i umożliwienia korzystania z niej wszystkim pracownikom socjalnym na tych samych warunkach wprowadzono do ustawy o pomocy społecznej możliwość wydania przez Ministra Pracy i Polityki Społecznej rozporządzenia regulującego szczegółowe kwestie związane z tym zagadnieniem. Niezbędne jest przeszkolenie pracowników w ramach metodyki pracy socjalnej, podstaw teoretycznych superwizji pracy socjalnej, treningu superwizyjnego, praktyki superwizyjnej i superwizji pracy własnej oraz zagadnień związanych ze wzmacnianiem umiejętności interpersonalnych i społecznych.

¹⁰ Nie wszyscy pracownicy instytucji pomocy i integracji społecznej zainteresowani podwyższaniem kwalifikacji zostali objęci wsparciem w ramach realizacji PO KL 2007-2013. Ponadto, w związku z opracowaniem nowych standardów działań w pomocy społecznej istnieje potrzeba podnoszenia kwalifikacji w formie studiów podyplomowych i szkoleń z zakresu zarządzania i kontroli. Te specjalności nie były dofinansowywane w perspektywie 2007-2013.

¹¹ Pracownicy socjalni zgodnie z obowiązującym stanem prawnym zobowiązani są posiadać studia I lub II stopnia, a więc niezbędne jest odpowiednie przygotowanie wykwalifikowanej kadry zarówno zatrudnionej w ośrodkach pomocy społecznej i powiatowych centrach pomocy rodzinie, jak również w centrach integracji społecznej, klubach integracji społecznej oraz organizacjach pozarządowych.

¹² *Ewaluacja działań podejmowanych na rzecz wsparcia systemu instytucjonalnego rynku pracy i pomocy społecznej*, IBS Instytut Badań Strukturalnych, Warszawa 2008 r. oraz *Ewaluacja wskaźnika oceny wpływu Europejskiego Funduszu Społecznego na*

- **Rozwój usług społecznych dotyczących procesu deinstytucjonalizacji, usług asystenckich i opiekuńczych oraz wsparcia mieszkalnictwa wspomaganego dla różnych grup odbiorców¹³:**
 - Jak wskazują dostępne dane MRPiPS liczba rodzinnych form pieczy zastępczej oraz liczba asystentów rodziny są niewystarczające. W placówkach opiekuńczo-wychowawczych przebywa zdecydowanie zbyt wiele dzieci (ponad 20 tys.), które nie mają zagwarantowanego odpowiedniego poziomu opieki indywidualnej. Należy zatem motywować samorządy i wzmacniać ich potencjał kadrowy (m.in. poprzez szkolenia) dla rozwoju asystentury rodzinnej i ograniczania liczby placówek opiekuńczo-wychowawczych na rzecz rodzinnych form pieczy zastępczej.
 - Odsetek osób w wieku 65 lat i więcej w populacji Polski wynosi obecnie 13,5% (ponad 5 mln osób). Jednocześnie prognozy wskazują, że w 2020 r. wyniesie on już do 17,6% a wskaźnik obciążenia demograficznego¹⁴ wzrośnie z obecnej wartości 19 do ok. 26. Duża część osób starszych wymagać będzie stałej opieki. Rozwoju wymagają zatem usługi asystenckie i opiekuńcze, pozwalające osobom o różnym stopniu niesamodzielności (w tym starszym i niepełnosprawnym) na niezależne funkcjonowanie w środowisku lokalnym.
 - Rozwój środowiskowych form wsparcia wymaga rozwoju różnych form mieszkalnictwa wspieranego. W jednostkach całodobowego wsparcia, w domach pomocy społecznej i w placówkach prywatnych mieszka nieco ponad 82 tys. osób¹⁵. Dynamika rozwoju rodzinnych domów pomocy jest jednak bardzo niska¹⁶. Badania wskazują na potrzebę nie tylko zmian ilościowych, ale przede wszystkim jakościowych życia w tego typu jednostkach¹⁷.
- **Wsparcie rozwoju podmiotów ekonomii i integracji społecznej¹⁸.** W ostatnich latach powoli ale systematycznie rośnie znaczenie podmiotów ekonomii społecznej zaangażowanych w rozwiązywanie problemów społecznych. Jednak dostępne obecnie analizy i system monitoringu ekonomii społecznej pozostają niewystarczające - zarówno w odniesieniu do oceny efektów jak i działań integrujących instytucje z sektora ekonomii społecznej i sektora pozarządowego. MRPiPS prowadzi statystyki dotyczące działalności CIS oraz KIS, natomiast monitorowanie efektów działalności spółdzielni socjalnych czy innych podmiotów z tego sektora nie jest prowadzone cyklicznie ani w sposób kompleksowy. Dostępne dane statystyczne są dość rozproszone,

funkcjonowanie publicznych służb zatrudnienia oraz wskaźnika oceny wpływu Europejskiego Funduszu Społecznego na funkcjonowanie instytucji pomocy społecznej, COFFEY 2011 r.

¹³ *Założenia Długofalowej Polityki Senioralnej w Polsce na lata 2014-2020*, Warszawa 2013 r. oraz *Społeczeństwo, demokracja, edukacja. Nowe wyzwania w pracy socjalnej*, red. K. Marzec-Holka, Bydgoszcz, 2000r.

¹⁴ Stosunek liczby osób w wieku nieprodukcyjnym do liczby osób będących w wieku produkcyjnym.

¹⁵ Z danych statystycznych zawartych w sprawozdaniu MPiPS-05 wynika, że procentowy wskaźnik zaspokojenia potrzeb osób oczekujących na umieszczenie w ponadgminnych domach pomocy społecznej wynosi średnio w kraju 57,5%, co oznacza, że w ciągu roku ponad połowa osób oczekujących zostaje umieszczona w DPS. trudna sytuacja finansowa niektórych powiatów i gmin nie pozwala na szybszy rozwój sieci domów pomocy społecznej, a w niektórych przypadkach może ograniczać liczbę osób kierowanych przez gminy do domów pomocy społecznej. Przyпуска się, że w najbliższym okresie nie należy spodziewać się gwałtownego przyrostu bazy domów pomocy społecznej.

¹⁶ Według danych zawartych w sprawozdaniu MPiPS-03 w 2011 r. rodzinne domy pomocy dysponowały 133 miejscami, a 120 osób korzystało z ich usług.

¹⁷ *Domy pomocy społecznej w Polsce*. Z. Grabusińska, 2013

¹⁸ *Informacja o funkcjonowaniu centrów i klubów integracji społecznej dla Sejmu i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej*, MPiPS, 2014.

jednakże ich całościowa analiza wskazuje (w zależności od przyjętych definicji PES) że sektor ten liczy obecnie już ok. 88 tys. organizacji obywatelskich zatrudniających ponad 130 tys. osób, zaś w sektorze spółdzielczości nastawionej na zatrudnianie funkcjonuje ponad 2 tys. podmiotów zatrudniających ok. 60 tys. osób (dodatkowo należy uwzględnić szereg inicjatyw nieformalnych i integracyjnych). Tak oszacowane zatrudnianie w sektorze ekonomii społecznej (na poziomie blisko 200 tys. osób) i dalsze prognozy odnośnie rozwoju ekonomii społecznej, wskazują na istniejącą już istotną masę krytyczną¹⁹, która wymaga podjęcia działań monitoringowych, koordynacyjnych i wzmacniających rozwój tego sektora²⁰. Przeprowadzona ewaluacja systemu wsparcia ekonomii społecznej wskazuje²¹, że głównymi barierami dla rozwoju są m.in.: brak dostępu do wsparcia finansowego (w tym do instrumentów zwrotnych dla PES), niewystarczająco silna pozycja rynkowa podmiotów ekonomii społecznej (skutkująca mniejszymi szansami w ubieganiu się o zamówienia rynkowe), negatywny wizerunek PES w środowisku biznesowym i brak wiedzy samorządów na temat korzyści z funkcjonowania PES. Dlatego zaplanowane działania powinny wzmacniać trwałość i pozycję podmiotów ekonomii społecznej, ich zdolność do konkutowania o rynek oraz ułatwiać dostęp do finansowania zwrotnego, dzięki czemu będą mogły się rozwijać i stabilnie funkcjonować. Wyniki ewaluacji wskazują także, że należy rozwijać i wdrażać mechanizmy zapewniania jakości usług dla sektora ekonomii społecznej (OWES), oparte m.in. na akredytacji, opinii klientów, regularnych badaniach efektów funkcjonowania OWES, doskonaleniu jakości ich usług, wypracowaniu standardów kwalifikacji czy podnoszeniu kwalifikacji ich pracowników. Wzmocnienia wymaga zatem kondycja PES jak i koordynacja całej polityki publicznej w obszarze ekonomii społecznej (brak takiej koordynacji został wskazany jako jeden z wniosków ewaluacji), poprawa komunikacji między kluczowymi jej interesariuszami oraz promocja klastrów czy sieci współpracy na rzecz ekonomii społecznej. Wyniki badania wskazują również, że problemem nie jest utworzenie podmiotu ekonomii społecznej, lecz stabilizacja jego funkcjonowania czy utrzymanie odpowiedniego poziomu rozwoju. Często PES pozbawione wsparcia nie są w stanie wypracować dochodu, który umożliwiłby osiągnięcie progu rentowności (pokrycie kosztów działania). Pilotażowe projekty pożyczkowe oraz ocena luki finansowej dla sektora ekonomii społecznej udowodniły, że istnieje

¹⁹ Według danych MPiPS w roku 2012 działały 92 Centra Integracji Społecznej, w tym 68 utworzonych przez organizacje obywatelskie; odbiorcami działań centrów było około 5,4 tys. osób z grup dotkniętych wykluczeniem społecznym.

Według stanu na koniec I kwartału 2014 r. zarejestrowanych było ponad 1 tys. spółdzielni socjalnych. Trudno jednak określić, ile z nich jest rzeczywiście aktywnych; *Spółdzielnie socjalne. Skuteczny mechanizm walki z wykluczeniem społecznym czy ślepa uliczka?*, Praca zbiorowa pod redakcją Jacka Tittenbruna, Poznań 2010, s. 84,

Według rejestru REGON na dzień 31 grudnia 2011 r. sektor NGO obejmuje 89 888 stowarzyszeń i 12 763 fundacje, 14 271 jednostek organizacyjnych Kościoła Katolickiego, 1508 jednostek innych kościołów i związków wyznaniowych, 3784 organizacje społeczne oddzielnie niewymienione. Dane za: Sprawozdanie z funkcjonowania ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie za lata 2010 i 2011, MPiPS, Warszawa 2012, s. 9-12;

Nie ma natomiast zbiorczych statystyk dotyczących spółek non profit działających jako przedsiębiorstwa społeczne; szacuje się, że funkcjonuje ich w Polsce ok. 20–30, choć brak jest oficjalnego wykazu tych podmiotów.

²⁰ Według KPRES planuje się w nadchodzącym okresie do 2020 roku zwiększyć zatrudnienie o 40 tys. w sektorze ekonomicznym (pożytku publicznego) oraz o 35 tys. w przedsiębiorstwach społecznych.

²¹ *Ocena wsparcia w obszarze ekonomii społecznej udzielonego ze środków EFS w ramach PO KL*, Coffey International Development, 2013.

istotne zapotrzebowanie na instrumenty finansowe skierowane do tego sektora²². Powinny one być dość zróżnicowane i choć produkty poręczeniowo-pożyczkowe są potrzebne, to finansowanie bezwrotne jest oceniane przez odbiorców wsparcia jako najlepiej dopasowane do ich potrzeb. Prawie wszyscy beneficjenci, którzy dostali dotacje, faktycznie założyli przedsiębiorstwo społeczne. Jednak tylko 2/3 z beneficjentów środków uznało, że przyznane środki były wystarczającej wysokości na założenie PES. Ocenia się, że gdyby nie otrzymane dotacje, 80% tych podmiotów na pewno nie zostałoby utworzonych, a pozostałe 20% - mogłoby finalnie nie powstać.

- **Integracja i przeciwdziałanie dyskryminacji osób zagrożonych wykluczeniem społecznym (m.in. Romów, osób pozbawionych wolności, osób niepełnosprawnych):**

Wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych w Polsce (14,4% w 2013 r.)²³ jest wciąż prawie dwukrotnie niższy niż przeciętnie w krajach UE (ok. 40% w 2009 r. – brak aktualnych danych). Bariery dla integracji osób niepełnosprawnych dotyczą różnych obszarów życia społecznego i wynikają m.in. z niestosowania w praktyce niektórych przepisów Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych i nieefektywnego systemu orzekania o niepełnosprawności²⁴. Niemniej jednak, wyniki GUS-BAEL wskazują na pewną poprawę ich sytuacji na rynku pracy w ciągu ostatnich kilku lat, na którą wpływ miało zainteresowanie pracodawców zatrudnianiem osób niepełnosprawnych, które wynikało z otrzymywanego przez nich wsparcia z EFS i stworzenia zachęt finansowych i prawnych dla pracodawców. Od 2007 r. obserwowalny jest stopniowy wzrost współczynnika aktywności zawodowej i wskaźnika zatrudnienia dla tej grupy²⁵. Także wyniki dotychczas zrealizowanych badań ewaluacyjnych²⁶ wskazują, że interwencja z funduszy strukturalnych UE sprzyjała zwiększeniu poziomu zatrudnienia osób niepełnosprawnych, a najbardziej oczekiwanym efektem wdrażania projektów PO KL jest dla nich znalezienie zatrudnienia²⁷. Jednakże dokładne określenie stopnia skuteczności podejmowanych działań jest utrudnione z uwagi na brak długoterminowego monitoringu losu osób, które uczestniczyły w projektach (po ich zakończeniu). Wyniki innego badania²⁸ pokazały, że w okresie 6 miesięcy po zakończeniu udziału w projektach PO KL zatrudnienie znajduje co czwarta wsparta osoba niepełnosprawna, ale wskaźnik ten jest o połowę niższy niż w przypadku osób sprawnych. Jedynie co dwudziesta osoba niepełnosprawna, wsparta w PO KL zdecydowała się na podjęcie samozatrudnienia. Wśród czynników sprzyjających zatrudnieniu ON zasadniczą rolę pełnią kwestie finansowe, związane z możliwością dofinansowania zatrudniania pracowników

²² *Ocena ex-ante instrumentów finansowych w zakresie wsparcia podmiotów ekonomii społecznej i osób młodych*, Warszawa 2013 r. oraz <http://fundusz.przedsiębiorczoscspoleczna.pl/media/upload/dokumenty/5178f3eb9ff7ffunduszu-pozyczkowo-poreczeniowy-konsultacje-20-03-2013.pdf>

²³ W tym dla kobiet 11,9% a dla mężczyzn 16,8%. Źródło: BAEL, 2013 r.

²⁴ W perspektywie finansowej 2007-2013 nie realizowano działań z zakresu podnoszenia kompetencji członków zespołów ds. orzekania o niepełnosprawności.

²⁵ W 2007 r. współczynnik aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych w wieku produkcyjnym wynosił 22,6%, do końca 2011 wzrósł do 26,4%, a w III kwartale 2013r. wyniósł już 27,6%.

²⁶ *Wpływ polityki spójności na poziom i jakość zatrudnienia w Polsce*, Pag Uniconsult, 2010r.

²⁷ *Badanie adekwatności i efektywności realizowanego wsparcia w ramach Poddziałania 1.3.6 oraz w komponencie regionalnym PO KL w kontekście potrzeb osób niepełnosprawnych*, Collect Consulting S.A., Warszawa, 2013r.

²⁸ *Badanie osiągniętych wartości wskaźników rezultatu komponentu regionalnego PO KL*, Pag Uniconsult, 2012r.

niepełnosprawnych, doposażania ich miejsc pracy czy też dostosowywania stanowisk pracy do ich potrzeb. Pomimo widocznych efektów wsparcia z EFS, dla wzmocnienia skuteczności działań realizowanych wobec osób niepełnosprawnych konieczne jest wypracowanie i upowszechnienie (najlepiej we współpracy z partnerami społecznymi) modelu wsparcia osób niepełnosprawnych w środowisku pracy oraz dokonanie rzetelnego przeglądu rozwiązań stosowanych przez różne podmioty (publiczne i niepubliczne) na rzecz integracji osób niepełnosprawnych oraz wypracowanie nowych rozwiązań i propozycji w tym zakresie. Jednocześnie, ze względu na duże i zróżnicowane potrzeby zdrowotne związane z niepełnosprawnością, wynikające z różnych rodzajów niepełnosprawności, działania integracyjne kierowane do tej grupy społecznej muszą być dywersyfikowane i niezwykle precyzyjnie kierowane – co zazwyczaj jest dość kosztowne: konieczność zapewnienia dodatkowej, specyficznej infrastruktury i sprzętu (np. rehabilitacyjnego), a w przypadku niektórych niepełnosprawności także pomocy innej osoby. W zatrudnianiu osób niepełnosprawnych istotną rolę odgrywają także niepubliczne, specjalistyczne agencje zatrudnienia dla osób niepełnosprawnych. Jak wskazują badania²⁹, zatrudniają one łącznie około 5 tysięcy osób, dzięki czemu udaje im się zatrudnić ok. 20% ich klientów, zapewniając przy tym niezbędną indywidualizację usług. Systemowym problemem, wymagającym odpowiedniego zaadresowania jest jednak niewystarczający poziom współpracy pomiędzy tego typu agencjami a np. publicznymi służbami zatrudnienia.

Społeczność romska w Polsce liczy około 20 tysięcy osób³⁰. Dostępne badania ewaluacyjne wskazują na efektywność niektórych działań podejmowanych na rzecz aktywizacji zawodowej tej grupy społecznej (staże, pośrednictwo pracy, podnoszenie kwalifikacji i kompetencji itp.)³¹. Jednak nadal istnieje potrzeba wspierania tej grupy społecznej, gdyż największe efekty są widoczne w perspektywie długoterminowej i wymagają działań długofalowych, prowadzonych z poszanowaniem norm kulturowych obowiązujących w tej społeczności.

W polskim systemie penitencjarnym przebywa obecnie ok. 81 tys. osadzonych, a kolejne 30 tys. oczekuje na osadzenie. Corocznie zakłady karne opuszcza około 90 tys. osób, które muszą zostać ponownie zintegrowane z rynkiem pracy i społeczeństwem, a ponad 20 tys. rodzin korzysta z pomocy społecznej z tytułu trudności związanych z przystosowaniem się do życia po opuszczeniu zakładu karnego³². Wyniki badań³³ wskazują na konieczność dalszej poprawy sytuacji społeczno-zawodowej byłych więźniów i konieczność lepszego ich przygotowywania do zatrudnienia i integracji ze społeczeństwem. Znaczna część tych działań powinna być wykonywana przed opuszczeniem zakładu karnego, aby do środowiska powracały osoby już przynajmniej częściowo

²⁹ *Niepubliczne agencje zatrudnienia osób niepełnosprawnych. Możliwości i dylematy rozwoju w sektorze pozarządowym*, praca zbiorowa wydana przez Fundację Pomocy Matematykom i Informatykom Niepełnosprawnym Ruchowo na podst. badań dofinansowanych z PFRON, 2013r.

³⁰ Dane Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, Departament Wyznań Religijnych oraz Mniejszości Narodowych i Etnicznych.

³¹ *Ocena skuteczności i trafności wsparcia realizowanego na rzecz społeczności romskiej oraz efektów działań podejmowanych w projektach wdrażanych w ramach Poddziałania 1.3.1 POKL*. Ośrodek Ewaluacji sp. z o.o., 2013r.

³² Dane sprawozdawcze MPIPS, 2013r.

³³ *Ocena skuteczności projektów przeciwdziałających zjawisku wykluczenia społecznego w kontekście wdrażania Poddziałania 1.3.3, 1.3.4, 1.3.5 oraz 1.3.6 PO KL*, Grupa Gumułka Sp. z o.o.

przygotowane do udziału w życiu społecznym, posiadające szanse na wejście na rynek pracy dzięki uzyskiwanym w projektach umiejętnościom, kwalifikacjom i kompetencjom.

ADAPTACYJNOŚĆ PRZEDSIĘBIORSTW I PRACOWNIKÓW

- **Brak długofalowych działań rozwojowych podejmowanych przez MMSP** - Struktura polskich firm od lat jest podobna³⁴, ale mniejszy niż średnio w UE-27 jest udział firm małych (3% vs. 7%), co oznacza że w Polsce nie zachodzi w wystarczającym stopniu proces transformacji najmniejszych firm na wyższy poziom rozwoju. Wiąże się to nierozzerwalnie, obok kwestii formalno-prawnych (np. system podatkowy, wysoki poziom biurokracji), z brakiem świadomości i umiejętności właścicieli i kadry zarządzającej przedsiębiorstw w zakresie identyfikowania celów strategicznych i ścieżek ich realizacji (zarządzanie strategiczne). Dotyczy to zwłaszcza obszaru zarządzania zasobami ludzkimi, w tym wykorzystania potencjału pracowników znajdujących się w niekorzystnej sytuacji, np. pracowników po 50 roku życia czy pracowników o niskich kwalifikacjach. Jak wskazują wyniki badań,³⁵ brak zarządzania strategicznego oraz zintegrowanego podejścia do kapitału ludzkiego w przedsiębiorstwie, stanowi jedno z najpoważniejszych zagrożeń dla długookresowej konkurencyjności przedsiębiorstw. Zaledwie 12% przedsiębiorstw w Polsce posiada strategię rozwoju w formie opracowanego dokumentu, a jedynie 11% małych i 26% średnich przedsiębiorstw ma strategię zarządzania zasobami ludzkimi. Powyższe czynniki wpływają na generalną niską skalę popytu na usługi rozwojowe ze strony sektora MMSP, co w rezultacie przekłada się na niski wskaźnik uczestnictwa dorosłych osób pracujących w kształceniu się przez całe życie. Efektywne wykorzystanie środków EFS na kształcenie i szkolenie pracowników na poziomie regionalnym wymaga zatem podjęcia działań edukacyjnych, adresowanych do kadry zarządzającej i właścicieli przedsiębiorstw poprzedzonych kompleksową analizą potrzeb rozwojowych, przeprowadzaną przy aktywnym zaangażowaniu partnerów społecznych.
- **Brak kompetencji MMSP w obszarach pozwalających na zdobycie przewagi konkurencyjnej** tj. rynku zamówień publicznych oraz partnerstwa publiczno-prywatnego. Ewaluacja przeprowadzona na zlecenie Komisji Europejskiej w 2010 roku (obszar zamówień publicznych) oraz badania PARP³⁶ (partnerstwo publiczno-prywatne) wyraźnie wskazują, iż sektor MMSP (w szczególności mikro i małe przedsiębiorstwa) realizują relatywnie mniej kontraktów w tych obszarach aniżeli firmy duże. Jednocześnie, najistotniejszą barierą rozwojową polskiego rynku PPP jest brak wiedzy i nieufność sektora publicznego do współpracy z sektorem prywatnym. Prowadzone badania pokazują³⁷, że czynnikami, które będą miały w najbliższych latach relatywnie największy wpływ na rozwój rynku PPP w Polsce będą: istniejący rynek szkoleń PPP oraz regulacje prawne i finansowe, a także standardy ich stosowania. Dlatego realizacja działań

³⁴ Zgodnie z danymi GUS, w 2011 roku działalność gospodarczą prowadziło 1 784 603 przedsiębiorstw (mikro – 95,9%, małe – 3,0%, średnie – 0,9%, duże – 0,2%).

³⁵ *Inteligentne organizacje – zarządzanie wiedzą i kompetencjami pracowników PARP, 2010 oraz Procesy inwestycyjne i strategie przedsiębiorstw w czasie kryzysu PARP, 2010.*

³⁶ Badania Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości przeprowadzone w na przełomie 2011 – 2012 r., w ramach projektu systemowego *Partnerstwo publiczno-prywatne.*

³⁷ *Raport z badania rynku PPP wśród przedsiębiorców, firm doradczych i instytucji finansowych PARP, Warszawa 2013*

edukacyjnych skierowanych do przedsiębiorców ma kluczowe znaczenie dla wzrostu wskaźnika aktywności PPP.

- **Ograniczona jakość i dostępność usług rozwojowych świadczonych na rzecz przedsiębiorców i ich pracowników** – wyniki badania BKL³⁸ pokazują, że w ostatnich latach nie nastąpiły znaczące zmiany w zakresie zapewniania jakości w sektorze szkoleniowym, w tym m.in. nie zmienił się odsetek firm posiadających certyfikaty jakości lub akredytację, a także nie wzrosła liczba firm oceniających jakość prowadzonych zajęć. Podstawowym narzędziem weryfikacji uzyskiwanych efektów kształcenia była ankieta ewaluacyjna wypełniana kilka miesięcy po zakończeniu kursu lub szkolenia. W problematyce jakości usług szkoleniowych ważne miejsce zajmuje również diagnoza potrzeb rozwojowych oraz dostosowanie zakresu merytorycznego i form kształcenia do potrzeb odbiorców wsparcia. Warto zauważyć, że inwestycje w zasoby ludzkie prowadzi ograniczona i wciąż ta sama grupa MMSP. Wyniki badań³⁹ wskazują, że polityka rozwoju zasobów ludzkich w MMSP powinna z jednej strony skutecznie ułatwiać dostęp do szkoleń dla tych przedsiębiorstw, które już teraz chcą inwestować w swoje kadry, z drugiej zaś rozwijać bazę popytową na usługi rozwojowe w przypadku tych firm, które jeszcze nie są takimi działaniami zainteresowane, nie dostrzegają takiej potrzeby lub nie są świadome korzyści z nich wynikających dla rozwoju własnej działalności. Powyższe działanie powinno uwzględniać zarówno wymiar mikroekonomiczny (poprawa pozycji konkurencyjnej przedsiębiorstwa w wyniku inwestycji w zasoby ludzkie) jak i makroekonomiczno – strukturalny (generowanie popytu na usługi rozwojowe o charakterze dostosowawczym wynikającego ze zmian strukturalnych zachodzących w gospodarce). W tym kontekście niezbędne pozostaje wprowadzenie kompleksowych rozwiązań, opartych o podejście popytowe, które pozwolą na zapewnianie i monitorowanie jakości usług świadczonych przez instytucje szkoleniowe.

EDUKACJA

- **Zapewnienie równego dostępu do edukacji o wysokiej jakości, dostosowanej do indywidualnych potrzeb uczniów** - Polskę charakteryzuje wysoki poziom uczestnictwa w edukacji na poziomie podstawowym i gimnazjalnym, stąd głównym wyzwaniem stawianym przed systemem oświaty jest zapewnienie jak najwyższej jakości nauczania oraz wsparcie szkół w pracy z uczniem o specjalnych potrzebach edukacyjnych⁴⁰, w tym zapewnienie odpowiedniej diagnozy potrzeb edukacyjnych i deficytów u młodszych uczniów, rozwój narzędzi indywidualnego wsparcia - łącznie z pomocą psychologiczno-pedagogiczną, oraz programów wspierających uczniów z niepełnosprawnościami. Pomimo, że polski system edukacji przeszedł w ostatnich latach szereg zmian, które pozytywnie wpłynęły na podniesienie jakości pracy szkół (o czym

³⁸ *Bilans Kapitału Ludzkiego – badanie firm i instytucji szkoleniowych*, Warszawa, 2013.

³⁹ *Rozwój umiejętności i szkolenia w ramach MSP*, OECD, 2010.

⁴⁰ Analiza wyników egzaminów zewnętrznych pokazuje narastające zjawisko selektywności nauczania, widoczne szczególnie w przypadku dużych miast, gdzie uczniowie z lepszymi wynikami w nauce wybierają placówki posiadające ponadstandardową ofertę dydaktyczną. Z kolei dane z badania PISA z lat 2000-2009, pozwalające porównać osiągnięcia polskich 15-latków na przestrzeni ostatniej dekady, wskazują na znaczącą poprawę jakości kształcenia w Polsce, jednak rozkład wyników mocno skupiony jest wokół wartości przeciętnych, co wskazuje, że relatywnie mało uczniów ma osiągnięcia bardzo niskie, ale również nieliczni uczniowie osiągają wyniki bardzo wysokie.

świadczą m.in. wyniki badania PISA⁴¹) wyzwaniem pozostaje jego dalsze doskonalenie w kierunku bardziej inkluzywnego oraz praktycznego podejścia do nauki.

- **Lepsze przygotowanie uczniów do przyszłego zatrudnienia** - zgodnie z badaniami pracodawców⁴², kompetencje kształtowane w procesie edukacji formalnej nie są wystarczające do efektywnego wykonywania pracy bezpośrednio po zakończeniu szkoły. Pracodawcy oczekują od absolwentów - obok umiejętności praktycznych również kompetencji niezbędnych do poruszania się po rynku pracy. Jak wskazują wyniki innych badań⁴³, kompetencje kluczowe są dzisiaj słabo kształtowane w polskiej szkole na wszystkich etapach nauczania: niski jest poziom nauczania matematyki w klasach 1-3, słabo kształcone są umiejętności cyfrowe⁴⁴ oraz w zakresie języków obcych⁴⁵. Dlatego też ważne jest wsparcie szkół w procesie doskonalenia wśród uczniów kompetencji kluczowych⁴⁶. Niezbędne jest również przygotowanie szkół do świadczenia usług ułatwiających uczniom wybór odpowiedniej ścieżki zawodowej. Dlatego też długofalowej i pełniejszej modernizacji wymaga również system doradztwa edukacyjno-zawodowego prowadzonego w szkołach.
- **Zwiększenie wykorzystania przez szkoły i placówki edukacyjne innowacyjnych metod wspierających proces nauczania** – Zmiany wprowadzane w systemie oświaty stawiają przed dyrektorami szkół i kadrami pedagogicznymi nowe zadania, dotyczące zarządzania zasobami ludzkimi i finansowymi szkoły dla zapewnienia wysokiej jakości usług edukacyjnych w zakresie kształtowania wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych uczniów - zgodnych z wymaganiami współczesnej gospodarki. Istotne jest zatem zapewnienie szkołom dostępu do profesjonalnego systemu wspomaganie ich pracy. Wspieranie pracy szkoły wymaga również wypracowania modelu szkoły ćwiczeń, skupiającej się na doskonaleniu zawodowym nauczycieli w kontekście stosowania nowoczesnych metod i form pracy dydaktycznej. Widoczne są także potrzeby związane ze zwiększeniem wykorzystania przez szkoły nowoczesnych treści, narzędzi i zasobów dydaktycznych (m.in. wprowadzenie e-podręczników, e-zasobów towarzyszących, integrację zasobów informacyjnych i baz danych w systemie oświaty) oraz wzmacnianiem innowacyjnego podejścia do sposobu dydaktyki - należy położyć większy nacisk na nauczanie praktyczne i eksperymentalne.
- **Wzmocnienie współpracy szkół z przedsiębiorcami, uczelniami i partnerami społecznymi** - Doświadczenia takiej współpracy ma stosunkowo nieduża część szkół, natomiast jej efekty poprawiają osiągnięte przez szkoły efekty kształcenia. Jak wskazują badania⁴⁷, niezbędne jest

⁴¹ Jak najlepiej doskonalone systemy szkolne stają się jeszcze lepsze, Centrum Edukacji Obywatelskiej, Warszawa 2012.

⁴² Bilans Kapitału Ludzkiego, PARP, 2012.

⁴³ Badanie OBUT oraz TIMSS-2011 oraz TEDS-M, IBE.

⁴⁴ PISA 2009 i 2012.

⁴⁵ Europejskie Badanie Kompetencji Językowych ESLC, Raport krajowy, IBE, 2011.

⁴⁶ Jako kompetencje kluczowe oraz postawy/ umiejętności niezbędne na rynku pracy należy rozumieć następujące kompetencje spośród katalogu określonego w Zaleceniach Parlamentu Europejskiego i Rady (2006/962/WE z dnia 18 grudnia 2006 r.) w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie: porozumiewanie się w językach obcych; kompetencje matematyczne i podstawowe kompetencje naukowo – techniczne; kompetencje informatyczne; umiejętność uczenia się; kompetencje społeczne; inicjatywność i przedsiębiorczość.

⁴⁷ Raport o stanie edukacji 2011. Kontynuacja przemian. IBE, 2012.

wypracowanie mechanizmów powszechnego zaangażowania pracodawców we współpracę m.in. poprzez: wzajemne rozpoznawanie potrzeb oczekiwań i możliwości w zakresie kształcenia umiejętności kwalifikacyjno-zawodowych, włączanie w modernizację oferty kształcenia, wspólne programy nauczania, opracowywanie nowych i modernizację istniejących kwalifikacji, doskonalenie systemu egzaminów zawodowych, wypracowanie mechanizmów zwiększających udział pracodawców w organizacji staży i praktyk dla uczniów oraz opracowywanie programów praktycznej nauki zawodu. Szczególnie ważne w tym kontekście jest udrożnienie mechanizmów bezpośredniej współpracy szkół zawodowych i pracodawców. Ważnym mechanizmem będzie także wypracowanie systemowych rozwiązań monitorowania losów absolwentów szkół zawodowych na rynku pracy, pozwalających na diagnozowanie jakości przepływów pomiędzy edukacją a rynkiem pracy - zgodnie z rekomendacjami wynikającymi z badań losów absolwentów uczelni oraz szkół zawodowych prowadzonych w IBE⁴⁸.

- **Wyrównywanie dostępu do uczenia się przez całe życie dla osób dorosłych, w tym osób o niskich kompetencjach** - Polskę na tle innych krajów Unii Europejskiej negatywnie wyróżnia niski poziom kompetencji osób dorosłych oraz zaangażowania w podnoszenie i uzupełnianie kompetencji po zakończeniu edukacji formalnej. Odsetek osób w wieku 25-64 lata, biorących udział w edukacji (formalnej i nieformalnej) jest w Polsce (21%) o połowę niższy niż średnia dla krajów OECD (41%), a aż 68% badanych osób pracujących wskazuje, że nie widzi potrzeby podnoszenia swoich kompetencji zawodowych. Z kolei wyniki badania PIAAC wskazują, że 27,4% Polaków znajduje się w grupie ryzyka, ze względu na niski poziom rozumienia tekstu i rozumowania matematycznego. Wzrost udziału osób dorosłych w edukacji (w tym osób o niskich kwalifikacjach) i wzmocnienie doradztwa edukacyjno-zawodowego (rozwój narzędzi, przygotowanie kadry, internetowy system wsparcia), a także rozwój oferty szkół funkcjonujących w społeczności lokalnej (w tym zwłaszcza na terenach wiejskich i w małych miastach) adresowanej do osób dorosłych, stają się zatem głównymi wyzwaniami w tym obszarze. Niski udział osób dorosłych w kształceniu przez całe życie, a także niska świadomość korzyści płynących z kontynuacji edukacji są m.in. efektem rozproszenia krajowego systemu kwalifikacji w Polsce, dlatego też istotne jest dalsze wsparcie procesu integracji tego systemu poprzez wdrożenie nowych jego elementów.

SKOLNICTWO WYŻSZE

- **Wsparcie dla współpracy uczelni z biznesem i wzmocnienie prozatrudnieniowej roli szkolnictwa wyższego** – w Polsce odsetek osób w wieku 30-34 lata z wykształceniem wyższym należy do najwyższych w Europie (40,5%). Wyższe wykształcenie jest atutem na rynku pracy – odsetek bezrobotnych absolwentów z wykształceniem wyższym (22%) jest znacząco niższy niż w grupie absolwentów szkół zawodowych (48,3%), czy liceów ogólnokształcących (49%). Jednak poprawy wymaga dopasowanie kształcenia na poziomie wyższym do potrzeb rynku pracy i pracodawców – na co wskazują m.in. wyniki badań ewaluacyjnych⁴⁹. Dzięki wdrożeniu Krajowych Ram Kwalifikacji

⁴⁸ Monitorowanie losów absolwentów uczelni wyższych z wykorzystaniem danych administracyjnych zakładu ubezpieczeń społecznych, IBE, 2014.

⁴⁹ Zdaniem pracodawców uczelnie w celu większego dostosowania kompetencji absolwentów do potrzeb rynku pracy powinny przede wszystkim zwiększyć liczbę zajęć praktycznych, obowiązkowych praktyk/staży, jak i zakresu współpracy z przedsiębiorcami w tym zakresie. Sami pracodawcy zasugerowali także, by zwiększyć ich wpływ na możliwości tworzenia

dla Szkolnictwa Wyższego, uczelniom przywrócono autonomię w zakresie konstruowania programów kształcenia. Konieczne jest zatem zwiększenie zaangażowania pracodawców w proces kształcenia (szczególnie w przypadku programów o profilu praktycznym) oraz realizacja wysokiej jakości programów stażowych. Wyzwaniem pozostaje również podnoszenie kompetencji kadry dydaktycznej. Dobre rozpoznanie potrzeb rynku i działania wspierające kontakt studentów z pracodawcami mogą sprawić, że wydłużający się w ostatnim czasie okres podjęcia pracy bezpośrednio po zakończeniu studiów ulegnie skróceniu. W tym zakresie należy wykorzystać m.in. potencjał akademickich biur karier i innych instytucji z otoczenia uczelni.

- **Zwiększenie jakości oferowanych usług edukacyjnych i rozwój kompetencji w obszarach kluczowych dla gospodarki** – Reforma szkolnictwa wyższego z 2011 r. pozwoliła na dostosowanie programów kształcenia do możliwości i potrzeb studentów, wymagań stawianych przez otoczenie społeczne i gospodarcze, a także potrzeb rozwojowych państwa. Nowe podejście oparte jest o efekty kształcenia opisane w kategoriach: wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Przeprowadzone analizy i badania potwierdzają⁵⁰, że należy kontynuować działania wspierające programy kształcenia, kształtujące zarówno umiejętności zawodowe (na które popyt zgłaszają pracodawcy), jak i kompetencje miękkie studentów (pozwalające na elastyczne dopasowanie do rynku pracy) – w szczególności w tych obszarach, które są kluczowe z punktu widzenia rozwoju nowoczesnej gospodarki kraju.
- **Umiejdzynarodowienie polskich szkół wyższych** – mobilność studentów i naukowców polskich uczelni jest nadal niezadawalająca⁵¹. Odsetek cudzoziemców na polskich uczelniach sukcesywnie wzrasta (w latach 2004-2013 czterokrotnie), ale wciąż wynosi tylko 2,32%. Wzrost umiejdzynarodowienia polskich uczelni jest zatem jednym z kluczowych wyzwań – zwłaszcza w kontekście poprawy pozycji uczelni wyższych w rankingach międzynarodowych.
- **Zwiększenie jakości studiów doktoranckich** – w ostatnich latach zauważalny jest wzrost liczby studentów studiów doktoranckich (w 2013 r. 43,4 tys. – wzrost o ok. 12 tys. w stosunku do 2007 r.), co niestety nie przekłada się na proporcjonalny wzrost liczby uzyskiwanych stopni naukowych doktora. Utrzymanie pozytywnego trendu zwiększającej się liczby osób uzyskujących stopnie naukowe doktora jest kluczowe dla zapewnienia odnawialności kadr naukowych⁵². Poprawy wymagają zatem programy studiów doktoranckich w kierunku zwiększenia ich: atrakcyjności, potencjału badawczego, umiejdzynarodowienia, interdyscyplinarności, a także poprawy współpracy z otoczeniem gospodarczo-społecznym. W celu zwiększenia jakości kształcenia na

programów studiów. Źródło: *Analiza kwalifikacji i kompetencji kluczowych dla zwiększenia szans absolwentów na rynku pracy*, Agrotec, 2014. Istnieje także konieczność położenia silniejszego nacisku na aktywność uczelni w sferze analiz i rozpoznawania potrzeb otoczenia biznesowego, w celu odpowiedniego kształtowania i modyfikacji programów nauczania. Źródło: *Ocena jakości i skuteczności wybranych form wsparcia w ramach Działania 4.1 PO KL, PSDB, 2013*.

⁵⁰ *Analiza kwalifikacji i kompetencji kluczowych dla zwiększenia szans absolwentów na rynku pracy*, Agrotec, 2014.

⁵¹ Np. z programu ERASMUS skorzystało dotychczas ogółem ok. 108 tys. studentów polskich uczelni co stanowi tylko 0,86% wszystkich osób studiujących w Polsce - w tym zakresie Polska zajęła 23 miejsce wśród krajów UE (średnia dla UE to 0,98%).

⁵² Nie są dostępne dane dotyczące odsetka osób kończących studia doktoranckie. Uczelnie przekazują do Głównego Urzędu Statystycznego jedynie dane zagregowane, w efekcie MNiSW nie ma wiedzy nawet na temat liczby osób rozpoczynających studia doktoranckie (dane te będą zbierane dopiero od 1 października 2014 r.). Podobnie dane dot. obronionych doktoratów obejmują nie tylko studentów studiów doktoranckich lecz również osoby, które obroniły doktorat, bez odbycia studiów (jest to możliwe w polskim systemie). W efekcie nie jest możliwa rzetelna odpowiedź na pytanie, jaki odsetek osób kończy studia doktoranckie. Niemniej jednak rosnąca liczba doktorantów przy dość stałej liczbie bronionych doktoratów jest niezwykle niepokojącym zjawiskiem.

studiach doktoranckich niezbędne jest dalsze promowanie, dzięki bodźcom regulacyjnym, działań mających na celu wzrost stosunku liczby bronionych doktoratów do liczby studentów studiów doktoranckich. Ponadto konieczna jest również kontynuacja działań na rzecz promocji ścisłej współpracy doktoranta z promotorem, zapewniającej wsparcie w zakresie metodologii i umiejętności badawczych osobom predestynowanym do pracy naukowej.

Wsparcie zarządzania i rozwój kadr na uczelniach – zmieniające się potrzeby rynku pracy (w tym wzrost wykorzystania technik informatyczno-komunikacyjnych), wymagają wprowadzania na uczelniach nowych rozwiązań w zakresie zarządzania procesem kształcenia oraz ciągłego dostosowywania do nich kompetencji kadr uczelni⁵³. W ramach działań podnoszących kompetencje zarządcze kadr kierowniczych i administracyjnych należy podnieść kompetencje z zakresu m.in. zarządzania zespołem, zarządzania płynnością finansową, restrukturyzacja finansowa, wsparcie tworzenia na uczelniach struktur związanych z absorpcją środków finansowych⁵⁴. Kompetentna kadra – w wymiarze nie tylko dydaktycznym, ale również zarządczym – wykorzystująca nowoczesne rozwiązania i narzędzia informatyczne (np. systemy anty-plagiatowe, zasoby edukacyjne) warunkuje efektywne zarządzanie szkolnictwem wyższym w nowoczesnej gospodarce. Ponadto, w następstwie postępujących zmian demograficznych⁵⁵, nieunikniona będzie konsolidacja niektórych uczelni i jednocześnie szkoły wyższe powinny „otworzyć się” na potrzeby kształcenia osób dorosłych, co wynika z tzw. trzeciej misji uczelni⁵⁶. Konieczne jest także wprowadzenie zmian prawnych, dających uczelniom nowe możliwości potwierdzania efektów uczenia się osób dorosłych.

DOBRE RZĄDZENIE

- **Poprawa procesu stanowienia prawa i jakości regulacji** – pomimo wzrostu polskiego potencjału zarządzania publicznego, który w porównaniu z wynikami badania SGI.2009 wzrósł aż o 2,65 pkt (z 4,06 do 6,71 pkt w SGI.2014), z czym wiąże się skok Polski na 13 miejsce w tym rankingu państw OECD/UE dla obszaru governance⁵⁷ i mimo dotychczas zrealizowanych działań w zakresie reformy regulacji, jakość stanowionego w Polsce prawa nadal wymaga poprawy. Dotyczy to również struktury oraz tempa procesu decyzyjnego. Niezbędna jest poprawa metodyki wprowadzania nowych regulacji m.in. poprzez inwestycje w kompetencje i umiejętności kadr zaangażowanych w ten proces – w tym w szczególności służb prawnych i analitycznych, odpowiedzialnych za opracowywanie propozycji aktów prawnych.
- **Zwiększenie jakości usług publicznych, świadczonych na rzecz przedsiębiorców** - wg indeksu *Ease of Doing Business*, Polska w 2012r. zajęła 55. pozycję pod względem poziomu trudności założenia i prowadzenia działalności gospodarczej. Konieczna jest zatem poprawa jakości usług

⁵³ *Modele zarządzania uczelniami w Polsce*, Uniwersytet Jagielloński Centrum Badań nad Szkolnictwem Wyższym, Kraków 2011 oraz *Diagnoza stanu szkolnictwa wyższego w Polsce* Ernst and Young 2009..

⁵⁴ np. Programu Horyzont 2020.

⁵⁵ *Przemiany demograficzne i starzenie się społeczeństwa: konsekwencje dla lokalnych rynków pracy w Polsce*, OECD, 2013.

⁵⁶ Obejmującej współpracę uczelni z otoczeniem zewnętrznym, w tym świadczenie usług szkoleniowych i doradczych dla osób dorosłych czy innych podmiotów.

⁵⁷ *Wskaźniki zrównoważonego zarządzania sferą publiczną 2014*, Raport fundacji Bertelsmanna - Badaniem objęto 41 państw świata, członków UE lub OECD. Edycja SGI.2014 dotyczyła okresu maj 2011-maj 2013. Wcześniejsze edycje badania obejmowały wyłącznie członków OECD i dotyczyły okresów maj 2008-kwiecień 2010 (SGI.2011) oraz styczeń 2005-marzec 2007 (SGI.2009).

publicznych świadczonych przez administrację publiczną (głównie szczebla lokalnego) na rzecz przedsiębiorców (np. w zakresie podatków, procesu budowlanego, transportu itp.) m.in. poprzez: orientację na ich faktyczne potrzeby, poprawę standardu i jakości obsługi, wprowadzenia narzędzi do monitorowania, oceny i pomiaru jakości usług, czy skuteczniejszej komunikacji. Ważnym elementem powinno stać się wdrożenie proinnowacyjnych rozwiązań przy udzielaniu zamówień publicznych oraz działań na rzecz zwiększenia udziału MŚP w procedurach zamówień publicznych⁵⁸.

- **Wzmocnienie dialogu i współpracy pomiędzy administracją publiczną a partnerami społecznymi** - w tym usprawnienie już istniejących mechanizmów takich jak partnerstwo publiczno-prywatne (PPP)⁵⁹ oraz wzmocnienie roli konsultacji społecznych.⁶⁰
- **Ułatwianie dostępu do wymiaru sprawiedliwości, w szczególności dla przedsiębiorstw** – jak wskazują dostępne analizy, w celu poprawy warunków prowadzenia działalności gospodarczej w Polsce niezbędne jest usprawnienie procesu zarządzania w systemie sądownictwa gospodarczego i jego reorganizacja. Bariera jest przewlekłość postępowań sądowych, wynikająca po części z dużej liczby spraw wpływających do polskich sądów (w 2012r. ponad 14 mln). Szczególnie w sprawach gospodarczych kluczowe jest właściwe przygotowanie służb wymiaru sprawiedliwości (sądów i prokuratury) m.in. w zakresie: obsługi klienta, usprawnienia zarządzania, poprawy organizacji pracy, zarządzania zasobami ludzkimi, wykorzystania systemów informatycznych, a także ekonomii - aby rozstrzygnięcia były zgodne z ekonomiczną (a nie tylko literalną) intencją przepisów. Na większą skalę należy również wykorzystywać alternatywne metody rozwiązywania sporów (np. arbitraż i mediacja)⁶¹.
- **Poprawa skuteczności funkcjonowania organów nadzoru i kontroli w obszarze obrotu żywnością** - Raporty z audytów KE⁶² wskazują szereg uchybień systemowych odnośnie zastosowania procedur w zakresie przedstawiania informacji dotyczących łańcucha dostaw żywności. Zwrócono również uwagę na różnice w stosowaniu procedur przez te same typy urzędów, niedociągnięcia w planowaniu kontroli i brak koordynacji między właściwymi organami i w ramach właściwych organów oraz na opóźnienia w udzielaniu zezwoleń.
- **Poprawa jakości planowania przestrzennego** – dotychczasowe doświadczenia i analizy wskazują, że obecny system planowania przestrzennego (na wszystkich jego poziomach - planowanie krajowe, regionalne, lokalne, urbanistyka operacyjna) nie gwarantuje osiągnięcia zakładanych

⁵⁸ Kompleksowe badania rynku zamówień publicznych w Polsce zrealizowano w latach 2010-2013 w ramach projektu PO KL pn. *Nowe podejście do zamówień publicznych – szkolenia i doradztwo*, PARP, 2011.

⁵⁹ Dotychczas w Polsce zawarto tylko 46 takich umów – trudności wdrożenia projektów w tej formule, wynikają głównie z braku pełnej wiedzy dot. PPP, bariery natury prawnej i finansowej, brak jednolitych standardów i procedur.

⁶⁰ *Ocena skuteczności i efektów działań PO KL, podjętych na rzecz wzmocnienia potencjału partnerów społeczno-gospodarczych*, IBiA Grupa OSB, 2014.

⁶¹ Mediacja cywilna została wprowadzona w Polsce w 2005 r., lecz jej stosowanie nie jest rozpowszechnione, choć jak szacuje ADR mediacja jest skuteczna aż w 70-80% przypadków. Ocenia się, że przeciętny czas potrzebny na rozwiązanie sporu gospodarczego w Polsce (o wartości 200 tys. EUR) zmniejszyłby się w wyniku takiej procedury o prawie rok, zaś koszty z tym związane o ok. 33 tys. EUR. *The Cost of Non ADR: Surveying and Showing the Actual Costs of Intra-Community Commercial Litigation*, The Association for Democratic Reforms, 2010.

⁶² Informacja z audytów przeprowadzanych przez Dyрекcję Generalną ds. Zdrowia i Konsumentów – Biuro ds. Żywności i Weterynarii (FVO) w 2012 i 2013 r.

celów w zakresie ładu przestrzennego i przejawia się w niskiej jakości obowiązujących rozwiązań prawnych, niesatysfakcjonującym procesie monitoringu i ewaluacji zjawisk przestrzennych oraz słabym systemie instytucjonalnym w sferze planowania przestrzennego⁶³. Prowadzenie skutecznej polityki rozwoju wymaga skonsolidowania procesów zarządzania i zintegrowanego podejścia m.in. poprzez unormowanie prac legislacyjnych (bazujące na modelu systemu kształtującego ładu przestrzenny) oraz włączanie przedstawicieli administracji samorządowej do wdrażania mechanizmów partycypacji społecznej w tym zakresie i implementowania wypracowanych rozwiązań - zgodnie z Koncepcją Przestrzennego Zagospodarowania Kraju do 2030r.⁶⁴ Poprawy wymaga także zarządzania przestrzenią morską. Wydane w ciągu ostatnich dwóch lat pozwolenia wymagają podjęcia dalszych decyzji, dotyczących kompleksu systemów infrastrukturalnych np. dla sieci transportowej, bezpieczeństwa nawigacji, dostępności łowisk, ochrony środowiska, ochrony morskiego dziedzictwa historycznego i innych⁶⁵.

- **Usprawnienie procesu inwestycyjno-budowlanego** - utrudnienia związane z realizacją inwestycji budowlanych, sygnalizowane są przez licznych interesariuszy tego procesu, takich jak przedsiębiorcy, samorządy, organizacje zawodowe czy praktycy procesu budowlanego. Proces ten charakteryzuje się zbyt wieloma procedurami, jest nadmiernie czasochłonny i rozproszony - skutkując niepewnością prawną inwestora⁶⁶. Z kolei funkcjonowanie organów nadzoru budowlanego nie zapewnia prawidłowej realizacji zadań związanych z kontrolą przestrzegania i stosowania przepisów prawa budowlanego.

WSPARCIE OSÓB MŁODYCH

Działania na rzecz wsparcia osób młodych na rynku pracy zostały uwzględnione w ramach krajowego programu EFS – *Wiedza Edukacja Rozwój*, w celu zapewnienia spójnej, jednolitej i efektywnej oferty aktywizacji edukacyjno-zawodowej dla osób młodych w całym kraju. Realizowane przedsięwzięcia uwzględniają europejską *Inicjatywę na rzecz zatrudnienia ludzi młodych*. Biorąc pod uwagę fakt, iż w Polsce osoby młode w wieku 24-29 lat, które przechodzą z systemu edukacji na rynek pracy znajdują się w trudniejszej sytuacji niż osoby w kohorcie wiekowej 15-24 lata, zdecydowano o rozszerzeniu grupy docelowej, która będzie mogła uzyskać wsparcie w ramach PO WER o osoby do 29 r.ż. Jak pokazują dane EUROSTAT, 22,7% osób w wieku 25-29 lat w Polsce nie pracuje, nie uczy się i nie uczestniczy w szkoleniach - co znacznie przekracza średni poziom 20,7% w całej UE i stanowi blisko dwukrotność udziału osób w grupie 15-24 w Polsce, które należą do kategorii NEET- 12,2 %. Mając na uwadze powyższe, do głównych wyzwań dotyczących możliwości zatrudnienia osób młodych można zaliczyć:

- **Zwiększenie możliwości trwałego zatrudnienia osób młodych znajdujących się w trudnej sytuacji na rynku pracy** - W Polsce, podobnie jak w całej Unii Europejskiej sytuacja młodzieży na

⁶³ *Raport o ekonomicznych stratach i społecznych kosztach niekontrolowanej urbanizacji w Polsce*, 2013 r.

⁶⁴ Zakłada się podjęcie następujących kwestii: ujęcie regulacji w całościowym systemie planowania przestrzennego - uporządkowanie systemu, w tym uproszczenie nadmiernie rozbudowanych elementów i regulacji oraz uzupełnienie luk. Zostaną sformułowane główne zasady systemu odpowiadające na aktualne problemy oraz akceptowalne przez różne grupy społeczne i środowiska. *Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 przyjęta przez Radę Ministrów 13 grudnia 2011 r.*

⁶⁵ *Tamże.*

⁶⁶ *Administracyjno – prawne aspekty procesu budowlanego w Polsce analiza identyfikująca bariery dla przedsiębiorców, obszary nieefektywne i uciążliwe w ramach procesu inwestycyjnego oraz zawierająca studium przypadku uzyskiwania pozwolenia na budowę.* Raport z grudnia 2011 r.

rynku pracy jest zdecydowanie trudniejsza niż osób ze starszych grup wiekowych, co przejawia się niewielkim poziomem aktywności zawodowej oraz stosunkowo wysokim poziomem bezrobocia wśród osób młodych⁶⁷. Na koniec 2013r. 18,6% wszystkich zarejestrowanych bezrobotnych stanowiły osoby młode, a aktywny zawodowo pozostawał jedynie co trzeci Polak do 25 roku życia⁶⁸.

Zgodnie z danymi MNiSZW liczba studentów studiów niestacjonarnych wyniosła w 2013 r. ok. 672 tys. Trzeba jednak zauważyć, że tylko część tych osób pozostaje nieaktywna zawodowo - a jeszcze mniejszy odsetek jest zarejestrowany jako osoby bezrobotne. Według raportu GUS⁶⁹ z 2009 r. aż 83,3 proc. młodych ludzi łączących pracę z kształceniem stanowili studenci niestacjonarni. Biorąc zatem pod uwagę liczbę osób studiujących niestacjonarnie w roku akademickim 2012/2013, można oszacować liczbę studentów zarejestrowanych jako bezrobotni lub nieaktywnych zawodowo na ok. 112 tys. osób. Jest to znacząca grupa również wymagająca wsparcia – gdyż zasadniczo jej charakterystyka nie różni się od pozostałych osób wchodzących w skład kategorii NEET w tym wieku.

- **Zwiększenie możliwości trwałego zatrudnienia osób młodych bez pracy, które nie uczestniczą w kształceniu i szkoleniu (tzw. kategoria NEET)** - Specyficzną grupą osób młodych są osoby z tzw. kategorii NEET, których odsetek w Polsce w 2013 r. szacowany był na 12,2% (tj. ok 550 tys. osób)⁷⁰. Z grupy tej fakt rejestracji w urzędach pracy deklarowało jedynie niecałe 270 tys. osób, co pokazuje, iż osoby pozostające poza rejestrami urzędów pracy stanowią znaczną grupę i w związku z tym zasadnym jest rozszerzenie wobec nich oddziaływania aktywnej polityki rynku pracy.
- **Zwiększenie możliwości trwałego zatrudnienia osób niepełnosprawnych** - W szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy znajdują się młode osoby niepełnosprawne. Wskaźnik zatrudnienia dla tej grupy jest niski i wynosi jedynie 12,1% (dane za 2013 r. dla osób 15-24 lata)⁷¹, w związku z czym wsparcie w sposób szczególny powinno być skoncentrowane na tej grupie społecznej.
- **Poprawa umiejętności praktycznych i doświadczenia zawodowego osób młodych** – Wśród powodów wysokiego poziomu bezrobocia młodzieży najczęściej wskazywane są dwa, tj. niedopasowanie kwalifikacji do potrzeb rynku pracy i brak doświadczenia zawodowego. Niemal 30% bezrobotnych osób młodych nie posiada kwalifikacji zawodowych⁷². Co istotne, w przypadku osób pozostających w edukacji lub w zatrudnieniu, wraz z wiekiem następuje przyrost ich kompetencji, natomiast w przypadku osób z grupy NEET - następuje regresja⁷³. Zatem konieczne

⁶⁷ Na koniec IV kwartału 2013r. ok. 705 tys. osób poniżej 30 r. ż. w Polsce było bezrobotnych. Stopa bezrobocia w tej grupie wiekowej wyniosła 18,5%, natomiast w grupie osób do 25 r.ż. - 27,3% (średnia w UE - 23,3%) – dane na podstawie BAEL za IV kw. 2013 r.

⁶⁸ Dane odnoszą się do bezrobocia rejestrowanego.

⁶⁹ Wejście ludzi młodych na rynek pracy, GUS.

⁷⁰ BAEL, Eurostat, 2013.

⁷¹ BAEL, 2014.

⁷² Dane odnoszą się do bezrobocia rejestrowanego.

⁷³ Strategia *Better Skills, Better Jobs, Better Lives* OECD, 2012.

jest wyposażenie tych osób w kwalifikacje zawodowe, m.in. poprzez szkolenia, przygotowanie zawodowe czy staże, które dodatkowo zapewnią im zdobycie doświadczenia zawodowego. Należy podkreślić, iż co drugi bezrobotny do 25 r. życia nie posiada jakiegokolwiek doświadczenia zawodowego, a co czwarty ma doświadczenie do 1 roku. Nawet w grupie wiekowej 25-34 lata doświadczenia zawodowego brakuje co trzeciemu bezrobotnemu. Równocześnie badania⁷⁴ wskazują, iż najczęściej formułowanym wymogiem przez pracodawców jest posiadanie co najmniej półrocznego doświadczenia zawodowego oraz określonych kompetencji (zawodowych i „miękkich”). Badania ewaluacyjne⁷⁵ wskazują także, iż wsparcie osób młodych powinno się koncentrować wokół staży zawodowych, praktycznej nauki zawodu, subsydiowanego zatrudnienia, czy szkoleń i kursów w zawodach, na które istnieje popyt na rynku pracy. Wymienione wyżej formy wsparcia udzielane z zachowaniem wysokiej jakości (tj. w sposób zindywidualizowany i kompleksowy), przyczyniają się do rozwoju umiejętności i ułatwiają poszukiwanie zatrudnienia. Jest to szczególnie zauważalne w odniesieniu do staży i praktyk⁷⁶. Również pracodawcy⁷⁷ rekomendują osobom młodym praktyki/staże (51%) i sugerują uczestnictwo w dodatkowych, pozaszkolnych szkoleniach/kursach z zakresu kompetencji bezpośrednio związanych z poszukiwanym zawodem.

- **Wzrost poziomu przedsiębiorczości osób młodych** - Niewielka część osób młodych funkcjonuje w roli przedsiębiorców. Tylko 6% M i 2% K deklaruje posiadanie takiego doświadczenia⁷⁸. Osoby młode najczęściej wskazują „brak kapitału” jako największą przeszkodę w rozpoczęciu działalności gospodarczej (ponad 80% wskazań)⁷⁹. Trudności z pozyskaniem kapitału wynikają m.in. z braku historii kredytowej. W związku z powyższym zasadnym jest zapewnienie osobom młodym, które planują utworzenie własnego przedsiębiorstwa, możliwości pozyskania środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej, np. w formie bezzwrotnych dotacji czy instrumentów zwrotnych.

SYSTEM OCHRONY ZDROWIA

- **Poprawa efektywności funkcjonowania systemu ochrony zdrowia i zwiększenia dostępności usług na wszystkich etapach udzielania świadczeń, w tym w szczególności na poziomie podstawowej opieki zdrowotnej** – z powodu starzejącego się społeczeństwa spodziewane jest znaczące zwiększenie wydatków na opiekę zdrowotną w perspektywie średnio- i długookresowej. Wynikające z tego obciążenie dla finansów publicznych można zmniejszyć, a przy tym poprawić dostęp do opieki zdrowotnej poprzez wzmocnienie opieki podstawowej. Problemem polskiego systemu ochrony zdrowia jest niewystarczający poziom elastyczności w kontekście zachodzących trendów demograficznych oraz występujących zagrożeń

⁷⁴ *Młodzi 2011* red. M. Boni, KPRM, Warszawa, 2011.

⁷⁵ *Badanie osiągniętych wartości wskaźników komponentu regionalnego PO KL*, PAG Uniconsult, etap II, III IV, V. 2010, 2011, 2012; *Ocena jakości i skuteczności wybranych form wsparcia w ramach Działania 4.1 PO KL*, PAG Uniconsult 2013.

⁷⁶ *Badanie osiągniętych wartości wskaźników komponentu regionalnego PO KL*, PAG Uniconsult, etap V, 2012;

⁷⁷ *Analiza kwalifikacji i kompetencji kluczowych dla zwiększenia szans absolwentów na rynku pracy*, Agrotec, 2014

⁷⁸ *Pierwsze kroki na rynku pracy. Międzynarodowe badanie studentów i absolwentów*, Deloitte, 2013.

⁷⁹ *Supporting Entrepreneurship in Poland*, OECD, 2013.

epidemiologicznych. Spadek wielkości populacji osób w wieku produkcyjnym oraz stały wzrost populacji w wieku 65+ będzie prowadził do istotnych przemian na rynku pracy oraz wzrostu zapotrzebowania na usługi w obszarze opieki zdrowotnej, natomiast jak wskazuje raport OECD⁸⁰, jednym z istotnych problemów polskiej służby zdrowia jest wysoki odsetek niezaspokojonych potrzeb zdrowotnych z powodu oczekiwania w kolejce i problemów organizacyjnych (np. nieefektywne monitorowanie potrzeb zdrowotnych, brak aktualnych danych na temat dostępności usług). Kluczowym elementem poprawy efektywności funkcjonowania systemu ochrony zdrowia jest wsparcie systemu akredytacji na wszystkich poziomach świadczenia usług medycznych, w tym na poziomie podstawowej opieki zdrowotnej. Wyzwaniem w zakresie poprawy jakości i efektywności publicznych usług zdrowotnych jest wprowadzenie sprawdzonych form organizacji opieki koordynowanej (OOK), oraz innych działań służących poprawie funkcjonowania systemu ochrony zdrowia - w szczególności na poziomie **podstawowej opieki zdrowotnej**. Poprawie efektywności funkcjonowania systemu ochrony zdrowia (które jako cel zostało określone w dokumentach strategicznych⁸¹) służyć będzie również poprawa jakości danych oraz rozwój narzędzi analitycznych do prognozowania chorobowości, oceny zapotrzebowania na kadry medyczne, infrastrukturę oraz identyfikacji „białych plam” w opiece zdrowotnej. Jak wskazują międzynarodowe analizy stała poprawa mechanizmów planowania inwestycji w ochronie zdrowia oraz poprawa mechanizmów planowania świadczeń w oparciu o stały monitoring potrzeb zdrowotnych są podstawowym wyzwaniem dla stabilizacji finansowej podmiotów leczniczych⁸². Na efektywność funkcjonowania polskiego systemu ochrony zdrowia niekorzystnie **wpływa również wykrywalność chorób w zaawansowanych stadiach rozwojowych. Sytuacja taka wynika z deficytów w zakresie działań dot. profilaktyki zdrowotnej.** Diagnoza w zaawansowanym stadium rozwoju choroby zmniejsza szanse na całkowite wyleczenie i powoduje konieczność finansowania drogich procedur leczniczych. Istnieje konieczność opracowania i wdrożenia programów profilaktycznych ukierunkowanych na choroby, które stanowią istotną przyczynę dezaktywizacji zawodowej z przyczyn zdrowotnych.

- **Przeciwdziałanie dezaktywizacji zawodowej z przyczyn zdrowotnych głównie poprzez działania profilaktyczne** - choroba i niepełnosprawność jest w Polsce trzecią w kolejności przyczyną pozostawania biernym zawodowo (po emeryturach oraz nauce i uzupełnianiu kwalifikacji). Na koniec IV kwartału 2012 r. z tego właśnie powodu biernych zawodowo pozostawało 1 430 000 osób (ok. 23,1 % wszystkich osób biernych zawodowo)⁸³. Problemy zdrowotne (głównie choroby układu krążenia czy nowotworowe) są istotną przyczyną dezaktywizacji zawodowej. Dobrostan zdrowotny obywateli bezpośrednio przekłada się na liczbę osób aktywnych zawodowo oraz na jakość i wydajność pracy. Kluczową rolę odgrywa w tym zakresie profilaktyka zdrowotna, ponieważ z jednej strony wpływa na wydłużenie aktywności zawodowej osób pracujących (skuteczne zapobieganie lub/i wczesne wykrycie zmian chorobowych na wczesnym etapie zmniejsza prawdopodobieństwo dezaktywizacji zawodowej z przyczyn zdrowotnych), a z drugiej strony jest skutecznym narzędziem poprawy efektywności finansowej systemu (zapobieganie chorobom i leczenie wczesnych faz chorobowych jest tańsze i bardziej skuteczne niż leczenie zaawansowanych form). Konieczne jest skoncentrowanie działań na poszukiwaniu skutecznych

⁸⁰ *Przegląd Gospodarczy Polski*, OECD, 2010.

⁸¹ *Health 2020. A European policy framework and strategy for the 21st century*.

⁸² *Poprawa finansowej stabilności szpitali w kierunku podejścia systemowego*. Raport strategiczny, World Bank, 2014.

⁸³ *Aktywność ekonomiczna ludności Polski IV kwartał 2012 r.*, GUS, Warszawa 2013, str. 139.

rozwiązań medycznych i organizacyjnych ukierunkowanych na przeciwdziałanie 5 głównym grupom schorzeń dezaktywizujących rynek pracy w Polsce, tj. na **chorobach układu krążenia, choroby nowotworowych, chorobach (zaburzeniach) psychicznych, chorobach układu kostnowątkowo-mięśniowego, chorobach układu oddechowego.**

- **Deficyty w zakresie jakości świadczeń medycznych** - pomimo istotnej poprawy jakości świadczeń zdrowotnych, w celu zapewnienia właściwej opieki zdrowotnej istotne jest podejmowanie i wspieranie działań projakościowych (akredytacji, przekształceń, restrukturyzacji). Podniesienie jakości w systemie ochrony będzie zmierzało z jednej strony do poprawy kondycji finansowej podmiotów leczniczych (poprawa jakości zarządzania i kontroli w sensie administracyjnym) ale przede wszystkim do poprawy zarządzania i kontroli w sensie medycznym, co doprowadzi do minimalizowania zdarzeń niepożądanych (błędów medycznych, zakażeń szpitalnych etc.) oraz przełoży się na dostępność świadczeń medycznych. Doświadczenia europejskie wskazują, że od 8 do 12 %⁸⁴ pacjentów przyjętych do szpitala doświadcza negatywnych zdarzeń.. Szacuje się, że w tych przypadkach następuje wydłużenie hospitalizacji średnio o 6 dni, co nie pozostaje bez wpływu na koszt funkcjonowania systemu. W tym zakresie konieczne jest wdrożenie rejestru zdarzeń niepożądanych oraz wsparcie działań projakościowych w podmiotach leczniczych mających na celu poprawę zarządzania ryzykiem medycznym, co pozwoli na eliminację lub ograniczenie występowania zdarzeń zagrażających bezpieczeństwu pacjenta. Jak wynika z badań społecznych, kwestie jakości w systemie ochrony zdrowia odgrywają coraz większą rolę. Społeczeństwo polskie charakteryzuje się specyficznym podejściem do oceny jakości świadczonych usług medycznych. Z jednej strony, Polacy mają stosunkowo duży poziom zaufania do lekarzy i podejmowanych przez nich działań, z drugiej negatywnie oceniają system ochrony zdrowia jako pewną całość⁸⁵. W związku z tym potrzebne jest rozpoczęcie budowy otwartego systemu informacji o standardach obowiązujących w jednostkach realizujących usługi medyczne, tak aby każdy pacjent miał odniesienie do wymogów, które powinna spełniać oferowana mu usługa. W systemie ochrony zdrowia, nie tylko w Polsce, ale również w całej Europie, wciąż poszukuje się i testuje różnego rodzaju modele dostarczania usług medycznych w celu wypracowania rozwiązań najbardziej efektywnych organizacyjnie oraz finansowo i pozwalających na dostarczanie wysokiej jakości świadczeń w liczbie niezbędnej do zaspokojenia potrzeb zdrowotnych obywateli. Większość testowanych rozwiązań stanowią różnego rodzaju warianty koordynacji opieki podstawowej i specjalistycznej nad pacjentem. Zakres i skalę planowanego wsparcia działań projakościowych oparto na doświadczeniach z okresu 2007-2013. Wsparcie działań projakościowych finansowanych ze środków EFS jest tylko częścią aktywności władz państwowych ukierunkowanych na poprawę efektywności systemu (inne działania to np. trwające procesy przekształceń zakładów opieki zdrowotnej w spółki prawa handlowego, wzmocnienie nadzoru właścicielskiego nad podmiotami leczniczymi etc.). Analiza doświadczeń z okresu 2007-2013 wskazuje na konieczność wsparcia rozwiązań projakościowych na poziomie **podstawowej opieki zdrowotnej**. Obecnie (stan na 23.10.2014 r.) liczba podmiotów podstawowej opieki zdrowotnej posiadających akredytację jakości wynosi **15 podmiotów, a więc**

⁸⁴ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie bezpieczeństwa pacjentów, w tym profilaktyki i kontroli zakażeń związanych z opieką zdrowotną (KOM(2008) 837 wersja ostateczna)

⁸⁵ CBOS (BS/34/2012), *Opinie o funkcjonowaniu systemu opieki zdrowotnej*, Warszawa, marzec 2012

zaledwie 2,41% w stosunku do liczby umów zawartych w 2013 r. na świadczenie podstawowej opieki zdrowotnej. Konieczny jest również dalszy rozwój programu akredytacji szpitali. W oparciu o dotychczasowe doświadczenia, wsparcia wymagają w szczególności pomioty, które po raz pierwszy przystępują do procedury akredytacyjnej. Konieczne jest stałe podnoszenie rangi i znaczenia akredytacji w procesie kontraktacji świadczeń zdrowotnych i włączenia zagadnień projakościowych w główny nurt polityki zdrowotnej. W projekty wspierające akredytacje placówek ochrony zdrowia powinien zostać zaangażowany możliwie jak najszerszy wachlarz podmiotów, w tym Narodowy Fundusz Zdrowia,⁸⁶ mających wpływ na poziom jakości świadczenia usług medycznych, Efektywności funkcjonowania systemu ochrony zdrowia będzie służyła również poprawa jego transparentności poprzez rozwój współpracy administracji państwowej z organizacjami pozarządowymi oraz rozwój kompetencji pracowników administracyjnych w zakresie zarządzania i kontroli.

- **Tworzenie i rozwój „białych” miejsc pracy** – na potrzebę wsparcia w tym zakresie wskazują oprócz zmian demograficznych również liczne braki kadrowe wśród personelu medycznego. Liczba pielęgniarek na 1000 mieszkańców plasuje Polskę pośród sześciu krajów UE o najniższej wartości tego wskaźnika⁸⁷. Z kolei na 1000 mieszkańców praktykuje 2,2 lekarzy i jest to wartość najniższa wśród krajów UE⁸⁸. Problemem jest również zjawisko „starzenia się” profesjonalistów medycznych⁸⁹. W tym kontekście realizowana jest obecnie reforma systemu kształcenia kadr medycznych, która odpowiada na najistotniejsze bariery i utrudnienia w kształceniu tych grup zawodowych. Należą do nich: długotrwały proces kształcenia, brak pełnej samodzielności zawodowej lekarzy stażystów i lekarzy rezydentów przez co najmniej kilka lat od zakończenia studiów⁹⁰, niewystarczająca liczba miejsc specjalizacyjnych (**limity przyjęć na specjalizacje lekarskie ustalone są w oparciu o ustawę z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty (Dz. U. z 2011 r. Nr 277, poz. 1634, z późn. zm.) oraz rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 2 stycznia 2013 r. w sprawie specjalizacji lekarzy i lekarzy dentystów (Dz. U. z 2013 r., poz. 26)**), deficyt kadry medycznej i obserwowane zagrożenie związane z tzw. luką pokoleniową. Kluczowe staje się wsparcie uczelni medycznych w rozwoju kształcenia praktycznego m.in. poprzez rozwój kształcenia symulacyjnego oraz rozwój kształcenia podyplomowego (w tym kształcenia specjalizacyjnego). Istotnym elementem rozwoju kształcenia podyplomowego powinna być poprawa kompetencji lekarzy, w tym lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej, np. poprzez ich udział w przedsięwzięciach szkoleniowych w formie kursów doskonalących.

⁸⁶ Zaangażowanie w projekt może nastąpić np. poprzez udział NFZ w grupie sterującej projektem

⁸⁷ European health for all [online database], WHO Regional Office for Europe, 2011, <http://www.euro.who.int/hfadb>.

⁸⁸ O 1,3 mniejsza niż średnia dla tych krajów.

⁸⁹ Przeciętny wiek pielęgniarki w Polsce to 50 lat a spośród 156 900 aktywnych zawodowo lekarzy i dentystów, jedna piąta to osoby powyżej 60 r.ż., z czego 7,5% to osoby po 70 r. ż. Średnia wieku lekarzy w Polsce to dziś niemal 50 lat, a w niektórych specjalizacjach np. w pediatrii - 59 lat. *Wstęp do analizy demograficznej lekarzy i lekarzy dentystów, Naczelna Rada Lekarska, 2008.*

⁹⁰ Główny kierunek reformy systemu kształcenia podyplomowego na kierunku lekarskim zmierza do skrócenia czasu uzyskania przez lekarza pełni praw wykonywania zawodu. Zgodnie z nowym standardem kształcenia studenci medycyny nabywają umiejętności praktyczne na ostatnim roku studiów. Dzięki reformie absolwenci kierunków medycznych uzyskują pełne prawo wykonywania zawodu bezpośrednio po studiach i zdaniu lekarskiego egzaminu państwowego, co znacznie ułatwi likwidację deficytu kadry lekarskiej. Skrócenie czasu nabywania uprawnień lekarskich stanowi priorytetowe wyzwanie dla polskiego systemu kształcenia na kierunku lekarskim.

Dodatkowo, konieczne staje się dostosowanie kształcenia podyplomowego pielęgniarek i położnych oraz przedstawicieli innych zawodów istotnych z punktu widzenia funkcjonowania systemu ochrony zdrowia, do zmieniających się potrzeb epidemiologiczno-demograficznych. Wskaźnik zatrudnionych pielęgniarek na 1000 mieszkańców w bezpośredniej opiece nad pacjentem dla Polski wynosi 5,4. Wśród 16 wybranych krajów Unii Europejskiej, wskaźnik ten sytuuje Polskę na ostatnim miejscu i wskazuje na ograniczony w znacznym stopniu dostęp do świadczeń pielęgniarstwa (Dla porównania: Dania: 15,4, Niemcy: 11,3 Szwecja: 11, Wielka Brytania: 9,1, Czechy - 8. Wskaźniki na poziomie zbliżonym do Polski Węgry - 6,2). Dla osiągnięcia wskaźnika liczby zatrudnionych pielęgniarek w Polsce, np. takiego jak w Czechach czyli (8/1000 mieszkańców), liczba aktywnych zawodowo pielęgniarek musiałaby wynosić ok. 321 000. Obecnie aktywnych jest prawie 217 000 pielęgniarek, co oznaczałoby konieczność zwiększenia zatrudnienia o ok. 100 000 pielęgniarek. Ze środków EFS planuje się uzupełnienie części zidentyfikowanych deficytów w tym zakresie.

INNOWACJE SPOŁECZNE, PONADNARODOWOŚĆ I PROGRAMY MOBILNOŚCI

- **Zwiększenie znaczenia innowacji społecznych i podniesienie ich rangi poprzez koordynację wewnątrz krajową.** Z analizy doświadczeń płynących z wdrażania innowacji społecznych i projektów ponadnarodowych w perspektywie finansowej 2007-2014 wynika, że zainteresowanie projektodawców i instytucji odpowiedzialnych za organizację konkursów w obszarze innowacji społecznych i projektów ponadnarodowych nie było tak duże jak w przypadku realizacji projektów standardowych. Projekty w zakresie innowacji społecznych i ponadnarodowości były słabo widoczne i nie nadawano im odpowiedniej rangi. Powyższy stan rzeczy wynikał z podejścia horyzontalnego - przyjętego w PO KL. Podejście to spowodowało rozproszenie projektów, w ramach których wypracowywane były innowacyjne rozwiązania w podobnych obszarach. Wyzwaniem stojącym przed Polską jest zatem zapewnienie odpowiedniej koordynacji zakresu tematycznego realizowanych projektów, tak aby uniknąć generowania wielu rozwiązań odnoszących się do tych samych problemów⁹¹. Tematy projektów innowacyjnych i ponadnarodowych powinny zostać także zawężone w taki sposób, aby odpowiadały one na najistotniejsze wyzwania w obszarze rynku pracy, integracji społecznej, kształcenia, zdrowia oraz wzmacniania zdolności instytucjonalnych.
- **Zwiększenie wykorzystania produktów projektów innowacyjnych w odpowiednich politykach.** Problemem zdiagnozowanym w perspektywie finansowej 2007-2013 było niewielkie wykorzystanie w politykach produktów wypracowanych w projektach innowacyjnych (tzw. *mainstreaming*). Analiza powyższego problemu wskazała, że wynikał on z braku prawidłowej identyfikacji potrzeby zastosowania wypracowywanych rozwiązań przez „właścicieli” problemu w ramach danej polityki, dla której wypracowano rozwiązanie. Ocena ekspercka tego stanu rzeczy wskazała, że niezbędne jest większe powiązanie „właściciela” problemu i jednocześnie „decydenta” z wypracowywanymi rozwiązaniami, a więc niejako zamawianie przez odpowiednie podmioty (odpowiedzialne za polityki krajowe) innowacyjnych rozwiązań problemów, które są przez nie identyfikowane.

⁹¹Ocena systemu zarządzania i wdrażania Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013, PSDB, 2010.

- **Podniesienie stopnia innowacyjności i możliwości upowszechnienia produktów wypracowywanych w ramach projektów innowacyjnych.** Innym istotnym problemem zidentyfikowanym w realizacji projektów innowacyjnych w latach 2007-2013 jest fakt, że w dużej mierze ich produkty były albo nisko innowacyjne, albo ich włączenie do określonej polityki było niemożliwe. Był to skutek procesu wyboru projektów innowacyjnych i dążenia do utrzymania projektów we wszystkich etapach realizacji projektu (tworzenia strategii wdrażania projektu innowacyjnego, jej oceny, walidacji, testowania i zbyt szeroko rozumianego upowszechnienia rezultatów projektów). Wyzwaniem w tym zakresie pozostaje taka konstrukcja celów do osiągnięcia i systemu wdrażania projektów innowacyjnych, w której brane jest pod uwagę ryzyko związane z ich realizacją, a także nie są ignorowane głosy ekspertów w danej dziedzinie oraz interesariuszy zainteresowanych wykorzystywaniem danego rozwiązania w przyszłości. Do etapu upowszechniania powinny zatem docierać tylko te projekty, które charakteryzują się najwyższym stopniem innowacyjności i możliwości włączenia ich produktów do polityk krajowych. Jednocześnie, należy podkreślić, że doświadczenia polskie i europejskie wskazują na potrzebę inkubacji innowacji, gdyż niejednokrotnie najbardziej innowacyjne rozwiązania kreowane są w małych środowiskach lub przez osoby fizyczne, które potrzebują odpowiedniego wsparcia w realizacji danego pomysłu.
- **Zwiększenie koordynacji projektów ponadnarodowych na poziomie UE.** Zainteresowanie beneficjentów realizacją projektów ponadnarodowych było w perspektywie 2007-2013 niewielkie. Wynikało to przede wszystkim z trudności związanych ze znalezieniem odpowiedniego partnera zagranicznego do realizacji projektu w określonym obszarze tematycznym. Niezbędne jest zatem zaangażowanie Polski w działania skoordynowane na poziomie europejskim – tzw. *common framework*.
- **Zwiększenie mobilności osób w celu podnoszenia ich kompetencji i kwalifikacji.** Odsetek młodych Polaków, którzy przebywają za granicą w celach związanych z kształceniem lub szkoleniem wynosi 13% i jest niższy niż średnia dla wszystkich badanych 31 krajów europejskich (14%). Osoby, które chciały wyjechać za granicę, ale tego nie zrobiły, jako główny powód deklarowały brak środków finansowych na ten cel⁹². Jednocześnie, w perspektywie finansowej 2007-2014 realizowane były przedsięwzięcia w zakresie mobilności skierowane do uczniów szkół zawodowych, jako uzupełnienie wsparcia oferowanego w ramach Programu Leonardo da Vinci. Działania te odniosły sukces, dlatego wsparcie tego typu powinno być poszerzane zarówno w odniesieniu do liczby osób, jak i obszarów tematycznych.

UZASADNIENIE WYBORU CELÓW TEMATYCZNYCH I PRIORYTETÓW INWESTYCYJNYCH

Tabela 1: Przegląd uzasadnienia wyboru celów tematycznych i priorytetów inwestycyjnych

⁹² Badanie Eurobarometru na temat strategii „Mobilna młodzież”, Bruksela, 2011 r.

Wybrany do realizacji cel tematyczny	Wybrany do realizacji priorytet inwestycyjny	Uzasadnienie wyboru uwzględniając stosowne unijne, krajowe i/lub regionalne dokumenty strategiczne
CT 8	8ii trwała integracja na rynku pracy ludzi młodych, w szczególności tych, którzy nie pracują, nie kształcą się ani nie szkolą, w tym ludzi młodych zagrożonych wykluczeniem społecznym i ludzi młodych wywodzących się ze środowisk marginalizowanych, także poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży	<p>RUE w CSR dla Polski podkreśla konieczność zintensyfikowania wysiłków na rzecz obniżenia bezrobocia osób młodych (w tym osób, które nie są zarejestrowane w urzędach pracy), np. poprzez zapewnienie możliwości dostosowania ich umiejętności do potrzeb rynku pracy oraz przyuczenie do wykonywania zawodu i uczenie się poprzez praktykę, zgodnie z założeniami <i>Gwarancji dla młodzieży</i>.</p> <p>Ponadto Position Paper KE wskazuje osoby młode jako te, które znajdują się w szczególnej sytuacji na rynku pracy i powinny być wspierane w Polsce z EFS.</p>
	8iv równość szans mężczyzn i kobiet we wszystkich dziedzinach, w tym w dostępie do zatrudnienia, rozwoju kariery, godzenia życia zawodowego i prywatnego	<p>CSR wskazuje na potrzebę zwiększenia udziału kobiet w rynku pracy poprzez udoskonalenie systemu opieki nad dziećmi. <i>Position paper</i> określa, iż wsparcie dla kobiet powinno obejmować poszerzenie oferty wysokiej jakości usług opieki nad dziećmi.</p> <p>KPR wskazuje na potrzebę wsparcia działań na rzecz godzenia ról rodzinnych i zawodowych kobiet i mężczyzn. SRK wskazuje to jako element zwiększania aktywności zawodowej osób, dla których opieka nad dziećmi może stanowić barierę w powrocie na rynek pracy.</p>
	8v. przystosowanie pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian	KPR wskazuje na potrzebę rozwoju kapitału intelektualnego w przedsiębiorstwach i promocję postaw przedsiębiorczych w społeczeństwie jako kluczowe czynniki rozwoju gospodarczego. Strategia Innowacyjności i Efektywności Gospodarki podkreśla również konieczność lepszego dopasowania szkoleń dorosłych do potrzeb społeczno-gospodarczych kraju.
	8vi aktywne i zdrowe starzenie się	W CSR przewidywane jest zwiększenie wydatków na opiekę zdrowotną z powodu starzenia się społeczeństwa. Jednym z czynników generowania oszczędności dla budżetu może być wsparcie działań profilaktycznych i promowania zdrowego stylu życia. Potrzeba realizacji działań z tego zakresu jest podkreślana w większości dokumentów strategicznych. W <i>Position Paper</i> podkreślana jest możliwość zaangażowania funduszy WRF w przedłużenie zdrowszego życia zawodowego poprzez opracowanie działań na rzecz promowania zdrowego stylu życia oraz zajęcie się kwestią czynników ryzyka związanych ze zdrowiem. Na poziomie krajowym SRK 2020 przewiduje działania z zakresu zdrowia publicznego.
	8vii modernizacja instytucji działających na rynku pracy, takich	Jednym z głównych celów strategii Europa 2020 jest wzrost zatrudnienia. Polska do 2020 r. powinna osiągnąć wskaźnik

	<p>jak publiczne i prywatne służby zatrudnienia, oraz lepsze dostosowanie do potrzeb rynku pracy, w tym poprzez przedsięwzięcia służące zwiększaniu ponadnarodowej mobilności pracowników, oraz systemy mobilności oraz lepszej współpracy instytucji i właściwych zainteresowanych podmiotów</p>	<p>zatrudnienia na poziomie 71%.</p> <p>Z uwagi na powyższe dokumenty strategiczne (SRKL) wskazują na potrzebę reformy polityki zatrudnienia oraz wskazują propozycje przedsięwzięć i założeń, które mają wpłynąć na poprawę sytuacji na rynku pracy oraz lepsze dopasowanie instytucji rynku pracy do zmian zachodzących na nim.</p>
CT 9	<p>9i aktywne włączenie, w tym z myślą o promowaniu równych szans oraz aktywnego uczestnictwa i zwiększaniu szans na zatrudnienie</p>	<p>KPR, SRK, SRKL i Program przeciw ubóstwu i wykluczeniu społecznemu wskazują na silne powiązanie ubóstwa i wykluczenia społecznego z sytuacją osób na rynku pracy, potrzebę realizacji działań poprawiających zdolność do pracy i dostęp do wysokiej jakości usług włączających. Dokumenty te wskazują na potrzebę przebudowy systemu świadczeń społecznych w celu stymulowania aktywności zawodowej oraz lepszego ich adresowania i dostosowania do potrzeb odbiorców oraz konieczność rozwoju systemu aktywnej integracji.</p>
	<p>9iv ułatwianie dostępu do przystępnych cenowo, trwałych oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym</p>	<p>CSR, Position Paper oraz SP podkreślają potrzebę zwiększenia dostępności wysokiej jakości świadczeń zdrowotnych. W zakresie ochrony zdrowia CSR wskazuje na konieczność poprawy opłacalności wydatków i ogólnej efektywności sektora opieki zdrowotnej.</p> <p>KPR, SRK, SRKL i Program przeciw ubóstwu wskazują na inne niż bezrobocie przesłanki ubóstwa. Dlatego zaznaczają potrzebę rozwoju wysokiej jakości usług na rzecz grup wykluczonych, w tym usług profilaktycznych zapobiegających ubóstwu. Jako cele interwencji wyznaczają rozwój usług na rzecz rodzin, młodzieży, osób starszych i niesamodzielnych oraz zapobieganie niepewności mieszkaniowej.</p>
	<p>9v wspieranie przedsiębiorczości społecznej i integracji zawodowej w przedsiębiorstwach społecznych oraz ekonomii społecznej i solidarnej w celu ułatwienia dostępu do zatrudnienia</p>	<p>SRK, SRKS i Program Rozwoju Ekonomii Społecznej uznają ekonomię społeczną za ważny obszar koncentracji interwencji publicznej ze względu na jej znaczenie dla zwalczania ubóstwa i wykluczenia.</p> <p>Zgodnie z SRKS interwencja będzie skoncentrowana na wdrożeniu systemowych rozwiązań, umożliwiających funkcjonowanie instytucji wspierających przedsiębiorczość społeczną w zakresie usług, szkoleń i doradztwa, a także na przygotowaniu i wdrożeniu zwrotnych mechanizmów</p>

		finansowania przedsiębiorstw społecznych.
CT 10	10i ograniczenie i zapobieganie przedwczesnemu kończeniu nauki szkolnej oraz zapewnianie równego dostępu do dobrej jakości wczesnej edukacji elementarnej oraz kształcenia podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego, z uwzględnieniem formalnych, nieformalnych i pozaformalnych ścieżek kształcenia umożliwiających ponowne podjęcie kształcenia i szkolenia	<p>W CSR dla Polski wskazywana jest potrzeba dopasowania systemu edukacji do potrzeb rynku pracy i podniesienie jakości nauczania. W odpowiedzi na przyjęcie w Strategii Europa 2020 celu obniżenia odsetka osób wczesnie kończących naukę poniżej poziomu 10% Polska zadeklarowała w KPR dążenie do osiągnięcia wskaźnika 4,5%.</p> <p>Krajowy Program Reform, Strategia Rozwoju Kraju, Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego, Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego oraz Perspektywa Uczenia się przez całe życie wskazują na konieczność podnoszenia jakości i efektywności usług edukacyjnych.</p>
	10ii poprawa jakości, skuteczności i dostępności szkolnictwa wyższego oraz kształcenia na poziomie równoważnym w celu zwiększenia udziału i poziomu osiągnięć, zwłaszcza w przypadku grup w niekorzystnej sytuacji	<p>W CSR dla Polski wskazywana jest potrzeba dopasowania systemu edukacji do potrzeb rynku pracy i podniesienie jakości nauczania.</p> <p>Strategia Europa 2020 zakłada, że co najmniej 40% osób w wieku 30-34 powinno mieć wykształcenie wyższe, natomiast w KPR poziom ten jest wyższy i wynosi 45%.</p> <p>Strategiczne dokumenty krajowe (KSRR 2010-2020, SRKL i Perspektywa LLL) wskazują na potrzebę poprawy jakości kształcenia i wzmocnienie prozatrudnieniowej roli szkolnictwa wyższego.</p>

	<p>10iii wyrównywanie dostępu do uczenia się przez całe życie o charakterze formalnym, nieformalnym i pozaformalnym wszystkich grup wiekowych, poszerzanie wiedzy, podnoszenie umiejętności i kompetencji siły roboczej oraz promowanie elastycznych ścieżek kształcenia, w tym poprzez doradztwo zawodowe i potwierdzanie nabytych kompetencji</p>	<p>CSR, KPR, SRK, SRKL oraz PLLL wskazują na konieczność zwiększenia inwestycji w obszar uczenia się dorosłych oraz lepszego dopasowania systemu kształcenia do potrzeb rynku pracy.</p> <p>Zgodnie z CSR wyzwaniem dla Polski pozostaje zwiększenie uczestnictwa osób dorosłych w uczeniu się przez całe życie w celu dostosowania podaży umiejętności do popytu na nie.</p> <p>Zgodnie z ww. dokumentami najważniejszym działaniem umożliwiającym osiągnięcie tak zdefiniowanego celu jest stworzenie przejrzystego i spójnego krajowego systemu kwalifikacji, w tym wprowadzenie procedur oceny i potwierdzania osiągnięć uczących się pod kątem efektów uczenia się, uporządkowanie i rozwój systemu uznawania kompetencji nabytych poza edukacją formalną (system walidacji) oraz wdrożenie systemów gromadzenia i transferu osiągnięć edukacyjnych, spójnych z systemami europejskimi.</p> <p>Ponadto w CSR wskazuje się na niewielką liczbę lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej, co uzasadnia podejmowanie działań kształcenia specjalizacyjnego w tym zakresie.</p>
	<p>10iv - lepsze dostosowanie systemów kształcenia i szkolenia do potrzeb rynku pracy, ułatwianie przechodzenia z etapu kształcenia do etapu zatrudnienia oraz wzmacnianie systemów kształcenia i szkolenia zawodowego i ich jakości, w tym poprzez mechanizmy prognozowania umiejętności, dostosowania programów nauczania oraz tworzenia i rozwoju systemów uczenia się poprzez praktyczną naukę zawodu realizowaną w ścisłej współpracy z pracodawcami</p>	<p>CSR wskazuje na konieczność lepszego dostosowania edukacji do potrzeb rynku pracy, w tym zaleca szczególną koncentrację na działaniach ukierunkowanych na zwiększenie dostępności programów przyuczania do zawodu i uczenia się poprzez praktykę oraz zacieśnianie współpracy między szkołami a pracodawcami, w celu zmniejszenia bezrobocia wśród osób młodych.</p> <p>KPR, SRK <i>Position paper</i>, SRKL oraz PLLL wyraźnie podkreślają konieczność inwestycji w poprawę dostosowania systemów kształcenia i szkolenia zawodowego do potrzeb rynku pracy, w tym m.in. poprzez zwiększanie zaangażowania podmiotów gospodarczych i społecznych w procesy kształcenia i szkolenia.</p>
CT 11	11i inwestycje w zdolności	W CSR dla Polski wskazano konieczność podjęcia dalszych działań w celu poprawy otoczenia biznesu oraz poprawy

	instytucjonalne i w sprawność administracji publicznej oraz efektywność usług publicznych na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym w celu przeprowadzenia reform, z uwzględnieniem lepszego stanowienia prawa i dobrego rządzenia	przestrzegania prawa podatkowego, zwłaszcza przez usprawnienie skuteczności administracji podatkowej. <i>Position paper</i> wskazuje konieczność wspierania działań mających na celu wzmacnianie zdolności instytucjonalnych oraz skuteczności administracji publicznej oraz usług publicznych. Szczególny nacisk położono na konieczność poprawy jakości regulacji; poprawy dostępu do wymiaru sprawiedliwości, poprawy skuteczności i jakości sądownictwa; wzmocnienia roli społeczeństwa obywatelskiego, aby działało jako partner i we współpracy z rządem. Powyższe kwestie znalazły również odzwierciedlenie w SPP.
	11ii budowanie potencjału wszystkich zainteresowanych podmiotów kształtujących politykę w zakresie kształcenia, uczenia się przez całe życie, szkolenia i zatrudnienia oraz polityki społecznej, w tym poprzez pakiety sektorowe i terytorialne na rzecz wdrażania reform na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym	CSR wskazuje na potrzebę lepszego dostosowania edukacji do potrzeb rynku pracy, a także zwiększenia uczestnictwa osób dorosłych w uczeniu się przez całe życie w celu dostosowania podaży umiejętności do popytu na nie. Interwencja skierowana do partnerów społecznych w ramach 11ii będzie wspierać to zalecenie. Strategia na rzecz odpowiedzialnego rozwoju za kluczowy element w jej wdrażaniu uznaje zapewnienie dialogu i partnerstwa z interesariuszami poszczególnych polityk sektorowych.

SEKCJA 1.2 ROZKŁAD ŚRODKÓW FINANSOWYCH

UZASADNIENIE PODZIAŁU ŚRODKÓW MIĘDZY CELE TEMATYCZNE I PRIORYTETY INWESTYCYJNE

Zgodnie z projektem Umowy Partnerstwa Europejski Fundusz Społeczny w latach 2014-2020 będzie współfinansował krajowy program operacyjny dotyczący rozwoju kompetencji i umiejętności, włączenia społecznego oraz dobrego rządzenia oraz 16 regionalnych programów operacyjnych.

Kształt Programu i jego zakres wynika z doświadczeń z realizacji programów operacyjnych w poprzednich perspektywach finansowych: 2004-2006 oraz 2007-2013 i stanowi kontinuum logiki przyjętej w realizacji przedsięwzięć z Europejskiego Funduszu Społecznego w Polsce.

Logika powyższa dotyczy takiego umiejscowienia interwencji EFS w poszczególnych obszarach, by miała ona optymalny efekt. Przyjęta logika zakłada zatem, że co do zasady na poziomie regionalnym interwencja Europejskiego Funduszu Społecznego będzie dotyczyła bezpośredniego wsparcia osób w celu poprawy ich sytuacji na rynku, natomiast krajowy program operacyjny będzie się koncentrował na zmianach strukturalnych poszczególnych polityk sektorowych, a także na takich przedsięwzięciach, które mają charakter ogólnopolski i są priorytetowe z punktu widzenia polityki państwa. W wyniku

decentralizacji Europejskiego Funduszu Społecznego w Polsce w latach 2014-2020, 66% środków tego Funduszu zasili regionalne programy operacyjne, a 34% Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój.

Podział alokacji EFS w PO WER pomiędzy poszczególne cele tematyczne i priorytety inwestycyjne oparty jest przede wszystkim o zakres tematyczny programu i jego cele. Ponadto odzwierciedla on istniejące w Polsce wyzwania dotyczące rozwoju kapitału ludzkiego, zidentyfikowane w części diagnostycznej PO WER. Jednocześnie przyznane poszczególnym celom tematycznym i priorytetom inwestycyjnym znaczenie wynika z dążenia do koncentracji wsparcia na tych działaniach, które posiadają największą wartość dodaną oraz pozwalają w najwyższym stopniu przyczynić się do osiągnięcia celów Europy 2020, Zaleceń Rady w sprawie krajowego programu reform Polski na 2014 r. i krajowych dokumentów strategicznych.

Rozporządzenie Rady i Parlamentu nr 1304/2013 obliguje, aby program operacyjny koncentrował co najmniej 60% środków EFS na maximum pięciu wybranych priorytetach inwestycyjnych. Z uwagi na konieczność dążenia do realizacji Zaleceń Rady w sprawie krajowego programu reform Polski na 2014 r. powyższa zasada zastosowana została w PO WER w odniesieniu do tych priorytetów inwestycyjnych, które w największym stopniu przyczynią się do realizacji Zaleceń Rady. Są nimi:

1. *Priorytet dotyczący trwałej integracji z rynkiem pracy osób młodych bez pracy, zwłaszcza tych, którzy nie uczestniczą w kształceniu i szkoleniu.*

Jednym z głównych zaleceń Rady wskazanych w CSR dla Polski jest zwiększenie wysiłków na rzecz zmniejszenia bezrobocia osób młodych. Zalecenie powyższe odnosi się m.in. do zwiększenia dostępności programów przyuczania do zawodu i uczenia się przez praktykę oraz wsparcia dla osób młodych niezarejestrowanych w urzędach pracy. Wsparcie powyższe, zgodnie z Zaleceniami Rady powinno się odbywać w zgodzie z celami gwarancji dla młodzieży. Chcąc wyjść naprzeciw powyższym rekomendacjom Rady, wsparcie aktywizacyjne dla osób młodych do 29 r.ż. zaplanowano w ramach specjalnie wydzielonej osi priorytetowej PO WER *Osoby młode na rynku pracy*. Wysoka jakość wsparcia w ww. osi priorytetowej zostanie zapewniona dzięki kompleksowości i indywidualnemu podejściu do potrzeb wspieranych osób. Integralną częścią powyższej osi priorytetowej jest *Inicjatywa na rzecz zatrudnienia ludzi młodych*, która jest skierowana do regionów, w których poziom bezrobocia osób w wieku 15-24 przekracza 25%. Na podstawie powyższego kryterium do wsparcia kwalifikuje się 10 województw. Na realizację *Inicjatywy* strona polska otrzyma 268,8 mln euro ze specjalnej linii budżetowej YEI i 268,8 mln euro ze środków EFS, a więc łącznie 537,6 mln euro. W celu udzielenia efektywnego wsparcia osobom młodym zamieszkałym nie tylko w 10 kwalifikujących się do YEI województwach, ale we wszystkich regionach Polski, alokacja na ten cel została powiększona o dodatkowe środki EFS.

2. *Priorytet inwestycyjny dotyczący poprawy jakości, skuteczności i dostępności szkolnictwa wyższego*

Zalecenia Rady w sprawie krajowego programu reform Polski na 2014 r. wskazują również na aspekt lepszego dopasowania edukacji do potrzeb rynku pracy. Z uwagi na powyższe Oś Priorytetowa dotycząca szkolnictwa wyższego koncentruje się na Szkolnictwo wyższe i działalność dydaktyczna uczelni będzie wspierana w latach 2014-2020 z EFS wyłącznie w PO WER. Realizacja wsparcia EFS z poziomu krajowego w ramach obszaru szkolnictwa wyższego pozwoli zagwarantować spójną wizję interwencji i realizować politykę pro jakościową w szkolnictwie wyższym. Podejście to pozwoli zachować naturalną konkurencję między szkołami wyższymi, a tym samym dofinansowanie najlepszych jakościowo projektów. Umiejscowienie całości wsparcia szkolnictwa wyższego w programie krajowym wpłynęło znacząco na alokację wskazaną na ten obszar.

Powyższe priorytety inwestycyjne realizują zasadę koncentracji w świetle art. 4 rozporządzenia 1304/2013, gdyż na ich realizację przeznaczono 63% środków, które podlegają ring-fencingowi. Jednak

mając na uwadze kolejne Zalecenia Rady dotyczące zwiększenia uczestnictwa osób dorosłych w uczeniu się przez całe życie w celu dostosowania podaży umiejętności do popytu na nie, kolejnym priorytetem inwestycyjnym w odniesieniu do wielkości alokacji jest priorytet 10.iii dotyczący uczenia się przez całe życie. W planowaniu wsparcia PO WER wzięto pod uwagę, iż jednym z głównych problemów, z którymi zmagają się polska gospodarka jest brak kultury uczenia się przez całe życie, który przekłada się na niską jakość kapitału ludzkiego oraz konkurencyjność polskich przedsiębiorstw. Polska, ma jeden z najniższych wskaźników uczestnictwa osób dorosłych w kształceniu i szkoleniu w całej Unii Europejskiej. Konieczne jest zatem podjęcie działań horyzontalnych, które wpłyną na upowszechnienie idei uczenia się przez całe życie oraz wzrost zainteresowania przedsiębiorców inwestowaniem w kwalifikacje pracowników. Alokacja tego priorytetu inwestycyjnego jest niższa niż priorytetów 8ii i 10ii, co wynika z tego, że w tym obszarze w PO WER nie zaplanowano wsparcia bezpośredniego. Nie zmienia to jednak faktu, że jest to trzeci w kolejności priorytet inwestycyjny z największą alokacją w PO WER. Obszarem, którego z uwagi na wyodrębnienie osi priorytetowej zgodnie z rozporządzeniem dotyczącym Europejskiego Funduszu Społecznego nie należy wliczać do 60% koncentracji w programie, są działania w zakresie innowacji społecznych i projektów ponadnarodowych. Alokacja na innowacje i projekty ponadnarodowe, mimo powyższego, stanowi znaczny udział w PO WER. Przeznaczenie ok. 5,5% na innowacyjność społeczną oraz współpracę ponadnarodową podyktowane zostało realizacją działań w tym zakresie wyłącznie w programie krajowym współfinansowanym z Europejskiego Funduszu Społecznego. Takie podejście pozwoli zapewnić koordynację podejmowanych działań oraz odpowiednie wykorzystanie wypracowanych rozwiązań na gruncie polityk publicznych wspieranych z EFS.

Instytucja Zarządzająca PO WER zapewni, że zgodnie z art. 30 Rozporządzenia Finansowego zasada należytego zarządzania finansowego będzie przestrzegana we wszystkich projektach realizowanych w ramach PO WER.

STRATEGIA INWESTYCYJNA PROGRAMU

[tabela generowana automatycznie przez system SFC 2014]

Tabela 2: Matryca logiczna strategii inwestycyjnej programu

Oś priorytetowa	Cel tematyczny	Priorytety inwestycyjne	Cele szczegółowe priorytetów inwestycyjnych	Wskaźniki rezultatu odpowiadające poszczególnym celom szczegółowym	Fundusz	Wsparcie UE (EUR)	Udział łącznego wsparcia UE w całości środków programu (w podziale na fundusze)
1	1.	1.1				€	%
2	2.	2.1				€	
	3.	3.1					
PT						€	

SEKCJA 2. OPIS UKŁADU OSI PRIORYTETOWYCH

SEKCJA 2A. OPIS OSI PRIORYTETOWYCH

OŚ I OSOBY MŁODE NA RYNKU PRACY

W ramach osi priorytetowej I *Osoby młode na rynku pracy* wsparcie będzie kierowane do dwóch kategorii regionów: mniej rozwiniętych (15 województw z wyjątkiem województwa mazowieckiego) oraz lepiej rozwiniętych (województwo mazowieckie). W ramach osi realizowane będzie wsparcie bezpośrednie dla osób młodych, które będzie przyczyniało się do ich aktywizacji zawodowej oraz poprawy sytuacji na rynku pracy. Instrumentarium wsparcia stosowane w osi I odnosi się do wszystkich osób obejmowanych wsparciem we wszystkich regionach Polski. W związku z powyższym nie jest zasadne wydzielanie określonych działań ze względu na kategorię regionu. Jednocześnie w celu udzielenia efektywnego wsparcia osobom młodym zamieszkałym nie tylko w kwalifikujących się do YEI województwach, ale we wszystkich regionach Polski, interwencja w ramach osi I kierowana jest zarówno do regionów kwalifikujących się do wsparcia w ramach YEI, jak i tych, które nie kwalifikują się do tego wsparcia. Po zakończeniu wydatkowania środków z Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych przeznaczonych na wsparcie osób młodych z kategorii NEET, wsparcie dla osób młodych będzie finansowane z EFS.

PRIORYTET INWESTYCYJNY 8II TRWAŁA INTEGRACJA NA RYNKU PRACY LUDZI MŁODYCH, W SZCZEGÓLNOŚCI TYCH, KTÓRZY NIE PRACUJĄ, NIE KSZTAŁCĄ SIĘ ANI NIE SZKOŁĄ, W TYM LUDZI MŁODYCH ZAGROŻONYCH WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM I LUDZI MŁODYCH WYWODZĄCYCH SIĘ ZE ŚRODOWISK MARGINALIZOWANYCH, TAKŻE POPRZEZ WDRAŻANIE GWARANCJI DLA MŁODZIEŻY

CELE SZCZEGÓŁOWE PI 8II

1. Zwiększenie możliwości zatrudnienia osób młodych do 29 r.ż., w tym w szczególności osób bez pracy, które nie uczestniczą w kształceniu i szkoleniu (tzw. młodzież NEET).
2. Zdobywanie i doskonalenie przez osoby młode do 29 r. ż. umiejętności społecznych ważnych na rynku pracy.

Tabela 4: Zestawienie wspólnych wskaźników rezultatu EFS, dla których zostały ustalone wartości docelowe oraz wskaźników rezultatu EFS specyficznych dla programu, w podziale na priorytety inwestycyjne i kategorie regionów⁹³

Priorytet Inwestycyjny: 8ii trwała integracja na rynku pracy ludzi młodych, w szczególności tych, którzy nie pracują, nie kształcą się ani nie szkolą, w tym ludzi młodych zagrożonych wykluczeniem społecznym i ludzi młodych wywodzących się ze środowisk marginalizowanych, także poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży										
Lp.	Nazwa wskaźnika	Kategoria regionu	Jednostka pomiaru wskaźnika	Referencyjny wskaźnik produktu (z listy CI)	Wartość bazowa	Jednostka pomiaru dla wartości bazowej i docelowej	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
Cel 1: Zwiększenie możliwości zatrudnienia osób młodych do 29 r.ż. w tym w szczególności osób bez pracy, które nie uczestniczą w kształceniu i szkoleniu (tzw. młodzież NEET)										

⁹³ Wartości docelowe wskaźników (wskaźniki produktu i rezultatu) określonych w niniejszym Programie Operacyjnym (dla wszystkich osi priorytetowych) określono na podstawie takich informacji jak m.in.: koszty jednostkowe, alokacja, dane historyczne, tematyczne badania ewaluacyjne. W przypadku zastosowania metody kosztów jednostkowych, alokację i koszty obliczono uwzględniając poziom inflacji i szacowany przyszły kurs wymiany EUR-PLN. Szczegółowe informacje na temat sposobu szacowania wartości docelowych, jak również informacje na temat sposobu określenia wartości bazowych, zostały przedstawione Komisji Europejskiej na etapie negocjacji w postaci matryc logicznych interwencji w ramach poszczególnych priorytetów inwestycyjnych.

1.	Liczba osób poniżej 30 lat, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	osoba	nd.	30%, z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 30% - regiony lepiej rozwinięte: 30%	procent	2014	30%, z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 30% - regiony lepiej rozwinięte: 30%	SL2014	rocznie
2.	Liczba osób znajdujących się w lepszej sytuacji na rynku pracy 6 miesięcy po opuszczeniu programu	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	osoba	nd.	23%, z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 23% - regiony lepiej rozwinięte: 23%	procent	2017	23%, z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 23% - regiony lepiej rozwinięte: 23%	badanie ewaluacyjne	rocznie
3.	Liczba osób poniżej 30 lat, pracujących 6 miesięcy po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek)	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	osoba	nd.	58%, z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 58% - regiony lepiej rozwinięte: 58%	procent	2014	58%, z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 58% - regiony lepiej rozwinięte: 58%	badanie ewaluacyjne	rocznie

Cel 2: Zdobywanie i doskonalenie przez osoby młode do 29 r. ż. umiejętności społecznych ważnych na rynku pracy

4	Liczba osób młodych poniżej 30 lat, które podniosły kompetencje społeczne przydatne na rynku pracy	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	osoba	nd.	0, z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 0 - regiony lepiej rozwinięte: 0	osoba	2017	3 600, z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 3 233 - regiony lepiej rozwinięte: 367	SL2014	rocznie
---	--	---	-------	-----	--	-------	------	--	--------	---------

Tabela 4a: Zestawienie wskaźników rezultatu dot. Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych (YEI), dla których zostały ustalone wartości docelowe oraz wskaźników rezultatu EFS specyficznych dla programu, w podziale na priorytety inwestycyjne i kategorie regionów

PRIORYTET INWESTYCYJNY: 8ii TRWAŁA INTEGRACJA NA RYNKU PRACY LUDZI MŁODYCH, W SZCZEGÓLNOŚCI TYCH, KTÓRZY NIE PRACUJĄ, NIE KSZTAŁCĄ SIĘ ANI NIE SZKOŁĄ, W TYM LUDZI MŁODYCH ZAGROŻONYCH WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM I LUDZI MŁODYCH WYWODZĄCYCH SIĘ ZE ŚRODOWISK MARGINALIZOWANYCH, TAKŻE POPRZEC WDRAŻANIE GWARANCJI DLA MŁODZIEŻY									
Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka pomiaru wskaźnika	Referencyjny wskaźnik produktu (z listy CI)	Wartość bazowa	Jednostka pomiaru dla wartości bazowej i docelowej	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
Cel 1: Zwiększenie możliwości zatrudnienia osób młodych do 29 r.ż., w tym w szczególności osób bez pracy, które nie uczestniczą w kształceniu i szkoleniu (tzw. młodzież NEET)									
1.	Liczba osób bezrobotnych, które otrzymały ofertę pracy, kształcenia ustawicznego, przygotowania zawodowego lub stażu po opuszczeniu programu	osoba	Liczba osób bezrobotnych (łącznie z długotrwale bezrobotnymi) objętych wsparciem w programie	75%	procent	2014	75%	SL2014	rocznie
2.	Liczba osób bezrobotnych, uczestniczących w kształceniu/ szkoleniu lub uzyskujących kwalifikacje lub pracujących (łącznie z pracującymi na własny rachunek) po opuszczeniu programu	osoba	Liczba osób bezrobotnych (łącznie z długotrwale bezrobotnymi) objętych wsparciem w programie	69%	procent	2014	69%	SL2014	rocznie
3.	Liczba osób bezrobotnych, które ukończyły interwencję wspieraną w ramach Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych	osoba	Liczba osób bezrobotnych (łącznie z długotrwale bezrobotnymi) objętych wsparciem w programie	92%	procent.	2014	92%	SL2014	rocznie
4.	Liczba osób długotrwale bezrobotnych, które otrzymały ofertę pracy, kształcenia ustawicznego, przygotowania zawodowego lub stażu po opuszczeniu programu	osoba	Liczba osób długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie	77%	procent	2014	77%	SL2014	rocznie
5.	Liczba osób długotrwale bezrobotnych, uczestniczących w kształceniu/ szkoleniu lub uzyskujących kwalifikacje lub pracujących (łącznie	osoba	Liczba osób długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie	59%	procent	2014	59%	SL2014	rocznie

	z pracującymi na własny rachunek) po opuszczeniu programu								
6.	Liczba osób długotrwale bezrobotnych, które ukończyły interwencję wspieraną w ramach Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych	osoba	Liczba osób długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie	94%	procent	2014	94%	SL2014	rocznie
7.	Liczba osób biernych zawodowo nieuczestniczących w kształceniu lub szkoleniu, które otrzymały ofertę pracy, kształcenia ustawicznego, przygotowania zawodowego lub stażu po opuszczeniu programu	osoba	Liczba osób biernych zawodowo, nieuczestniczących w kształceniu lub szkoleniu, objętych wsparciem w programie	58%	procent	2014	58%	SL2014	rocznie
8.	Liczba osób biernych zawodowo nieuczestniczących w kształceniu lub szkoleniu, uczestniczących w kształceniu/ szkoleniu lub uzyskujących kwalifikacje lub pracujących (łącznie z pracującymi na własny rachunek) po opuszczeniu programu	osoba	Liczba osób biernych zawodowo, nieuczestniczących w kształceniu lub szkoleniu, objętych wsparciem w programie	78%	procent	2014	78%	SL2014	rocznie
9.	Liczba osób biernych zawodowo nieuczestniczących w kształceniu lub szkoleniu, które ukończyły interwencję wspieraną w ramach Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych	osoba	Liczba osób biernych zawodowo, nieuczestniczących w kształceniu lub szkoleniu, objętych wsparciem w programie	96%	procent	2014	96%	SL2014	rocznie
10.	Liczba osób uczestniczących w kształceniu ustawicznym, programach szkoleniowych prowadzących do uzyskania kwalifikacji, przygotowaniu zawodowym lub stażu 6 miesięcy po zakończeniu udziału w programie	osoba	nd.	44%	procent	2014	44%	badanie ewaluacyjne	rocznie
11.	Liczba osób pracujących 6 miesięcy po zakończeniu udziału w programie	osoba	nd.	58%	procent	2014	58%	badanie ewaluacyjne	rocznie
12.	Liczba osób pracujących na własny rachunek 6 miesięcy po zakończeniu udziału w programie	osoba	nd.	23%	procent	2014	23%	badanie ewaluacyjne	rocznie

OPIS PRZEDSIĘWZIĘĆ PLANOWANYCH DO REALIZACJI W RAMACH PI 8II

Typy projektów i przykłady przedsięwzięć w ramach PI 8ii:

Wsparcie dla osób młodych do 29 r.ż., będzie kierowane w szczególności do osób bezrobotnych oraz biernych zawodowo jednakże mając na uwadze zmiany zachodzące na rynku pracy oraz w strukturze demograficznej społeczeństwa, wskazane w SOR, podejmowane przedsięwzięcia będą adresowane również do takich grup jak imigranci (w tym osoby polskiego pochodzenia), reemigranci, osoby odchodzące z rolnictwa i ich rodziny, tzw. ubodzy pracujący, osoby zatrudnione na umowach krótkoterminowych oraz pracujący w ramach umów cywilno-prawnych (wsparcie tych grup powinno wynikać z diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej). Pomoc ukierunkowana będzie na wsparcie tych osób w ich powrocie do zatrudnienia i poprawę sytuacji na rynku pracy.

Co najmniej 60% uczestników przedsięwzięć finansowanych w priorytecie inwestycyjnym 8ii będą stanowiły osoby młode należące do kategorii NEET.

Wsparcie dla osób młodych do 29 r.ż., które są bezrobotne lub bierne zawodowo będzie udzielane zgodnie ze standardami określonymi w *Planie realizacji Gwarancji dla młodzieży w Polsce*, tzn. w ciągu czterech miesięcy⁹⁴ zostanie im zapewniona wysokiej jakości oferta zatrudnienia, dalszego kształcenia, przyuczenia do zawodu, stażu lub inna forma pomocy prowadząca do aktywizacji zawodowej.

Zgodnie z *Planem realizacji GdM* osoby młode otrzymają wysokiej jakości ofertę wsparcia, obejmującą takie instrumenty i usługi rynku pracy, które zostaną indywidualnie zidentyfikowane jako konieczne dla poprawy sytuacji na rynku pracy lub uzyskania zatrudnienia przez osobę obejmowaną wsparciem. Zgodnie z *Planem realizacji GdM* w ramach PO WER wspierane będą osoby młode (bezrobotne oraz bierne zawodowo) znajdujące się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy, które wymagają kompleksowego i zindywidualizowanego wsparcia. Szczególny nacisk zostanie położony na zwiększenie zasięgu oddziaływania aktywnej polityki rynku pracy na rzecz osób młodych, poprzez aktywizację osób, które nie są zarejestrowane w publicznych służbach zatrudnienia. Działania przewidziane w ramach osi I *Osoby młode na rynku pracy realizują Zalecenia Rady w sprawie krajowego programu reform Polski na 2014 r.*, odnoszące się do potrzeby zredukowania poziomu bezrobocia wśród osób młodych. Efektywność realizowanych przedsięwzięć w zakresie aktywizacji zawodowej będzie mierzona z wykorzystaniem efektywności zatrudnieniowej, w przypadku której minimalne wartości będą określone cyklicznie z uwzględnieniem specyfiki grupy docelowej oraz zróżnicowania poziomów bezrobocia w ujęciu terytorialnym. Spełnienie kryterium efektywności zatrudnieniowej będzie weryfikowane na podstawie odsetka osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy lub osób samozatrudnionych wśród uczestników projektu. Wysoka jakość wsparcia zostanie zagwarantowana także poprzez zapewnienie, że zatrudnienie w ramach umów cywilno-prawnych będzie oferowane odbiorcom wsparcia tylko pod warunkiem: minimum 3-miesięcznego okresu trwania (w przypadku umów o dzieło bez określenia czasu trwania wymagane będzie wynagrodzenie odpowiadające co najmniej trzykrotności miesięcznego minimalnego wynagrodzenia za pracę pracowników), wynagrodzenia odpowiadającego co najmniej

⁹⁴ W przypadku projektów powiatowych urzędów pracy okres czterech miesięcy, w ciągu których należy udzielić wsparcia osobom do 25 r.ż., liczony jest zgodnie z *Planem realizacji Gwarancji dla Młodzieży w Polsce*, a więc od dnia rejestracji w urzędzie pracy, a dla osób powyżej 25 r.ż. od dnia przystąpienia do projektu.

minimalnemu wynagrodzeniu za pracę pracowników na bazie miesięcznej oraz odprowadzenia składek zdrowotnych i ubezpieczeniowych zgodnie z krajowym prawodawstwem.

Jakość wsparcia będzie również zapewniana poprzez określenie minimalnych wymogów odnoszących się do realizacji przedsięwzięć na rzecz aktywizacji edukacyjno-zawodowej, w tym m.in. w odniesieniu do szkoleń, staży, subsydiowanego zatrudnienia oraz promowanych warunków zatrudnienia osób które otrzymały wsparcie.

Wsparcie indywidualnej i kompleksowej aktywizacji zawodowo-edukacyjnej osób młodych odpowiadać będzie na zidentyfikowane trudności i bariery, jakie młodzi ludzie napotykają w wejściu i utrzymaniu się na rynku pracy. Obejmie ono usługi i instrumenty rynku pracy i opierać się będzie na co najmniej trzech elementach indywidualnej i kompleksowej pomocy (dwa z nich wskazane zostały jako obligatoryjne, trzeci i kolejne – fakultatywne – wybierane są w zależności od potrzeb i możliwości osób, którym udzielane jest wsparcie). W ten sposób zapewniona zostanie wysoka jakość ofert wsparcia realizowanego w ramach PI 8ii w odniesieniu do każdej wspieranej osoby. Powyższe wsparcie będzie realizowane poprzez:

- instrumenty i usługi rynku pracy służące indywidualizacji wsparcia oraz pomocy w zakresie określenia ścieżki zawodowej (obligatoryjne):

- identyfikacja potrzeb osób młodych oraz diagnozowanie możliwości w zakresie doskonalenia zawodowego, w tym identyfikacja stopnia oddalenia od rynku pracy osób młodych,
- kompleksowe i indywidualne pośrednictwo pracy w zakresie uzyskania odpowiedniego zatrudnienia zgodnego z kwalifikacjami i kompetencjami wspieranej osoby lub poradnictwo zawodowe w zakresie wyboru odpowiedniego zawodu oraz pomoc w planowaniu rozwoju kariery zawodowej, w tym podnoszenia lub uzupełniania kompetencji i kwalifikacji zawodowych,

- instrumenty i usługi rynku pracy skierowane do osób, które przedwcześnie opuszczają system edukacji lub osób, u których zidentyfikowano potrzebę uzupełnienia lub zdobycia nowych umiejętności i kompetencji:

- kontynuacja nauki dla osób młodych, u których zdiagnozowano potrzebę uzupełnienia edukacji formalnej lub potrzebę potwierdzenia kwalifikacji m.in. poprzez odpowiednie egzaminy,
- nabywanie, podwyższanie lub dostosowywanie kompetencji i kwalifikacji, niezbędnych na rynku pracy w kontekście zidentyfikowanych potrzeb osoby, której udzielane jest wsparcie, m.in. poprzez wysokiej jakości szkolenia,

- instrumenty i usługi rynku pracy służące zdobyciu doświadczenia zawodowego wymaganego przez pracodawców:

- nabywanie lub uzupełnianie doświadczenia zawodowego oraz praktycznych umiejętności w zakresie wykonywania danego zawodu, m.in. poprzez staże i praktyki, spełniające standardy wskazane w Europejskiej Ramie Jakości Praktyk i Staży,
- wsparcie zatrudnienia osoby młodej u przedsiębiorcy lub innego pracodawcy, stanowiące zachętę do zatrudnienia, m.in. poprzez pokrycie kosztów subsydiowania zatrudnienia dla osób, u których zidentyfikowano adekwatność tej formy wsparcia, refundację wyposażenia lub doposażenia stanowiska,

- instrumenty i usługi rynku pracy służące wsparciu mobilności międzysektorowej i geograficznej (uwzględniając mobilność zawodową na europejskim rynku pracy za pośrednictwem sieci EURES):

- wsparcie mobilności międzysektorowej dla osób, które mają trudności ze znalezieniem zatrudnienia w sektorze lub branży, m.in. poprzez zmianę lub uzupełnienie kompetencji lub kwalifikacji pozwalającą na podjęcie zatrudnienia w innym sektorze, min. poprzez praktyki, staże i szkolenia, spełniające standardy wyznaczone dla tych usług (np. Europejska i Polska Rama Jakości Praktyk i Staży),
- wsparcie mobilności geograficznej dla osób młodych, u których zidentyfikowano problem z zatrudnieniem w miejscu zamieszkania, m.in. poprzez pokrycie kosztów dojazdu do pracy lub wstępnego zagospodarowania w nowym miejscu zamieszkania, m.in. poprzez finansowanie kosztów dojazdu, zapewnienie środków na zasiedlenie,

- instrumenty i usługi rynku pracy skierowane do osób z niepełnosprawnościami:

- niwelowanie barier jakie napotykają osoby młode z niepełnosprawnościami w zakresie zdobycia i utrzymania zatrudnienia, m.in. poprzez finansowanie pracy asystenta osoby niepełnosprawnej, którego praca spełnia standardy wyznaczone dla takiej usługi i doposażenie stanowiska pracy do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

- instrumenty i usługi rynku pracy służące rozwojowi przedsiębiorczości i samozatrudnienia:

- wsparcie osób młodych w zakładaniu i prowadzeniu własnej działalności gospodarczej poprzez udzielenie pomocy bezzwrotnej oraz zwrotnej na utworzenie przedsiębiorstwa oraz doradztwo i szkolenia umożliwiające uzyskanie wiedzy i umiejętności niezbędnych do podjęcia i prowadzenia działalności gospodarczej, a także wsparcie pomostowe.

Aby zagwarantować kompleksowe wsparcie w powrocie na rynek pracy w projektach realizowanych w osi I możliwe jest zastosowanie instrumentów aktywnej integracji o charakterze społecznym.

Celem uzupełnienia wsparcia służącego nabywaniu kompetencji i kwalifikacji, zgodnie z diagnozą postawioną w SOR, w ramach Priorytetu Inwestycyjnego 8ii podejmowane będą również działania w ramach Programu „Młodzież solidarna w działaniu” mające na celu wsparcie kompetencji społecznych młodych ludzi zwiększających ich szanse na rynku pracy poprzez kształtowanie postaw prospołecznych, w tym wspieranie inicjatyw młodzieżowych.

Wsparciem objęte zostaną osoby młode między 15. a 29. rokiem życia, których kompetencje wymagają rozwoju z perspektywy potrzeb i wymogów rynku pracy. Priorytetowo będą traktowane osoby uczące się, zwłaszcza w ostatnich latach edukacji na danym szczeblu.

Dodatkowo, premiowane w projektach będzie wspieranie młodzieży w szczególnie trudnej sytuacji, np. młodzieżowych ośrodków socjoterapii, wychowanków zakładów poprawczych, schronisk dla nieletnich itp.

W ramach tego działania wsparcie będzie nakierowane m.in. na:

- działalność w organizacjach pozarządowych na rzecz wspólnot lokalnych,
- działalność w podmiotach reprezentujących młodzież,
- działalność młodzieży w centrach młodzieżowych, funkcjonujących na bazie podmiotów będących Beneficjentami konkursu, itp., zapewniających wsparcie lokalowe, doradcze, szkoleniowe młodzieży, młodzieżowych organizacji pozarządowych oraz grup nieformalnych,
- wolontariat.

Wspierane będą działania nakierowane na wszechstronny rozwój wszystkich kompetencji społecznych wymienionych w klasyfikacji ESCO, z uwzględnieniem indywidualnych predyspozycji osób biorących udział w projekcie. Każdy beneficjent powinien pracować nad rozwojem wszystkich kompetencji społecznych znajdujących się w klasyfikacji ESCO.

Realizowane przez osoby młode działania będą odpowiadać na potrzeby społeczności lokalnej oraz prowadzić do rozwiązywania problemów społecznych danej lokalnej wspólnoty. W szczególności uwzględnić tu należy działania, w tym wolontariat, związane m.in. z solidarnością międzypokoleniową, pomocą potrzebującym członkom wspólnoty lokalnej, itp.

Główne typy beneficjentów w PI 8ii:

- Powiatowe Urzędy Pracy,
- Ochotnicze Hufce Pracy,
- partnerzy społeczni,
- organizacje pozarządowe,
- niepubliczne agencje zatrudnienia

Główne grupy docelowe w PI 8ii:

- osoby młode, w tym osoby z niepełnosprawnościami, w wieku 15-29 lat⁹⁵:
 - pozostające bez pracy, w tym w szczególności osoby, które nie uczestniczą w kształceniu i szkoleniu (tzw. kategoria NEET)⁹⁶.
 - z następujących grup docelowych: imigranci (w tym osoby polskiego pochodzenia), reemigranci, osoby odchodzące z rolnictwa i ich rodziny, tzw. ubodzy pracujący, osoby zatrudnione na umowach krótkoterminowych oraz pracujący w ramach umów cywilnoprawnych (wsparcie tych grup powinno wynikać z diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej).
 - których kompetencje wymagają rozwoju z perspektywy potrzeb i wymogów rynku pracy. Priorytetowo będą traktowane osoby uczące się, zwłaszcza w ostatnich latach edukacji na danym szczeblu, w tym w szczególności osoby młode znajdujące się w szczególnie trudnej sytuacji, np. wychowankowie młodzieżowych ośrodków socjoterapii, wychowankowie zakładów poprawczych, schronisk dla nieletnich itp. (dotyczy wsparcia w ramach Programu „Młodzież solidarna w działaniu”).

⁹⁵ Szczegółowe definicje grup docelowych zawarto w Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze rynku pracy na lata 2014-2020.

⁹⁶ Osoba młoda w wieku 15-29 lat, która spełnia łącznie trzy warunki, czyli nie pracuje (tj. jest bezrobotna lub bierna zawodowo), nie kształci się (tj. nie uczestniczy w kształceniu formalnym w trybie stacjonarnym albo zaniedbuje obowiązek szkolny lub nauki) ani nie szkoli (tj. nie uczestniczy w pozaszkolnych zajęciach mających na celu uzyskanie, uzupełnienie lub doskonalenie umiejętności i kwalifikacji zawodowych lub ogólnych, potrzebnych do wykonywania pracy; w procesie oceny czy dana osoba się szkoli, a co za tym idzie kwalifikuje się do kategorii NEET, należy zweryfikować czy brała ona udział w tego typu formie aktywizacji, finansowanej ze środków publicznych, w okresie ostatnich 4 tygodni).

OPIS PLANOWANEGO WYKORZYSTANIA INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH

Wyniki przeprowadzonego badania luki kapitałowej *Ocena ex ante instrumentów finansowych w zakresie wsparcia podmiotów ekonomii społecznej i osób młodych*, zrealizowanego przez Instytut Badań Strukturalnych i Coffey International Development na zlecenie Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju w lutym 2014 r. wskazały, iż choć istnieje potrzeba wspierania osób młodych rozpoczynających działalność z wykorzystaniem instrumentów zwrotnych, to jednak istotne jest takie skonstruowanie instrumentów, by nie wypierały one innych form finansowania, ale stanowiły ich uzupełnienie (minimalizacja zakłóceń rynku).

Jednocześnie, w związku z przyjęciem w maju 2014 r. nowelizacji ustawy o *promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy*, możliwe jest udzielanie pożyczek z Funduszu Pracy dla osób bezrobotnych, poszukujących pracy absolwentów szkół i uczelni, w okresie 48 miesięcy od dnia ukończenia szkoły lub uzyskania tytułu zawodowego oraz studentów ostatniego roku. Działania te dotychczas były realizowane wyłącznie ze środków krajowych.

Zgodnie z SOR jednym z kierunków zwiększających efektywność wykorzystania środków UE jest zwiększenie udziału wsparcia zwrotnego, w postaci instrumentów zwrotnych. Ustanowienie efektywnego i trwałego systemu wsparcia zwrotnego pozwoli na wieloletnie wykorzystanie środków publicznych dla stymulacji polskiej gospodarki poprzez zwiększenie możliwości finansowania przedsięwzięć prorozwojowych. W tym celu niezbędne będzie ponowne przeprowadzenie badania luki kapitałowej w zakresie stosowania instrumentów zwrotnych przez osoby młode. Wyniki tego badania będą stanowiły punkt wyjścia do podjęcia decyzji dotyczącej ustalenia zakresu wsparcia zwrotnego dla osób młodych w ramach PO WER.

Tabela: Zestawienie wspólnych i specyficznych wskaźników produktu dla EFS, w podziale na priorytety inwestycyjne i kategorie regionów

Priorytet Inwestycyjny: 8ii trwała integracja na rynku pracy ludzi młodych, w szczególności tych, którzy nie pracują, nie kształcą się ani nie szkolą, w tym ludzi młodych zagrożonych wykluczeniem społecznym i ludzi młodych wywodzących się ze środowisk marginalizowanych, także poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży							
Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka pomiaru wskaźnika	Fundusz	Kategoria regionu	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
Wskaźniki produktu dotyczące Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych							
1.	Liczba osób bezrobotnych (łącznie z długotrwale bezrobotnymi) objętych wsparciem w programie	osoba	YEI	regiony słabiej rozwinięte	191 043	SL2014	bieżący monitoring
2.	Liczba osób długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie	osoba	YEI	regiony słabiej rozwinięte	73 285	SL2014	bieżący monitoring
3.	Liczba osób biernych zawodowo, nieuczestniczących w kształceniu lub szkoleniu, objętych wsparciem w programie	osoba	YEI	regiony słabiej rozwinięte	21 727	SL2014	bieżący monitoring
4.	Liczba osób bezrobotnych	osoba	YEI	regiony	podlega	SL2014	bieżący

	niezarejestrowanych w ewidencji urzędów pracy objętych wsparciem w programie			słabiej rozwinięte	monitorowaniu		monitoring
5.	Liczba osób poniżej 30 lat z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie	osoba	YEI	regiony słabiej rozwinięte	podlega monitorowaniu	SL2014	bieżący monitoring
Wskaźniki produktu dotyczące pozostałych działań							

6.	Liczba osób bezrobotnych (łącznie z długotrwale bezrobotnymi) objętych wsparciem w programie	osoba	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	461 283, z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 414 232 - regiony lepiej rozwinięte: 47 051	SL2014	bieżący monitoring
7.	Liczba osób długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie	osoba	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	176 941, z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 158 893 - regiony lepiej rozwinięte: 18048	SL2014	bieżący monitoring
8.	Liczba osób biernych zawodowo, nieuczestniczących w kształceniu lub szkoleniu, objętych wsparciem w programie	osoba	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	59 920, z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 53 808 - regiony lepiej rozwinięte: 6 112	SL2014	bieżący monitoring
9.	Liczba osób młodych poniżej 30 lat objętych wsparciem w programie (Program „Młodzież solidarna w działaniu”)	osoba	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	4 000, z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 3 592 - regiony lepiej rozwinięte: 408	SL2014	bieżący monitoring
10.	Liczba osób pracujących, znajdujących się w trudnej sytuacji na rynku pracy, objętych wsparciem w programie	osoba	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	14 207 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 12 758 - regiony lepiej rozwinięte: 1 449	SL2014	bieżący monitoring
11.	Liczba osób bezrobotnych niezarejestrowanych w ewidencji urzędów pracy objętych wsparciem w programie	osoba	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	podlega monitorowaniu	SL2014	bieżący monitoring
12	Liczba osób poniżej 30 lat z niepełnosprawnościami	osoba	EFS	regiony słabiej	podlega	SL2014	bieżący

	objętych programie	wsparciem	w			rozwinęte regiony lepiej rozwinęte	monitorowaniu		monitoring
--	-----------------------	-----------	---	--	--	---	---------------	--	------------

RAMY WYKONANIA OSI PRIORYTETOWEJ I

Tabela 6: Ramy wykonania osi priorytetowej, w podziale na fundusze i kategorie regionów

Oś priorytetowa I: OSOBY MŁODE NA RYNKU PRACY									
Typ wskaźnika (kluczowy etap wdrażania, wskaźnik produktu, wskaźnik postępu finansowego lub wskaźnik rezultatu)	Lp.	Definicja wskaźnika lub kluczowego etapu wdrażania	Jednostka pomiaru (w stosowanych przypadkach)	Fundusz	Kategoria regionu	Wartość pośrednia (2018)	Cel końcowy (2023)	Źródło danych	Wyjaśnienie adekwatności wskaźnika (w stosownych przypadkach)
Wskaźniki dotyczące Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych									
wskaźnik produktu	1.	Liczba osób bezrobotnych (łącznie z długotrwale bezrobotnymi) objętych wsparciem w programie	osoba	YEI	regiony słabiej rozwinięte	177 025	191 043	SL 2014	Wybrane do oceny wskaźniki odnoszą się do 100% alokacji – suma osób bezrobotnych i biernych zawodowo będzie stanowiła ogół uczestników projektów.
wskaźnik produktu	2.	Liczba osób biernych zawodowo, nieuczestniczących w kształceniu lub szkoleniu, objętych wsparciem w programie	osoba	YEI	regiony słabiej rozwinięte	21 727	21 727	SL 2014	
wskaźnik finansowy	3.	Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowalnych	Euro	YEI	n/d	411 774 018	585 073 781	SL2014	Zgodnie z zasadą n+3
Wskaźniki dotyczące pozostałych działań									
wskaźnik produktu	1.	Liczba osób bezrobotnych (łącznie z długotrwale bezrobotnymi) objętych wsparciem w programie	osoba	EFS	ogółem	86 700	461 283	SL 2014	Wybrane do oceny wskaźniki odnoszą się do większej części alokacji.–
					regiony słabiej rozwinięte	77 857	414 232		
					regiony lepiej rozwinięte	8 843	47 051		
wskaźnik produktu	2.	Liczba osób biernych zawodowo, nieuczestniczących w kształceniu lub szkoleniu, objętych wsparciem w programie	osoba	EFS	ogółem	13 442	59 920	SL2014	
					regiony słabiej rozwinięte	12 071	53 808		

					regiony lepiej rozwinięte	1 371	6 112		
wskaźnik finansowy	3.	Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowalnych	Euro	EFS	regiony stabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	111 523 651 33 126 620	1 260 316 124 210 602 675	SL2014	<i>Zgodnie z zasadą n+3</i>

KATEGORYZACJA INTERWENCJI OSI PRIORYTETOWEJ I

Tabele 7-11: Tabele przedstawiające zastosowane w osi priorytetowej kategorii interwencji

<i>Inicjatywa na rzecz zatrudnienia ludzi młodych</i>									
Tabela 7: Wymiar 1		Tabela 8: Wymiar 2		Tabela 9: Wymiar 3		Tabela 10: Wymiar 4		Tabela 11: Wymiar 6	
Zakres interwencji		Forma finansowania		Typ obszaru		Terytorialne mechanizmy wdrażania		Temat uzupełniający EFS	
Kod	Kwota (w EUR)	Kod	Kwota (w EUR)	Kod	Kwota (w EUR)	Kod	Kwota (w EUR)	Kod	Kwota (w EUR)
103	537 635 366	01	537 635 366	07	537 635 366	07	537 635 366	08	537 635 366

<i>Europejski Fundusz Społeczny</i>									
<i>Regiony słabiej rozwinięte</i>									
Tabela 7: Wymiar 1		Tabela 8: Wymiar 2		Tabela 9: Wymiar 3		Tabela 10: Wymiar 4		Tabela 11: Wymiar 6	
Zakres interwencji		Forma finansowania		Typ obszaru		Terytorialne mechanizmy wdrażania		Temat uzupełniający EFS	
Kod	Kwota (w EUR)	Kod	Kwota (w EUR)	Kod	Kwota (w EUR)	Kod	Kwota (w EUR)	Kod	Kwota (w EUR)
103	1 071 268 705	01	1 071 268 705	07	1 071 268 705	07	1 071 268 705	08	1 071 268 705
<i>Europejski Fundusz Społeczny</i>									
<i>Regiony lepiej rozwinięte</i>									
Tabela 7: Wymiar 1		Tabela 8: Wymiar 2		Tabela 9: Wymiar 3		Tabela 10: Wymiar 4		Tabela 11: Wymiar 6	
Zakres interwencji		Forma finansowania		Typ obszaru		Terytorialne mechanizmy wdrażania		Temat uzupełniający EFS	
Kod	Kwota (w EUR)	Kod	Kwota (w EUR)	Kod	Kwota (w EUR)	Kod	Kwota (w EUR)	Kod	Kwota (w EUR)
103	168 482 140	01	168 482 140	07	168 482 140	07	168 482 140	08	168 482 140

OŚ II EFEKTYWNE POLITYKI PUBLICZNE DLA RYNKU PRACY, GOSPODARKI I EDUKACJI

W ramach osi priorytetowej II *Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji* realizowane będą działania dotyczące wdrożenia reform systemów i struktur w wybranych obszarach polityk publicznych, kluczowych z punktu widzenia strategii Europa 2020 i krajowych programów reform. Z uwagi na powyższe oś priorytetowa *Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji* dotyczy wszystkich czterech celów tematycznych wskazanych w rozporządzeniu dotyczącym Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020. W osi priorytetowej II zostały zatem skupione działania dotyczące 1. promowania trwałego zatrudnienia wysokiej jakości i mobilności pracowników, 2. promowania włączenia społecznego i walki z ubóstwem oraz dyskryminacją, 3. inwestowania w kształcenie i szkolenie, w tym szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenie się przez całe życie oraz 4. wzmacniania zdolności instytucjonalnych organów publicznych i zainteresowanych stron z sektora publicznego oraz skuteczności administracji publicznej.

W ramach osi priorytetowej II *Efektywne polityki publiczne na rynku pracy dla rynku pracy, gospodarki i edukacji* wsparcie będzie kierowane do dwóch kategorii regionów: mniej rozwiniętych (15 województw z wyjątkiem województwa mazowieckiego) oraz lepiej rozwiniętych (województwo mazowieckie). Skala oddziaływania interwencji realizowanej w osi priorytetowej II ma wymiar ogólnopolski. Działania w niej podejmowane, z uwagi na swój reformujący charakter, będą dotyczyły w równym stopniu decydentów i odbiorców polityk publicznych wspieranych w osi II we wszystkich regionach Polski. Z uwagi na powyższe nie ma uzasadnienia, a wręcz niemożliwe jest wydzielenie przedsięwzięć w osi *Efektywne polityki publiczne na rynku pracy dla rynku pracy, gospodarki i edukacji* dla poszczególnych kategorii regionów.

PRIORYTET INWESTYCYJNY 8IV RÓWNOŚĆ SZANS MĘŻCZYZN I KOBIET WE WSZYSTKICH DZIEDZINACH, W TYM W DOSTĘPIE DO ZATRUDNIENIA, ROZWOJU KARIERY, GODZENIA ŻYCIA ZAWODOWEGO I PRYWATNEGO

CELE SZCZEGÓŁOWE PI 8IV

1. Opracowanie i wdrożenie spójnego systemu monitorowania równości szans płci
2. Opracowanie i wdrożenie modelu współpracy międzysektorowej (pomiędzy administracją centralną, regionalną, lokalną oraz organizacjami pozarządowymi i partnerami społecznymi) na rzecz równości szans płci
3. Wzmocnienie stosowania zasady równości szans płci w dostępie do rozwoju kariery zawodowej i zatrudnienia
4. Podniesienie kompetencji przedstawicieli podmiotów tworzących i prowadzących instytucje opieki nad dziećmi w wieku do lat 3

Tabela: Zestawienie wspólnych wskaźników rezultatu EFS, dla których zostały ustalone wartości docelowe oraz wskaźników rezultatu EFS specyficznych dla programu, w podziale na priorytety inwestycyjne i kategorie regionów

Priorytet Inwestycyjny: 8iv równość mężczyzn i kobiet we wszystkich dziedzinach, w tym w dostępie do zatrudnienia, rozwoju kariery, godzenia życia zawodowego i prywatnego										
Lp.	Nazwa wskaźnika	Kategoria regionu	Jednostka pomiaru wskaźnika	Referencyjny wskaźnik produktu (z listy CI)	Wartość bazowa	Jednostka pomiaru dla wartości bazowej i docelowej	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
Cel szczegółowy 1: Opracowanie i wdrożenie spójnego systemu monitorowania równości szans płci										
1.	Liczba pakietów rekomendacji dotyczących wyrównywania szans płci, które zostały wdrożone w ramach wojewódzkich strategii w zakresie polityki społecznej	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	sztuka	nd.	0	sztuka	2014	16 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 14 - regiony lepiej rozwinięte: 2	SL2014	rocznie
2.	Odsetek Wojewódzkich Pełnomocników ds. Równego Traktowania, którzy nabyli wiedzę na temat równości szans płci	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	osoba	nd.	0	procent	2014	100% z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 100% - regiony lepiej rozwinięte: 100%	SL2014	rocznie
3.	Liczba instytucji w których został wdrożony system monitorowania równości szans płci	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	sztuka	nd.	0	sztuka	2014	17 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 15 - regiony lepiej rozwinięte: 2	SL2014	rocznie
Cel szczegółowy 2: Opracowanie i wdrożenie modelu współpracy międzysektorowej (pomiędzy administracją centralną, regionalną, lokalną oraz organizacjami pozarządowymi i partnerami społecznymi) na rzecz równości szans płci										

1.	Liczba instytucji w których pilotażowo wdrożono model współpracy międzysektorowej na rzecz równości szans płci	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	sztuka	nd.	0	sztuka	2014	5 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 4 - regiony lepiej rozwinięte: 1	SL2014	rocznie
2.	Liczba urzędów centralnych, w których został wdrożony zestaw zadań i obszarów odpowiedzialności koordynatorów ds. równego traktowania	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	sztuka	nd.	0	sztuka	2014	17 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 15 - regiony lepiej rozwinięte: 2	SL2014	rocznie
3.	Liczba pracowników instytucji publicznych, którzy nabyli kompetencje w zakresie równości szans płci	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	osoba	nd.	0	osoba	2014	340 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 294 - regiony lepiej rozwinięte: 46	SL2014	rocznie
Cel szczegółowy 3: Wzmocnienie stosowania zasady równości szans płci w zakresie dostępu do rozwoju kariery i zatrudnienia										
1.	Liczba średnich przedsiębiorstw, które dzięki wsparciu programu wdrożyły narzędzie wspierające równość kobiet i mężczyzn w procesach podejmowania decyzji ekonomicznych	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	sztuka	nd.	0	sztuka	2014	400 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 346 - regiony lepiej rozwinięte: 54	SL2014	rocznie
2.	Liczba małych przedsiębiorstw, w których zostało wdrożone narzędzie wspierające przeciwdziałanie dyskryminacji w miejscu pracy i w dostępie do zatrudnienia	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	sztuka	nd.	0	sztuka	2014	400 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 346 - regiony lepiej rozwinięte: 54	SL2014	rocznie
Cel szczegółowy 4: Podniesienie kompetencji przedstawicieli podmiotów tworzących i prowadzących instytucje opieki nad dziećmi w wieku do lat 3										

1.	Liczba przedstawicieli podmiotów tworzących i prowadzących instytucje opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, którzy podnieśli lub nabyli kompetencje w zakresie rozwiązań związanych z organizacją i finansowaniem opieki nad dziećmi do lat 3 ⁹⁷	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	osoba	nd.	451 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 390 - regiony lepiej rozwinięte: 61	osoba	2013	14 278 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 12 336 - regiony lepiej rozwinięte: 1 942	SL2014	rocznie
----	--	---	-------	-----	--	-------	------	---	--------	---------

⁹⁷ W zależności od dostępności danych na etapie wdrażania Programu, w ramach przeglądu śródkresowego wskaźnik zostanie zastąpiony 2 odrębnymi miernikami dotyczącymi przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego oraz przedstawicieli pozostałych instytucji. Na podstawie danych z projektów Instytucja Pośrednicząca będzie przekazywała informacje w rozbiciu na ww. grupy docelowe, które będą zawarte w sprawozdaniach rocznych z realizacji PO WER.

OPIS PRZEDSIĘWZIĘĆ PLANOWANYCH DO REALIZACJI W RAMACH PI 8IV

Typy projektów i przykłady przedsięwzięć w ramach PI 8iv:

W ramach celu 1 Opracowanie i wdrożenie spójnego systemu monitorowania równości szans płci:

- Monitorowanie postępów w realizacji Krajowego Programu Działań na rzecz Równego Traktowania w tym wypracowanie spójnego systemu monitorowania wsparcia dla Wojewódzkich Pełnomocników do spraw Równego Traktowania.

W ramach celu 2 Opracowanie i wdrożenie modelu współpracy międzysektorowej (pomiędzy administracją centralną, regionalną, lokalną oraz organizacjami pozarządowymi i partnerami społecznymi) na rzecz równości szans płci:

- Opracowanie i upowszechnianie modelu współpracy międzysektorowej na rzecz równości szans płci,
- Podniesienie kompetencji kadry instytucji publicznych w zakresie równości szans płci w oparciu m.in. o model wypracowany w projekcie „Aktywizacja społeczno-ekonomiczna kobiet na poziomie lokalnym i regionalnym” oraz o inne programy szkoleń wypracowane w ramach PO KL.

W ramach celu 3 Wzmocnienie stosowania zasady równości szans płci w zakresie dostępu do zatrudnienia i rozwoju kariery zawodowej:

- Wdrożenie narzędzia wspierającego równość szans płci w procesach podejmowania decyzji ekonomicznych w średnich przedsiębiorstwach,
- Wdrożenie narzędzia wspierającego przeciwdziałanie dyskryminacji ze względu na płeć w miejscu pracy i w dostępie do zatrudnienia w małych przedsiębiorstwach.

W ramach celu 4 Podniesienie kompetencji przedstawicieli podmiotów tworzących i prowadzących instytucje opieki nad dziećmi w wieku do lat 3

- Szkolenia w zakresie form opieki nad dziećmi do lat 3 skierowane do przedstawicieli podmiotów tworzących i prowadzących instytucje opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 (w szczególności do przedstawicieli władz samorządu gminnego i pracowników jednostek organizacyjnych odpowiedzialnych za rozwój form opieki nad dziećmi do lat 3).

Główne typy beneficjentów w PI 8iv:

- minister właściwy ds. pracy, rodziny i zabezpieczenia społecznego
- Pełnomocnik Rządu ds. Równego Traktowania
- organizacje pozarządowe

Główne grupy docelowe w PI 8iv:

- minister właściwy ds. pracy, rodziny i zabezpieczenia społecznego
- Pełnomocnik Rządu ds. Równego Traktowania
- Instytucje publiczne
- małe, średnie przedsiębiorstwa
- gminy (przedstawiciele organów ustawodawczych i wykonawczych jednostek samorządu gminnego, pracownicy jednostek samorządu gminnego odpowiedzialni za organizację i finansowanie infrastruktury instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3), osoby fizyczne, osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, które mogą tworzyć i prowadzić żłobek lub klub dziecięcy⁹⁸
- gminy (przedstawiciele organów ustawodawczych i wykonawczych jednostek samorządu gminnego, pracownicy jednostek samorządu gminnego odpowiedzialni za organizację i finansowanie infrastruktury instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3) oraz osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, które mogą zatrudniać dziennego opiekuna⁹⁹

OPIS PLANOWANEGO WYKORZYSTANIA INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH

Nie jest planowane wykorzystanie instrumentów finansowych.

Tabela: Zestawienie wspólnych i specyficznych wskaźników produktu dla EFS, w podziale na priorytety inwestycyjne i kategorie regionów

Priorytet Inwestycyjny: 8iv równość mężczyzn i kobiet we wszystkich dziedzinach, w tym w dostępie do zatrudnienia, rozwoju kariery, godzenia życia zawodowego i prywatnego							
Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka pomiaru wskaźnika	Fundusz	Kategoria regionu	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Liczba wypracowanych przez Wojewódzkich Pełnomocników ds. Równego Traktowania pakietów rekomendacji w zakresie równości szans płci w ramach wojewódzkich strategii w zakresie polityki społecznej	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	16 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 14 - regiony lepiej rozwinięte: 2	SL2014	bieżący monitoring

⁹⁸ Zgodnie z zapisami Działu III ustawy o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 dotyczy to instytucji wpisanych do rejestru żłobków i klubów dziecięcych

⁹⁹ Zgodnie z art. 46 ustawy o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 dotyczy to dziennych opiekunów wpisanych do wykazu dziennych opiekunów

2.	Liczba Wojewódzkich Pełnomocników ds. Równego Traktowania objętych działaniami edukacyjnymi z zakresu równości szans płci	osoba	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	16 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 14 - regiony lepiej rozwinięte: 2	SL2014	bieżący monitoring
3	Funkcjonujący system monitorowania wsparcia dla Wojewódzkich Pełnomocników ds. Równego Traktowania	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	1 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 1 - regiony lepiej rozwinięte: 1	SL2014	bieżący monitoring
4	Opracowany model współpracy międzysektorowej na rzecz równości szans płci	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	1 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 1 - regiony lepiej rozwinięte: 1	SL2014	bieżący monitoring
5.	Liczba opracowanych zestawów zadań i obszarów odpowiedzialności koordinatorów ds. równego traktowania funkcjonujących w urzędach centralnych	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	17 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 15 - regiony lepiej rozwinięte: 2	SL2014	bieżący monitoring
6.	Liczba pracowników instytucji publicznych objętych wsparciem szkoleniowym w zakresie równości szans płci	osoba	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	340 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 294 - regiony lepiej rozwinięte: 46	SL2014	bieżący monitoring
7.	Zaadaptowane narzędzie skierowane do średnich przedsiębiorstw w zakresie wspierania kobiet i mężczyzn w procesach podejmowania decyzji ekonomicznych	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	1 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 1 - regiony lepiej rozwinięte: 1	SL2014	bieżący monitoring
8.	Zaadaptowane narzędzie wspierające przeciwdziałanie dyskryminacji w miejscu pracy i w dostępie do zatrudnienia w małych przedsiębiorstwach	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	1 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 1 - regiony lepiej rozwinięte: 1	SL2014	bieżący monitoring
9.	Liczba przedstawicieli podmiotów tworzących i prowadzących instytucje opieki nad dzieckiem do lat 3 objętych wsparciem	osoba	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej	15 864 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 13 706	SL2014	bieżący monitoring

	szkoleniowym w zakresie form opieki nad dziećmi do lat 3 ¹⁰⁰			rozwinęte	- regiony lepiej rozwinięte: 2 158		
--	---	--	--	-----------	------------------------------------	--	--

PRIORYTET INWESTYCYJNY 8v PRZYSTOSOWANIE PRACOWNIKÓW, PRZEDSIĘBIORSTW I PRZEDSIĘBIORCÓW DO ZMIAN

CELE SZCZEGÓŁOWE PI 8v

1. Wzrost liczby MMSP wykorzystujących wsparcie partnerów społecznych przy realizacji działań wspierających rozwój przedsiębiorstwa, w tym pozwalających na efektywne wykorzystanie podmiotowych systemów finansowania w regionach
2. Wzrost liczby przedsiębiorstw, których pracownicy nabyli kompetencje w obszarach pozwalających na zdobycie przewagi konkurencyjnej na rynku
3. Zapewnienie dostępności i jakości usług rozwojowych świadczonych na rzecz przedsiębiorców i pracowników
4. Wzrost liczby przedsiębiorstw objętych działaniami służącymi poprawie zarządzania, rozwojowi kapitału ludzkiego oraz wspierającymi procesy innowacyjne

¹⁰⁰ W zależności od dostępności danych na etapie wdrażania Programu, w ramach przeglądu śródkresowego wskaźnik zostanie zastąpiony 2 odrębnymi miernikami dotyczącymi przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego oraz przedstawicieli pozostałych instytucji. Na podstawie danych z projektów Instytucja Pośrednicząca będzie przekazywała informacje w rozbiciu na ww. grupy docelowe, które będą zawarte w sprawozdaniach rocznych z realizacji PO WER.

Tabela: Zestawienie wspólnych wskaźników rezultatu EFS, dla których zostały ustalone wartości docelowe oraz wskaźników rezultatu EFS specyficznych dla programu, w podziale na priorytety inwestycyjne i kategorie regionów

Priorytet Inwestycyjny: 8v przystosowanie pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian										
Lp.	Nazwa wskaźnika	Kategoria regionu	Jednostka pomiaru wskaźnika	Referencyjny wskaźnik produktu (z listy CI)	Wartość bazowa	Jednostka pomiaru dla wartości bazowej i docelowej	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
Cel szczegółowy 1: Wzrost liczby MMSP wykorzystujących wsparcie partnerów społecznych przy realizacji działań wspierających rozwój przedsiębiorstwa, w tym pozwalających na efektywne wykorzystanie podmiotowych systemów finansowania w regionach										
1.	Liczba mikro, małych i średnich przedsiębiorstw, które przy wsparciu partnerów społecznych opracowały analizę potrzeb rozwojowych swojej firmy	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	sztuka	nd.	3 800 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 3 283 - regiony lepiej rozwinięte: 517	sztuka	2014	9 783 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 8 453 - regiony lepiej rozwinięte: 1 330	SL2014	rocznie
Cel szczegółowy 2: Wzrost liczby przedsiębiorstw, których pracownicy nabyli kompetencje w obszarach pozwalających na zdobycie przewagi konkurencyjnej na rynku										
1.	Liczba mikro, małych i średnich przedsiębiorstw, których przedstawiciele nabyli wiedzę w zakresie zamówień publicznych	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	sztuka	nd.	2 538 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 2 193 - regiony lepiej rozwinięte: 345	sztuka	2014	1 864 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 1 610 - regiony lepiej rozwinięte: 254	SL2014	rocznie
2.	Liczba mikro, małych i średnich przedsiębiorstw, których przedstawiciele nabyli wiedzę dot. realizacji przedsięwzięć w formule partnerstwa publiczno – prywatnego	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	sztuka	nd.	410 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 354 - regiony lepiej rozwinięte: 56	sztuka	2014	858 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 741 - regiony lepiej rozwinięte: 117	SL2014	rocznie

Cel szczegółowy 3: Zapewnienie dostępności i jakości usług rozwojowych świadczonych na rzecz przedsiębiorców i pracowników										
1.	Liczba podmiotów świadczących usługi rozwojowe wpisanych do Rejestru Usług Rozwojowych	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	sztuka	nd.	0	sztuka	2014	5 000 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 4 320 - regiony lepiej rozwinięte: 680	SL2014	rocznie
Cel szczegółowy 4: Wzrost liczby przedsiębiorstw objętych działaniami służącymi poprawie zarządzania, rozwojowi kapitału ludzkiego oraz wspierającym procesy innowacyjne										
1.	Liczba pracowników, którzy podnieśli kompetencje w zakresie zarządzania przedsiębiorstwem, w tym zarządzania zasobami ludzkimi	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	osoba	nd.	0	osoba	2017	7200 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 6221 - regiony lepiej rozwinięte: 979	SL2014	rocznie
2.	Liczba pracowników, w tym pracowników dużych przedsiębiorstw ¹⁰¹ , którzy podnieśli kompetencje w zakresie procesów innowacyjnych	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	osoba	nd.	0	osoba	2017	990 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 855 - regiony lepiej rozwinięte: 135	SL2014	rocznie
3.	Liczba firm rodzinnych, które wdrożyły rozwiązania w zakresie sukcesji w firmach rodzinnych	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	sztuka	nd.	0	sztuka	2017	900 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 778 - regiony lepiej rozwinięte: 212	SL2014	rocznie
4.	Liczba pracowników, w tym	regiony słabiej	osoba	nd.	0	osoba	2017	13 500 z czego:	SL2014	rocznie

¹⁰¹ Liczba pracowników dużych przedsiębiorstw nie może przekroczyć odsetka 25% liczby osób objętych wsparciem.

	pracowników dużych przedsiębiorstw ¹⁰² , którzy podnieśli kompetencje w zakresie rekomendowanym przez sektorowe rady ds. kompetencji	rozwinęte regiony lepiej rozwinięte						- regiony słabiej rozwinięte: 11 664 - regiony lepiej rozwinięte: 1 836		
5.	Liczba przedsiębiorstw w trudnościach, które wdrożyły rozwiązania służące przeciwdziałaniu ich trudnej sytuacji	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	sztuka	nd.	0	sztuka	2017	1 800 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 1 555 - regiony lepiej rozwinięte: 245	SL2014	rocznie
6.	Liczba przedsiębiorstw ponownie podejmujących nową działalność, które otrzymały wsparcie w ponownym prowadzeniu działalności	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	sztuka	nd.	0	sztuka	2017	900 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 778 - regiony lepiej rozwinięte: 212	SL2014	rocznie
7.	Liczba pracowników, którzy podnieśli kompetencje w zakresie wdrażania i rozwoju technologii kompensacyjnych i asystujących	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	osoba	nd.	0	sztuka	2018	1530 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 1323 - regiony lepiej rozwinięte: 207	SL2014	rocznie

¹⁰² Liczba pracowników dużych przedsiębiorstw nie może przekroczyć odsetka 25% liczby osób objętych wsparciem.

OPIS PRZEDSIĘWZIĘĆ PLANOWANYCH DO REALIZACJI W RAMACH PI 8v

Typy projektów i przykłady przedsięwzięć w ramach PI 8v:

W ramach celu 1 Wzrost liczby MMSP wykorzystujących wsparcie partnerów społecznych przy realizacji działań wspierających rozwój przedsiębiorstwa, w tym pozwalających na efektywne wykorzystanie podmiotowych systemów finansowania w regionach:

- Realizacja przez partnerów społecznych działań mających na celu opracowanie analizy potrzeb rozwojowych MMSP (z uwzględnieniem pracowników w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy - o ile dotyczy), którzy nie posiadają planu lub strategii rozwoju, w tym m. in.:
 - Identyfikacja potencjalnych odbiorców wsparcia:
 - a) na poziomie indywidualnych przedsiębiorstw
 - b) na poziomie grup przedsiębiorstw, np. branż, terytoriów, grup kooperujących w ramach łańcucha dostaw, klastrów lub w odniesieniu do inteligentnych specjalizacji;
 - Opracowanie analizy potrzeb rozwojowych MMSP:
 - a) na poziomie indywidualnych przedsiębiorstw
 - b) na poziomie grup przedsiębiorstw, np. branż, terytoriów, grup kooperujących w ramach łańcucha dostaw, klastrów lub w odniesieniu do inteligentnych specjalizacji;
 - Przygotowanie propozycji planów rozwojowych określających zakres działań niezbędnych do zaspokojenia zidentyfikowanych potrzeb rozwojowych oraz monitoring i doradztwo w zakresie ich wdrożenia:
 - a) na poziomie indywidualnych przedsiębiorstw, w tym poprzez wskazanie możliwości i zasad wykorzystania podmiotowych systemów finansowania dla dalszego rozwoju przedsiębiorstwa oraz informowanie instytucji odpowiedzialnych za wdrażanie podmiotowych systemów finansowania w regionach o zdiagnozowanym popycie przedsiębiorstw (*aktywne wsparcie systemu popytowego - funkcja rzecznika „konsumentów”, przekazywanie informacji dotyczących preferencji podmiotowych czy wielkości alokacji itp.)
 - b) na poziomie grup przedsiębiorstw, np. branż, terytoriów, grup kooperujących w ramach łańcucha dostaw, klastrów lub w odniesieniu do inteligentnych specjalizacji (*aktywne wsparcie systemu popytowego - funkcja rzecznika „konsumentów”, przekazywanie informacji dotyczących preferencji podmiotowych czy wielkości alokacji itp.)
 - Identyfikacja minimalnych parametrów usług rozwojowych adekwatnych do potrzeb danej grupy przedsiębiorstw i popytu przez nich zgłoszonego (w tym identyfikacja celów, zakres tematyczny, optymalne formy realizacji, czas niezbędny do osiągnięcia zakładanych celów)
 - Identyfikacja potencjalnych dostawców usług rozwojowych (w RUR lub poza RUR, jeżeli usługa o odpowiednich parametrach nie została wprowadzona do RUR) oraz przekazywanie potencjalnym dostawcom informacji o zdiagnozowanym popycie (zachęta do wprowadzenia usługi do RUR);
- Analiza faktycznej dostępności usług w regionach dla MMSP i - o ile dotyczy - podejmowanie działań interwencyjnych;

- Upowszechnianie wśród interesariuszy wiedzy o zdiagnozowanych potrzebach lub barierach rozwojowych, które wykraczają poza bezpośredni zakres wsparcia w RUR i podejmowanie działań wdrożeniowych lub interwencji koniecznych do ich zaspokojenia (mainstreaming potrzeb rozwojowych).

Działania realizowane na poziomie krajowym będą miały na celu przygotowanie przedsiębiorstw do efektywnego wykorzystania podmiotowych systemów finansowania usług rozwojowych na poziomie regionalnym poprzez identyfikację potencjalnych odbiorców wsparcia oraz określenie potrzeb rozwojowych przedsiębiorstw. Z kolei, bezpośrednie wsparcie oparte na podejściu popytowym skierowane do przedsiębiorstw sektora MŚP i ich pracowników będzie realizowane w ramach regionalnych programów operacyjnych. Szczegółowa linia demarkacyjna dotycząca zakresu udzielanego wsparcia zostanie określona w Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze przystosowania przedsiębiorstw i pracowników do zmian na lata 2014-2020.

W ramach celu 2 *Wzrost liczby przedsiębiorstw, których pracownicy nabyli kompetencje w obszarach pozwalających na zdobycie przewagi konkurencyjnej na rynku:*

- Działania szkoleniowe lub doradcze skierowane do przedstawicieli MMŚP dotyczące:
 - funkcjonowania na rynku zamówień publicznych
 - wdrażania strategii wejścia na zagraniczne rynki zamówień publicznych(działanie realizowane w wiązce projektowej z PI 11i - działania skierowane do przedstawicieli administracji publicznej)
- Działania szkoleniowe lub doradcze skierowane do przedstawicieli MMŚP dotyczące:
 - zasad realizacji przedsięwzięć w formule partnerstwa publiczno – prywatnego
- przygotowania oferty do przedsięwzięcia realizowanego w formule partnerstwa publiczno – prywatnego oraz procesu negocjacji (działanie realizowane w wiązce projektowej z PI 11i - działania skierowane do przedstawicieli administracji publicznej)

Szczegółowa linia demarkacyjna dotycząca zakresu udzielanego wsparcia zostanie określona w Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze przystosowania przedsiębiorstw i pracowników do zmian na lata 2014-2020.

W ramach celu 3 *Zapewnienie dostępności i jakości usług rozwojowych świadczonych na rzecz przedsiębiorców i pracowników:*

- Rozwój i utrzymanie ogólnopolskiego Rejestru Usług Rozwojowych, w tym:
 - rozwój systemu informatycznego RUR i jego funkcjonalności,
 - utrzymanie i administrowanie systemem,
 - przeprowadzenie weryfikacji zgodności danych podmiotów zarejestrowanych w RUR ze stanem faktycznym,
 - przeprowadzanie weryfikacji spełnienia kryteriów jakościowych przez podmioty zarejestrowane w RUR w ramach świadczonych usług rozwojowych

- upowszechnienie informacji nt. zasad funkcjonowania RUR wśród przedsiębiorców i pracowników oraz regionalnych i branżowych organizacji partnerów społecznych
- organizacja współpracy z interesariuszami,
- cykliczna ewaluacja podmiotowych systemów finansowania i RUR oraz prace koncepcyjno-rozwojowe ukierunkowane na poprawę efektywności systemu,
- pilotaż komercjalizacji RUR

Działania informacyjne nt. zasad funkcjonowania RUR nie będą realizowane jako odrębny projekt. Jednocześnie stanowiąc element projektu nie będą one przekraczały 10% jego wartości. Ewentualne dodatkowe koszty działań informacyjnych będą finansowane z Pomocy Technicznej.

Szczegółowa linia demarkacyjna dotycząca zakresu udzielanego wsparcia zostanie określona w Wytycznych w zakresie zasad realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020 w obszarze przystosowania przedsiębiorstw i pracowników do zmian.

W ramach celu 4 Wzrost liczby przedsiębiorstw objętych działaniami służącymi poprawie zarządzania, rozwojowi kapitału ludzkiego oraz wspierającym procesy innowacyjne:

- Zwiększanie zdolności adaptacyjnych MMŚP poprzez szkolenia i doradztwo w zakresie zarządzania przedsiębiorstwem, w tym zarządzania zasobami ludzkimi,
- Zwiększanie zdolności adaptacyjnych przedsiębiorców poprzez szkolenia i doradztwo w zakresie procesów innowacyjnych¹⁰³,
- Zwiększanie zdolności adaptacyjnych firm rodzinnych (MMŚP) poprzez szkolenia i doradztwo w zakresie sukcesji w firmach rodzinnych,
- Zwiększenie zdolności adaptacyjnych przedsiębiorców poprzez szkolenia i doradztwo w zakresie rekomendowanym przez sektorowe rady ds. kompetencji¹⁰⁴,
- Zwiększenie zdolności adaptacyjnych MMŚP w trudnościach lub ponownie podejmujących działalność gospodarczą (tzw. nowy start),
- Zwiększenie zdolności adaptacyjnych przedsiębiorców poprzez szkolenia i doradztwo w zakresie wdrażania i rozwoju technologii kompensacyjnych i asystujących.

Działaniami służącymi poprawie zarządzania, rozwojowi kapitału ludzkiego oraz wspierającym procesy innowacyjne będą mogły być objęte również przedsiębiorstwa z obszarów wiejskich.

Działania szkoleniowe i doradcze w zakresie zarządzania przedsiębiorstwem, w tym zarządzania zasobami ludzkimi, w zakresie procesów innowacyjnych oraz w zakresie rekomendowanym przez sektorowe rady ds. kompetencji będą realizowane co do zasady z zastosowaniem podejścia

¹⁰³ W ramach typu operacji liczba pracowników dużych przedsiębiorstw nie może przekroczyć odsetka 25% liczby osób objętych wsparciem

¹⁰⁴ W ramach typu operacji liczba pracowników dużych przedsiębiorstw nie może przekroczyć odsetka 25% liczby osób objętych wsparciem

popytowego. Podejście popytowe będzie stosowane względem szkoleń i doradztwa w ww. zakresie, w których istnieje wystarczająca oferta rynkowa.

Działania z zakresu zwiększania zdolności adaptacyjnych MMŚP poprzez szkolenia i doradztwo w zakresie zarządzania przedsiębiorstwem, w tym zarządzania zasobami ludzkimi, a także zwiększania zdolności adaptacyjnych przedsiębiorców poprzez szkolenia i doradztwo w zakresie procesów innowacyjnych będą realizowane zgodnie z założeniami *New Skills Agenda* i będą przyczyniać się w szczególności do realizacji jej drugiego i trzeciego filaru.

Działania szkoleniowe i doradcze w zakresie rekomendowanym przez sektorowe rady ds. kompetencji (uwzględniające również rekomendacje powstałe na poziomie europejskim¹⁰⁵) będą wdrażane zgodnie z zapotrzebowaniem zidentyfikowanym przez rady. W przypadku rad sektorowych ds. kompetencji powołanych w sektorach przemysłowych rekomendacje będą obejmowały wsparcie szkoleniowe i doradcze kierowane również do pracowników dużych przedsiębiorstw. Działania będą realizowane zgodnie z założeniami *New Skills Agenda* i będą przyczyniać się w szczególności do realizacji jej trzeciego filaru.

W przypadku wsparcia w zakresie procesów innowacyjnych dla pracowników dużych przedsiębiorstw, ze wsparcia będą wyłączeni członkowie zarządu przedsiębiorstw, właściciele przedsiębiorstw oraz dyrektorzy generalni.

Główne typy beneficjentów w PI 8v:

- *Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości*
- *partnerzy społeczni*
- *podmioty działające na rzecz rozwoju gospodarczego*

Główne grupy docelowe działań realizowanych w PI 8v:

- *mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa i ich pracownicy*
- *pracownicy dużych przedsiębiorstw*
- *partnerzy społeczni*

OPIS PLANOWANEGO WYKORZYSTANIA INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH

Nie jest planowane wykorzystanie instrumentów finansowych.

¹⁰⁵ European Sectoral Skills Councils/Partnerships w ramach *New Skills Agenda* (The Blueprint for Sectoral Cooperation on Skills).

Tabela: Zestawienie wspólnych i specyficznych wskaźników produktu dla EFS, w podziale na priorytety inwestycyjne i kategorie regionów

Priorytet Inwestycyjny: 8v przystosowanie pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian							
Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka pomiaru wskaźnika	Fundusz	Kategoria regionu	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Liczba mikro, małych i średnich przedsiębiorstw objętych wsparciem przez partnerów społecznych w zakresie opracowania analizy potrzeb rozwojowych	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	12 229 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 10 566 - regiony lepiej rozwinięte: 1 663	SL2014	bieżący monitoring
2.	Liczba mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw, których pracownicy zostali objęci wsparciem w zakresie zamówień publicznych	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	2 071 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 1 789 - regiony lepiej rozwinięte: 282	SL2014	bieżący monitoring
3.	Liczba mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw, których pracownicy zostali objęci wsparciem w zakresie realizacji przedsięwzięć w formule partnerstwa publiczno- prywatnego	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	953 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 823 - regiony lepiej rozwinięte: 130	SL2014	bieżący monitoring
4.	Funkcjonujący rejestr usług rozwojowych	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	1 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 1 - regiony lepiej rozwinięte: 1	SL2014	bieżący monitoring
5.	Liczba pracowników objętych wsparciem w zakresie zarządzania przedsiębiorstwem, w tym zarządzania zasobami ludzkimi	osoba	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	8 000 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 6912 - regiony lepiej rozwinięte: 1088	SL2014	bieżący monitoring

6.	Liczba pracowników, w tym pracowników dużych przedsiębiorstw ¹⁰⁶ objętych wsparciem w zakresie procesów innowacyjnych	osoba	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	1100 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 950 - regiony lepiej rozwinięte: 150	SL2014	bieżący monitoring
7.	Liczba firm rodzinnych, które otrzymały wsparcie w zakresie sukcesji w firmach rodzinnych	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	1000 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 864 - regiony lepiej rozwinięte: 136	SL2014	bieżący monitoring
8.	Liczba pracowników, w tym pracowników dużych przedsiębiorstw ¹⁰⁷ objętych wsparciem w zakresie rekomendowanym przez sektorowe rady ds. kompetencji	osoba	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	15000 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 12960 - regiony lepiej rozwinięte: 2040	SL2014	bieżący monitoring
9.	Liczba przedsiębiorstw w trudnościach objętych wsparciem	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	2000 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 1728 - regiony lepiej rozwinięte: 272	SL2014	bieżący monitoring
10.	Liczba przedsiębiorstw ponownie podejmujących nową działalność objętych wsparciem	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	1000 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 864 - regiony lepiej rozwinięte: 136	SL2014	bieżący monitoring
11.	Liczba pracowników objętych wsparciem szkoleniowym i doradczym w zakresie wdrażania i rozwoju technologii kompensacyjnych i asystujących	osoba	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	1700 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 1469 - regiony lepiej rozwinięte: 231	SL2014	bieżący monitoring

¹⁰⁶ Liczba pracowników dużych przedsiębiorstw nie może przekroczyć odsetka 25% liczby osób objętych wsparciem.

¹⁰⁷ Liczba pracowników dużych przedsiębiorstw nie może przekroczyć odsetka 25% liczby osób objętych wsparciem.

PRIORYTET INWESTYCYJNY 8VII MODERNIZACJA INSTYTUCJI DZIAŁAJĄCYCH NA RYNKU PRACY, TAKICH JAK PUBLICZNE I PRYWATNE SŁUŻBY ZATRUDNIENIA, ORAZ LEPSZE DOSTOSOWANIE DO POTRZEB RYNKU PRACY, W TYM POPRZEZ PRZEDSIĘWZIĘCIA SŁUŻĄCE ZWIĘKSZANIU PONADNARODOWEJ MOBILNOŚCI PRACOWNIKÓW, ORAZ SYSTEMY MOBILNOŚCI ORAZ LEPSZEJ WSPÓŁPRACY INSTYTUCJI I WŁAŚCIWYCH ZAINTERESOWANYCH PODMIOTÓW

CELE SZCZEGÓŁOWE PI 8VII

1. Standaryzacja działań podejmowanych przez instytucje rynku pracy
2. Profesjonalizacja kadr instytucji rynku pracy, poprzez podniesienie kwalifikacji i kompetencji ich kluczowych pracowników
3. Wyposażenie instytucji rynku pracy w zasoby informacyjne pozwalające zwiększyć efektywność ich funkcjonowania
4. Zwiększenie zakresu i trafności oferty aktywizacyjnej wobec osób młodych znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy
5. Utworzenie systemu monitorowania efektywności instytucji rynku pracy

Tabela: Zestawienie wspólnych wskaźników rezultatu EFS, dla których zostały ustalone wartości docelowe oraz wskaźników rezultatu EFS specyficznych dla programu, w podziale na priorytety inwestycyjne i kategorie regionów

Priorytet Inwestycyjny: 8vii modernizacja instytucji działających na rynku pracy, takich jak publiczne i prywatne służby zatrudnienia, oraz lepsze dostosowanie do potrzeb rynku pracy, w tym poprzez przedsięwzięcia służące zwiększaniu ponadnarodowej mobilności pracowników, oraz systemy mobilności oraz lepszej współpracy instytucji i właściwych zainteresowanych podmiotów										
Lp.	Nazwa wskaźnika	Kategoria regionu	Jednostka pomiaru wskaźnika	Referencyjny wskaźnik produktu (z listy CI)	Wartość bazowa	Jednostka pomiaru dla wartości bazowej i docelowej	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
Cel szczegółowy 1: Standaryzacja działań podejmowanych przez instytucje rynku pracy										
1.	Odsetek publicznych służb zatrudnienia, w których pilotażowo wdrożono opracowane procedury	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	procent	nd.	0	procent	2014	100% z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 100% - regiony lepiej rozwinięte: 100%	badanie ewaluacyjne	rocznie
2	Odsetek OHP, w których pilotażowo wdrożono procedury dot. realizacji zadań na rzecz osób znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji, wymiany informacji, współpracy z pracodawcami	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	procent	nd.	0	procent	2014	100% z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 100% - regiony lepiej rozwinięte: 100%	badanie ewaluacyjne	rocznie
3.	Liczba agencji zatrudnienia, w których pilotażowo wdrożono procedury dot. realizacji zadań na rzecz osób znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji, wymiany informacji, współpracy z pracodawcami	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	sztuka	nd.	0	sztuka	2014	20 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 17 - regiony lepiej rozwinięte: 3	badanie ewaluacyjne	rocznie

4.	Liczba instytucji szkoleniowych, w których pilotażowo wdrożono procedurę wymiany informacji i współpracy z pracodawcami	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	sztuka	nd.	0	sztuka	2014	20 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 17 - regiony lepiej rozwinięte: 3	badanie ewaluacyjne	rocznie
Cel szczegółowy 2: Profesjonalizacja kadr instytucji rynku pracy, poprzez podniesienie kwalifikacji i kompetencji ich kluczowych pracowników										
5	Odsetek pracowników PSZ objętych wsparciem, którzy nabyli kompetencje w zakresie rozwiązań zwiększających efektywność usług świadczonych na rzecz osób pozostających bez zatrudnienia	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	osoba	nd.	0	procent	2014	80% z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 80% - regiony lepiej rozwinięte: 80%	SL2014	rocznie
6.	Liczba pracowników instytucji rynku pracy objętych wsparciem, innych niż PSZ, którzy nabyli kompetencje w zakresie rozwiązań zwiększających efektywność usług świadczonych na rzecz osób pozostających bez zatrudnienia	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	osoba	nd.	0	osoba	2014	1 900 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 1 642 - regiony lepiej rozwinięte: 258	SL2014	rocznie
Cel szczegółowy 3: Wyposażenie instytucji rynku pracy w zasoby informacyjne pozwalające zwiększyć efektywność ich funkcjonowania										
7.	Odsetek publicznych służb zatrudnienia wykorzystujących informację o zawodach wypracowaną w ramach programu	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	procent	nd.	0	procent	2014	100% z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 100% - regiony lepiej rozwinięte: 100%	SL2014	rocznie

8.	Liczba instytucji rynku pracy, innych niż PSZ, wykorzystujących informacje o zawodach wypracowane w ramach programu	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	sztuka	nd.	0	sztuka	2014	2 000 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 1 728 - regiony lepiej rozwinięte: 272	SL2014	rocznie
9.	Liczba jednostek tworzących publiczne służby zatrudnienia, których pracownicy wykorzystują w pracy z klientami prognozy popytu na pracę oszacowane za pomocą rozbudowanego w ramach programu narzędzia	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	sztuka	nd.	202 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 175 - województwo mazowieckie::27	sztuka	2014	360 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 311 - regiony lepiej rozwinięte: 49	SL2014	rocznie
10.	Liczba wdrożonych zestawów rekomendacji opracowanych dla polityki na rzecz aktywizacji zawodowej i zatrudnienia osób w wieku 50 lat i więcej	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	sztuka	nd.	1 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 1 - województwo mazowieckie: 1	sztuka	2014	3 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 2 - regiony lepiej rozwinięte: 1	SL2014	rocznie
Cel szczegółowy 4: Zwiększenie zakresu i trafności oferty aktywizacyjnej wobec osób młodych znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy										
11.	Liczba zestawów rekomendacji (wypracowanych w ramach partnerstw) wykorzystanych przez instytucje rynku pracy przy udzielaniu wsparcia osobom młodym znajdującym się w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	sztuka	nd.	0	sztuka	2014	16 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 14 - regiony lepiej rozwinięte: 2	SL2014	rocznie
Cel szczegółowy 5: Utworzenie systemu monitorowania efektywności instytucji rynku pracy										

12.	Odsetek urzędów pracy, które wykorzystują opracowaną w ramach programu metodologię przy pomiarze efektywności zatrudnieniowej	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	procent	nd.	0	procent	2014	100% z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 100% - regiony lepiej rozwinięte: 100%	SL2014	rocznie
13.	Odsetek urzędów pracy poddanych ocenie jakości usług z wykorzystaniem narzędzi opracowanych w programie	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	procent	nd.	0	procent	2014	100% z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 100% - regiony lepiej rozwinięte: 100%	SL2014	rocznie
14.	Liczba instytucji rynku pracy, innych niż PSZ, w których pilotażowo przeprowadzono monitoring działań za pomocą wypracowanych narzędzi	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	sztuka	nd.	0	sztuka	2014	40 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 35 - regiony lepiej rozwinięte: 5	SL2014	rocznie

OPIS PRZEDSIĘWZIĘĆ PLANOWANYCH DO REALIZACJI W RAMACH PI 8VII

Przedsięwzięcia podejmowane w Priorytecie Inwestycyjnym 8vii odpowiadają na przedstawione w części diagnostycznej problemy instytucji rynku pracy. Większe zorientowanie na efekty; podejście gwarantujące respektowanie potrzeb i potencjału klientów IRP rozumianych jako nie tylko osoby poszukujące pracy, ale także tę pracę oferujących; oraz budowa szeroko rozumianych partnerstw w celu docierania do potencjalnych klientów, niezarejestrowanych dotychczas w rejestrach urzędów pracy oraz poszerzenie możliwości odpowiedzi na ich potrzeby – to główne wyzwania dla modernizacji instytucji rynku pracy. Powyższe wyzwania wskazane m.in. w PES 2020 Vision znajdują odzwierciedlenie w poniższych celach szczegółowych, dla których wspólnym mianownikiem jest podniesienie jakości działań oferowanych szeroko rozumianym klientom IRP.

Biorąc pod uwagę konieczność zapewnienia jak największej skuteczności podejmowanych działań, a także dotychczasowe doświadczenia wdrażania EFS w Polsce, działania realizowane w tym obszarze będą podlegały cyklicznej ocenie ewaluacyjnej, która obejmie takie elementy jak efektywność PSZ, , proklienckie podejście PSZ, procedury zlecania zadań podmiotom zewnętrznym i inne elementy wpływające na efektywność działań podejmowanych przez PSZ. Przedsięwzięcia realizowane w ramach PI 8vii będą podzielone na projekty o niewysokim budżecie oraz krótkim horyzoncie czasowym, pozwoli to na sekwencyjne realizowanie założonych celów, uwzględniające cykliczną ewaluację efektów osiągniętych w poszczególnych etapach.

Typy projektów i przykłady przedsięwzięć w ramach PI 8vii:

W ramach celu 1 *Standaryzacja działań podejmowanych przez instytucje rynku pracy*

- Opracowanie modelowych procedur działań IRP w zakresie:
 - zlecania zadań przez PSZ innym podmiotom,
 - realizacji zadań na rzecz osób znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy, biorąc pod uwagę stopień oddalenia od rynku pracy oraz gotowość do wejścia lub powrotu na rynek pracy,
 - wymiany informacji pomiędzy IRP,
 - współpracy z pracodawcami.

Procedury, których potrzeba wypracowania wynika z dokumentów strategicznych (SRKL, "Self-assessment results") i dotyczy nowych rozwiązań wprowadzonych, m.in. znowelizowaną ustawą o promocji zatrudnienia(...), przyczynią się do zwiększenia efektywności zatrudnieniowej instytucji rynku pracy oraz stosowania podejścia bardziej skoncentrowanego na kliencie. Zlecenie zadań z jednej strony odciążą PSZ i pozwoli skoncentrować się na mniejszej liczbie klientów w sposób bardziej kompleksowy, z drugiej zaś stworzy osobom bezrobotnym szerszy dostęp do usług świadczonych na rynku w oparciu o jednolite standardy w podejściu do klienta niezależnie od instytucji w której jest aktywizowany.

Wartością dodaną procedur wymiany informacji pomiędzy instytucjami rynku pracy będzie natomiast możliwość upowszechniania dobrych praktyk, co wpłynie na podnoszenie jakości podejmowanych przez nie działań, ale także inicjowanie partnerstwa, którego potrzebę budowy zauważono w *PES 2020 Vision*.

Konieczność opracowania i przekazania do wykorzystania modelu procedury dotyczącej współpracy z pracodawcami jest z kolei ściśle powiązana z potrzebą intensyfikacji działań na rzecz rozwoju współpracy pomiędzy PSZ a pracodawcami, co w konsekwencji przełoży się na pozyskiwanie przez PSZ coraz większej liczby wolnych miejsc pracy, które będzie można

oferować osobom bezrobotnym i poszukującym pracy. Takie podejście wymaga opracowania jednolitej strategii marketingowej dla PSZ w zakresie nawiązywania i utrzymywania kontaktu z pracodawcami .

- Budowa zdolności instytucjonalnej i organizacyjnej sieci EURES

W celu zapewnienia równego dostępu do wystandaryzowanych usług świadczonych w ramach sieci EURES¹⁰⁸ we wszystkich regionach Polski, zostanie zapewnione wzmocnienie zdolności instytucjonalnej i organizacyjnej sieci EURES nadzorowane przez Krajowy Urząd Koordynacji EURES¹⁰⁹

W ramach celu 2 Profesjonalizacja kadr instytucji rynku pracy, poprzez podniesienie kwalifikacji i kompetencji ich kluczowych pracowników

- Szkolenia kluczowych i merytorycznych pracowników Instytucji Rynku Pracy w zakresie wyłącznie:
 - zmian związanych z przeprowadzoną w 2014 r. nowelizacją (w tym przede wszystkim możliwości wykorzystania nowych instrumentów i usług, takich jak m.in. bony szkoleniowe, zatrudnieniowe, granty na telepracę) oraz przyszłymi nowelizacjami ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy
 - indywidualizacji wsparcia udzielanego osobom bezrobotnym, poszukującym pracy oraz pracodawcom przez pracowników PSZ pełniących funkcję doradcy klienta,
 - profesjonalizacji usług świadczonych na rzecz osób znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy, w tym lepsze przygotowanie pracowników do świadczenia usług dla tych osób (z wyłączeniem szkoleń, które nie są związane bezpośrednio z zadaniami wykonywanymi na zajmowanych stanowiskach),
 - świadczenia usług w ramach sieci EURES, których finansowanie państwa członkowskie są zobowiązane przejąć na mocy reformy zasad funkcjonowania sieci EURES.

Szkolenia powyższe będą skierowane wyłącznie do pracowników IRP mających bezpośredni kontakt z klientem. Przez kluczowych pracowników PSZ rozumie się osoby wykonujące zadania pośrednika pracy, doradcy zawodowego, specjalisty ds. rozwoju zawodowego, specjalisty ds. programów, doradcy i asystenta EURES. Nabyte w trakcie szkoleń kompetencje potwierdzone zostaną odpowiednim certyfikatem i będą miały bezpośredni wpływ na poprawę efektywności usług świadczonych na rzecz osób pozostających bez zatrudnienia. Przy organizacji szkoleń będą wykorzystywane moduły szkoleń wypracowane w PO KL, za wyjątkiem tych, które są niezgodne z instrumentami prawnymi wprowadzonymi nowelizacją ustawy o promocji zatrudnienia.

¹⁰⁸ Usługi wymienione w rozdziale IV rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/589 z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie europejskiej sieci służb zatrudnienia (EURES), dostępu pracowników do usług w zakresie mobilności i dalszej integracji rynków pracy oraz zmiany rozporządzeń (UE) nr 492/2011 i (UE) nr 1296/2013 (Dz. Urz. UE L 107 z 22.04.2016 str. 1)

¹⁰⁹ Zgodnie z ww. rozporządzeniem Krajowy Urząd Koordynacji odpowiada za planowanie, koordynowanie i monitorowanie działalności i świadczenia usług EURES przez krajową sieć partnerów EURES a także partnerów stowarzyszonych.

W ramach celu 3 *Wyposażenie instytucji rynku pracy w zasoby informacyjne pozwalające zwiększyć efektywność ich funkcjonowania*

- Rozwijanie, uzupełnienie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej upowszechnianie za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji

Informacje o zawodach są niezbędne w skutecznym podejmowaniu decyzji dotyczących wyboru pracy lub zatrudnienia, nabywania nowych kompetencji czy też zmiany kwalifikacji zawodowych. Pozwalają ponadto dopasowywać treści kontraktowanych przez urząd pracy szkoleń do potrzeb rynku pracy. Informacja o zawodzie może obejmować np. informacje o zadaniach i czynnościach zawodowych, warunkach pracy, wymaganiach psychofizycznych, wymaganych kompetencjach i kwalifikacjach czy też szansach zatrudnienia. W latach poprzednich (w perspektywie finansowej 2004-2006 oraz 2007-2013) powyższe informacje opracowane zostały dla 550 zawodów, z których część wymaga już aktualizacji. Przeprowadzane co kilka lat nowelizacje rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie *klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania* wprowadzają zmiany w klasyfikacji zawodów, dla których opracowywane są ww. informacje. Polska klasyfikacja zawodów i specjalności opracowana została na podstawie ISCO-08 i jest zgodna z klasyfikacją ESCO. Z uwagi na konieczność zaktualizowania i poszerzenia istniejących zasobów w latach 2014-2020 informacje o zawodach zostaną przygotowane dla 1000 zawodów. Będą one wykorzystywane przez klientów Publicznych Służb Zatrudnienia i innych Instytucji Rynku Pracy oraz pracowników tych służb i instytucji.

- Rozbudowa istniejącego narzędzia prognozowania popytu na pracę pozwalająca na lepsze dopasowanie narzędzia do potrzeb instytucji rynku pracy oraz jego integracja z innymi funkcjonującymi narzędziami prognostycznymi i bazami danych

System prognozowania popytu na pracę został opracowany w ramach projektu współfinansowanego ze środków EFS w perspektywie finansowej 2007-2013. System ten pozwala na chwilę obecną na uzyskanie prognoz zatrudnienia w przekroju województw, zawodów i sektorów. Aby zwiększyć możliwości jego wykorzystania dla podejmowanych skutecznych interwencji na rynku pracy na poziomie lokalnym, zostanie opracowana metoda szacunkowego dezagregowania prognozy do poziomu powiatów. Narzędzie będzie też rozbudowane m.in. o szacunki w przekroju sekcji PKD, dopuszczona będzie możliwość zindywidualizowania założeń wykorzystywanych w prognozach. Narzędzie zostanie też zintegrowane wraz z innymi funkcjonującymi narzędziami prognostycznymi i bazami danych (m.in. z opisem wymogów kwalifikacyjnych i kompetencyjnych w poszczególnych zawodach czy informacjami o liczbie absolwentów). Narzędzie pozwoli w konsekwencji na dostarczenie instytucjom rynku pracy zasobów informacyjnych, które będą pozwalały na skuteczniejsze podejmowanie przedsięwzięć na lokalnych rynkach pracy.

- Wsparcie realizacji badań panelowych osób w wieku 50 lat i więcej w międzynarodowym projekcie Survey of Health, Ageing and Retirement in Europe (SHARE)

Zgodnie z Umową Partnerstwa jedną z grup znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy są osoby powyżej 50 r.ż. Aby instytucje rynku pracy mogły skutecznie wspierać osoby z powyższej grupy muszą być wyposażone w odpowiednią wiedzę i narzędzia pozwalające podejmować im właściwe decyzje w odniesieniu do oferty kierowanej do osób powyżej 50 r.ż. Wyniki badania SHARE będą wykorzystane do wyznaczenia kierunków podejmowanych działań na rzecz wsparcia osób w wieku 50+, w tym formułowania rekomendacji dla IRP w odniesieniu do podejmowanych przez nie działań.

W ramach celu 4 Zwiększenie zakresu i trafności oferty aktywizacyjnej wobec osób młodych znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy

- Docieranie do osób młodych znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji życiowej i zawodowej, które są poza rejestrami PSZ, formułowanie propozycji działań kierowanych do tych osób oraz rekomendowanie kryteriów wyboru projektów odzwierciedlających potrzeby lokalnych i regionalnych pracodawców oraz możliwości i potencjały osób aktywizowanych. Powyższe działania realizowane są poprzez sieci współpracy międzysektorowej angażujące np. partnerów społecznych, organizacje pozarządowe, podmioty funkcjonujące w systemie edukacji, organizacje samorządowe, instytucje rynku pracy.

Powyższe działanie ma na celu dotarcie do jak najszerzej liczby osób z grupy docelowej osi I *Wsparcie osób młodych na rynku pracy*, którzy znajdują się w trudnej sytuacji na rynku pracy (w szczególności tych, którzy nie pracują, nie uczestniczą w kształceniu i szkoleniu, nie są zarejestrowani w PUP) oraz formułowanie kryteriów w konkursach na aktywizację powyższej grupy docelowej. Aby wsparcie udzielane w ramach osi I było w jak najbardziej efektywne, a więc prowadziło do zatrudnienia aktywizowanej osoby lub kontynuacji przez nią kształcenia, niezbędne jest odpowiednie zdiagnozowanie potrzeb i potencjałów osoby aktywizowanej przy jednoczesnej rzetelnej analizie potrzeb i możliwości lokalnych pracodawców. Powyższe może być wypracowane wyłącznie przy zaangażowaniu różnych interesariuszy działających lokalnie i regionalnie w obszarze rynku pracy.

W ramach celu 5 Utworzenie systemu monitorowania efektywności instytucji rynku pracy

Dostarczenie Instytucjom Rynku Pracy wystandaryzowanych procedur działania oraz narzędzi zwiększających jakość ich pracy, a także profesjonalizacja kadr IRP ma na celu zwiększanie efektywności działań tych instytucji. Elementem spinającym interwencję zaplanowaną w pozostałych celach szczegółowych jest utworzenie systemu monitorowania działań, na który będą się składały dotychczas stosowane narzędzia monitorowania (takich jak monitorowanie efektywności zatrudnieniowej i monitorowanie efektywności kosztowej) oraz dodatkowe elementy systemu, niezbędne dla uzyskania możliwości zmonitorowania efektywności działań podejmowanych przez różne instytucje, w różnych zakresach czasowych i w odniesieniu do różnych rodzajów klientów (bezrobotni vs pracodawcy). Brakujące elementy systemu zawarte zostały w trzech poniższych typach operacji.

- Wypracowanie metodologii i wdrożenie monitorowania efektywności zatrudnieniowej podstawowych form aktywizacji bezrobotnych w okresie dłuższym niż 12 miesięcy od zakończenia działań urzędu pracy

Wypracowana metodologia będzie podstawą do mierzenia efektywności zatrudnieniowej i kosztowej w okresie dłuższym niż 12 miesięcy, polegać będzie na badaniu efektywności aktywizacji zawodowej, bezrobotnych realizowanej przez PUP'y ze środków Funduszu Pracy, z uwzględnieniem poszczególnych grup aktywizowanych osób, z wykluczeniem domniemania zatrudnienia i krótkotrwałego „jedno-dniowego” zatrudnienia. Narzędzie to będzie komplementarne do utworzonej już i wykorzystywanej metodologii mierzenia efektywności zatrudnieniowej po 3 miesiącach od zakończenia wsparcia. Aby narzędzie było pełne i pokazywało długofalowy efekt wsparcia, niezbędna jest metodologia mierzenia efektywności w okresie dłuższym niż 12 miesięcy.

Nowe narzędzie pozwoli na mierzenie efektywności działań PUP po 3 i po kolejnych 12 miesiącach (po 15 miesiącach). Będzie mogło zawierać nową definicję zatrudnienia

uwzględniającą przynajmniej 30 dniowy czas jego trwania i wykorzystywać dane przekazywane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych dotyczące osób aktywizowanych.

Nowa metodologia posłuży realizacji zobowiązania wynikającego z ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy dotyczącego corocznego publikowania efektów działań aktywizacyjnych PSZ przez MRPiPS.

Uzyskane dzięki nowej metodologii wskaźniki mogą posłużyć do:

- realizacji rozwiązań w zakresie dofinansowania, ze środków Funduszu Pracy wynagrodzeń pracowników powiatowych urzędów pracy (PUP) przez powiązanie części tych środków z uzyskiwaną przez te urzędy efektywnością działań aktywizacyjnych.
 - dostarczenia istotnych informacji dla Ministra Rodziny Pracy i Polityki Społecznej do kształtowania polityki rynku pracy i ustalającemu kwoty środków na realizację programów aktywizacji.
 - dostarczenia informacji o realizowanych w regionach programach Wojewódzkim Urzędowi Pracy.
 - analizy efektów uzyskiwanych i planowania przyszłych działań przez powiatowe urzędy pracy.
 - Ministrowi Finansów przy projektowaniu ustawy budżetowej.
 - dostarczenia istotnych informacji dla Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.
 - identyfikacji trudności na lokalnych rynkach pracy.
- Opracowanie i wdrożenie narzędzi służących ocenie jakości usług Publicznych Służb Zatrudnienia, tj. poziomu satysfakcji klienta urzędu pracy, zindywidualizowanej obsługi klientów, uproszczonego systemu dopuszczania do pracy cudzoziemców, m.in. do prac sezonowych, oraz warunków ich zatrudniania, w szczególności przy pracach sezonowych w rolnictwie.

Obok konieczności rzetelnego mierzenia efektywności zatrudnieniowej w PSZ, niezbędna jest ocena działania tych instytucji przez klientów przez nie obsługiwanych. Konieczne jest zatem wypracowanie narzędzia pozwalającego monitorować w sposób zewnętrzny (od strony klienta) pracę PSZ. Istotną cechą narzędzia będzie element związany z oceną PSZ przez pracodawców, jako istotnych klientów PSZ. Narzędzie będzie służyło do podejmowania decyzji w sprawie poprawy funkcjonowania PSZ, zgodnie z oczekiwaniami i potrzebami różnego rodzaju klientów.

– Opracowanie i pilotażowe wdrożenie narzędzi, które umożliwiają monitorowanie działań (w tym ewaluacja sieci EURES) realizowanych przez Instytucje Rynku Pracy inne niż Publiczne Służby Zatrudnienia, , p. organizacje pozarządowe

Elementem, którego nie może zabraknąć w systemie monitorowania jakości IRP jest narzędzie do mierzenia efektywności instytucji innych niż PSZ. Ponadto, w przeciwieństwie do wcześniej omówionych metodologii, które koncentrują się na badaniu efektywności kosztowej i zatrudnieniowej, omawiane narzędzie służyć będzie do monitorowania działań w szerszym ujęciu – nie tylko od strony efektywności wydatkowanych środków, ale również stosowanych przez nie metod pracy, indywidualizacji pracy z klientami, stosowanych narzędzi czy realizowanych badań.

Główne typy beneficjentów w PI 8vii:

- minister właściwy ds. pracy, rodziny i zabezpieczenia społecznego
- jednostki samorządu terytorialnego oraz ich jednostki organizacyjne
- ogólnopolskie stowarzyszenia i związki jednostek samorządu terytorialnego

Główne grupy docelowe w PI 8vii:

- jednostki samorządu terytorialnego oraz ich jednostki organizacyjne
- instytucje rynku pracy
- publiczne służby zatrudnienia
- niepubliczne służby zatrudnienia
- Ochotnicze Hufce Pracy
- partnerzy społeczni

Tabela: Zestawienie wspólnych i specyficznych wskaźników produktu dla EFS, w podziale na priorytety inwestycyjne i kategorie regionów

Priorytet Inwestycyjny: 8vii modernizacja instytucji działających na rynku pracy, takich jak publiczne i prywatne służby zatrudnienia, oraz lepsze dostosowanie do potrzeb rynku pracy, w tym poprzez przedsięwzięcia służące zwiększaniu ponadnarodowej mobilności pracowników, oraz systemy mobilności oraz lepszej współpracy instytucji i właściwych zainteresowanych podmiotów							
Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka pomiaru wskaźnika	Fundusz	Kategoria regionu	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Liczba opracowanych modelowych procedur działań	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	4 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 3 - regiony lepiej rozwinięte: 1	SL2014	bieżący monitoring
2.	Liczba pracowników publicznych służb zatrudnienia objętych wsparciem w programie	osoba	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	4 583 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 3 960 - regiony lepiej rozwinięte: 623	SL2014	bieżący monitoring
3.	Liczba pracowników instytucji rynku pracy, innych niż PSZ, objętych wsparciem w programie	osoba	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	2 000 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 1 728 - regiony lepiej rozwinięte: 272	SL2014	bieżący monitoring
4.	Liczba zawodów, dla których opracowano zasoby informacyjne w ramach programu	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	1 000 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 864 - regiony lepiej rozwinięte: 136	SL2014	bieżący monitoring
5.	Narzędzie do prognozowania popytu na pracę rozbudowane w ramach programu	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	1 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 1 - regiony lepiej rozwinięte: 1	SL2014	bieżący monitoring
6.	Liczba opracowanych zestawów rekomendacji dla polityki na rzecz aktywizacji zawodowej i zatrudnienia osób w wieku 50 lat i więcej	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	3 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 2 - regiony lepiej rozwinięte: 1	SL2014	bieżący monitoring
7.	Liczba partnerstw (działających lokalnie i regionalnie w obszarze rynku pracy), które wypracowały zestawy rekomendacji służące aktywizacji osób młodych znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji na	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	16 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 14 - regiony lepiej rozwinięte: 2	SL2014	bieżący monitoring

	rynku pracy						
8.	Opracowana metodologia monitorowania efektywności zatrudnieniowej dla urzędów pracy	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	1 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 1 - regiony lepiej rozwinięte: 1	SL2014	bieżący monitoring
9.	Liczba narzędzi służących ocenie jakości usług urzędów pracy opracowanych w ramach programu	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	3 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 2 - regiony lepiej rozwinięte: 1	SL2014	bieżący monitoring
10.	Narzędzie do monitorowania działań instytucji rynku pracy opracowane w ramach programu	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	1 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 1 - regiony lepiej rozwinięte: 1	SL2014	bieżący monitoring

PRIORYTET INWESTYCYJNY 9I AKTYWNE WŁĄCZENIE, W TYM Z MYŚLĄ O PROMOWANIU RÓWNYCH SZANS ORAZ AKTYWNEGO UCZESTNICTWA I ZWIĘKSZANIU SZANS NA ZATRUDNIENIE

CELE SZCZEGÓŁOWE PI 9I

1. Wzmocnienie procesów monitorowania i ewaluacji polityki na rzecz włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa
2. Wzmocnienie potencjału instytucji działających na rzecz włączenia społecznego
3. Zwiększenie możliwości zatrudnienia osób w szczególnym stopniu zagrożonych wykluczeniem społecznym
4. Zwiększenie zdolności podmiotów polityk publicznych do wdrażania postanowień Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych
5. Podniesienie jakości działań realizowanych przez publiczne i niepubliczne podmioty na rzecz aktywizacji społeczno-zawodowej osób niepełnosprawnych
6. Profesjonalizacja obsługi osób o szczególnych potrzebach, w tym osób z niepełnosprawnościami, w zakresie świadczenia usług transportowych

WSKAŹNIKI REZULTATU PI 9I

Tabela: Zestawienie wspólnych wskaźników rezultatu EFS, dla których zostały ustalone wartości docelowe oraz wskaźników rezultatu EFS specyficznych dla programu, w podziale na priorytety inwestycyjne i kategorie regionów

Priorytet Inwestycyjny: 9i. aktywne włączenie, w tym z myślą o promowaniu równych szans oraz aktywnego uczestnictwa i zwiększaniu szans na zatrudnienie										
Lp.	Nazwa wskaźnika	Kategoria regionu	Jednostka pomiaru wskaźnika	Referencyjny wskaźnik produktu (z listy CI)	Wartość bazowa	Jednostka pomiaru dla wartości bazowej i docelowej	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
Cel 1 Wzmocnienie procesów monitorowania i ewaluacji polityki na rzecz włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa										
1.	Liczba obszarów polityki na rzecz włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa, dla których w wyniku wsparcia EFS opracowano zestaw rekomendacji	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	sztuka	nd.	3 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 3 - regiony lepiej rozwinięte: 0	sztuka	2014	6 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 5 - regiony lepiej rozwinięte: 1	SL2014	rocznie
2	Liczba jednostek samorządu terytorialnego, które wykorzystały stworzone narzędzie do poprawy jakości strategii rozwiązywania problemów społecznych	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	sztuka	nd.	500 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 432 - regiony lepiej rozwinięte: 68	sztuka	2014	2 479 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 2 142 - regiony lepiej rozwinięte: 337	badanie ewaluacyjne	dwukrotnie
Cel 2 Wzmocnienie potencjału instytucji działających na rzecz włączenia społecznego										
3.	Liczba kluczowych pracowników instytucji pomocy i integracji społecznej, którzy w wyniku wsparcia EFS nabyli kompetencje w zakresie realizacji działań na rzecz osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	osoba	nd.	28 037 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 24 224 - regiony lepiej rozwinięte: 3 813	osoba	2014	3 964 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 3 425 - regiony lepiej rozwinięte: 539	SL2014	rocznie

4.	Liczba kluczowych pracowników instytucji pomocy i integracji społecznych, którzy w wyniku wsparcia EFS uzyskali kwalifikacje	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	osoba	nd.	28 037 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 24 224 - regiony lepiej rozwinięte: 3 813	osoba	2014	2 338 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 2 020 - regiony lepiej rozwinięte: 318	SL2014	rocznie
5.	Liczba osób kierujących schroniskami dla osób bezdomnych, które w wyniku wsparcia EFS uzyskały kwalifikacje wymagane ustawą o pomocy społecznej	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	osoba	nd.	10 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 9 - regiony lepiej rozwinięte: 1	osoba	2017	238 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 206 - regiony lepiej rozwinięte: 32	SL2014	rocznie
6.	Liczba nowych specjalności zawodowych, dotyczących pracy socjalnej, wprowadzonych do systemu kształcenia	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	sztuka	nd.	10 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 9 - regiony lepiej rozwinięte: 1	osoba	2014	3 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 2 - regiony lepiej rozwinięte: 1	SL2014	rocznie
7.	Liczba podmiotów reintegracji społecznej i zawodowej, do których powstania przyczyniły się działania upowszechniające realizowane przez sieć współpracy	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	sztuka	nd.	324 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 280 - regiony lepiej rozwinięte: 44	sztuka	2014	32 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 28 - regiony lepiej rozwinięte: 4	SL2014	rocznie
8.	Liczba jednostek samorządu terytorialnego, w których pilotażowo wdrożono model kooperacji instytucji pomocy i integracji społecznej oraz podmiotów innych polityk sektorowych	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	sztuka	nd.	39 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 34 - regiony lepiej rozwinięte: 5	sztuka	2014	150 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 130 - regiony lepiej rozwinięte: 20	SL2014	rocznie

9.	Liczba jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, w których w wyniku wsparcia EFS nastąpiło oddzielenie zadań związanych z prowadzeniem postępowania administracyjnego od wykonywania pracy socjalnej oraz świadczenia usług socjalnych	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	sztuka	nd.	0	procent	2014	100% z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 100% - regiony lepiej rozwinięte: 100%	SL2014	rocznie
10.	Liczba instytucji, które zostały przygotowane do wdrożenia modelu, w zakresie przygotowania osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, do świadczenia usług społecznych	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	sztuka	nd.	0	sztuka	2014	15 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 13 - regiony lepiej rozwinięte: 2	SL2014	rocznie
11.	Liczba instytucji pomocy i integracji społecznej, które w wyniku wsparcia EFS uzyskały akredytację lub certyfikację	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	sztuka	nd.	0	procent	2014	70% z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 70% - regiony lepiej rozwinięte: 70%	SL2014	rocznie
Cel 3 Zwiększenie możliwości zatrudnienia osób w szczególnym stopniu zagrożonych wykluczeniem społecznym										
12.	Liczba Romów pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek)	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	osoba	nd.	28% z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 28% - regiony lepiej rozwinięte: 28%	procent	2013	28% z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 28% - regiony lepiej rozwinięte: 28%	SL2014	rocznie

13.	Liczba więźniów oraz byłych więźniów pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek)	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	osoba	nd.	56% z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 56% - regiony lepiej rozwinięte: 56%	procent	2013	56% z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 56% - regiony lepiej rozwinięte: 56%	badanie ewaluacyjne	dwukrotnie
Cel 4 Zwiększenie zdolności podmiotów polityk publicznych do wdrażania postanowień Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych										
14.	Liczba instytucji, które wykorzystwały wypracowane rekomendacje do zmiany w zakresie realizowanych zadań	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	sztuka	nd.	0	sztuka	2014	400 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 346 - regiony lepiej rozwinięte: 54	SL2014	rocznie
15.	Odsetek rekomendacji w zakresie dostosowania polityk publicznych do postanowień Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych przyjętych przez Komitet Koordynacyjny UP	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	procent	nd.	0	procent	2014	85% z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 85% - regiony lepiej rozwinięte: 85%	SL2014	rocznie
16.	Liczba osób uczestniczących w procesie kształtowania i wdrażania polityk publicznych, które w wyniku wsparcia EFS nabyły kompetencje w zakresie zapewnienia równości szans i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	osoba	nd.	0	osoba	2014	720 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 622 - regiony lepiej rozwinięte: 98	SL2014	rocznie
Cel 5 Podniesienie jakości działań realizowanych przez publiczne i niepubliczne podmioty na rzecz aktywizacji społeczno-zawodowej osób niepełnosprawnych										

17.	Liczba wdrożonych instrumentów, wspierających zatrudnienie i utrzymanie się na rynku pracy osób niepełnosprawnych	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	sztuka	nd.	1 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 1 - regiony lepiej rozwinięte: 1	sztuka	2014	3 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 2 - regiony lepiej rozwinięte: 1	SL2014	rocznie
18.	Liczba wdrożonych zmian w instrumentach rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	sztuka	nd.	0	sztuka	2014	4 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 3 - regiony lepiej rozwinięte: 1	SL2014	rocznie
19.	Liczba wdrożonych instrumentów pozwalających na precyzyjne identyfikowanie osób, do których ze względu na niepełnosprawność powinny być kierowane instrumenty wsparcia	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	sztuka	nd.	0	sztuka	2014	1 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 1 - regiony lepiej rozwinięte: 1	SL2014	rocznie
20.	Liczba osób, stanowiących kadrę publicznych i niepublicznych podmiotów działających na rzecz osób niepełnosprawnych, które w wyniku wsparcia EFS nabyły kompetencje w zakresie zmian organizacyjno-prawnych	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	osoba	nd.	0	osoba	2014	6 611 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 5 712 - regiony lepiej rozwinięte: 899	SL2014	rocznie
21.	Liczba pracodawców, wśród których upowszechniono model wsparcia osób niepełnosprawnych w miejscu pracy	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	sztuka	nd.	0	sztuka	2014	100 000 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 86 400 - regiony lepiej rozwinięte: 13 600	SL2014	rocznie

22.	Liczba wdrożonych standardów usług asystenckich świadczonych na rzecz osób niepełnosprawnych	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	sztuka	nd.	0	sztuka	2014	1 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 1 - regiony lepiej rozwinięte: 1	SL2014	rocznie
23.	Liczba ośrodków, które pilotażowo wdrożyły kompleksową rehabilitację	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	sztuka	nd.	0	osoba	2017	4 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 3 - regiony lepiej rozwinięte: 1	SL2014	rocznie
24.	Liczba osób poszukujących pracy po opuszczeniu programu	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	osoba	nd.	0	osoba	2017	podlega monitorowaniu	SL2014	rocznie
25	Liczba osób pracujących, w tym samozatrudnionych, po opuszczeniu programu	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	osoba	nd.	0	osoba	2017	podlega monitorowaniu	SL2014	rocznie

Cel 6 Profesjonalizacja obsługi osób o szczególnych potrzebach, w tym osób z niepełnosprawnościami, w zakresie świadczenia usług transportowych

26.	Liczba pracowników transportu zbiorowego, którzy nabyli kompetencje w zakresie profesjonalnej obsługi osób o szczególnych potrzebach, w tym osób z niepełnosprawnościami	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	osoba	nd.	0	osoba	2018	4750 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 4104 - regiony lepiej rozwinięte: 646	SL2014	rocznie
-----	--	---	-------	-----	---	-------	------	---	--------	---------

OPIS PRZEDSIĘWZIĘĆ PLANOWANYCH DO REALIZACJI W RAMACH PI 9I

Typy projektów i przykłady przedsięwzięć w ramach PI 9I:

W ramach celu 1 Wzmocnienie procesów monitorowania i ewaluacji polityki na rzecz włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa

- Opracowanie i wdrożenie narzędzia agregowania, analizowania i monitorowania na poziomie krajowym danych pochodzących z oceny zasobów pomocy społecznej, przeprowadzanej na poziomie jednostek samorządu terytorialnego.

Działanie stanowi kolejny etap budowy spójnego systemu monitorowania pomocy społecznej (zarówno w odniesieniu do zasobów posiadanych przez instytucje pomocy społecznej, jak również w zakresie pomocy udzielanej przez te instytucje). W pierwszym etapie wdrożono (wypracowane w ramach PO KL) narzędzie do monitorowania pomocy społecznej na poziomie lokalnym i regionalnym w postaci oceny zasobów pomocy społecznej oraz stworzono regionalne obserwatoria integracji społecznej. Niezbędne jest jednak uzupełnienie istniejących już narzędzi, wypracowanych w PO KL, o nowy element, czyli narzędzia umożliwiające agregowanie danych pochodzących z oceny zasobów pomocy społecznej na poziomie kraju. Nowe narzędzie usprawni zarządzanie polityką na rzecz redukcji ubóstwa i wykluczenia społecznego z poziomu krajowego. Będzie ono wykorzystane do porównywania zasobów w obszarze pomocy społecznej w ujęciu terytorialnym, formułowania rekomendacji i zaleceń dla regionalnych i lokalnych polityk w zakresie polityki na rzecz redukcji ubóstwa i wykluczenia społecznego z uwzględnieniem specyfiki poszczególnych terytoriów, mierzenia ich oddalenia od realizacji celów dotyczących redukcji ubóstwa wyznaczonych na poziomie krajowym (w szczególności w Programie Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu) i europejskim (w Strategii Europa 2020). Narzędzie będzie wykorzystane do wyznaczania i modyfikowania kierunków interwencji publicznej, również w odniesieniu do środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnych Programów Operacyjnych. Dotychczas wypracowane w PO KL elementy, uzupełnione o nowe narzędzie, stworzą kompleksowy system monitorowania, pozwalający MRPIPS na efektywne planowanie i realizację działań z zakresu polityki społecznej.

- Dokonanie na poziomie krajowym przeglądu strategii rozwiązywania problemów społecznych, opracowanie dla jednostek samorządu terytorialnego narzędzia do programowania strategicznego w obszarze przeciwdziałania ubóstwu i wykluczeniu społecznemu na poziomie lokalnym oraz zapewnienie tym jednostkom wsparcia szkoleniowo-doradczego w zakresie stosowania tych narzędzi i dostosowania strategii lokalnych do celów i kierunków wskazanych w Krajowym Programie Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu i innych dokumentach krajowych.

Zaplanowane działania poprawią jakość lokalnych strategii przeciwdziałania ubóstwu i wykluczeniu społecznemu oraz zwiększą ich spójność z celami krajowymi i europejskimi dotyczącymi włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa, rozwoju usług społecznych i sektora ekonomii społecznej wskazanymi w Krajowym Programie Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu oraz w Krajowym Programie Ekonomii Społecznej.

Powyższe działania będą prowadzone przy wykorzystaniu narzędzia do agregowania, analizowania i monitorowania, o którym mowa w pierwszym typie operacji. Realizacja pierwszego i drugiego typu operacji są zintegrowane i rezultaty obydwu stanowią wkład w realizację istotnych działań na rzecz włączenia społecznego i ubóstwo.

- Wypracowanie, przetestowanie i wdrożenie modelu systemu transferów społecznych oraz systemu podatkowego, wspierających aktywność zawodową i ograniczających ubóstwo. Działania w tym zakresie będą prowadzone we współpracy z ministrem właściwym ds. finansów publicznych. Model podatkowo-zasiłkowy pozwoli na udoskonalenie oceny ex ante w zakresie określenia potencjalnych skutków finansowych zmian w aktach prawnych regulujących system zabezpieczenia społecznego i zmian w systemie podatkowym w ujęciu makro (skutki finansowe dla budżetu państwa) i ujęciu mikro (wpływ na sytuację dochodową gospodarstw domowych i ubóstwo tych gospodarstw domowych). Pozwoli na analizę różnych scenariuszy zmian w systemie podatkowo-zasiłkowym i wybranie najbardziej efektywnego. W odniesieniu do systemu zabezpieczenia społecznego model będzie wykorzystywany w szczególności do planowania zmian w systemie pomocy społecznej oraz świadczeń rodzinnych. W modelu będą uwzględnione też m.in. zasiłki dla bezrobotnych, emerytury i renty, dodatki mieszkaniowe czy świadczenia pieniężne z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa. W szczególności narzędzie będzie wykorzystane do oceny skutków weryfikacji kryteriów dochodowych i wysokości tych świadczeń.

Model będzie też umożliwiał analizę parametrów związanych z wykonywaniem pracy, takich jak wysokość wynagrodzenia minimalnego, wysokość składek na ubezpieczenie społeczne oraz podstawa wymiaru tych składek. Od strony podatkowej uwzględni natomiast skalę, odliczenia i ulgi w podatku dochodowym od osób fizycznych (PIT), podatku od towarów i usług (VAT) oraz podatku rolnym.

W ramach celu 2 Wzmocnienie potencjału instytucji działających na rzecz włączenia społecznego

- Działania edukacyjne na rzecz kluczowych pracowników instytucji pomocy i integracji społecznej obejmujące:
 - studia I i II stopnia dla aspirantów pracy socjalnej,
 - specjalizacje I i II stopnia w zawodzie pracownika socjalnego,
 - szkolenia z zakresu superwizji,
 - szkolenia z nowych rozwiązań organizacyjno-prawnych w pomocy społecznej,
 - szkolenia z zakresu streetworkingu.

Działania edukacyjne będą skierowane wyłącznie do pracowników mających bezpośredni kontakt z klientem. Przez kluczowych pracowników instytucji pomocy i integracji społecznej rozumie się osoby świadczące usługi aktywizacyjne i inne usługi społeczne bezpośrednio na rzecz osób

zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, w szczególności osoby zatrudnione na stanowiskach takich jak: pracownik socjalny i aspirant pracy socjalnej.

Podjęte działania umożliwią poprawę wykształcenia kadr zatrudnionych w instytucjach pomocy i integracji społecznej oraz dalszą specjalizację tych kadr w pracy z poszczególnymi grupami docelowymi oraz z wykorzystaniem specyficznych metod i narzędzi pracy (w tym wypracowanych w ramach PO KL). Działania te przyczynią się więc do indywidualizacji pracy z klientem, dostosowania pomocy do potrzeb odbiorców, zwiększenia jej trafności. Przełoży się to na poprawę skuteczności pomocy. Jednocześnie podjęte działania będą wspierać proces zmian w systemie pomocy społecznej, wynikających z planowanych zmian prawnych, które zakładają wzmocnienie funkcji profilaktycznej i aktywizacyjnej pomocy społecznej.

Streetworkerzy, zatrudnieni zarówno w instytucjach publicznych, jak i w organizacjach pozarządowych, pracują bezpośrednio z osobami bezdomnymi i stanowią pierwszy punkt kontaktowy w systemie wsparcia dla osób bezdomnych, umożliwiającym im społeczną i zawodową integrację. Istnieje potrzeba przeprowadzenia szkoleń dla streetworkerów w zakresie Gminnego standardu wychodzenia z bezdomności, który zawiera standard streetworkingu.

- Szkolenia specjalizacyjne z organizacji pomocy społecznej dla osób kierujących schroniskami dla osób bezdomnych.

Udział w szkoleniach z zakresu organizacji pomocy społecznej umożliwi prowadzącym schroniska podniesienie kwalifikacji wymaganych na tym stanowisku m. in. w zakresie współczesnych kierunków rozwoju polityki społecznej, elementów organizacji i zarządzania w pomocy społecznej w tym zarządzania zasobami ludzkimi, zarządzania międzyorganizacyjnego na poziomie lokalnym, z uwzględnieniem podmiotów niepublicznych w pomocy społecznej, kierowania i zarządzania superwizyjnego.

Opracowanie, przetestowanie i wdrożenie standardów kształcenia w zakresie trzech nowych specjalności zawodowych w pracy socjalnej, których wdrożenie wynika z planowanych zmian w systemie pomocy społecznej:

- asystentura i mediacja socjalna,
- organizator usług socjalnych,
- animator społeczności lokalnych.

Wprowadzenie do systemu kształcenia pracowników socjalnych nowych specjalizacji wynika z konieczności wzbogacenia dotychczasowych ról pracownika socjalnego w związku z planowanymi zmianami w systemie pomocy społecznej. Zmiany te zakładają wzmocnienie roli profilaktyki i aktywizacji w systemie pomocy społecznej. Dzięki wprowadzeniu nowych specjalizacji i jednolitych standardów kształcenia w tych specjalizacjach możliwe będzie przygotowanie pracowników socjalnych do pracy nowymi metodami o charakterze profilaktycznym (asystentura i mediacja socjalna) i aktywizującym (animator społeczności lokalnych) oraz do organizowanie usług socjalnych (w związku planowanym wzmocnieniem roli tych usług w systemie pomocy społecznej).

- Utworzenie sieci współpracy podmiotów reintegracji społecznej i zawodowej, instytucji pomocy społecznej i instytucji rynku pracy oraz organizacji pozarządowych z wykorzystaniem regionalnych platform współpracy.

Podjęte działania przyczynią się do zwiększenia współpracy Centrów i Klubów Integracji Społecznej z instytucjami pomocy społecznej i rynku pracy oraz organizacjami pozarządowymi, ta zaś przełoży się na zwiększenie liczby wspólnych inicjatyw podejmowanych przez te podmioty, w rezultacie prowadząc do zwiększenia liczby działających Centrów i Klubów Integracji Społecznej. Przy realizacji działań wykorzystywane będą rozwiązania dotychczas wypracowane w ramach PO KL.

- Wypracowanie i wdrożenie modeli kooperacji pomiędzy instytucjami pomocy i integracji społecznej a podmiotami innych polityk sektorowych m. in. pomocy społecznej, edukacji, zdrowia, sądownictwa i policji.

Praca pojedynczych instytucji z osobami zagrożonymi ubóstwem i wykluczeniem społecznym jest mniej skuteczna niż zintegrowane oddziaływanie różnych służ publicznych na te osoby. Dotyczy to zwłaszcza tych grup, w odniesieniu do których konieczne jest jednoczesne oddziaływanie na kilka sfer życia. Utworzone modele współpracy przyczynią się do skuteczniejszej realizacji działań na rzecz włączenia społecznego i redukcji ubóstwa, znajdujących się w kompetencjach różnych instytucji.

- Wdrożenie usprawnień organizacyjnych w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej przez nakierowanie działań na poprawę obsługi klienta.

Planowane zmiany w systemie pomocy społecznej polegające na przeformułowaniu celów pomocy społecznej i ich ukierunkowanie na wzmocnienie roli i znaczenia działań profilaktycznych i aktywizujących oraz usług socjalnych są wyznacznikiem dla propozycji zmian organizacyjnych głównie na szczeblu gminy i powiatu. Propozycja zmian zmierza również do wprowadzenia dla samorządu gminy i powiatu swobody w dopasowaniu wewnętrznej struktury działających jednostek organizacyjnych pomocy społecznej w taki sposób, aby nastąpiło oddzielenie zadań związanych z prowadzeniem postępowania administracyjnego od wykonywania pracy socjalnej oraz świadczenia usług socjalnych.

Kolejną planowaną zmianą w systemie pomocy społecznej jest propozycja dopuszczenia możliwości wykonywania usług socjalnych o charakterze profilaktycznym, aktywizującym oraz interwencyjnym przez niepubliczne podmioty, które będą posiadały status Agencji Usług Socjalnych. Status Agencji Usług Socjalnych będą mogły uzyskać m.in.: organizacje pozarządowe, instytucje określone w przepisach o zatrudnieniu socjalnym oraz spółdzielnie socjalne. Powstałe podmioty będą oferować samorządowi gminnemu wykonywanie wybranych usług socjalnych na rzecz społeczności lokalnej, w tym przede wszystkim osób / rodzin oraz dzieci. Ważną propozycją będzie wpisanie w zakres usług Agencji Usług Socjalnych możliwości wykonywania pracy socjalnej na rzecz innych instytucji, w tym np. dla jednostek służby więziennej, szkół i placówek systemu oświaty oraz podmiotów leczniczych (m.in.: szpitale, zakłady opiekuńczo-lecznicze, placówki pielęgnacyjno-opiekuńcze).

Zaplanowane w projekcie działania mają wspomóc jednostki organizacyjne pomocy społecznej w rozdzieleniu pracy socjalnej i usług socjalnych od czynności ściśle administracyjnych oraz w rozwijaniu usług socjalnych, a także w powierzaniu tych zadań Agencjom Usług Socjalnych.

- Wypracowanie i upowszechnienie modelu współpracy instytucji zatrudnienia socjalnego z innymi podmiotami realizującymi usługi społeczne.

Planowane działania umożliwią stworzenie modelu, dzięki któremu Centra i Kluby Integracji Społecznej będą w ramach prowadzonej działalności reintegracyjnej: skuteczniej przygotowywać osoby zagrożone ubóstwem i wykluczeniem społecznym do świadczenia usług społecznych dzięki wypracowanej metodologii przygotowania osób do świadczenia tych usług oraz trwale współpracować z lokalnymi dostawcami usług społecznych, co wzmocni szanse zatrudnieniowe osób opuszczających Centra i Kluby Integracji Społecznej.

- Przygotowanie, przetestowanie i zweryfikowanie funkcjonowania systemu akredytacji dla instytucji działających na rzecz włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa: centrów i klubów integracji społecznej, agencji usług socjalnych i innych nowopowstających form.

W ramach celu 3 *Zwiększenie możliwości zatrudnienia osób w szczególnym stopniu zagrożonych wykluczeniem społecznym*

- Kompleksowe działania na rzecz poprawy wykształcenia i zatrudnienia członków społeczności romskiej, a także działania na rzecz likwidacji barier, które utrudniają zatrudnianie Romów i integrację ze społecznością większościową.
- Kompleksowe działania na rzecz poprawy motywacji i zdolności do podjęcia zatrudnienia oraz funkcjonowania w społeczeństwie osób odbywających karę pozbawienia wolności, a także rozwój współpracy i partnerstwa w zakresie promocji zatrudniania tych osób.

W ramach celu 4 *Zwiększenie zdolności podmiotów polityk publicznych do wdrażania postanowień Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych*

- Identyfikacja barier prawnych, administracyjnych, organizacyjnych we wdrażaniu postanowień *Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych* w zakresie polityk publicznych, również w zakresie ich komplementarności i spójności wraz ze wskazaniem pożądanych kierunków działań.
- Monitoring działań jednostek administracji rządowej i samorządowej pod kątem realizacji praw osób z niepełnosprawnościami.
- Formułowanie rekomendacji zmian w zakresie dostosowania polityk publicznych do postanowień *Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych* z zapewnieniem ich komplementarności i spójności.
- Podnoszenie kompetencji osób uczestniczących w procesie kształtowania i wdrażania polityk publicznych w zakresie zapewnienia równości szans i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami, w tym w szczególności zamieszkałych na obszarach wiejskich.

W ramach celu 5 *Podniesienie jakości działań realizowanych przez publiczne i niepubliczne podmioty na rzecz aktywizacji społeczno-zawodowej osób niepełnosprawnych*

- Wypracowanie i wdrożenie instrumentów, wspierających zatrudnienie i utrzymanie się na rynku pracy osób niepełnosprawnych:
 - instrument wspierania pracodawców w zakresie dostosowania do zatrudnienia osoby niepełnosprawnej, pozyskania niepełnosprawnego pracownika, utrzymania w zatrudnieniu przez ograniczenie skutków niepełnosprawności,
 - instrument wspierania osób niepełnosprawnych w zakresie pozyskania przez nie zatrudnienia, w tym przechodzenia pomiędzy rehabilitacją społeczną a zawodową,
 - instrument wspierania osób niepełnosprawnych w zakresie podejmowania przez nie działalności gospodarczej.
- Rewizja i rozbudowa istniejących rozwiązań ustawowych realizowanych przez podmioty publiczne i niepubliczne na rzecz włączenia społecznego osób niepełnosprawnych oraz wypracowanie nowych rozwiązań w tym zakresie.
- Dokonanie przeglądu systemu orzekania o niepełnosprawności i stworzenie rekomendacji dla zmian, pozwalających na precyzyjne identyfikowanie osób, do których ze względu na niepełnosprawność powinny być kierowane instrumenty wsparcia.
- Działania szkoleniowe w zakresie zmian organizacyjno-prawnych dla członków zespołów ds. orzekania o niepełnosprawności (wyłącznie po dokonaniu zmian w systemie orzekania o niepełnosprawności) oraz kadry pozostałych publicznych i niepublicznych podmiotów działających na rzecz osób niepełnosprawnych, w tym warsztatów terapii zajęciowej.

Zaplanowane działania nie dotyczą szkoleń dla osób powoływanych do zespołów orzekających na podstawie obecnie obowiązujących przepisów, gdyż tego rodzaju szkolenia są i będą finansowane wyłącznie ze środków krajowych. Przewiduje się wsparcie szkoleniowe dla członków zespołów orzekających, ale wyłącznie w zakresie zmian w systemie orzecznictwa, które mają pozwolić na bardziej precyzyjne identyfikowanie osób niepełnosprawnych wymagających wsparcia.
- Wypracowanie i upowszechnianie, we współpracy z partnerami społecznymi, modelu wsparcia osób niepełnosprawnych w środowisku pracy.
- Wypracowanie, przetestowanie, wdrożenie i upowszechnienie standardu usług asystenckich świadczonych na rzecz osób niepełnosprawnych, w tym osób zamieszkałych na obszarach wiejskich, z uwzględnieniem świadczenia tych usług przez osoby w wieku 50+, w tym opracowanie narzędzi rekrutacji i szkolenia niezbędnych do świadczenia tych usług.
- Wypracowanie i pilotażowe wdrożenie modelu kompleksowej rehabilitacji.

Ośrodki kompleksowej rehabilitacji (medycznej, psychologicznej, społecznej i zawodowej rehabilitacji osób objętych różnymi systemami ubezpieczenia społecznego, w tym ubezpieczeniem społecznym rolników), które powstaną na bazie istniejących podmiotów, dzięki interwencji EFS będą odpowiedzią na problem braku holistycznego wsparcia osób zagrożonych długotrwałą niezdolnością do pracy oraz niezdolnych do pracy w dotychczasowym zawodzie, rokujących odzyskanie zdolności do pracy po przekwalifikowaniu, a także wysokiego odsetka osób wykluczonych z rynku pracy i o niskiej aktywności społecznej w następstwie niepełnosprawności. Dzięki dostępowi do odpowiednio wczesnej i kompleksowej rehabilitacji, szanse tych osób na aktywny udział w życiu społecznym i zawodowym zostaną znacznie zwiększone. Efektem Programu będzie wdrożenie modelu kompleksowej rehabilitacji, który zostanie poddany pilotażowemu przetestowaniu i ewaluacji. Ośrodki będą zorganizowane zgodnie z ideą deinstytucjonalizacji i będą funkcjonować zgodnie z zasadami powszechności, kompleksowości, wczesnego reagowania i ciągłości. Kompleksowa rehabilitacja będzie dostępna dla osób o różnym rodzaju niepełnosprawności, których potrzeby będą diagnozowane z wykorzystaniem klasyfikacji ICF.

W ramach celu szczegółowego 6 Profesjonalizacja obsługi osób o szczególnych potrzebach, w tym osób z niepełnosprawnościami, w zakresie świadczenia usług transportowych

- Szkolenia w zakresie profesjonalnej obsługi osób o szczególnych potrzebach, w tym osób z niepełnosprawnościami, skierowane do pracowników sektora transportu zbiorowego

Główne typy beneficjentów w PI 9i:

- minister właściwy ds. pracy, rodziny i zabezpieczenia społecznego
- Pełnomocnik Rządu ds. Równego Traktowania
- Pełnomocnik Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych
- Centralny Zarząd Służby Więziennej
- jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne
- ogólnopolskie stowarzyszenia i związki jednostek samorządu terytorialnego
- organizacje pozarządowe
- Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

Główne grupy docelowe w PI 9i:

- publiczne i niepubliczne instytucje działające na rzecz osób, rodzin, środowisk i społeczności lokalnych dotkniętych lub zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym
- podmioty odpowiedzialne za kreowanie, realizację i monitorowanie polityk publicznych i polityk regionalnych w zakresie włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa oraz kontrolę i nadzór nad tymi politykami

- osoby odbywające karę pozbawienia wolności
- społeczność romska
- organizacje pozarządowe
- pracodawcy i ich pracownicy
- osoby z niepełnosprawnościami
- pracownicy przedsiębiorstw sektora transportu zbiorowego

OPIS PLANOWANEGO WYKORZYSTANIA INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH

Nie jest planowane wykorzystanie instrumentów finansowych.

Tabela: Zestawienie wspólnych i specyficznych wskaźników produktu dla EFS, w podziale na priorytety inwestycyjne i kategorie regionów

Priorytet Inwestycyjny: 9i. aktywne włączenie, w tym z myślą o promowaniu równych szans oraz aktywnego uczestnictwa i zwiększaniu szans na zatrudnienie							
Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka pomiaru wskaźnika	Fundusz	Kategoria regionu	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Opracowane narzędzie agregowania, analizowania i monitorowania na poziomie krajowym danych pochodzących z oceny zasobów pomocy społecznej przeprowadzanej na poziomie JST	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	1 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 1 - regiony lepiej rozwinięte: 1	SL2014	bieżący monitoring
2.	Liczba wypracowanych modeli systemu transferów społecznych oraz systemu podatkowego	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	1 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 1 - regiony lepiej rozwinięte: 1	SL2014	bieżący monitoring
3.	Opracowane narzędzie, służące poprawie jakości lokalnych i regionalnych strategii rozwiązywania problemów społecznych	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	1 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 1 - regiony lepiej rozwinięte: 1	SL2014	bieżący monitoring

4.	Liczba pracowników jednostek samorządu terytorialnego objętych wsparciem szkoleniowo-doradczym	osoba	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	4 958 z czego: - regiony słabej rozwinięte: 4 284 - regiony lepiej rozwinięte: 674	SL2014	bieżący monitoring
5.	Liczba kluczowych pracowników instytucji pomocy i integracji społecznej, objętych wsparciem w programie	osoba	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	6 634 z czego: - regiony słabej rozwinięte: 5 732 - regiony lepiej rozwinięte: 902	SL2014	bieżący monitoring
6.	Liczba osób kierujących schroniskami dla osób bezdomnych objętych wsparciem w programie	osoba	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	250 z czego: - regiony słabej rozwinięte: 216 - regiony lepiej rozwinięte: 34	SL2014	bieżący monitoring
7.	Liczba wypracowanych standardów kształcenia, dotyczących nowych specjalności zawodowych w pracy socjalnej	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	3 z czego: - regiony słabej rozwinięte: 2 - regiony lepiej rozwinięte: 1	SL2014	bieżący monitoring
8.	Liczba utworzonych ogólnokrajowych sieci współpracy	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	1 z czego: - regiony słabej rozwinięte: 1 - regiony lepiej rozwinięte: 1	SL2014	bieżący monitoring
9.	Liczba wypracowanych modeli kooperacji pomiędzy instytucjami pomocy i integracji społecznej a podmiotami innych polityk sektorowych	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	3 z czego: - regiony słabej rozwinięte: 2 - regiony lepiej rozwinięte: 1	SL2014	bieżący monitoring
10.	Liczba jednostek organizacyjnych pomocy społecznej objętych wsparciem w celu zmiany systemu organizacyjnego	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	200 z czego: - regiony słabej rozwinięte: 173 - regiony lepiej rozwinięte: 27	SL2014	bieżący monitoring
11.	Opracowany model współpracy instytucji zatrudnienia socjalnego z innymi podmiotami realizującymi usługi społeczne	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	1 z czego: - regiony słabej rozwinięte: 1 - regiony lepiej rozwinięte: 1	SL2014	bieżący monitoring

12.	Liczba instytucji pomocy i integracji społecznej, objętych wsparciem w celu uzyskania akredytacji lub certyfikacji	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	150 z czego: - regiony słabej rozwinięte: 130 - regiony lepiej rozwinięte: 20	SL2014	bieżący monitoring
13.	Liczba Romów objętych wsparciem w programie	osoba	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	3 086 z czego: - regiony słabej rozwinięte: 2 666 - regiony lepiej rozwinięte: 420	SL2014	bieżący monitoring
14.	Liczba więźniów objętych wsparciem w programie	osoba	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	23 244 z czego: - regiony słabej rozwinięte: 20 083 - regiony lepiej rozwinięte: 3 161	SL2014	bieżący monitoring
15.	Liczba instytucji, w których dokonano przeglądu zadań pod kątem dostosowania do postanowień Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	400 z czego: - regiony słabej rozwinięte: 346 - regiony lepiej rozwinięte: 54	SL2014	bieżący monitoring
16.	Liczba polityk publicznych, odpowiadających działom administracji rządowej, dla których opracowano rekomendacje w zakresie dostosowania polityk do postanowień Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	15 z czego: - regiony słabej rozwinięte: 13 - regiony lepiej rozwinięte: 2	SL2014	bieżący monitoring
17.	Liczba osób uczestniczących w procesie kształtowania i wdrażania polityk publicznych objętych wsparciem w programie w zakresie zapewnienia równości szans i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami	osoba	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	800 z czego: - regiony słabej rozwinięte: 691 - regiony lepiej rozwinięte: 109	SL2014	bieżący monitoring
18.	Liczba wypracowanych instrumentów wspierających zatrudnienie i utrzymanie się na rynku pracy osób niepełnosprawnych	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	3 z czego: - regiony słabej rozwinięte: 2 - regiony lepiej rozwinięte: 1	SL2014	bieżący monitoring

19.	Liczba przeprowadzonych analiz rozwiązań ustawowych rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	1 z czego: - regiony słabej rozwinięte: 1 - regiony lepiej rozwinięte: 1	SL2014	bieżący monitoring
20.	Liczba wypracowanych instrumentów, pozwalających na precyzyjne identyfikowanie osób, do których ze względu na niepełnosprawność powinny być kierowane instrumenty wsparcia	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	1 z czego: - regiony słabej rozwinięte: 1 - regiony lepiej rozwinięte: 1	SL2014	bieżący monitoring
21.	Liczba osób, stanowiących kadre publicznych i niepublicznych podmiotów działających na rzecz osób niepełnosprawnych, objętych wsparciem w programie	osoba	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	7 345 z czego: - regiony słabej rozwinięte: 6 346 - regiony lepiej rozwinięte: 999	SL2014	bieżący monitoring
22.	Opracowany model wsparcia osób niepełnosprawnych w środowisku pracy	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	1 z czego: - regiony słabej rozwinięte: 1 - regiony lepiej rozwinięte: 1	SL2014	bieżący monitoring
23.	Liczba wypracowanych standardów usług asystenckich świadczonych na rzecz osób niepełnosprawnych	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	1 z czego: - regiony słabej rozwinięte: 1 - regiony lepiej rozwinięte: 1	SL2014	bieżący monitoring
24.	Liczba ośrodków uczestniczących w pilotażu kompleksowej rehabilitacji	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	4 z czego: - regiony słabej rozwinięte: 3 - regiony lepiej rozwinięte: 1	SL2014	bieżący monitoring
25.	Liczba osób objętych kompleksową rehabilitacją	osoby	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	600 z czego: - regiony słabej rozwinięte: 518 - regiony lepiej rozwinięte: 82	SL2014	bieżący monitoring

26.	Liczba pracowników sektora transportu zbiorowego objętych wsparciem szkoleniowym w zakresie profesjonalnej obsługi osób o szczególnych potrzebach, w tym osób z niepełnosprawnościami	osoby	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	5 000 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 4 320 - regiony lepiej rozwinięte: 680	SL2014	bieżący monitoring
-----	---	-------	-----	---	---	--------	--------------------

PRIORYTET INWESTYCYJNY 9IV UŁATWIANIE DOSTĘPU DO PRZYSTĘPNYCH CENOWO, TRWAŁYCH ORAZ WYSOKIEJ JAKOŚCI USŁUG, W TYM OPIEKI ZDROWOTNEJ I USŁUG SOCJALNYCH ŚWIADCZONYCH W INTERESIE OGÓLNYM

CELE SZCZEGÓŁOWE PI 9IV:

1. Podniesienie kompetencji przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego i kadr systemu wsparcia rodziny i pieczy zastępczej
2. Standaryzacja jakości usług asystenckich i opiekuńczych dla osób o różnym stopniu niesamodzielności oraz wsparcie procesu deinstytucjonalizacji
3. Rozwój form mieszkalnictwa wspomaganego na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym jako form zdeinstytucjonalizowanych
4. Zmniejszenie wykluczenia społecznego osób o ograniczonej mobilności, w tym osób z niepełnosprawnościami, które mają trudności w przemieszczaniu się

WSKAŹNIKI REZULTATU PI 9IV:

Tabela: Zestawienie wspólnych wskaźników rezultatu EFS, dla których zostały ustalone wartości docelowe oraz wskaźników rezultatu EFS specyficznych dla programu, w podziale na priorytety inwestycyjne i kategorie regionów

Priorytet Inwestycyjny: 9iv. ułatwianie dostępu do przystępnych cenowo, trwałych oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym										
Lp.	Nazwa wskaźnika	Kategoria regionu	Jednostka pomiaru wskaźnika	Referencyjny wskaźnik produktu (z listy CI)	Wartość bazowa	Jednostka pomiaru dla wartości bazowej i docelowej	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
Cel 1 Podniesienie kompetencji przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego i kadr systemu wsparcia rodziny i pieczy zastępczej										
1.	Liczba przedstawicieli władz samorządowych szczebla gminnego i powiatowego, którzy podnieśli kompetencje w zakresie deinstytucjonalizacji pieczy zastępczej	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	osoba	nd.	0	osoba	2014	4 560 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 3 940 - regiony lepiej rozwinięte: 620	SL2014	rocznie
2.	Liczba pracowników instytucji systemu wsparcia rodziny i pieczy zastępczej, którzy podnieśli kompetencje w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	osoba	nd.	0	osoba	2014	19 000 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 16 416 - regiony lepiej rozwinięte: 2 584	SL2014	rocznie
Cel 2 Standaryzacja jakości usług asystenckich i opiekuńczych dla osób o różnym stopniu niesamodzielności oraz wsparcie procesu deinstytucjonalizacji										

4.	Liczba osób, które uczestniczyły w szkoleniach w zakresie usług asystenckich i opiekuńczych zgodnie z wypracowanymi standardami kształcenia oraz standardami usług, jako efekt wdrożenia wypracowanych standardów	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	osoba	nd.	3 284 z czego: z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 2 837 - regiony lepiej rozwinięte: 447	osoba	2014	360 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 311 - regiony lepiej rozwinięte: 49	SL2014	rocznie
5	Liczba powiatów, w których przetestowano modelowe rozwiązania związane z opieką wspierającą aktywność zawodową i ograniczające ubóstwo	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	sztuka	nd.	6 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 5 - regiony lepiej rozwinięte: 1	sztuka	2014	6 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 5 - regiony lepiej rozwinięte: 1	SL2014	rocznie
6.	Liczba osób, które przeszły z opieki instytucjonalnej do usług świadczonych w społeczności lokalnej	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	osoba	nd.	0	osoba	2017	150 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 130 - regiony lepiej rozwinięte: 20	SL2014	rocznie
7.	Liczba pracowników opieki instytucjonalnej, którzy rozpoczęli świadczenie usług w społeczności lokalnej	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	osoba	nd.	0	osoba	2017	60 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 52 - regiony lepiej rozwinięte: 8	SL2014	rocznie
Cel 3 Rozwój form mieszkalnictwa wspomagane na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym jako form zdeinstytucjonalizowanych										
8.	Liczba gminnych jednostek samorządu terytorialnego, które pilotażowo wdrożyły standardy w obszarze deinstytucjonalizacji	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	sztuka	nd.	17 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 15 - regiony lepiej rozwinięte: 2	sztuka	2014	30 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 26 - regiony lepiej rozwinięte: 4	SL2014	rocznie

Cel 4 Zmniejszenie wykluczenia społecznego osób o ograniczonej mobilności, w tym osób z niepełnosprawnościami, które mają trudności w przemieszczaniu się

9.	Liczba jst, które oferują usługę indywidualnego transportu door-to-door dla osób o ograniczonej mobilności po zakończeniu udziału w projekcie	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	sztuka	nd.	0	sztuka	2018	150 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 130 - regiony lepiej rozwinięte: 20	SL2014	rocznie
10.	Liczba osób korzystających z infrastruktury zwiększającej dostępność architektoniczną budynków	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	osoba	nd.	0	osoba	2018	1 920 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 1 659 - regiony lepiej rozwinięte: 261	SL2014	rocznie

OPIS PRZEDSIĘWZIĘĆ PLANOWANYCH DO REALIZACJI W RAMACH PI 9IV

Typy projektów i przykłady przedsięwzięć w ramach PI 9iv:

W ramach celu 1 Podniesienie kompetencji przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego i kadr systemu wsparcia rodziny i pieczy zastępczej

- Stworzenie narzędzia weryfikacji rozwiązań dotyczących deinstytucjonalizacji pieczy zastępczej w powiatach wraz z identyfikacją stanu wdrażania zmian w samorządach powiatowych oraz raportem końcowym wraz z rekomendacjami, które będą wykorzystane w procesie szkoleniowym władz samorządowych.
- Szkolenia władz samorządowych szczebla gminnego i powiatowego w zakresie deinstytucjonalizacji pieczy zastępczej, w tym działań profilaktycznych i systemu pieczy zastępczej.

Planowane działania mają zintensyfikować proces deinstytucjonalizacji pieczy zastępczej rozumianej po pierwsze jako zapobieganie rozdzieleniu dziecka z rodziną i umieszczeniu w pieczy zastępczej, po drugie zmniejszanie liczby instytucjonalnych form pieczy zastępczej oraz podnoszenie jakości opieki nad dziećmi w istniejących instytucjonalnych formach pieczy zastępczej (m.in. poprzez zmniejszenie maksymalnej liczby dzieci w poszczególnych placówkach opiekuńczo-wychowawczych oraz podwyższenie wieku dzieci w tych placówkach) i rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej. Działania szkoleniowe będą bardzo silnie skoncentrowane na przekazaniu praktycznej wiedzy niezbędnej do wdrożenia form zdeinstytucjonalizowanych na poziomie lokalnym. Adresatami wsparcia szkoleniowego będą władze samorządowe na poziomie lokalnym, a więc głównie decydenci mający wpływ na budowanie strategii gminy i powiatu w obszarze profilaktyki umieszczania dzieci w pieczy zastępczej jak i przejścia od pieczy instytucjonalnej do pieczy rodzinnej. Działania te będą podejmowane równolegle do działań finansowanych z krajowych środków publicznych, stanowiąc ich uzupełnienie, niezbędne do zintensyfikowania działań na rzecz deinstytucjonalizacji pieczy zastępczej.

- Szkolenia kadr systemu wsparcia rodziny i pieczy zastępczej w zakresie realizacji ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Równolegle do działań na rzecz deinstytucjonalizacji usług prowadzone będą działania mające zwiększyć kompetencje kadr w zakresie wsparcia rodziny i pieczy zastępczej. Przełoży się to na jakość i efektywność usług oferowanych rodzinom i dzieciom umieszczonym w pieczy zastępczej. Wsparcie szkoleniowe będzie adresowane wyłącznie do kluczowych pracowników systemu wsparcia rodziny i pieczy zastępczej, przez których rozumie się pracowników merytorycznie odpowiedzialnych za pracę z rodziną i dziećmi.

W ramach celu 2 Standaryzacja jakości usług asystenckich i opiekuńczych dla osób o różnym stopniu niesamodzielności oraz wsparcie procesu deinstytucjonalizacji

- Wypracowanie, przetestowanie i wdrożenie (w tym upowszechnienie) standardów usług łącznie z weryfikacją standardów kształcenia kadr usług asystenckich i opiekuńczych na rzecz osób starszych o różnym stopniu niesamodzielności w miejscu zamieszkania z uwzględnieniem świadczenia tych usług przez osoby 50+. Opracowanie standardów kształcenia w usługach asystenckich i opiekuńczych świadczonych na rzecz osób starszych o różnym stopniu niesamodzielności w ich miejscu zamieszkania (w powiązaniu z wypracowanymi standardami).

Planowane działania mają wspierać proces rozwoju usług świadczonych na rzecz niesamodzielnych osób starszych w celu umożliwienia im niezależnego życia w środowisku domowym bez konieczności umieszczania ich w formach instytucjonalnych. W ramach PO KL stworzono standard usługi opiekuńczej świadczonej w miejscu zamieszkania osoby starszej, jednak z założenia standard ten miał wpisywać się w istniejące już rozwiązania w systemie pomocy społecznej. Planowane działania wychodzą poza system pomocy społecznej, otwierając się na tzw. otwarty rynek usług. Pozwolą one na stworzenie standardu kwalifikacji zawodów asystenckich dla osób starszych oraz określenie standardu tych usług w zależności od kondycji psychofizycznej osoby niesamodzielnej. Rozwój zawodów, które mają charakter pomocniczych i wspierających system wsparcia społecznego oraz ochrony zdrowia (usług medycznych, usług opieki długoterminowej) jest kluczowy dla profilaktyki zdrowotnej oraz jak najdłuższego utrzymania w samodzielności osób starszych. Z założenia mają to być usługi świadczone w domu zgodnie z zasadami deinstytucjonalizacji.

- Wypracowanie i przetestowanie modelowych rozwiązań w zakresie sprawowania opieki wspierających aktywność zawodową i ograniczających ubóstwo.

Planowane działania będą stanowiły drugi etap działań rozpoczętych w ramach PO KL w projekcie „Formalne i nieformalne instytucje opieki w Polsce”. W ramach tego projektu opracowana zostanie kompleksowa diagnoza popytu na opiekę i dostarczania (podaży) opieki w Polsce, z uwzględnieniem opieki świadczonej przez gospodarstwa rolne, wraz z rekomendacjami dotyczącymi możliwości rozwoju systemu opieki w Polsce w latach 2015-2020. Celem tego projektu jest więc analiza zapotrzebowania na usługi opieki, ocena czy i w jakim stopniu narzędzia wykorzystywane przez instytucje pomocy społecznej i integracji społecznej zaspokajają potrzeby ludności w tym zakresie oraz identyfikacja możliwości zastosowania nowych rozwiązań z zakresu zapewnienia opieki. Rezultaty tego projektu będą więc punktem wyjścia dla opracowania i przetestowania nowych rozwiązań w zakresie opieki, które zaplanowano w ramach PO WER jako logiczną kontynuację działań rozpoczętych w ramach PO KL. Rezultaty wypracowane w ramach projektu PO KL będą wykorzystywane w pracach nad modelowymi rozwiązaniami w zakresie opieki zaplanowanymi w PO WER. Modelowe rozwiązania będą związane z opieką nad dziećmi i opieką nad dorosłymi, zwłaszcza osobami starszymi. Będą w szczególności testowały możliwość zwiększenia roli społeczności lokalnych w organizowaniu i dostarczaniu tego typu usług.

- Przygotowanie władz samorządowych oraz kadr instytucji pomocy i integracji społecznej do deinstytucjonalizacji usług społecznych i ich świadczenia w społeczności lokalnej. Wsparcie w przygotowaniu i wdrażaniu planu deinstytucjonalizacji usług.

Planowane działania mają ułatwić proces deinstytucjonalizacji usług społecznych, rozumiany jako przejście od opieki instytucjonalnej do usług świadczonych w społeczności lokalnej. Wsparcie skoncentrowane będzie na kompleksowym wspieraniu procesów deinstytucjonalizacji, w tym m.in. poprzez szkolenia i doradztwo w opracowywaniu lokalnych/regionalnych planów deinstytucjonalizacji oraz rozpoczęcie wdrażania opracowanych planów. Plany te będą zakładać stopniowe zmniejszanie liczby miejsc opieki instytucjonalnej i tworzenie usług świadczonych w społeczności lokalnej zgodnie z lokalnymi potrzebami.

W ramach celu 3 *Rozwój form mieszkalnictwa wspomaganego na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym jako form zdeinstytucjonalizowanych*

- Wypracowanie standardów i przeprowadzenie pilotaży w zakresie usług mieszkalnictwa wspomaganego dla osób o specyficznych potrzebach, z uwzględnieniem możliwości finansowania tych rozwiązań.

W ramach zaplanowanych działań przewidziane jest wsparcie dla rozwoju usług świadczonych osobom, które nie są w stanie prowadzić w pełni samodzielnego życia we własnym mieszkaniu, ale wymagają dodatkowych usług wspomagających ich samodzielność, świadczonych w mieszkaniach o charakterze wspomaganym, będących formą zdeinstytucjonalizowaną. Standardy będą wypracowane w odniesieniu do poszczególnych grup docelowych, z uwzględnieniem ich potrzeb i specyficznych ograniczeń. Zaplanowane działania będą więc służyły indywidualizacji usług w mieszkaniach o charakterze wspomaganym.

W ramach przewidywanych działań nie będzie realizowane wsparcie dla infrastruktury mieszkaniowej, za wyjątkiem ewentualnych inwestycji w zakresie adaptacji istniejącej infrastruktury na potrzeby świadczenia usług w mieszkaniach wspomaganym. Jednak działania te będą finansowane w ramach dopuszczalnego limitu cross-finansingu i na zasadach dotyczących zastosowania tego mechanizmu.

W ramach celu 4 *Zmniejszenie wykluczenia społecznego osób o ograniczonej mobilności, w tym osób z niepełnosprawnościami, które mają trudności w przemieszczaniu się*

- Zwiększenie możliwości przemieszczania się osób o ograniczonej mobilności poprzez zapewnienie usług indywidualnego transportu door-to-door oraz poprawę dostępności budynków wielorodzinnych i użyteczności publicznej

Główne typy beneficjentów w PI 9iv:

- minister właściwy ds. pracy, rodziny i zabezpieczenia społecznego
- jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne
- stowarzyszenia i związki jednostek samorządu terytorialnego

- Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
- organizacje pozarządowe
- podmioty ekonomii społecznej
- przedsiębiorcy

Główne grupy docelowe w PI 9iv:

- podmioty świadczące usługi na rzecz osób zależnych i niesamodzielnych
- podmioty prowadzące działalność w obszarze pomocy społecznej oraz systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej
- podmioty odpowiedzialne za kreowanie, realizację i monitorowanie polityk publicznych i polityk regionalnych w zakresie włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa oraz kontrolę i nadzór nad tymi politykami
- jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne osoby o ograniczonej mobilności, w tym osoby z niepełnosprawnościami

OPIS PLANOWANEGO WYKORZYSTANIA INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH

Nie jest planowane wykorzystanie instrumentów finansowych.

Tabela: Zestawienie wspólnych i specyficznych wskaźników produktu dla EFS, w podziale na priorytety inwestycyjne i kategorie regionów

Priorytet Inwestycyjny: 9iv ułatwianie dostępu do przystępnych cenowo, trwałych oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym							
Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka pomiaru wskaźnika	Fundusz	Kategoria regionu	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Liczba przedstawicieli władz samorządowych szczebla gminnego i powiatowego objętych wsparciem w ramach deinstytucjonalizacji pieczy zastępczej	osoba	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	4 800 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 4 147 - regiony lepiej rozwinięte: 653	SL2014	bieżący monitoring
2.	Opracowany raport z badań przeprowadzonych w powiatach w zakresie deinstytucjonalizacji pieczy zastępczej	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	1 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 1 - regiony lepiej rozwinięte: 1	SL2014	bieżący monitoring

3.	Liczba pracowników instytucji systemu wsparcia rodziny i pieczy zastępczej objętych wsparciem w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej	osoba	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	20 000 z czego: - regiony słabej rozwinięte: 17 280 - regiony lepiej rozwinięte: 2 720	SL2014	bieżący monitoring
4.	Liczba wypracowanych standardów usług asystenckich i opiekuńczych dla osób o różnym stopniu niesamodzielności	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	3 z czego: - regiony słabej rozwinięte: 2 - regiony lepiej rozwinięte: 1	SL2014	bieżący monitoring
5.	Liczba wypracowanych standardów kształcenia usług asystenckich i opiekuńczych dla osób o różnym stopniu niesamodzielności	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	3 z czego: - regiony słabej rozwinięte: 2 - regiony lepiej rozwinięte: 1	SL2014	bieżący monitoring
6	Liczba wypracowanych modelowych rozwiązań w zakresie sprawowania opieki wspierających aktywność zawodową i ograniczających ubóstwo	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	2 z czego: - regiony słabej rozwinięte: 1 - regiony lepiej rozwinięte: 1	SL2014	bieżący monitoring
7.	Liczba osób przebywających w opiece instytucjonalnej, objętych planem deinstytucjonalizacji	osoba	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	300 z czego: - regiony słabej rozwinięte: 259 - regiony lepiej rozwinięte: 41	SL2014	bieżący monitoring
8.	Liczba pracowników instytucji wspartych w zakresie przygotowania i wdrażania procesu deinstytucjonalizacji usług	osoba	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	90 z czego: - regiony słabej rozwinięte: 78 - regiony lepiej rozwinięte: 12	SL2014	bieżący monitoring
9.	Liczba opracowanych standardów na rzecz deinstytucjonalizacji usług	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	6 z czego: - regiony słabej rozwinięte: 5 - regiony lepiej rozwinięte: 1	SL2014	bieżący monitoring

10.	Liczba jst, które uruchomiły usługę indywidualnego transportu door-to-door dla osób o ograniczonej mobilności dzięki wsparciu EFS	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	150 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 130 - regiony lepiej rozwinięte: 20	SL2014	bieżący monitoring
11.	Liczba usprawnień wprowadzonych w budynkach wielorodzinnych i użyteczności publicznej dla osób o ograniczonej mobilności	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	160 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 138 - regiony lepiej rozwinięte: 22	SL2014	bieżący monitoring

PRIORYTET INWESTYCYJNY 9v WSPIERANIE PRZEDSIĘBIORCZOŚCI SPOŁECZNEJ I INTEGRACJI ZAWODOWEJ W PRZEDSIĘBIORSTWACH SPOŁECZNYCH ORAZ EKONOMII SPOŁECZNEJ I SOLIDARNEJ W CELU UŁATWIANIA DOSTĘPU DO ZATRUDNIENIA

CELE SZCZEGÓŁOWE PI 9v:

1. Wzrost liczby podmiotów ekonomii społecznej korzystających ze zwrotnych instrumentów finansowych
2. Wzmocnienie systemu wsparcia dla podmiotów ekonomii społecznej

WSKAŹNIKI REZULTATU 9v

Tabela: Zestawienie wspólnych wskaźników rezultatu EFS, dla których zostały ustalone wartości docelowe oraz wskaźników rezultatu EFS specyficznych dla programu, w podziale na priorytety inwestycyjne i kategorie regionów

Priorytet Inwestycyjny: 9v wspieranie przedsiębiorczości społecznej i integracji zawodowej w przedsiębiorstwach społecznych oraz ekonomii społecznej i solidarnej w celu ułatwiania dostępu do zatrudnienia										
Lp.	Nazwa wskaźnika	Kategoria regionu	Jednostka pomiaru wskaźnika	Referencyjny wskaźnik produktu (z listy CI)	Wartość bazowa	Jednostka pomiaru dla wartości bazowej i docelowej	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
Cel 1 Wzrost liczby podmiotów ekonomii społecznej korzystających ze zwrotnych instrumentów finansowych										
1.	Liczba miejsc pracy utworzonych w podmiotach ekonomii społecznej	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	sztuka	nd.	40 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 35 - regiony lepiej rozwinięte: 5	sztuka	2014	1 250 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 1 080 - regiony lepiej rozwinięte: 170	SL2014	rocznie
2.	Liczba miejsc pracy istniejących co najmniej 30 miesięcy, utworzonych w podmiotach ekonomii społecznej	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	sztuka	nd.	0	procent	2014	40% z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 40% - regiony lepiej rozwinięte: 40%	badanie ewaluacyjne	dwukrotnie w okresie programowania
Cel 2 Wzmocnienie systemu wsparcia dla podmiotów ekonomii społecznej										
3.	Liczba jednostek samorządu terytorialnego na poziomie regionu, które skorzystały z doradztwa w zakresie narzędzia do tworzenia programów ekonomii społecznej	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	sztuka	nd.	0	sztuka	2014	16 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 15 - regiony lepiej rozwinięte: 1	SL2014	rocznie

4.	Liczba pracowników ośrodków wsparcia ekonomii społecznej, którzy w wyniku wsparcia EFS podnieśli kompetencje w zakresie standardów usług oraz zamówień publicznych	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	osoba	nd.	995 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 860 - regiony lepiej rozwinięte: 135	osoba	2014	998 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 862 - regiony lepiej rozwinięte: 136	SL2014	rocznie
5.	Liczba konsultantów regionalnych przygotowanych do świadczenia usług w zakresie udziału w zamówieniach publicznych	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	osoba	nd.	0	osoba	2014	100 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 86 - regiony lepiej rozwinięte: 14	SL2014	rocznie
6.	Liczba ośrodków wsparcia ekonomii społecznej, które uzyskały akredytację dot. świadczenia usług na rzecz podmiotów ekonomii społecznej	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	sztuka	nd.	0	sztuka	2014	44 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 38 - regiony lepiej rozwinięte: 6	SL2014	rocznie
7.	Liczba podmiotów ekonomii społecznej zrzeszonych w ponadregionalnych sieciach	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	sztuka	nd.	0	sztuka	2014	120 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 104 - regiony lepiej rozwinięte: 16	SL2014	rocznie
8.	Liczba podmiotów, które otrzymały certyfikat jakości w obszarze ekonomii społecznej	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	sztuka	nd.	34 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 29 - regiony lepiej rozwinięte: 5	sztuka	2014	350 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 302 - regiony lepiej rozwinięte: 52	SL2014	rocznie

9.	Liczba przedsiębiorstw społecznych, które po opuszczeniu programu zwiększyły częstotliwość udziału w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	sztuka	nd.	0	procent	2014	50% z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 50% - regiony lepiej rozwinięte: 50%	SL2014	rocznie
10.	Liczba szkół, które pilotażowo wdrożyły pakiet edukacyjny dotyczący ekonomii społecznej	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	sztuka	nd.	0	sztuka	2014	50 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 43 - regiony lepiej rozwinięte: 7	SL2014	rocznie
	Liczba przedsiębiorstw społecznych, w których pilotażowo wdrożono model przedsiębiorstwa społecznego o charakterze usługowym i realizujących zadania użyteczności publicznej w zakresie rozwoju lokalnego	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	sztuka	nd.	0	sztuka	2017	50 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 43 - regiony lepiej rozwinięte: 7	SL2014	rocznie
	Liczba osób które zwiększyły kwalifikacje w zakresie zarządzania przedsiębiorstwem społecznym dzięki uczestnictwu w studiach menedżerskich i MBA finansowanych w ramach EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	sztuka	nd.	0	sztuka	2017	90 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 78 - regiony lepiej rozwinięte: 12	SL2014	rocznie

Liczba nowo utworzonych spółdzielni uczniowskich istniejących co najmniej 6 miesięcy po uzyskaniu mikrograntu	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	sztuka	nd.	6 000 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 5 185 - regiony lepiej rozwinięte: 815	sztuka	2010	500 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 432 - regiony lepiej rozwinięte: 68	SL2014	rocznie
Liczba jednostek samorządu terytorialnego, w których po udziale w projekcie wzrosła liczba zlecanych usług społecznych	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	sztuka	nd.	0	sztuka	2017	570 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 493 - regiony lepiej rozwinięte: 77	SL2014	rocznie
Nowy standard usługi świadczonej przez Ośrodki Wsparcia Ekonomii Społecznej uwzględniony w systemie AKSES	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	sztuka	nd.	0	sztuka	2017	1 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 1 - regiony lepiej rozwinięte: 1	SL2014	rocznie

OPIS PRZEDSIĘWZIĘĆ PLANOWANYCH DO REALIZACJI W RAMACH PI 9v

Typy projektów i przykłady przedsięwzięć w ramach PI 9v:

W ramach celu 1 Wzrost liczby podmiotów ekonomii społecznej korzystających ze zwrotnych instrumentów finansowych

- Wsparcie podmiotów ekonomii społecznej za pomocą zwrotnych instrumentów finansowych, w tym m.in.:
 - rozszerzenie oferty pożyczkowej,
 - realizacja nowej oferty wsparcia zwrotnego na rzecz rozwoju PES.

Jak wynika z diagnozy, podmioty ekonomii społecznej potrzebują dostępu do finansowania zwrotnego, dzięki czemu będą mogły się rozwijać i stabilnie funkcjonować. Dlatego też zaplanowane działania dotyczą wsparcia istniejących podmiotów ekonomii społecznej i mają zapewnić ich rozwój lub utrwalić ich pozycję na rynku. Wsparcie oferowane w ramach zwrotnych instrumentów finansowych będzie prowadziło do wzrostu liczby miejsc pracy dla osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, zachowania istniejących miejsc pracy dla tych osób (co uchroni osoby zagrożone ubóstwem i wykluczeniem społecznym przed utratą pracy, a podmioty wspierające od konieczności angażowania nakładów finansowych i innych zasobów w uruchamianie i prowadzenie aktywizacji społeczno-zawodowej tych osób) lub do osiągnięcia korzyści społecznych z planowanych przedsięwzięć. Dlatego też w dostępie do instrumentów zwrotnych stosowane będą preferencje dla podmiotów ekonomii społecznej typu *WISE* (w szczególności w kontekście utrzymania istniejących miejsc pracy) lub powiązanie wsparcia z obowiązkiem tworzenia przez określone typy PES nowych miejsc pracy.

Równoległe i komplementarnie wobec działań podejmowanych na rzecz istniejących podmiotów ekonomii społecznej w ramach PO WER, w ramach Regionalnych Programów Operacyjnych będzie realizowane wsparcie dotacyjne na rzecz tworzenia nowych podmiotów ekonomii społecznej i miejsc pracy.

W ramach celu 2 Wzmocnienie systemu wsparcia dla podmiotów ekonomii społecznej

- Wyposażenie przedsiębiorstw społecznych w wiedzę i umiejętności z zakresu wykorzystania prawa zamówień publicznych.
- Tworzenie i rozwój ponadregionalnych sieci podmiotów ekonomii społecznej, w tym partnerstw, klastrów, francyz (m.in. poprzez ponadregionalne i branżowe spotkania, konferencje, seminaria, targi, doradztwo i szkolenia) oraz w szczególności poprzez włączanie podmiotów ekonomii społecznej w funkcjonujące już sieci, partnerstwa i klastry podmiotów gospodarczych działających na rynku komercyjnym.
- Budowa i rozwój istniejących znaków jakości dla podmiotów ekonomii społecznej i jednostek samorządu terytorialnego wspierających rozwój ekonomii społecznej.

Diagnoza stanu sektora ekonomii społecznej pokazuje istotny potencjał tego sektora, jednak jego znaczenia dla rozwoju społeczno-gospodarczego jest wciąż niedostrzegalne i niedoceniane. Pozycja podmiotów ekonomii społecznej wymaga ugruntowania i uwidocznienia. Dlatego zaplanowane działania mają wzmocnić trwałość i pozycję podmiotów ekonomii społecznej, ich zdolność do konkurencyjności o rynek (w tym o zamówienia publiczne) z podmiotami spoza sektora ekonomii społecznej oraz zabiegać o zamówienia wspólnie z tymi podmiotami. Podejmowane będą więc także takie działania, jak:

- włączanie podmiotów ekonomii społecznej w funkcjonujące już sieci, partnerstwa i klastry podmiotów gospodarczych działających na rynku komercyjnym,
- poprawa dostrzegalności podmiotów ekonomii społecznej i ich znaczenia w gospodarce oraz zwiększanie ich wiarygodność wobec partnerów biznesowych i klientów.

Takie działania pozwolą zwiększyć popyt na produkty i usługi oferowane przez podmioty ekonomii społecznej.

– Planowane są także działania koordynacyjne w obszarze ekonomii społecznej, w tym:

- Wypracowanie koncepcji monitorowania kondycji sektora ekonomii społecznej i wdrożenie stworzonego narzędzia.
- Opracowanie narzędzia umożliwiającego tworzenie programów ekonomii społecznej na poziomie regionalnym i lokalnym oraz doradztwo dla regionów w tym zakresie.
- Sieciowanie OWES i koordynacja współpracy sieci OWES z innymi sieciami np. Krajowy System Usług, Ośrodkami Doradztwa Rolniczego, Lokalnymi Grup Działania itp.
- Działania rzecznicze i doradztwo na poziomie regionalnym i ponadregionalnym w zakresie spójności polityk publicznych w obszarze ekonomii społecznej oraz współpraca w tym zakresie z ROPS, m.in. opracowywanie rekomendacji i wytycznych.
- Usprawnienie mechanizmów współpracy w zakresie zarządzania politykami publicznymi w obszarze ekonomii społecznej (KKRES).
- Wypracowanie i przygotowanie do wdrożenia nowej oferty wsparcia zwrotnego na rzecz rozwoju podmiotów ekonomii społecznej.
- Przygotowanie i wdrożenie modeli przedsiębiorstw społecznych, m.in. o charakterze usługowym, świadczących tzw. „wiązki” usług społecznych użyteczności publicznej, kierowanych w szczególności w zindywidualizowany i kompleksowy sposób do osób z niepełnosprawnościami i niesamodzielnych oraz ich rodzin, w tym dla rodzin posiadających dzieci z niepełnosprawnościami i realizujących zadania użyteczności publicznej w zakresie rozwoju lokalnego.

Modele będą komplementarne z efektami projektu realizowanego w PI 9i, typ operacji: *wypracowanie i upowszechnienie modelu współpracy instytucji zatrudnienia socjalnego z innymi podmiotami realizującymi usługi społeczne.*

- Podnoszenie kompetencji kadr OWES, w tym w zakresie standardów usług OWES i w zakresie przygotowania konsultantów OWES do wspierania podmiotów ekonomii społecznej w zakresie ubiegania się o zamówienia publiczne.
- Planowane są także działania na rzecz podnoszenia jakości usług wsparcia ekonomii społecznej, w tym:
 - Ocena i rozwój istniejącego systemu akredytacji i wprowadzenie jego modyfikacji na podstawie wniosków z oceny.
 - Realizacja procesu akredytacji w podmiotach wnioskujących o akredytację m.in. poprzez pokrycie kosztów audytów.

Planowane w PO WER działania poprawią jakość usług świadczonych na rzecz podmiotów ekonomii społecznej. Finansowanie samych usług wsparcia ekonomii społecznej będzie natomiast odbywało się w ramach Regionalnych Programów Operacyjnych.

Podjęte działania zwiększą kompetencje kadr OWES w zakresie świadczenia usług zgodnie ze standardami jakościowymi (wypracowanymi w ramach PO KL). Standardy te są silnie zorientowane na indywidualizację wsparcia dla podmiotów ekonomii społecznej, co oznacza, że wypełnienie standardów wymaga od OWES m.in. prowadzenia działań w oparciu o popyt na usługi, badania potrzeb klientów, dostosowania oferty, monitorowania satysfakcji z otrzymanego wsparcia. Standardom jakościowym towarzyszą standardy efektywnościowe m.in. dotyczące miejsc pracy utworzonych dla osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, ekonomizacji organizacji pozarządowych, tworzenia podmiotów ekonomii społecznej o charakterze reintegracyjnym, zakupu produktów i usług podmiotów ekonomii społecznej przez jednostki samorządu terytorialnego.

Zaplanowane działania przewidują ocenę funkcjonowania systemu akredytacji, w tym standardów jakości i ich modyfikację o ile będzie to wynikało z przeprowadzonej analizy funkcjonowania systemu. Proces akredytacji umożliwi okresową, systematyczną weryfikację wypełnienia standardów przez poszczególne podmioty świadczące usługi wsparcia ekonomii społecznej.

Jednocześnie prowadzone będą działania mające na celu wzmocnienie kadry OWES w świadczeniu podmiotom ekonomii społecznej indywidualnego doradztwa w pozyskiwaniu zleceń w ramach zamówień publicznych.

- Działania wspierające edukację na rzecz rozwoju ekonomii społecznej będą obejmowały m.in.:
 - Opracowanie pakietu edukacyjnego dla nauczycieli i jego pilotażowe wdrożenie.
 - Opracowanie i wdrożenie programu studiów menadżerskich i MBA w zakresie zarządzania PS.

- Pilotażowe wdrożenie rozwiązań dotyczących zakładania, prowadzenia i upowszechniania spółdzielni uczniowskich w szkołach ogólnokształcących i zawodowych. Działania będą komplementarne do interwencji w zakresie pakietu edukacyjnego.
- Opracowanie i pilotażowe wdrożenie kompleksowego programu edukacyjnego zwiększającego poziom zlecenia i powierzania przez JST realizacji usług społecznych podmiotom ekonomii społecznej, w tym przedsiębiorstwom społecznym (rozwój społecznie odpowiedzialnego terytorium).

Główne typy beneficjentów w PI 9v:

- minister właściwy ds. pracy, rodziny i zabezpieczenia społecznego
- Bank Gospodarstwa Krajowego
- podmioty ekonomii społecznej
- uczelnie wyższe

Główne grupy docelowe w PI 9v:

- minister właściwy ds. pracy, rodziny i zabezpieczenia społecznego
- Regionalne Ośrodki Polityki Społecznej
- instytucje wspierające rozwój sektora ekonomii społecznej, w tym Ośrodki Wsparcia Ekonomii Społecznej
- publiczne i niepubliczne instytucje pomocy i integracji społecznej oraz instytucje rynku pracy
- jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne
- stowarzyszenia i związki jednostek samorządu terytorialnego
- podmioty ekonomii społecznej i przedsiębiorstwa społeczne
- przedsiębiorstwa
- organizacje pozarządowe
- spółdzielnie uczniowskie

OPIS PLANOWANEGO WYKORZYSTANIA INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH

Planowane jest wykorzystanie instrumentów finansowych na rzecz rozwoju i wzrostu zatrudnienia w podmiotach ekonomii społecznej, w tym w przedsiębiorstwach społecznych. Planowany jest rozwój systemu pożyczkowego (uruchomionego pilotażowo w perspektywie finansowej 2007-2013) oraz wprowadzenie nowych instrumentów zwrotnych, w tym systemu poręczeniowego, a także innowacyjnych instrumentów finansowych (np. social venture capital). Menadżerem funduszu funduszy

zarządzającego instrumentami finansowymi będzie Bank Gospodarstwa Krajowego. Na realizację instrumentów zwrotnych zostanie przeznaczona kwota ok 42,5 mln euro.

Tabela: Zestawienie wspólnych i specyficznych wskaźników produktu dla EFS, w podziale na priorytety inwestycyjne i kategorie regionów

Priorytet Inwestycyjny: 9v. wspieranie przedsiębiorczości społecznej i integracji zawodowej w przedsiębiorstwach społecznych oraz ekonomii społecznej i solidarnej w celu ułatwiania dostępu do zatrudnienia							
Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka pomiaru wskaźnika	Fundusz	Kategoria regionu	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Liczba podmiotów ekonomii społecznej, które skorzystały ze zwrotnych instrumentów finansowych w programie	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	2 030 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 1 754 - regiony lepiej rozwinięte: 276	SL2014	bieżący monitoring
2.	Liczba opracowanych narzędzi do monitorowania sektora ekonomii społecznej na poziomie centralnym oraz koordynacji na poziomie regionalnym i lokalnym	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	1 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 1 - regiony lepiej rozwinięte: 1	SL2014	bieżący monitoring
3.	Liczba pracowników ośrodków wsparcia ekonomii społecznej objętych wsparciem w zakresie standardów usług oraz zamówień publicznych	osoba	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	1 050 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 907 - regiony lepiej rozwinięte: 143	SL2014	bieżący monitoring
4.	Liczba audytów przeprowadzonych w ośrodkach wsparcia ekonomii społecznej w celu uzyskania akredytacji	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	630 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 544 - regiony lepiej rozwinięte: 86	SL2014	bieżący monitoring
5.	Liczba klastrów, do których przystąpiły podmioty ekonomii społecznej	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	3 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 2 - regiony lepiej rozwinięte: 1	SL2014	bieżący monitoring

6.	Liczba systemów franczyzowych dostosowanych dla podmiotów ekonomii społecznej	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	4 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 3 - regiony lepiej rozwinięte: 1	SL2014	bieżący monitoring
7.	Liczba stworzonych i/lub wspartych systemów certyfikacji w obszarze ekonomii społecznej obejmujących zasięgiem cały kraj	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	5 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 4 - regiony lepiej rozwinięte: 1	SL2014	bieżący monitoring
8.	Liczba przedsiębiorstw społecznych, których pracownicy zostali objęci wsparciem szkoleniowym w zakresie prawa zamówień publicznych	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	1 500 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 1 296 - regiony lepiej rozwinięte: 204	SL2014	bieżący monitoring
9.	Opracowany pakiet edukacyjny do wykorzystania przez nauczycieli	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	1 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 1 - regiony lepiej rozwinięte: 1	SL2014	bieżący monitoring
10.	Liczba opracowanych modeli przedsiębiorstw społecznych o charakterze usługowym i realizujących zadania użyteczności publicznej w zakresie rozwoju lokalnego	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	10 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 9 - regiony lepiej rozwinięte: 1	SL2014	bieżący monitoring
11.	Liczba osób uczestniczących w studiach menadżerskich i MBA w zakresie zarządzania przedsiębiorstwem społecznym	osoba	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	100 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 86 - regiony lepiej rozwinięte: 14	SL2014	bieżący monitoring
12.	Liczba przyznanych mikrograntów na tworzenie i rozwój spółdzielni uczniowskich	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	760 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 657 - regiony lepiej rozwinięte: 103	SL2014	bieżący monitoring

13.	Liczba jednostek samorządu terytorialnego, których pracownicy zostali objęci programem edukacyjnym w zakresie społecznie odpowiedzialnego terytorium	osoba	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	1 140 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 985 - regiony lepiej rozwinięte: 155	SL2014	bieżący monitoring
-----	--	-------	-----	---	---	--------	--------------------

PRIORYTET INWESTYCYJNY 10i OGRANICZENIE I ZAPOBIEGANIE PRZEDWCZESNEMU KOŃCZENIU NAUKI SZKOLNEJ ORAZ ZAPEWNIANIE RÓWNEGO DOSTĘPU DO DOBREJ JAKOŚCI WCZESNEJ EDUKACJI ELEMENTARNEJ ORAZ KSZTAŁCENIA PODSTAWOWEGO, GIMNAZJALNEGO I PONADGIMNAZJALNEGO, Z UWZGLĘDNIENIEM FORMALNYCH, NIEFORMALNYCH I POZAFORMALNYCH ŚCIEŻEK KSZTAŁCENIA UMOŻLIWIAJĄCYCH PONOWNE PODJĘCIE KSZTAŁCENIA I SZKOLENIA

CELE SZCZEGÓŁOWE PI 10i

1. Poprawa funkcjonowania i zwiększenie wykorzystania systemu wspomagania szkół w zakresie rozwoju u uczniów kompetencji kluczowych i umiejętności uniwersalnych tzw. *transversal skills* niezbędnych na rynku pracy, obejmujących: umiejętności matematyczno-przyrodnicze, umiejętności posługiwania się językami obcymi (w tym język polski dla cudzoziemców i osób powracających do Polski oraz ich rodzin), ICT, umiejętność rozumienia (ang. *literacy*), kreatywność, innowacyjność, przedsiębiorczość, krytyczne myślenie, rozwiązywanie problemów, umiejętność uczenia się, umiejętność pracy zespołowej w kontekście środowiska pracy¹¹⁰, jak również, nauczania eksperymentalnego oraz metod zindywidualizowanego podejścia do ucznia
2. Zwiększenie wykorzystania przez szkoły i placówki zmodernizowanych treści, narzędzi i zasobów wspierających proces kształcenia ogólnego w zakresie rozwoju u uczniów kompetencji kluczowych i umiejętności uniwersalnych, jak również nauczania eksperymentalnego oraz metod zindywidualizowanego podejścia do ucznia
3. Poprawa dostępności usług edukacyjnych dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym z niepełnosprawnościami

¹¹⁰ Ilekroć w dalszej części programu w zakresie Priorytetów Inwestycyjnych 10i oraz 10iv jest mowa o kompetencjach kluczowych i umiejętnościach uniwersalnych tzw. *transversal skills*, należy rozumieć to jako katalog wymieniony w niniejszym celu szczegółowym.

Tabela: Zestawienie wspólnych wskaźników rezultatu EFS, dla których zostały ustalone wartości docelowe oraz wskaźników rezultatu EFS specyficznych dla programu, w podziale na priorytety inwestycyjne i kategorie regionów

Priorytet Inwestycyjny: 10i ograniczenie i zapobieganie przedwczesnemu kończeniu nauki szkolnej oraz zapewnianie równego dostępu do dobrej jakości wczesnej edukacji elementarnej oraz kształcenia podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego, z uwzględnieniem formalnych, nieformalnych i pozaformalnych ścieżek kształcenia umożliwiających ponowne podjęcie kształcenia i szkolenia										
Lp.	Nazwa wskaźnika	Kategoria regionu	Jednostka pomiaru wskaźnika	Referencyjny wskaźnik produktu (z listy CI)	Wartość bazowa	Jednostka pomiaru dla wartości bazowej i docelowej	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
Cel szczegółowy 1: Poprawa funkcjonowania i zwiększenie wykorzystania systemu wspomagania szkół w zakresie rozwoju u uczniów kompetencji kluczowych i umiejętności uniwersalnych tzw. transversal skills niezbędnych na rynku pracy, obejmujących: umiejętności matematyczno-przyrodnicze, umiejętności posługiwania się językami obcymi (w tym język polski dla cudzoziemców i osób powracających do Polski oraz ich rodzin), ICT, umiejętność rozumienia (ang. literacy), kreatywność, innowacyjność, przedsiębiorczość, krytyczne myślenie, rozwiązywanie problemów, umiejętność uczenia się, umiejętność pracy zespołowej w kontekście środowiska pracy, jak również, nauczania eksperymentalnego oraz metod zindywidualizowanego podejścia do ucznia										
1.	Odsetek szkół korzystających z kompleksowego modelu wspierania pracy szkoły dzięki wsparciu z EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	procent	nd.	20% z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 20% - regiony lepiej rozwinięte: 20%	procent	2014	60% z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 60% - regiony lepiej rozwinięte: 60%	badanie ewaluacyjne	co dwa lata
2.	Odsetek poradni psychologiczno-pedagogicznych stosujących wypracowane narzędzia do pracy z uczniami o specjalnych potrzebach edukacyjnych dzięki wsparciu z EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	procent	nd.	0%	procent	2014	100% z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 100% regiony lepiej rozwinięte: 100%	badanie ewaluacyjne	co dwa lata

Cel szczegółowy 2: Zwiększenie wykorzystania przez szkoły i placówki zmodernizowanych treści, narzędzi i zasobów wspierających proces kształcenia ogólnego w zakresie rozwoju u uczniów kompetencji kluczowych i umiejętności uniwersalnych, jak również nauczania eksperymentalnego oraz metod zindywidualizowanego podejścia do ucznia

3.	Odsetek szkół korzystających z opracowanych w ramach Programu narzędzi edukacyjnych w wymiarze co najmniej 25% przedmiotów	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	procent	nd.	19% z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 19% - regiony lepiej rozwinięte: 19%	procent	2014	50% z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 50% - regiony lepiej rozwinięte: 50%	badanie ewaluacyjne	rocznie
4.	Wdrożony zintegrowany system informatyczny dla oświaty	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	sztuka	nd.	0	sztuka	2014	1 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 1 - regiony lepiej rozwinięte: 1	SL2014	rocznie

Cel szczegółowy 3: Poprawa dostępności usług edukacyjnych dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym z niepełnosprawnościami

5.	Stworzenie standardu usług asystenckich dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym z niepełnosprawnościami	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	sztuka	nd.	0	sztuka	2018	1 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 1 - regiony lepiej rozwinięte: 1	SL2014	rocznie
6.	Liczba uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym z niepełnosprawnościami, którzy objęci zostali usługami asystenckimi	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	osoba	nd.	0	osoba	2018	640 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 553 - regiony lepiej rozwinięte: 87	SL2014	rocznie

7.	Liczba Specjalistycznych Centrów Wspierających Edukację Włączającą funkcjonujących po opuszczeniu Programu	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	sztuka	nd.	0	sztuka	2018	15 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 13 - regiony lepiej rozwinięte: 2	badanie ewaluacyjne	jednokrotnie
8.	Liczba podmiotów systemu oświaty, które skorzystały ze wsparcia Specjalistycznych Centrów Wspierających Edukację Włączającą	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	sztuka	nd.	0	sztuka	2018	84 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 73 - regiony lepiej rozwinięte: 11	SL2014	rocznie
9.	Liczba przedstawicieli kadry systemu oświaty, którzy podnieśli wiedzę nt. edukacji włączającej	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	osoba	nd.	0	osoba	2018	25 591 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 22 113 - regiony lepiej rozwinięte: 3 478	SL2014	rocznie

OPIS PRZEDSIĘWZIĘĆ PLANOWANYCH DO REALIZACJI W RAMACH PI 10i

Biorąc pod uwagę konieczność zapewnienia jak największej skuteczności podejmowanych działań, a także dotychczasowe doświadczenia wdrażania EFS w Polsce, działania realizowane w tym obszarze będą podlegały systematycznemu sprawdzaniu efektów uczenia się. Pierwsze wnioski z tego procesu dostępne będą w 2018 r. i latach późniejszych. Wyniki dokonanej oceny znajdą odpowiednie odzwierciedlenie w zakresie udzielanego wsparcia przewidzianego w niniejszym typie operacji.

W związku z wprowadzoną w 2017 roku reformą systemu oświaty, w tym zmianą struktury szkolnictwa, Instytucja Zarządzająca, tam gdzie jest to zasadne, zobowiąże beneficjentów do wykorzystania produktów stworzonych w projektach realizowanych w perspektywie finansowej 2007-2013 w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, w tym w szczególności opracowanych treści i metod kształcenia oraz narzędzi do monitorowania, badań i ewaluacji systemu oświaty.

Typy projektów i przykłady przedsięwzięć w ramach PI 10i będą:

W ramach celu 1 Poprawa funkcjonowania i zwiększenie wykorzystania systemu wspomagania szkół w zakresie rozwoju u uczniów kompetencji kluczowych i umiejętności uniwersalnych tzw. transversal skills niezbędnych na rynku pracy, obejmujących: umiejętności matematyczno-przyrodnicze, umiejętności posługiwania się językami obcymi (w tym język polski dla cudzoziemców i osób powracających do Polski oraz ich rodzin), ICT, umiejętność rozumienia (ang. literacy), kreatywność, innowacyjność, przedsiębiorczość, krytyczne myślenie, rozwiązywanie problemów, umiejętność uczenia się, umiejętność pracy zespołowej w kontekście środowiska pracy, jak również nauczania eksperymentalnego oraz metod zindywidualizowanego podejścia do ucznia

- Szkolenie i doradztwo dla pracowników systemu wspomagania pracy szkoły i organów prowadzących oraz trenerów z zakresu: kompetencji kluczowych i umiejętności uniwersalnych, nauczania eksperymentalnego, oraz metod zindywidualizowanego podejścia do ucznia (w tym narzędzi oceny jakości pracy szkoły).
- Wsparcie tworzenia sieci szkół ćwiczeń w celu rozwijania u uczniów kompetencji kluczowych i umiejętności uniwersalnych, w tym:
 - przygotowanie szkół do prowadzenia doskonalenia zawodowego nauczycieli w ramach szkół ćwiczeń,
 - przygotowanie programów doskonalenia zawodowego nauczycieli,
 - szkolenia dla trenerów szkół ćwiczeń z zakresu metod i form pracy dydaktycznej,
 - doskonalenie zawodowe nauczycieli w ramach szkół ćwiczeń.
- Szkolenie i doradztwo dla kadry kierowniczej systemu oświaty (w tym kadry JST) pod kątem kształtowania umiejętności przywódczych potrzebnych w procesie rozwijania u uczniów kompetencji kluczowych oraz umiejętności uniwersalnych, jak również nauczania eksperymentalnego oraz metod zindywidualizowanego podejścia do ucznia.
- Opracowanie i upowszechnienie narzędzi wspierających pomoc psychologiczno-pedagogiczną na każdym etapie edukacyjnym w zakresie problematyki ucznia o specjalnych potrzebach edukacyjnych i ucznia młodszego.

- Szkolenie i doradztwo dla pracowników poradni psychologiczno-pedagogicznych w zakresie problematyki ucznia o specjalnych potrzebach edukacyjnych i ucznia młodszego.

W ramach celu 2 Zwiększenie wykorzystania przez szkoły i placówki zmodernizowanych treści, narzędzi i zasobów wspierających proces kształcenia ogólnego w zakresie rozwoju u uczniów kompetencji kluczowych i umiejętności uniwersalnych, jak również nauczania eksperymentalnego oraz metod zindywidualizowanego podejścia do ucznia

- Tworzenie zestawów narzędzi edukacyjnych, scenariuszy lekcji i zajęć dla każdego etapu edukacyjnego, oraz rewizja treści nauczania pod kątem: rozwijania u uczniów kompetencji kluczowych oraz umiejętności uniwersalnych, jak również nauczania eksperymentalnego, z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb uczniów.
- Tworzenie e-podręczników i rozwijanie e-materiałów dydaktycznych towarzyszących istniejącym e-podręcznikom oraz dostosowanie e-materiałów dydaktycznych do potrzeb osób o ograniczonych możliwościach poznawczych (w tym o obniżonej normie intelektualnej lub z niepełnosprawnością intelektualną).
- Integracja baz danych systemu oświaty (uzyskanie interoperacyjności pomiędzy bazami danych oświatowych i zasobami informacyjnymi, takimi jak: Systemem Informacji Oświatowej; Systemem Obsługi Egzaminów Zewnętrznych; Systemem Ewaluacji Oświaty/nadzór pedagogiczny; Edukacyjna Wartość Dodana; Porównywalnych Wyników Egzaminacyjnych) w tym:
 - powiązanie baz danych z systemami gromadzenia danych na poziomie szkolnictwa wyższego,
 - wykorzystanie baz danych do monitorowania losów absolwentów,
 - zapewnienie dostępu do danych w celu prowadzenia badań i analiz,
 - wykorzystanie baz do mierzenia efektów (w tym również jakościowych) interwencji EFS.

W ramach celu 3 Poprawa dostępności usług edukacyjnych dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym z niepełnosprawnościami

- Wypracowanie rozwiązań na rzecz uruchomienia w szkołach usług asystenckich dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym z niepełnosprawnościami
 - wypracowanie standardów usług asystenckich (przygotowanie założeń prawnych, włączenie kwalifikacji „asystenta ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym z niepełnosprawnościami” do ZSK),
 - przygotowanie kadry asystentów uczniów,
 - pilotaż finansowania usług asystenckich.

- Przygotowanie instytucji systemu oświaty do pełnienia funkcji Specjalistycznych Centrów Wspierających Edukację Włączającą (CWEW), poprzez:
 - wypracowanie modelu funkcjonowania Specjalistycznych Centrów Wspierających Edukację Włączającą w systemie oświaty, w tym sposobu finansowania wraz z propozycją zmian w prawie
 - pilotażowe wdrożenie modelu Specjalistycznych Centrów Wspierających Edukację Włączającą (powołanie Centrów Wspierających Edukację Włączającą, doposażenie w sprzęt oraz inne wyposażenie, które będzie wykorzystywane w pracach Centrów oraz wypożyczane innym podmiotom, przygotowanie kadry Centrów do świadczenia pomocy przedszkolom i szkołom, do których uczęszczają dzieci i młodzież ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym z niepełnosprawnościami, niedostosowaniem społecznym lub zagrożone niedostosowaniem społecznym, a także ich rodzicom/opiekunom, realizacja przez Centra działań wspierających, w tym: świadczenie usług doradczych, tworzenie sieci współpracy, pomoc w rozwiązywaniu bieżących problemów).

- Szkolenia i doradztwo dla kadry edukacji włączającej

Główne typy beneficjentów w PI 10i będą:

- Minister właściwy ds. oświaty i wychowania
- Ośrodek Rozwoju Edukacji (w tym dawny Krajowy Ośrodek Wspierania Edukacji Zawodowej i Ustawicznej włączony z dniem 1 lipca 2016 r. w strukturę organizacyjną Ośrodka Rozwoju Edukacji)
- Instytut Badań Edukacyjnych
- Centrum Informatyczne Edukacji
- Młodzieżowe Ośrodki Wychowawcze
- Młodzieżowe Ośrodki Socjoterapii,
- Specjalne Ośrodki Szkolno-Wychowawcze,

Głównymi grupami docelowymi działań realizowanych w PI 10i będą:

- placówki doskonalenia nauczycieli,
- biblioteki pedagogiczne,
- poradnie psychologiczno-pedagogiczne,
- pracownicy systemu oświaty,
- trenerzy do prowadzenia programów kształcenia nauczycieli
- organy prowadzące szkoły i placówki oświatowe,
- szkoły i placówki oświatowe różnego typu,
- właściciwi ministrowie (w tym podmioty im podległe) nadzorujący szkoły i placówki oświatowe
- uczniowie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym z niepełnosprawnościami,

- osoby fizyczne, które będą pełniły funkcje asystentów,
- rodzice,
- kadra kierownicza JST - osoby odpowiedzialne za podejmowanie decyzji zarządczych w samorządzie województw w zakresie spraw oświatowych, przedstawiciele organów prowadzących, odpowiedzialni za sprawy oświatowe, pracownicy nadzoru pedagogicznego, dyrektorzy szkół, nauczyciele, pracownicy placówek doskonalenia nauczycieli, przedstawiciele Regionalnych Izb Obrachunkowych

OPIS PLANOWANEGO WYKORZYSTANIA INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH W PI 10i

W ramach PI 10i nie przewiduje się wykorzystywania instrumentów finansowych.

Tabela: Zestawienie wspólnych i specyficznych wskaźników produktu dla EFS, w podziale na priorytety inwestycyjne i kategorie regionów

Priorytet Inwestycyjny: 10i ograniczenie i zapobieganie przedwczesnemu kończeniu nauki szkolnej oraz zapewnianie równego dostępu do dobrej jakości wczesnej edukacji elementarnej oraz kształcenia podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego, z uwzględnieniem formalnych, nieformalnych i pozaformalnych ścieżek kształcenia umożliwiających ponowne podjęcie kształcenia i szkolenia							
Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka pomiaru wskaźnika	Fundusz	Kategoria regionu	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Liczba pracowników systemu wspomaganie pracy szkoły oraz trenerów objętych wsparciem- w zakresie określonym w programie	osoba	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	4 627 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 3 998 - regiony lepiej rozwinięte: 629	SL2014	bieżący monitoring
2.	Liczba szkół objętych wsparciem w celu przygotowania i doskonalenia zawodowego nauczycieli (szkoła ćwiczeń) w zakresie określonym w programie	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	32 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 28 - regiony lepiej rozwinięte: 4	SL2014	bieżący monitoring
3.	Liczba przedstawicieli kadry kierowniczej systemu oświaty objętych wsparciem w zakresie określonym w programie	osoba	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	11 752 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 10 154 - regiony lepiej rozwinięte: 1 598	SL2014	bieżący monitoring
4.	Liczba opracowanych i wdrożonych dzięki EFS zestawów narzędzi diagnostycznych wspierających pomoc psychologiczno- pedagogiczną	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	4 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 3	SL2014	bieżący monitoring

	dla uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych				- regiony lepiej rozwinięte: 1		
5.	Liczba pracowników poradni psychologiczno-pedagogicznych objętych wsparciem w programie w zakresie pomocy dla uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych	osoba	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	1 469 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 1 269 - regiony lepiej rozwinięte: 200	SL2014	bieżący monitoring
6.	Liczba opracowanych zestawów narzędzi edukacyjnych w zakresie określonym w programie	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	42 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 36 - regiony lepiej rozwinięte: 6	SL2014	bieżący monitoring
7.	Liczba zmodernizowanych dzięki EFS obszarów programowych dla kształcenia ogólnego (kompetencje kluczowe i umiejętności uniwersalne) w szkołach ogólnokształcących i zawodowych	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	11 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 10 - regiony lepiej rozwinięte: 1	SL2014	bieżący monitoring
8.	Liczba opracowanych w programie e-Podręczników i dydaktycznych e-materiałów towarzyszących	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	13 519 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 11 680 - regiony lepiej rozwinięte: 1 839	SL2014	bieżący monitoring
9.	Liczba baz danych systemu oświaty objętych integracją w ramach programu	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	60 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 52 - regiony lepiej rozwinięte: 8	SL2014	bieżący monitoring
10.	Liczba osób przygotowanych do świadczenia usług asystenckich	osoba	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	640 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 553 - regiony lepiej rozwinięte: 87	SL2014	bieżący monitoring
11.	Liczba wypracowanych modeli funkcjonowania Specjalistycznych Centrów Wspierających Edukację	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	1 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 1	SL2014	bieżący monitoring

	Włączającą				- regiony lepiej rozwinięte: 0		
12.	Liczba powołanych Specjalistycznych Centrów Wspierających Włączającą Edukację	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	15 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 13 - regiony lepiej rozwinięte: 2	SL2014	bieżący monitoring
13.	Liczba przedstawicieli kadry systemu oświaty objętych wsparciem w Programie	osoba	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	28 434 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 24 570 - regiony lepiej rozwinięte: 3864	SL2014	bieżący monitoring

PRIORYTET INWESTYCYJNY 10III WYRÓWNYWANIE DOSTĘPU DO UCZENIA SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE O CHARAKTERZE FORMALNYM, NIEFORMALNYM I POZAFORMALNYM WSZYSTKICH GRUP WIEKOWYCH, POSZERZANIE WIEDZY, PODNOSZENIE UMIEJĘTNOŚCI I KOMPETENCJI SIŁY ROBOCZEJ ORAZ PROMOWANIE ELASTYCZNYCH ŚCIEŻEK KSZTAŁCENIA, W TYM POPRZEC DORADZTWO ZAWODOWE I POTWIERDZANIE NABITYCH KOMPETENCJI

CELE SZCZEGÓŁOWE PI 10III

1. Zapewnienie funkcjonowania Zintegrowanego Rejestru Kwalifikacji zawierającego wszystkie pełne kwalifikacje
2. Włączenie kwalifikacji nadawanych poza systemami oświaty oraz szkolnictwa wyższego do zintegrowanego systemu kwalifikacji
3. Zwiększenie wiedzy o potrzebach kwalifikacyjno-zawodowych w poszczególnych sektorach gospodarki
4. Zwiększenie dostępu osób dorosłych do różnych form uczenia się przez całe życie
5. Zwiększenie dostępu do wysokiej jakości usług z zakresu całościowego doradztwa edukacyjno-zawodowego

Tabela: Zestawienie wspólnych wskaźników rezultatu EFS, dla których zostały ustalone wartości docelowe oraz wskaźników rezultatu EFS specyficznych dla programu, w podziale na priorytety inwestycyjne i kategorie regionów

Priorytet Inwestycyjny: 10iii wyrównywanie dostępu do uczenia się przez całe życie o charakterze formalnym, nieformalnym i pozaformalnym wszystkich grup wiekowych, poszerzanie wiedzy, podnoszenie umiejętności i kompetencji siły roboczej oraz promowanie elastycznych ścieżek kształcenia, w tym poprzez doradztwo zawodowe i potwierdzanie nabytych kompetencji										
Lp.	Nazwa wskaźnika	Kategoria regionu	Jednostka pomiaru wskaźnika	Referencyjny wskaźnik produktu (z listy CI)	Wartość bazowa	Jednostka pomiaru dla wartości bazowej i docelowej	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
Cel szczegółowy 1: Zapewnienie funkcjonowania Zintegrowanego Rejestru Kwalifikacji zawierającego wszystkie pełne kwalifikacje										
1.	Odsetek pełnych kwalifikacji wpisanych do ZRK	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	procent	nd.	0%	procent	2014	100% z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 100% - regiony lepiej rozwinięte: 100%	rejestr informatyczny	rocznie
Cel szczegółowy 2: Włączenie kwalifikacji nadawanych poza systemami oświaty oraz szkolnictwa wyższego do zintegrowanego systemu kwalifikacji										
2.	Liczba wydanych świadectw i certyfikatów nadawanych poza systemami oświaty i szkolnictwa wyższego z przypisanym poziomem PRK	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	sztuka	nd.	0	sztuka	2014	270 000 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 233 280 - regiony lepiej rozwinięte: 36 720	SL2014	rocznie
Cel szczegółowy 3: Zwiększenie wiedzy o potrzebach kwalifikacyjno-zawodowych w poszczególnych sektorach gospodarki										
3.	Liczba sektorów gospodarki, dla których zidentyfikowano potrzeby kwalifikacyjno-zawodowe przy współdziałaniu przedsiębiorców	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	sztuka.	nd.	0	sztuka	2014	15 15 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 13 - regiony lepiej	SL2014	rocznie

									rozwinęte: 2		
Cel szczegółowy 4: Zwiększenie dostępu osób dorosłych do różnych form uczenia się przez całe życie											
4.	Odsetek szkół i placówek prowadzących pozaszkolne formy kształcenia dorosłych, które stosują modelowe programy nauczania dla kursów opracowanych w programie	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	procent	nd.	0%	procent	2014	20% z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 20% - regiony lepiej rozwinięte: 20%	badanie ewaluacyjne	co dwa lata	
5.	Liczba szkół pełniących rolę Lokalnego Ośrodka Wiedzy i Edukacji po opuszczeniu programu	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	sztuka	nd.	0	sztuka	2014	118 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 102 - regiony lepiej rozwinięte: 16	badanie ewaluacyjne	jednokrotnie	
Cel szczegółowy 5: Zwiększenie dostępu do wysokiej jakości usług z zakresu całonocnego doradztwa edukacyjno-zawodowego											
6.	Odsetek szkół i placówek dla młodzieży i dorosłych, w których funkcjonuje doradztwo edukacyjno-zawodowe zgodnie z wypracowanymi wzorcami	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	procent	nd.	0%	procent	2014	50% z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 50% - regiony lepiej rozwinięte: 50%	badanie ewaluacyjne	dwukrotnie	

OPIS PRZEDSIĘWZIĘĆ PLANOWANYCH DO REALIZACJI W RAMACH PI 10III

Typy projektów i przykłady przedsięwzięć w ramach PI 10iii będą:

W ramach celu 1 Zapewnienie funkcjonowania Zintegrowanego Rejestru Kwalifikacji zawierającego wszystkie pełne kwalifikacje:

- Prowadzenie Zintegrowanego Rejestru Kwalifikacji:
 - dokonywanie wpisów dotyczących ustanowionych kwalifikacji na podstawie decyzji właściwego ministra,
 - dokonywanie zmian we wpisach dotyczących kwalifikacji,
 - dokonywanie wpisów dotyczących instytucji certyfikujących i zapewniających jakość kwalifikacji,
 - dokonywanie zmian we wpisach dotyczących instytucji certyfikujących i zapewniających jakość kwalifikacji,
 - prowadzenie portalu ZRK, stanowiącego element portalu ZSK, w tym zapewnienie łączności systemu ZRK z systemami poszczególnych resortów.

W ramach celu 2 Włączenie kwalifikacji nadawanych poza systemami oświaty oraz szkolnictwa wyższego do zintegrowanego systemu kwalifikacji:

- Wdrażanie i wsparcie funkcjonowania Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji, mające na celu włączenie do systemu kwalifikacji nadawanych poza systemami oświaty i szkolnictwa wyższego, poprzez realizację następujących działań:
 - Wsparcie ministrów oraz ministra koordynatora ZSK we wdrażaniu systemowych rozwiązań (w tym prowadzenie prac w ramach grup eksperckich, opracowanie podręczników, materiałów informacyjnych, organizowanie seminariów, warsztatów, prace nad terminologią ZSK). Monitoring i ewaluacja oraz wypracowywanie rekomendacji dotyczących spójności stosowanych rozwiązań.
 - przygotowanie instytucji certyfikujących i walidujących do wdrażania rozwiązań w zakresie nadawania kwalifikacji, zgodnych ze standardami Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji i wsparcie tego wdrożenia, w tym poprzez przygotowywanie projektów konkursowych (m.in. tworzenia wewnętrznych i zewnętrznych systemów zapewniania jakości, analizy pod kątem ich funkcjonowania i rozwoju, stworzenie bazy dobrych praktyk rozwiązań w zakresie funkcjonowania wewnętrznych i zewnętrznych systemów zapewniania jakości). Wypracowywanie i wdrożenie katalogu metod weryfikacji efektów uczenia się.
 - przygotowanie rozwiązań i metod w zakresie identyfikacji i dokumentacji kompetencji osób ubiegających się o kwalifikacje, w tym metod rozpoznawania kompetencji nabytych poza zorganizowanymi formami uczenia się (recognition of prior learning - RPL), stworzenie bazy dobrych praktyk oraz przygotowanie kadry specjalistów w tym

zakresie dla instytucji certyfikujących i walidujących funkcjonujących w ramach ZSK oraz instytucji szkoleniowych i instytucji rynku pracy

- przygotowanie podmiotów zewnętrznego zapewnienia jakości do przeprowadzania ewaluacji zewnętrznych (m.in.: opracowanie przykładowych metod i narzędzi ewaluacji wykorzystywanych w zewnętrznym i wewnętrznym systemie zapewnienia jakości, w tym opracowanie "modelowej" procedury ewaluacji zewnętrznej do wdrożenia przez instytucje zewnętrznego zapewnienia jakości, opracowanie podręczników i informatorów, monitoring przeprowadzanych ewaluacji).
- koordynacja prac nad opracowaniem opisów 200 kwalifikacji nadawanych poza systemami oświaty i szkolnictwa wyższego zgodnych z ustawą o ZSK (przygotowanie i wsparcie podmiotów zgłaszających kwalifikacje m. in. w zakresie opisywania kwalifikacji, propozycji przypisywania poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji, analizy aktualności, adekwatności i realności, w tym przygotowania projektów konkursowych na opracowanie opisów kwalifikacji zgodnych z założeniami ZSK. Wybór kwalifikacji do wpisania będzie uwzględniał opinie rady ds. kompetencji (tam, gdzie zostaną utworzone).
- opracowywanie powiązanych z Polską Ramą Kwalifikacji sektorowych ram kwalifikacji w 16 sektorach, z uwzględnieniem opinii oraz oczekiwań sektorowych rad ds. kompetencji (tam, gdzie zostały utworzone).
- monitorowanie i ewaluacja rozwoju Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (zbieranie danych, analizy, przygotowywanie rekomendacji doskonalenia i podnoszenia jego efektywności na poziomie systemowym) oraz monitoring rozwiązań zagranicznych (w tym: analiza rozwiązań organizacyjnych i legislacyjnych w krajach europejskich, analiza zaleceń i inicjatyw europejskich: ERK, walidacja, ECVET, EQAVET, ESCO, itp.).
- upowszechnianie Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji w szczególności wśród osób uczących się (w tym wśród osób o niskich kwalifikacjach), pracodawców, doradców edukacyjno- zawodowych i zawodowych, oraz instytucji (szkoły, firmy szkoleniowe, instytucje rynku pracy, itd.)

Działania informacyjne nie będą realizowane jako odrębny projekt. Jednocześnie stanowią element projektu nie będą one przekraczały 10% jego wartości. Ewentualne dodatkowe koszty działań informacyjnych będą finansowane z Pomocy Technicznej.

W ramach celu 3 Zwiększenie wiedzy o potrzebach kwalifikacyjno-zawodowych w poszczególnych sektorach gospodarki:

- Stworzenie i wsparcie funkcjonowania Rady Programowej ds. kompetencji oraz sektorowych rad ds. kompetencji poprzez:
 - powołanie i funkcjonowanie Rady Programowej ds. kompetencji, do zadań której należeć będzie m.in.:
 - a. koordynacja i monitorowanie pracy sektorowych rad ds. kompetencji
 - b. prowadzenie działań na rzecz wprowadzania zmian legislacyjnych w obszarze nauki, edukacji i innej edukacji nieformalnej i jej dostosowania do potrzeb rynku pracy, w tym mogących wpłynąć na poprawę sytuacji pracowników w

najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy (m.in. pracownicy powyżej 50 roku życia, pracownicy o niskich kwalifikacjach)

- c. zapewnienie szerokiego dostępu do wyników monitoringu rynku pracy
- powołanie i funkcjonowanie 15 sektorowych rad ds. kompetencji, do zadań których należeć będzie m.in.:
 - a. rekomendowanie rozwiązań/zmian legislacyjnych w obszarze edukacji i jej dostosowania do potrzeb rynku pracy w danym sektorze, w tym mogących wpłynąć na poprawę sytuacji pracowników w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy (m.in. pracownicy powyżej 50 roku życia, pracownicy o niskich kwalifikacjach)
 - b. współpraca w zakresie porozumień edukacyjnych działających w zakresie zintegrowania edukacji i pracodawców
 - c. określanie obszarów badawczych odnoszących się do kompetencji w danym sektorze, ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji pracowników znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy, w tym powyżej 50 roku życia lub o niskich kwalifikacjach oraz zlecenia ww. badań
 - d. identyfikacja potrzeb tworzenia sektorowych ram kwalifikacji oraz kwalifikacji
 - e. przekazywanie informacji nt. zapotrzebowania na kompetencje do instytucji rynku pracy, w tym agencji zatrudnienia oraz powiatowych urzędów pracy oraz jednostek doradztwa rolniczego, co w efekcie powinno wpłynąć na wzrost skuteczności działań z zakresu pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego,
 - f. przekazywanie informacji nt. specyficznych potrzeb danego sektora w obszarze kompetencji do partnerów społecznych dokonujących identyfikacji potrzeb rozwojowych przedsiębiorstw w danym sektorze.

Realizacja typu operacji poprzedzona zostanie pilotażem powyższych rozwiązań.

- Monitorowanie potrzeb przedsiębiorstw i pracowników w kontekście zapotrzebowania na kompetencje, w tym analiza struktury kompetencji na rynku pracy, w szczególności w zakresie potrzeb zgłaszanych przez sektorowe rady ds. kompetencji, a także analiza zapotrzebowania na kompetencje w branżach zaliczanych do grona inteligentnych specjalizacji.

W ramach celu 4 *Zwiększenie dostępu osób dorosłych do różnych form uczenia się przez całe życie:*

- Zwiększenie oferty pozaszkolnych form kształcenia i uczenia się dorosłych, w tym:
 - opracowanie modelowych programów kwalifikacyjnych kursów zawodowych
 - opracowanie modelowych programów kursów umiejętności zawodowych
 - opracowanie przykładowych programów kursów kompetencji ogólnych

- opracowanie kursów multimedialnych umożliwiających prowadzenie części teoretycznej kursów dla osób dorosłych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość
- Przygotowanie szkół do pełnienia roli Lokalnych Ośrodków Wiedzy i Edukacji we współpracy z organem prowadzącym i społecznością lokalną, tj. do prowadzenia działań na rzecz aktywności edukacyjnej osób dorosłych, w zakresie rozwijania potrzebnych na rynku pracy kompetencji kluczowych, oraz rozwój metod i narzędzi pracy nauczycieli tych szkół z osobami dorosłymi, w szczególności na terenach wiejskich i w małych miastach, a także na terenach defaworyzowanych.

W ramach celu 5 *Zwiększenie dostępu do wysokiej jakości usług z zakresu całonocnego doradztwa edukacyjno-zawodowego:*

- Wypracowanie ramowych programów i rozwiązań organizacyjnych w zakresie realizacji doradztwa edukacyjno-zawodowego w systemie oświaty, w tym:
 - opracowanie standardów realizacji doradztwa edukacyjno-zawodowego, uwzględniających potrzeby uczniów i dorosłych uczących się na różnych poziomach edukacyjnych i w różnych typach szkół i placówek, we współpracy z kluczowymi interesariuszami, tj. przedstawicielami szkół i placówek, organów prowadzących, pracodawców i związków zawodowych, instytucji rynku pracy (określenie rekomendowanej tematyki zajęć edukacyjnych, proponowanych narzędzi i metod pracy, oczekiwanych efektów usług doradczych)
 - przygotowanie wzorcowych rozwiązań organizacyjnych w zakresie funkcjonowania wewnątrzszkolnych systemów doradztwa, z uwzględnieniem współpracy wszystkich osób mających wpływ na efektywność doradztwa w szkole
- Przygotowanie kadry doradców edukacyjno-zawodowych do wdrożenia wypracowanych rozwiązań, w tym:
 - opracowanie narzędzi i instrumentów diagnozowania lokalnego rynku pracy i rynku kwalifikacji dla doradców edukacyjno-zawodowych, uwzględniających współpracę i wymianę doświadczeń z instytucjami rynku pracy, w tym publicznymi służbami zatrudnienia,
 - przygotowanie programów szkoleniowych, w tym e-learningowych dla doradców edukacyjno-zawodowych (w związku z uruchomieniem nowych instrumentów i narzędzi związanych z gromadzeniem i udostępnianiem informacji o możliwych do uzyskania kwalifikacjach),
 - przygotowanie kadry trenerów, którzy będą prowadzili szkolenia dla osób realizujących zadania z zakresu doradztwa edukacyjno-zawodowego w szkołach i placówkach,

- przygotowanie kadry osób realizujących zadania z zakresu doradztwa edukacyjno-zawodowego w szkołach i placówkach systemu oświaty do stosowania nowych rozwiązań organizacyjno-prawnych w pracy z uczniami i dorosłymi, ze szczególnym uwzględnieniem rozwiązań zintegrowanego systemu kwalifikacji
- Przygotowanie i udostępnienie multimedialnych zasobów wspierających proces doradztwa dla wszystkich grup wiekowych (danych o zawodach i kwalifikacjach, filmów zawodoznawczych, statystyk dotyczących uczniów i absolwentów, narzędzi i materiałów wzbogacających warsztat pracy doradców zawodowych oraz zasobów możliwych do wykorzystania bezpośrednio przez uczniów, ich rodziców i innych dorosłych użytkowników systemu).

W zakresie powyższych działań na poziomie krajowym wypracowane zostaną standardy realizacji doradztwa edukacyjno-zawodowego. Uzupełnieniem działań na poziomie krajowym będzie wsparcie doradztwa zawodowego w regionach w tym również z wykorzystaniem wypracowanych na poziomie krajowym rozwiązań.

Głównymi typami beneficjentów w PI 10iii będą:

- Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości
- Minister właściwy ds. gospodarki
- Minister właściwy ds. oświaty i wychowania
- Ośrodek Rozwoju Edukacji (w tym dawny Krajowy Ośrodek Wspierania Edukacji Zawodowej i Ustawicznej włączony z dniem 1 lipca 2016 r. w strukturę organizacyjną Ośrodka Rozwoju Edukacji)
- Instytut Badań Edukacyjnych

Głównymi grupami docelowymi działań realizowanych w PI 10iii będą:

- szkoły i placówki systemu oświaty prowadzące kształcenie ustawiczne oraz ich organy prowadzące
- podmioty świadczące usługi rozwojowe na rzecz przedsiębiorstw i ich pracowników (w tym m.in. instytucje szkoleniowe i szkoleniowo-doradcze, szkoły prowadzące kursy zawodowe, ośrodki dokształcania i doskonalenia zawodowego, centra kształcenia ustawicznego, centra kształcenia praktycznego, centra kształcenia zawodowego i ustawicznego, organizacje pozarządowe)
- instytucje rynku pracy
- partnerzy społeczni
- ministrowie właściwi w zakresie kwalifikacji
- instytucje certyfikujące i walidujące lub ubiegające się o ten status
- właściwi ministrowie (w tym podmioty im podległe) nadzorujący szkoły i placówki oświatowe

W odniesieniu do warunku ex-ante dla PI 10.3: Uczenie się przez całe życie, Instytucja Zarządzająca POWER zobowiązuje się do przekazania Komisji Europejskiej do końca 2014 r., w porozumieniu z ministrem właściwym ds. edukacji, formalnego listu odpowiadającego na formalnie zgłoszone przez Komisję Europejską uwagi w zakresie kwestii odnoszących się do subkryteriów powyższego warunku ex-ante. Formalny list będzie zwłaszcza zawierał i precyzował szczegółowy harmonogram realizacji wszystkich właściwych zobowiązań przyjętych przez stronę polską w "Perspektywie Uczenia się przez całe życie".

Formalny list przede wszystkim wyjaśni i sprecyzuje pełne zaangażowanie strony polskiej w terminowe wdrożenie wszystkich działań przewidzianych w kierunkach interwencji dotyczących celów operacyjnych przewidzianych w strategii „Perspektywa uczenia się przez całe życie”, czyli przed końcem 2016 roku. Poniższe zobowiązania, niezależnie od okoliczności, powinny być kluczowymi spośród wszystkich zobowiązań, które strona polska będzie podejmować w kontekście działań planowanych w ramach „Perspektywy uczenia się przez całe życie”:

- opracowanie podstawy prawnej dla funkcjonowania zintegrowanego systemu kwalifikacji najpóźniej do końca 2015 r.;
- osiągnięcie funkcjonalności zintegrowanego systemu kwalifikacji w zakresie pełnych i częściowych kwalifikacji nie później niż do końca 2016 r.;
- opracowanie, dostarczenie i wdrożenie jednolitego systemu zbierania danych, monitorowania i ewaluacji potrzeb na kwalifikacje na rynku pracy do końca 2016 roku, który pozwoli na dostosowanie systemu uczenia się przez całe życie do potrzeb na rynku pracy.

OPIS PLANOWANEGO WYKORZYSTANIA INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH W PI 10iii

W ramach PI 10iii nie przewiduje się wykorzystywania instrumentów finansowych.

Tabela: Zestawienie wspólnych i specyficznych wskaźników produktu dla EFS, w podziale na priorytety inwestycyjne i kategorie regionów

Priorytet Inwestycyjny: 10iii wyrównywanie dostępu do uczenia się przez całe życie o charakterze formalnym, nieformalnym i pozaformalnym wszystkich grup wiekowych, poszerzanie wiedzy, podnoszenie umiejętności i kompetencji siły roboczej oraz promowanie elastycznych ścieżek kształcenia, w tym poprzez doradztwo zawodowe i potwierdzanie nabytych kompetencji							
Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka pomiaru wskaźnika	Fundusz	Kategoria regionu	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Funkcjonujący Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	1 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 1 - regiony lepiej rozwinięte: 1	SL2014	bieżący monitoring
2.	Liczba częściowych kwalifikacji spoza	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte	200 z czego: - regiony słabiej	SL2014	bieżący monitoring

	systemu oświaty i szkolnictwa wyższego wpisanych do ZRK			regiony lepiej rozwinięte	rozwinięte: 173 - regiony lepiej rozwinięte: 27		
3.	Liczba funkcjonujących Rad Programowych ds. kompetencji	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	1 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 1 - regiony lepiej rozwinięte: 1	SL2014	bieżący monitoring
4.	Liczba przedsiębiorców włączonych w identyfikację i prognozowanie potrzeb kwalifikacyjno-zawodowych na rynku pracy dzięki EFS	osoba	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	525 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 454 - regiony lepiej rozwinięte: 71	SL2014	bieżący monitoring
5.	Liczba edycji monitoringu potrzeb przedsiębiorstw i pracowników w kontekście zapotrzebowania na kompetencje	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	5 z czego - regiony słabiej rozwinięte: 4 - regiony lepiej rozwinięte: 1	SL2014	bieżący monitoring
6.	Liczba kursów dla osób dorosłych, dla których opracowano modelowe programy nauczania	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	735 z czego - regiony słabiej rozwinięte: 635 - regiony lepiej rozwinięte: 100	SL2014	bieżący monitoring
7.	Liczba opracowanych multimedialnych kursów do kształcenia ustawicznego dorosłych	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	588 z czego - regiony słabiej rozwinięte: 508 - regiony lepiej rozwinięte: 80	SL2014	bieżący monitoring
8.	Liczba szkół przygotowanych do pełnienia roli Lokalnego Ośrodka Wiedzy i Edukacji	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	118 z czego - regiony słabiej rozwinięte: 102 - regiony lepiej rozwinięte: 16	SL2014	bieżący monitoring
9.	Liczba wypracowanych ramowych programów doradztwa edukacyjno-zawodowego oraz rozwiązań organizacyjnych	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	5 z czego - regiony słabiej rozwinięte: 4 - regiony lepiej rozwinięte: 1	SL2014	bieżący monitoring
10	Liczba osób przygotowanych do realizacji ramowych	osoba	EFS	regiony słabiej rozwinięte	13 221 z czego - regiony słabiej	SL2014	bieżący monitoring

	programów doradztwa edukacyjno-zawodowego opracowanych w programie			regiony lepiej rozwinięte	rozwinęte: 11 423 - regiony lepiej rozwinięte: 1 798		
11.	Liczba zawodów, dla których przygotowano informację edukacyjno-zawodową dla dzieci, młodzieży i dorosłych	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	230 z czego - regiony słabiej rozwinięte: 199 - regiony lepiej rozwinięte: 31	SL2014	bieżący monitoring

PRIORYTET INWESTYCYJNY 10IV LEPSZE DOSTOSOWANIE SYSTEMÓW KSZTAŁCENIA I SZKOLENIA DO POTRZEB RYNKU PRACY, UŁATWIANIE PRZECHODZENIA Z ETAPU KSZTAŁCENIA DO ETAPU ZATRUDNIENIA ORAZ WZMACNIANIE SYSTEMÓW KSZTAŁCENIA I SZKOLENIA ZAWODOWEGO I ICH JAKOŚCI, W TYM POPRZECZ MECHANIZMY PROGNOZOWANIA UMIEJĘTNOŚCI, DOSTOSOWANIA PROGRAMÓW NAUCZANIA ORAZ TWORZENIA I ROZWOJU SYSTEMÓW UCZENIA SIĘ POPRZECZ PRAKTYCZNĄ NAUKĘ ZAWODU REALIZOWANĄ W ŚCISŁEJ WSPÓŁPRACY Z PRACODAWCAMI

CELE SZCZEGÓŁOWE PI 10IV

1. Dostosowanie kształcenia i szkolenia zawodowego do potrzeb rynku pracy poprzez zaangażowanie przedstawicieli pracodawców i pracowników na wszystkich etapach jego programowania.
2. Zwiększenie wykorzystania zmodernizowanych treści, narzędzi i zasobów wspierających proces kształcenia zawodowego
3. Wypracowanie modelu trwałej współpracy uczelni ze szkołami zawodowymi (technika, szkoły branżowe I i II stopnia, zasadnicze szkoły zawodowe¹¹¹).
4. Zapewnienie informacji zwrotnej dla systemu kształcenia zawodowego na temat losów absolwentów szkół zawodowych

¹¹¹ Utrzymanie zapisu dot. zasadniczych szkół zawodowych jest uzasadnione z uwagi na okres przejściowy do 2019 r. w którym uczniowie, którzy rozpoczęli kształcenie w zasadniczej szkole zawodowej dokończą edukację w tej formule. Zgodnie z reformą edukacji od 1 września 2017 roku dotychczasowa 3-letnia zasadnicza szkoła zawodowa przekształci się w 3-letnią branżową szkołę I stopnia. W okresie przejściowym (lata szkolne 2017/2018 i 2018/2019) branżowe szkoły I stopnia będą prowadziły klasy dotychczasowej 3-letniej zasadniczej szkoły zawodowej (odpowiednio klasa druga i trzecia). Uczniowie tych klas otrzymają świadectwa i dyplomy ustalone dla dotychczasowej zasadniczej szkoły zawodowej.

Tabela: Zestawienie wspólnych wskaźników rezultatu EFS, dla których zostały ustalone wartości docelowe oraz wskaźników rezultatu EFS specyficznych dla programu, w podziale na priorytety inwestycyjne i kategorie regionów

Priorytet Inwestycyjny: 10iv lepsze dostosowanie systemów kształcenia i szkolenia do potrzeb rynku pracy, ułatwienie przechodzenia z etapu kształcenia do etapu zatrudnienia oraz wzmocnienie systemów kształcenia i szkolenia zawodowego i ich jakości, w tym poprzez mechanizmy prognozowania umiejętności, dostosowania programów nauczania oraz tworzenia i rozwoju systemów uczenia się poprzez praktyczną naukę zawodu realizowaną w ścisłej współpracy z pracodawcami										
Lp.	Nazwa wskaźnika	Kategoria regionu	Jednostka pomiaru wskaźnika	Referencyjny wskaźnik produktu (z listy CI)	Wartość bazowa	Jednostka pomiaru dla wartości bazowej i docelowej	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
Cel szczegółowy 1: Dostosowanie kształcenia i szkolenia zawodowego do potrzeb rynku pracy poprzez zaangażowanie przedstawicieli pracodawców i pracowników na wszystkich etapach jego programowania										
1.	Odsetek ponadpodstawowych publicznych szkół zawodowych dla młodzieży, które realizują kształcenie w zawodach objętych modernizacją w oparciu o zmodernizowane we współpracy z pracodawcami podstawy programowe	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	procent	nd.	0%	procent	2014	100% z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 100% - regiony lepiej rozwinięte: 100%	badanie ewaluacyjne	dwukrotnie
2	Odsetek partnerów społecznych reprezentatywnych dla zawodów szkolnictwa zawodowego, trwale zaangażowanych w działania służące dostosowaniu tego kształcenia do potrzeb rynku pracy	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	procent	nd.	40% z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 40% - regiony lepiej rozwinięte: 40%	procent	2014	80% z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 80% - regiony lepiej rozwinięte: 80%	SL2014	rocznie
3.	Odsetek kwalifikacji, dla których przeprowadzono egzamin z wykorzystaniem opracowanych w programie zadań egzaminacyjnych	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	procent	nd.	30% z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 30% - regiony lepiej rozwinięte: 30%	procent	2014	45% z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 45% - regiony lepiej rozwinięte: 45%	SL2014	rocznie
4.	Odsetek ponadpodstawowych publicznych szkół zawodowych dla	regiony słabiej	procent	nd.	0%	procent	2014	45% z czego:	badanie ewaluacyjne	dwukrotnie

	młodzieży kształcących na poziomie kwalifikacji technika, wykorzystujących wypracowane w Programie rozwiązania organizacyjne w zakresie praktycznej nauki zawodu	rozwinięte regiony lepiej rozwinięte							- regiony słabiej rozwinięte: 45% - regiony lepiej rozwinięte: 45%		
5.	Liczba przedsiębiorców, którzy otrzymali wypracowane w programie rekomendacje w zakresie współpracy ze szkołami oraz placówkami systemu oświaty prowadzącymi kształcenie zawodowe	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	sztuka	nd.	0	sztuka	2014	1 900z czego: - regiony słabiej rozwinięte:1 642 - regiony lepiej rozwinięte: 258	SL 2014	rocznie	
Cel szczegółowy 2: Zwiększenie wykorzystania zmodernizowanych treści, narzędzi i zasobów wspierających proces kształcenia zawodowego											
6.	Odsetek publicznych szkół ponadpodstawowych prowadzących kształcenie zawodowe korzystających z tworzonych w ramach programu e-materiałów	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	procent	nd.	0%	procent	2014	75% z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 75% - regiony lepiej rozwinięte: 75%	badanie ewaluacyjne	dwukrotnie	
Cel szczegółowy 3: Wypracowanie modelu trwałej współpracy uczelni ze szkołami zawodowymi (technika, zasadnicze szkoły zawodowe)											
7.	Odsetek szkół prowadzących kształcenie zawodowe w zawodach objętych wsparciem, które wykorzystują wypracowane rozwiązania w zakresie współpracy ze szkołami wyższymi	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	procent	nd.	0%	procent	2014	10% z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 10% - regiony lepiej rozwinięte: 10%	SL 2014	rocznie	
Cel szczegółowy 4: Zapewnienie informacji zwrotnej dla systemu kształcenia zawodowego na temat losów absolwentów szkół zawodowych											
8.	Odsetek szkół zawodowych, w których przeprowadzono badania losów absolwenta	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	procent	nd.	0%	procent	2014	100% z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 100% - regiony lepiej rozwinięte: 100%	SL 2014	rocznie	

OPIS PRZEDSIĘWZIĘĆ PLANOWANYCH DO REALIZACJI W RAMACH PI 10IV

Typy projektów i przykłady przedsięwzięć w ramach PI 10iv będą:

W ramach celu 1 Dostosowanie kształcenia i szkolenia zawodowego do potrzeb rynku pracy poprzez zaangażowanie przedstawicieli pracodawców i pracowników na wszystkich etapach jego programowania.

- Wdrożenie mechanizmów strategicznej współpracy z przedstawicielami partnerów społecznych na rzecz dostosowywania kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy, w tym:
 - utworzenie zespołów partnerów społecznych reprezentatywnych dla obszarów kształcenia zawodowego, w skład których wejdą przedstawiciele stowarzyszeń zawodowych, organizacji pracodawców oraz związków zawodowych właściwi dla 25 grup zawodów, w ramach których, z udziałem przedstawicieli rad sektorowych, zostaną podjęte m.in. następujące działania:
 - a. pozyskiwanie od rad sektorowych informacji na temat zapotrzebowania na zawody i kwalifikacje (ustalenie potrzeb rynku pracy w zakresie zawodów i kwalifikacji, w oparciu o które powinno być prowadzone kształcenie w szkołach zawodowych)
 - b. wypracowanie ścieżek rozwoju zawodowego w danej branży/zawodzie szkolnictwa zawodowego (określenie pożądanych typów szkół oraz oczekiwanego profilu ich absolwentów)
 - c. dokonanie przeglądu klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego pod kątem uwzględnienia oczekiwań partnerów społecznych właściwych dla zawodów szkolnictwa zawodowego oraz przygotowanie wytycznych do zmian w klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego;
 - przegląd i aktualizacja we współpracy z partnerami społecznymi podstaw programowych kształcenia w zawodach oraz innych treści kształcenia i szkolenia zawodowego, pod względem uwzględnienia oczekiwań pracodawców w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji, w tym:
 - a) modernizacja podstaw programowych kształcenia w zawodach we współpracy z partnerami społecznymi, w tym pracodawcami,
 - b) modyfikacja programów nauczania, planów nauczania, suplementów do dyplomów i kwalifikacji, uwzględniająca zmiany w podstawach programowych wprowadzone we współpracy z pracodawcami,
 - c) monitorowanie procesu wdrażania zmodyfikowanej podstawy programowej kształcenia w zawodach.

- Doskonalenie systemu egzaminów zawodowych we współpracy z pracodawcami, w tym:
 - przygotowanie zadań egzaminacyjnych do nowych i zmodernizowanych zawodów szkolnictwa zawodowego, zgodnie z wytycznymi pracodawców
 - szkolenia metodyczne dla pracodawców uczestniczących w procesie przygotowania i przeprowadzenia egzaminów
- Przygotowanie rozwiązań w zakresie angażowania pracodawców w organizację praktycznej nauki zawodu, w tym:
 - opracowanie ram jakości staży i praktyk dla uczniów realizujących kształcenie praktyczne w przedsiębiorstwach, z uwzględnieniem europejskich ram staży zawodowych,
 - opracowanie modelowych programów praktycznej nauki zawodu dla zawodów na poziomie kwalifikacji technika,
 - wypracowanie modelu zachęt dla pracodawców angażujących się w proces kształcenia zawodowego, ze szczególnym uwzględnieniem kształcenia praktycznego,
 - ewaluacja wypracowanych rozwiązań w zakresie praktycznej nauki zawodu.
- Stworzenie i upowszechnienie modelu współpracy pracodawców funkcjonujących w specjalnych strefach ekonomicznych (SSE) ze szkołami oraz placówkami systemu oświaty prowadzącymi kształcenie zawodowe

W ramach celu 2 Zwiększenie wykorzystania zmodernizowanych treści, narzędzi i zasobów wspierających proces kształcenia zawodowego

- Tworzenie i upowszechnianie e-zasobów i e-podręczników do kształcenia zawodowego

W ramach celu 3 Wypracowanie modelu trwałej współpracy uczelni ze szkołami zawodowymi (technika, szkoły branżowe I i II stopnia, zasadnicze szkoły zawodowe)

- Wypracowanie i upowszechnienie przykładowych rozwiązań w zakresie współpracy szkół zawodowych z wyższymi, w tym:
 - przykładowego programu nauczania dla danego zawodu, uwzględniającego współpracę szkół zawodowych z wyższymi w jego realizacji,
 - przykładowej organizacji zajęć dla uczniów przez wykładowców z wykorzystaniem bazy dydaktycznej szkoły zawodowej lub wyższej,
 - propozycji działań mających na celu zapoznanie uczniów i nauczycieli kształcenia zawodowego z nowymi technikami/technologiami stosowanymi w danej branży/zawodzie,
 - przykładowych form doskonalenia nauczycieli kształcenia zawodowego.

W ramach celu 4 Zapewnienie informacji zwrotnej dla systemu kształcenia zawodowego na temat losów absolwentów szkół zawodowych

- Monitorowanie losów absolwentów, obejmujące:
 - opracowanie systemowych narzędzi dla monitorowania losów zawodowych absolwentów szkół na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym w tym:
 - a. narzędzi do badań ilościowych losów absolwentów pozwalających na reprezentatywne wnioski dotyczące losów zawodowych absolwentów;
 - b. systemu monitorowania losów zawodowych absolwentów w oparciu o dane administracyjne (w tym rekomendacje w zakresie rozwiązań prawnych pozwalających na wdrożenie takiego monitoringu);
 - c. opracowanie narzędzi do monitorowania losów absolwentów dla dyrektorów szkół w postaci: kwestionariusza on-line, programu raportującego wraz z narzędziami wsparcia (podręcznik, kurs on-line).
 - przeprowadzenie w latach 2015-2022 trzech edycji monitorowania losów zawodowych absolwentów szkół zawodowych w wykorzystaniem wypracowanych rozwiązań, obejmujących:
 - a. badania jakościowe interesariuszy kształcenia zawodowego (pracodawców, szkół zawodowych, doradców edukacyjno-zawodowych, samorządów) dotyczącego możliwości, potrzeb i oczekiwań w zakresie monitorowania losów absolwentów szkół zawodowych;
 - b. badania ilościowego o charakterze podłużnym (dwie fale badania: pierwsza w ostatnim roku nauki, druga pół roku po zakończeniu nauki), reprezentatywnego na poziomie zawodów oraz województw, którego celem będą oczekiwania uczniów ostatnich klas oraz ocena sytuacji absolwentów na rynku pracy
 - c. badania ilościowego: ankiety audytoryjnej, której celem jest stworzenie możliwości wykorzystania danych administracyjnych (pochodzących z SIO2, OKE oraz ZUS) do monitorowania sytuacji na rynku pracy.

Głównymi typami beneficjentów w PI 10iv będą:

- Minister właściwy ds. gospodarki
- Minister właściwy ds. oświaty i wychowania
- Ośrodek Rozwoju Edukacji (w tym dawny Krajowy Ośrodek Wspierania Edukacji Zawodowej i Ustawicznej włączony z dniem 1 lipca 2016 r. w strukturę organizacyjną Ośrodka Rozwoju Edukacji)

- Instytut Badań Edukacyjnych

Głównymi grupami docelowymi działań realizowanych w PI 10iv będą:

- szkoły i placówki systemu oświaty, w tym prowadzące kształcenie zawodowe i ustawiczne oraz ich organy prowadzące
- nauczyciele
- partnerzy społeczni,
- właściwi ministrowie (w tym podmioty im podległe) nadzorujący szkoły i placówki oświatowe

Opis planowanego wykorzystania instrumentów finansowych w PI 10iv

W ramach PI 10iv nie przewiduje się wykorzystywania instrumentów finansowych.

Tabela: Zestawienie wspólnych i specyficznych wskaźników produktu dla EFS, w podziale na priorytety inwestycyjne i kategorie regionów

Priorytet Inwestycyjny: 10iv lepsze dostosowanie systemów kształcenia i szkolenia do potrzeb rynku pracy, ułatwienie przechodzenia z etapu kształcenia do etapu zatrudnienia oraz wzmacnianie systemów kształcenia i szkolenia zawodowego i ich jakości, w tym poprzez mechanizmy prognozowania umiejętności, dostosowania programów nauczania oraz tworzenia i rozwoju systemów uczenia się poprzez praktyczną naukę zawodu realizowaną w ścisłej współpracy z pracodawcami							
Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka pomiaru wskaźnika	Fundusz	Kategoria regionu	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Liczba utworzonych dzięki EFS zespołów partnerów społecznych dla kształcenia zawodowego	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	25 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 22 - regiony lepiej rozwinięte: 3	SL2014	bieżący monitoring
2.	Liczba zawodów, dla których zmodernizowano podstawy programowe dzięki wsparciu z EFS	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	190 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 164 - regiony lepiej rozwinięte: 26	SL2014	bieżący monitoring
3.	Liczba zadań egzaminacyjnych dla egzaminów zawodowych opracowanych we współpracy z pracodawcami	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	163 059 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 140 883 - regiony lepiej rozwinięte: 22 176	SL2014	bieżący monitoring
4.	Liczba zawodów, dla których zostały wypracowane rozwiązania organizacyjne w zakresie praktycznej nauki zawodu	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	100 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 86 - regiony lepiej rozwinięte: 14	SL2014	bieżący monitoring
6.	Liczba opracowanych i upowszechnionych e-podręczników do kształcenia zawodowego	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	150 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 130 - regiony lepiej rozwinięte: 20	SL2014	bieżący monitoring
7.	Liczba opracowanych i upowszechnionych e-zasobów do kształcenia zawodowego	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	800 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 691 - regiony lepiej rozwinięte: 109	SL2014	bieżący monitoring

8.	Liczba zawodów, dla których opracowano przykładowe rozwiązania w zakresie współpracy szkół zawodowych z wyższymi	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	33 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 29 - regiony lepiej rozwinięte: 4	SL2014	bieżący monitoring
9.	Liczba edycji programu monitorowania losów zawodowych absolwentów szkół zawodowych zrealizowanych ze środków EFS	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	3 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 2 - regiony lepiej rozwinięte: 1	SL2014	bieżący monitoring

PRIORYTET INWESTYCYJNY: 11i INWESTYCJE W ZDOLNOŚCI INSTYTUCJONALNE I W SPRAWNOŚĆ ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ ORAZ EFEKTYWNOŚĆ USŁUG PUBLICZNYCH NA SZCZEBLU KRAJOWYM, REGIONALNYM I LOKALNYM W CELU PRZEPROWADZENIA REFORM, Z UWZGLĘDNIENIEM LEPSZEGO STANOWIENIA PRAWA I DOBREGO RZĄDZENIA

CELE SZCZEGÓŁOWE PI 11i

1. Wzmocnienie potencjału podmiotów zaangażowanych w proces stanowienia prawa na szczeblu krajowym

Zważywszy, iż regulacje w zasadniczym stopniu determinują aktywność i produktywność przedsiębiorstw, w ramach Priorytetu Inwestycyjnego 11i nacisk zostanie położony na dalszą reformę procesu stanowienia prawa. Wymiar strategiczny interwencji w tym temacie wskazuje SSP (kierunek interwencji 4.2. *Procedury nastawione na realizację celów*) gdzie zaakcentowano potrzebę wzmocnienia służb legislacyjnych oraz dalszego rozwoju systemu oceny wpływu regulacji.

Ponadto usprawniony zostanie proces programowania działań publicznych, aby decyzje podejmowane na poziomie centralnym, dotyczące kształtu danej polityki zapadały przy jak najszerszym zaangażowaniu interesariuszy i we współpracy z nimi. Wyznacznikiem interwencji w tym obszarze jest w szczególności kierunek interwencji 1.2. *Usprawnienie procesu konsultacji oraz inne formy zaangażowania obywateli w rządzenie SSP*, gdzie wskazano potrzebę stworzenia sprawnego i przejrzystego modelu konsultacji społecznych, wsparcia zaangażowania obywateli w proces rządzenia, rozwoju nowoczesnych mechanizmów partycypacji społecznej, usprawnienia komunikacji, dialogu społecznego i dialogu obywatelskiego, czy też rozwoju współpracy pomiędzy administracją publiczną i organizacjami pozarządowymi.

2. Usprawnienie procesów zarządzania i komunikacji w sądownictwie i prokuraturze

3. Poprawa jakości wydawanych orzeczeń oraz zwiększenie skuteczności ich egzekwowania

Planowane do podjęcia działania w ramach celów szczegółowych 2 i 3 są zgodne z celem 6. *Skuteczny wymiar sprawiedliwości i prokuratura* Strategii Sprawne Państwo, w szczególności z kierunkami interwencji :

- 6.1 *Usprawnienie sądownictwa* (działania organizacyjne zmierzające do ukształtowania racjonalnej struktury jednostek organizacyjnych sądownictwa oraz do racjonalnego rozmieszczenia zasobów ludzkich)
- 6.2 *Zwiększenie sprawności i skuteczności egzekucji sądowej*
- 6.5 *Rozpowszechnianie alternatywnych metod rozwiązywania sporów* (zwiększanie dostępności do usług mediacyjnych)
- 6.6 *Skuteczna prokuratura*

Planowane działania są także zgodne ze Strategią modernizacji przestrzeni sprawiedliwości w Polsce na lata 2014 – 2020 przyjętą przez Ministra Sprawiedliwości i Prokuratora Generalnego zakładającą m.in. poprawę obsługi interesanta, zwiększenie dostępności i otwartości wymiaru sprawiedliwości, poprawę sprawności i jakości orzecznictwa, poprawę sprawności i jakości działania prokuratury oraz zwiększenie skuteczności i jakości procesów wewnętrznych w Ministerstwie Sprawiedliwości.

4. Doskonalenie jakości oraz monitorowanie procesu świadczenia usług administracyjnych istotnych dla prowadzenia działalności gospodarczej

Planowane działania znajdują odzwierciedlenie w Strategii Sprawne Państwo. Kierunek interwencji 2.3 *Efektywne i funkcjonalne urzędy administracji publicznej* w ramach Celu 2. *Zwiększenie sprawności instytucjonalnej państwa* zakłada doskonalenie standardów zarządzania w administracji, wprowadzenie narzędzi monitorowania satysfakcji klienta do urzędów administracji świadczącej.

5. Zwiększenie potencjału instytucjonalnego administracji publicznej w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz usprawnienie procesów inwestycyjno-budowlanych

Kontekst interwencji na rzecz uproszczenia wymogów dotyczących pozwoleń na budowę wyznaczają w szczególności Strategia Sprawne Państwo 2020 (SSP) oraz Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (KPZK) wraz z dokumentami wykonawczymi.

Jak wskazano w kierunku interwencji 3.2 *Skuteczny system zarządzania rozwojem kraju* SSP, kluczowe zadania w kontekście usprawnienia procesów inwestycyjnych to wprowadzenie mechanizmów zapewniających spójność programowania społeczno-gospodarczego i przestrzennego, zapewnienie ładu przestrzennego, w tym naprawa zasad gospodarowania przestrzenią, ochrona interesu publicznego, powiązanie procesów uchwalania planów zagospodarowania przestrzennego oraz realizacji inwestycji, wprowadzenie planowania w obszarach funkcjonalnych – w tym obszarów morskich, a także wsparcie wykorzystania informacji przestrzennej dostępnej dzięki technologiom cyfrowym.

W odniesieniu do procesów inwestycyjnych SSP akcentuje potrzebę powiązania procedur wydawania decyzji indywidualnych dotyczących rozwoju urbanistycznego z lokalną polityką przestrzenną przy zapewnieniu kontroli społecznej, eliminację zbędnych procedur postępowania administracyjnego i usunięcie niespójnych przepisów.

W celu uzyskania pełniejszego obrazu postępu w zakresie wdrażanych zmian w ww. obszarach problemowych w uzupełnieniu do danych monitoringowych prowadzona będzie cykliczna ewaluacja działań realizowanych w projektach. W ramach pierwszego raportu opracowana zostanie metodologia pomiaru efektów Priorytetu inwestycyjnego 11i, a w kolejnych etapach procesu ewaluacji dokonany zostanie przynajmniej dwukrotnie pomiar skuteczności i użyteczności wsparcia, jak również wpływ interwencji EFS na zmianę sytuacji w ww. obszarach.

Ponadto biorąc pod uwagę znaczenie zagrożeń związanych z przejrzystością funkcjonowania instytucji sektora publicznego, w toku aktualizacji zakresu merytorycznego wsparcia w ramach poszczególnych

celów szczegółowych Priorytetu inwestycyjnego 11i będą brane pod uwagę wnioski i rekomendacje zawarte w cyklicznie opracowywanych sprawozdaniach Komisji Europejskiej dla Rady i Parlamentu Europejskiego o zwalczaniu korupcji w UE.

Jednocześnie w odniesieniu do przedsięwzięć zawierających komponent informatyczny, wymagana będzie opinia ze strony Instytucji Zarządzającej Programem Operacyjnym Polska Cyfrowa, przed przyjęciem przez Komitet Monitorujący PO WER kryteriów wyboru projektów, o braku podwójnego finansowania ze środków PO WER oraz PO PC. Równoległe wskazane jest, aby już na etapie implementacji tego typu przedsięwzięć, projektodawcy ściśle współpracowali z ministerstwem właściwym do spraw cyfryzacji, aby zapewnić ich interoperacyjność i zgodność z właściwymi standardami. Dlatego też, promowana będzie dobra praktyka, polegająca na zapraszaniu przedstawicieli ministra właściwego do spraw cyfryzacji do udziału w pracach komitetu sterującego (lub innych gremiów decyzyjnych) we wszystkich kluczowych projektach zawierających komponent informatyczny, mając na względzie potrzebę zapewnienia wykorzystania i upowszechnienia dobrych praktyk z zakresu digitalizacji, w tym w szczególności dotyczących interoperacyjności aplikacji/systemów e-administracji.

6. Włączenie idei dostępności do głównego nurtu dobrego rządzenia

WSKAŹNIKI REZULTATU PI 11I

Tabela: Zestawienie wspólnych wskaźników rezultatu EFS, dla których zostały ustalone wartości docelowe oraz wskaźników rezultatu EFS specyficznych dla programu, w podziale na priorytety inwestycyjne i kategorie regionów

Priorytet Inwestycyjny: 11i inwestycje w zdolności instytucjonalne i w sprawność administracji publicznej oraz efektywność usług publicznych na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym w celu przeprowadzenia reform, z uwzględnieniem lepszego stanowienia prawa i dobrego rządzenia										
Lp.	Nazwa wskaźnika	Kategoria regionu	Jednostka pomiaru wskaźnika	Referencyjny wskaźnik produktu (z listy CI)	Wartość bazowa	Jednostka pomiaru dla wartości bazowej i docelowej	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
Cel szczegółowy 1: Wzmocnienie potencjału podmiotów zaangażowanych w proces stanowienia prawa na szczeblu krajowym										
1.	Liczba pracowników administracji publicznej, którzy nabyli kompetencje w zakresie oceny wpływu regulacji	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	osoba	nd.	150 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 130 - regiony lepiej rozwinięte: 20	osoba	2014	220 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 190 - regiony lepiej rozwinięte: 30	SL2014	rocznie
2.	Liczba jednostek administracji publicznej, w których wprowadzono usprawnienia procesu legislacyjnego	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	sztuka	nd.	20 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 17 - regiony lepiej rozwinięte: 3	sztuka	2014	20 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 17 - regiony lepiej rozwinięte: 3	SL2014	rocznie
3.	Liczba przedstawicieli partnerów społecznych, którzy nabyli kompetencje w zakresie legislacji i procesu stanowienia prawa	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	osoba	nd.	10 495 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 9068 - regiony lepiej rozwinięte: 1427	osoba	2014	1 626 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 1 405 - regiony lepiej rozwinięte: 221	SL2014	rocznie

4.	Liczba przedstawicieli organizacji pozarządowych, którzy nabyli kompetencje w zakresie legislacji i procesu stanowienia prawa	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	osoba	nd.	21 480 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 18559 - regiony lepiej rozwinięte: 2921	osoba	2014	8 913 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 7 701 - regiony lepiej rozwinięte: 1 212	SL2014	rocznie
5.	Liczba organizacji strażniczych, które uczestniczyły w procesie monitorowania prawa po opuszczeniu programu	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	sztuka	nd.	25 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 22 - regiony lepiej rozwinięte: 3	sztuka	2014	7 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 6 - regiony lepiej rozwinięte: 1	SL2014	rocznie
6.	Liczba organizacji partnerów społecznych, które uczestniczyły w procesie monitorowania prawa po opuszczeniu programu	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	sztuka	nd.	0	sztuka	2014	26 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 22 - regiony lepiej rozwinięte: 4	SL2014	rocznie
7.	Liczba instytucji, które zastosowały aktywne formy konsultacji społecznych w trakcie projektu lub do 6 miesięcy od jego zakończenia	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	sztuka	nd.	1 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 1 - regiony lepiej rozwinięte: 1	sztuka	2014	36 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 31 - regiony lepiej rozwinięte: 5	SL2014	rocznie
Cel szczegółowy 2: Usprawnienie procesów zarządzania i komunikacji w sądownictwie i prokuraturze										
8.	Liczba sądów oraz jednostek organizacyjnych prokuratury, w których wdrożono usprawnienia w zakresie zarządzania i komunikacji	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	sztuka	nd.	60 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 52 - regiony lepiej rozwinięte: 8	sztuka	2014	712 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 615 - regiony lepiej rozwinięte: 97	SL2014	rocznie
Cel szczegółowy 3: Poprawa jakości wydawanych orzeczeń oraz zwiększenie skuteczności ich egzekwowania										

9.	Liczba pracowników wymiaru sprawiedliwości, którzy podnieśli kompetencje w zakresie prawa cywilnego i gospodarczego	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	osoba	nd.	4 374 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 3779 - regiony lepiej rozwinięte: 595	osoba	2014	12 707 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 10 979 - regiony lepiej rozwinięte: 1728	SL2014	rocznie
10.	Liczba utworzonych i zmodernizowanych centralnych rejestrów sądowych	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	sztuka	nd.	2 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 1 - regiony lepiej rozwinięte: 1	sztuka	2014	3 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 2 - regiony lepiej rozwinięte: 1	SL2014	rocznie
11.	Liczba Centrów Arbitrażu i Mediacji funkcjonujących przez 2 lata po zakończeniu realizacji projektu na podstawie jednolitych standardów działania	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	sztuka	nd.	6 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 5 - regiony lepiej rozwinięte: 1	sztuka	2014	16 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 14 - regiony lepiej rozwinięte: 2	SL2014	rocznie
Cel szczegółowy 4: Doskonalenie jakości oraz monitorowanie procesu świadczenia usług administracyjnych istotnych dla prowadzenia działalności gospodarczej										
12.	Funkcjonujący powszechny system monitorowania usług publicznych	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	sztuka	nd.	0	sztuka	2014	1 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 1 - regiony lepiej rozwinięte: 1	SL2014	rocznie
13.	Liczba jednostek samorządu terytorialnego, które wdrożyły rozwiązania usprawniające pracę urzędu w obszarze obsługi podatkowej przedsiębiorców	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	sztuka	nd.	547 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 473 - regiony lepiej rozwinięte: 74	sztuka	2014	562 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 486 - regiony lepiej rozwinięte: 76	SL2014	rocznie

14.	Liczba jednostek samorządu terytorialnego, które wdrożyły rozwiązania usprawniające pracę urzędu w obszarze zarządzania nieruchomościami	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	sztuka	nd.	547 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 473 - regiony lepiej rozwinięte: 74	sztuka	2014	562 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 486 - regiony lepiej rozwinięte: 76	SL2014	rocznie
15.	Liczba jednostek samorządu terytorialnego, które wdrożyły lub zmodernizowały procedury obsługi inwestora	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	sztuka	nd.	16 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 14 - regiony lepiej rozwinięte: 2	sztuka	2014	562 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 486 - regiony lepiej rozwinięte: 76	SL2014	rocznie
16.	Liczba jednostek administracji skarbowej, które wdrożyły narzędzia doskonalenia jakości funkcjonowania i obsługi przedsiębiorców	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	sztuka	nd.	890 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 769 - regiony lepiej rozwinięte: 121	sztuka	2014	433 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 374 - regiony lepiej rozwinięte: 59	SL2014	rocznie
17.	Liczba jednostek administracji skarbowej, które wdrożyły model zarządzania relacjami z klientem oraz w których pracownicy podnieśli kompetencje w zakresie zarządzania relacjami z klientami KAS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	sztuka	nd.	890 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 769 - regiony lepiej rozwinięte: 121	sztuka	2014	434 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 375 - regiony lepiej rozwinięte: 59	SL2014	rocznie
18.	Liczba jednostek administracji publicznej, które wdrożyły narzędzia poprawy jakości funkcjonowania nadzoru administracyjnego	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	sztuka	nd.	237 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 205 - regiony lepiej rozwinięte: 32	sztuka	2014	350 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 302 - regiony lepiej rozwinięte: 48	SL2014	rocznie

19.	Liczba pracowników administracji rządowej, samorządowej i jednostek jej podległych oraz instytucji kontrolnych, którzy podnieśli poziom wiedzy w zakresie udzielania zamówień publicznych	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	osoba	nd.	1 000 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 864 - regiony lepiej rozwinięte: 136	osoba	2014	3 279 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 2 833 - regiony lepiej rozwinięte: 446	SL2014	rocznie
20.	Liczba instytucji, których pracownicy podnieśli swoją wiedzę na temat partnerstwa publiczno-prywatnego	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	sztuka	nd.	51 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 44 - regiony lepiej rozwinięte: 7	sztuka	2014	610 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 527 - regiony lepiej rozwinięte: 83	SL2014	rocznie
Cel szczegółowy 5: Zwiększenie potencjału instytucjonalnego administracji publicznej w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz usprawnienie procesów inwestycyjno-budowlanych										
21.	Liczba jednostek administracji publicznej, których pracownicy zostali przygotowani do opracowywania aktów planistycznych oraz monitorowania zjawisk przestrzennych w oparciu o dane znajdujące się w systemach informacji przestrzennej	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	sztuka	nd.	0	sztuka	2014	2 000 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 1728 - regiony lepiej rozwinięte: 272	SL2014	rocznie
22.	Liczba jednostek samorządu terytorialnego, które przedłożyły do zatwierdzenia dokumenty dotyczące planowania przestrzennego wypracowane wspólnie z NGO	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	sztuka	nd.	104 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 90 - regiony lepiej rozwinięte: 14	sztuka	2014	500 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 432 - regiony lepiej rozwinięte: 68	SL2014	rocznie

23.	Liczba jednostek administracji architektoniczno-budowlanej oraz nadzoru budowlanego, których pracownicy zostali przygotowani do stosowania aktualnych przepisów prawa budowlanego lub wyrobów budowlanych lub obsługi nowoutworzonych/zmodernizowanych rejestrów elektronicznych	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	sztuka	nd.	146 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 126 - regiony lepiej rozwinięte: 20	sztuka	2014	1 089 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 941 - regiony lepiej rozwinięte: 148	SL2014	rocznie
24.	Liczba jednostek administracji publicznej, których pracownicy podnieśli poziom wiedzy w zakresie dostępności przestrzeni i budynków dla osób z niepełnosprawnościami oraz projektowania uniwersalnego	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	sztuka	nd.	0	sztuka	2014	600z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 518 - regiony lepiej rozwinięte: 82	SL2014	rocznie
25.	Odsetek powierzchni polskich obszarów morskich objętych planami zagospodarowania przestrzennego dzięki wsparciu EFS	nd	procent	nd.	0	procent	2014	100%	Plany zagospodarowania przestrzennego polskich obszarów morskich	rocznie
Cel szczegółowy 6: Włączenie idei dostępności do głównego nurtu dobrego rządzenia										
26.	Liczba osób, które nabyły kompetencje w zakresie dostępności przestrzeni i budynków dla osób z niepełnosprawnościami, w tym projektowania uniwersalnego	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	osoba	nd.	0	osoba	2018	3 500 z czego: regiony słabiej rozwinięte: 3024 - regiony lepiej rozwinięte: 476	SL 2014	rocznie

27.	Raport z pilotażu punktów usług doradczych i konsultacyjnych dla inwestorów i projektantów z zakresu dostępności budynków dla osób z niepełnosprawnościami i projektowania uniwersalnego przesądzający o sposobie ich dalszego funkcjonowania i finansowania	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	sztuka	nd.	0	sztuka	2018	1 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 1 - regiony lepiej rozwinięte: 1	SL 2014	rocznie
28.	Liczba pracowników administracji publicznej, którzy podnieśli kompetencje z zakresu zapewnienia dostępności przygotowywanych i udostępnianych dokumentów urzędowych, treści zamieszczanych na stronach internetowych oraz innych materiałów/publikacji	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	osoba	nd.	0	osoba	2018	3 834 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 3 313 - regiony lepiej rozwinięte: 521	SL2014	rocznie
29.	Liczba pracowników administracji publicznej, którzy podnieśli kompetencje z zakresu stosowania rozwiązań ułatwiających zatrudnianie osób niepełnosprawnych	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	osoba	nd.	0	osoba	2018	1 706 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 1 474 - regiony lepiej rozwinięte: 232	SL2014	rocznie
30.	Liczba opracowań dotyczących wdrażania dostępności w różnych politykach publicznych przyjętych przez instytucje oraz inne struktury organizacyjne powołane w celu koordynacji procesów związanych z włączeniem idei dostępności do głównego nurtu dobrego rządzenia	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	sztuka	nd.	0	sztuka	2018	8 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 7 - regiony lepiej rozwinięte: 1	SL2014	rocznie
31.	Liczba obszarów tematycznych, w których wprowadzono zmiany prawa służące uwzględnieniu aspektu dostępności	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	sztuka	nd.	0	sztuka	2018	4 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 3 - regiony lepiej rozwinięte: 1	SL2014	rocznie

32.	Liczba organizacji pozarządowych i partnerów społecznych, które po opuszczeniu programu uczestniczyły w procesie monitorowania prawa regulującego obowiązki związane ze stosowaniem zasad dostępności	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	sztuka	nd.	0	sztuka	2018	40 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 35 - regiony lepiej rozwinięte: 5	SL2014	rocznie
33.	Liczba urzędów administracji publicznej, w których wdrożono wnioski i rekomendacje dotyczące dostosowania procedur do potrzeb osób z niepełnosprawnościami	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	sztuka	nd.	0	sztuka	2018	650 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 562 - regiony lepiej rozwinięte: 88	SL2014	rocznie
34.	Liczba koordynatorów dostępności w jednostkach administracji publicznej, którzy podnieśli kompetencje	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	osoba	nd.	0	osoba	2018	1 566 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 1 353 - regiony lepiej rozwinięte: 213	SL2014	rocznie
35.	Liczba podmiotów akredytowanych do świadczenia usług certyfikowania dostępności	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	sztuka	nd.	0	sztuka	2018	20 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 17 - regiony lepiej rozwinięte: 3	SL2014	rocznie
36.	Liczba organizacji pozarządowych działających na rzecz upowszechnienia idei dostępności, które zostały przygotowane do wykonywania zadań służących zwiększeniu dostępności obiektów infrastrukturalnych oraz innych produktów i usług publicznych	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	sztuka	nd.	0	sztuka	2018	20 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 17 - regiony lepiej rozwinięte: 3	SL2014	rocznie

OPIS PRZEDSIĘWZIĘĆ PLANOWANYCH DO REALIZACJI W RAMACH PI 11I

Typy projektów i przykłady przedsięwzięć w ramach PI 11i:

W ramach celu 1 Wzmocnienie potencjału podmiotów zaangażowanych w proces stanowienia prawa na szczeblu krajowym

- Szkolenia dla służb analitycznych w celu zapewnienia należytej obsługi eksperckiej w zakresie oceny wpływu regulacji
- Przeprowadzenie szkoleń dla uczestników aplikacji legislacyjnej oraz dla pracowników obsługujących organy władzy publicznej w zakresie ujednoczenia technik legislacyjnych i doskonalenia metodologii legislacyjnej, jak również podniesienie kompetencji zarządczych osób wspierających proces legislacyjny
- Opracowanie i wdrożenie narzędzi umożliwiających usprawnienie koordynacji prac na projektami ustaw oraz ułatwiających analizę wpływu projektowanej zmiany na obowiązujący system aktów prawnych i generowanie tekstów ujednoczonych aktów, uwzględniających projektowane zmiany
- Opracowanie materiałów informacyjnych dotyczących stosowania technik legislacyjnych, reguł stanowienia prawa, poprawności językowych w aktach normatywnych
- Podnoszenie kompetencji eksperckich przedstawicieli organizacji pozarządowych oraz partnerów społecznych w zakresie niezbędnym do prawidłowego udziału w procesie stanowienia prawa, w szczególności z zakresu prawa gospodarczego, ekonomii z elementami polityki przemysłowej, prawa pracy, ekonomii przedsiębiorstwa, analizy finansowej
- Prowadzenie przez organizacje strażnicze działań w zakresie monitorowania prawa na poziomie krajowym
- Prowadzenie przez partnerów społecznych działań w zakresie monitorowania prawa gospodarczego i prawa pracy
- Rozbudowanie procesu konsultacji społecznych poprzez wdrażanie aktywnych form konsultacji społecznych (m.in. stałe konferencje, sondaż deliberacyjny, panele obywatelskie) w oparciu o zasady konsultacji społecznych

W ramach celu 2 Usprawnienie procesów zarządzania i komunikacji w sądownictwie i prokuraturze

- Szkolenia dla sędziów, urzędników i innych pracowników zatrudnionych w sądach powszechnych, prokuratorów, urzędników i innych pracowników powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury oraz Ministerstwa Sprawiedliwości wspierające wdrażanie modeli zarządzania zasobami ludzkimi, finansami, informacją i komunikacją, świadczenie usług informatycznych, a także kontroli zarządczej oraz obsługi interesanta

- Wprowadzenie modelu zarządzania finansami jednostek organizacyjnych prokuratury opartego o budżetowanie procesów i rezultatów
- Opracowanie metodyki zarządzania określonymi kategoriami spraw celem wsparcia prokuratora na etapie postępowania przygotowawczego i sądowego
- Opracowanie narzędzia badającego wpływ zmian legislacyjnych na praktykę sądową i prokuratorską oraz określanie potrzeb szkoleniowych
- Utworzenie i rozwój centrów usług w zakresie zarządzania finansami i kadrami, zarządzania usługami oraz zarządzania informatyką w sądownictwie powszechnym i jednostkach organizacyjnych prokuratury
- Wdrożenie standardów i procedur obsługi interesanta w sądownictwie powszechnym
- Wdrożenie standardów i procedur biur podawczych w jednostkach organizacyjnych prokuratury
- Utworzenie i rozwój Biur Obsługi Interesanta w sądach

W ramach celu 3 Poprawa jakości wydawanych orzeczeń oraz zwiększenie skuteczności ich egzekwowania

- Szkolenia oraz studia podyplomowe dla sędziów, urzędników i innych pracowników zatrudnionych w sądach powszechnych, prokuratorów, urzędników i innych pracowników powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury oraz mediatorów z zakresu prawa gospodarczego, mediacji w sprawach gospodarczych, informatyki śledczej, ochrony konsumenta, zwalczania i zapobiegania przestępczości gospodarczej i skarbowej, prawa dotyczącego własności intelektualnej, prawa upadłościowego
- Utworzenie i modernizacja centralnych rejestrów sądowych
- Tworzenie Centrów Arbitrażu i Mediacji oraz standaryzacja działania już istniejących Centrów

W ramach celu 4 Doskonalenie jakości oraz monitorowanie procesu świadczenia usług administracyjnych istotnych dla prowadzenia działalności gospodarczej

- Wprowadzenie powszechnego systemu monitorowania wykonywania usług publicznych przez samorząd terytorialny w obszarach dotyczących m.in:
 - a) podatków i opłat lokalnych;
 - b) zarządzania nieruchomościami;
 - c) drogownictwa i transportu;
 - d) ochrony środowiska;
 - e) inwestycji i budownictwa,
 - f) geodezji i kartografii,

- a także stworzenie repozytorium dobrych praktyk zarządzania usługami publicznymi w JST podlegających monitorowaniu w ramach systemu, promocja najlepszych rozwiązań
- Realizacja działań informacyjnych oraz szkoleniowych w JST zorientowanych na praktyczne możliwości wykorzystania systemu monitorowania do podejmowania działań modernizacyjnych w samorządzie z wykorzystaniem benchmarkingu oraz benchlearningu w postaci organizacji grup wymiany doświadczeń
 - Wdrażanie w administracji publicznej rozwiązań poprawiających efektywność zarządzania usługami dziedzinowymi w obszarach istotnych dla prowadzenia działalności gospodarczej:
 - a) podatki i opłaty lokalne:
 - elektronizacja procesu obsługi podatkowej w urzędach jednostek samorządu terytorialnego, automatyzacji rozliczeń oraz poprawy dostępności do informacji o sposobie załatwienia i przebiegu sprawy;
 - doskonalenie kompetencji kadr JST w zakresie m.in. obsługi podatkowej, stosowania narzędzi elektronicznych, obsługi klienta, zarządzania satysfakcją, orzecznictwa
 - wdrażanie rozwiązań zarządczych w urzędach JST poprawiających jakość obsługi przedsiębiorców w szczególności w zakresie: zarządzania satysfakcją klienta, zarządzania jakością, zarządzania procesowego, dostępem do informacji publicznej
 - Wdrażanie w administracji publicznej rozwiązań poprawiających efektywność zarządzania usługami dziedzinowymi w obszarach istotnych dla prowadzenia działalności gospodarczej:
 - b) zarządzanie nieruchomościami, w szczególności w zakresie gospodarowania lokalami użytkowymi:
 - wdrażanie rozwiązań w JST poprawiających dostęp do usług administracyjnych oraz informacji o lokalach użytkowych i nieruchomościach gruntowych przeznaczonych pod inwestycje, poprawa obsługi klienta z wykorzystaniem m.in. narzędzi zarządzania satysfakcją;
 - doskonalenie kompetencji kadr samorządowych m.in. w zakresie zarządzania samorządowym zasobem nieruchomości, zasobem nieruchomości Skarbu Państwa, obsługi klienta, zarządzania satysfakcją, orzecznictwa;
 - wsparcie administracji samorządowej w zakresie opracowania planów wykorzystania zasobu nieruchomości, zagospodarowania pustostanów, skutecznej realizacji umów najmu i dzierżawy, elektronizacji procesu świadczenia usług i ewidencji nieruchomości oraz usprawnienia procesu współpracy i kontroli zarządców zasobów nieruchomości
 - Wdrażanie w administracji publicznej rozwiązań poprawiających efektywność zarządzania usługami dziedzinowymi w obszarach istotnych dla prowadzenia działalności gospodarczej:
 - c) obsługa inwestora:
 - opracowanie i wdrożenie w JST minimalnego zakresu zasad (procedur) współpracy z inwestorem;

- doskonalenie kompetencji kadr JST w zakresie opracowywania ofert inwestycyjnych oraz obsługi inwestora;
 - budowa lokalnych sieci współpracy na rzecz obsługi inwestora z udziałem instytucji otoczenia biznesu oraz publicznych służb zatrudnienia;
 - elektronizacja procesu obsługi inwestora w szczególności dostępu do informacji o ofercie inwestycyjnej;
 - działania szkoleniowe upowszechniające strategiczne podejście do zarządzania rozwojem gospodarczym w JST
- Wdrażanie rozwiązań organizacyjnych w jednostkach administracji skarbowej (w szczególności w obszarze zarządzania procesowego i alokacji zasobów w realizacji procesów, zarządzania przez cele, komunikowania się, benchmarkingu narzędzi zarządczych, zarządzanie przez kompetencje)
 - Organizacja i przeprowadzenie specjalistycznych szkoleń dla pracowników administracji skarbowej uczestniczących w wydawaniu decyzji administracyjnych z zakresu problematyki prawnej i proceduralnej
 - Wdrożenie modelu zarządzania relacjami z klientami Krajowej Administracji Skarbowej, w tym:
 - przeprowadzenie pogłębionych badań: odrębnie satysfakcji, oczekiwań i zachowań segmentów klientów KAS;
 - opracowanie wymagań i budowa/ zakup dostępnego i dostosowanie do specyfiki organizacji narzędzia informatycznego wspomagającego prowadzenie badań i zarządzania relacjami z klientami KAS (CMR);
 - Opracowanie i udostępnienie modelu zarządzania relacjami z klientami KAS;
 - Organizacja i przeprowadzenie specjalistycznych szkoleń i warsztatów w zakresie wdrożenia i stosowania modelu zarządzania relacjami z klientami KAS.
 - Wdrażanie rozwiązań organizacyjnych w jednostkach administracji publicznej (w szczególności w obszarze zarządzania procesowego i alokacji zasobów w realizacji procesów, zarządzania przez cele, komunikowania się, benchmarkingu narzędzi zarządczych, zarządzanie przez kompetencje)
 - Organizacja i przeprowadzenie specjalistycznych szkoleń dla pracowników administracji publicznej (tj. służb kontrolnych i nadzorczych) z problematyki prawnej i proceduralnej
 - Przeprowadzenie szkoleń i warsztatów dla zamawiających (w tym audytorów wewnętrznych) oraz instytucji kontrolnych w zakresie wybranych zagadnień związanych z udzielaniem zamówień publicznych, w tym: stosowania narzędzi elektronicznych, pozacenowych kryteriów oceny ofert, klauzul premiujących produkty i usługi innowacyjne, społecznie odpowiedzialnych zamówień, zielonych zamówień publicznych, trybów niekonkurencyjnych, zagrożeń korupcyjnych itd.

- Organizacja konferencji, seminariów, spotkań dla przedstawicieli zamawiających i instytucji kontroli umożliwiających wymianę wiedzy, doświadczeń, prezentację dobrych praktyk, dyskusję w zakresie wybranych zagadnień związanych z udzielaniem zamówień publicznych
- Przygotowanie narzędzia do analizy danych dotyczących funkcjonowania rynku zamówień publicznych oraz opracowanie publikacji podejmujących ważne zagadnienia dotyczące systemu zamówień publicznych w Polsce i innych krajach; rozszerzone badanie poziomu zrównoważonych zamówień publicznych
- Przygotowanie i udostępnienie na stronie internetowej Urzędu Zamówień Publicznych:
 - (1) repozytorium wiedzy w zakresie zamówień publicznych obejmującego: przykłady dobrych praktyk, wzory dokumentów, przykładowe zapisy specyfikacji istotnych warunków zamówienia, w których zastosowano klauzule społeczne lub zamówienia zastrzeżone, przykłady wyników kontroli, interpretacje przepisów, rekomendacje, wytyczne, itd.;
 - (2) bazy orzeczeń dotyczących zamówień publicznych zawierającej orzecznictwo Krajowej Izby Odwoławczej, sądów, Trybunału Konstytucyjnego, Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej oraz rozbudowa tej bazy wraz z utrzymaniem jej funkcjonowania;
 - (3) elektronicznego narzędzia, które zamawiający będą mogli wykorzystać w procesie planowania zamówień publicznych wraz z jego modyfikacją i utrzymaniem funkcjonowania;
 - (4) materiałów popularyzujących rozwiązania z zakresu zrównoważonych zamówień publicznych wynikające z nowych dyrektyw unijnych, zawierające przykłady ich skutecznego zastosowania w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego
- Przeprowadzenie analizy możliwości oraz korzyści/ zagrożeń z wdrażania największych postępowań dotyczących zamówień publicznych wraz z przygotowaniem rekomendacji w tym zakresie, a także przygotowanie dwóch przewodników (jeden dotyczący zagadnień antykorupcyjnych w zamówieniach publicznych, drugi odnoszący się do kwestii konfliktu interesów w zamówieniach publicznych) wraz z ich upowszechnieniem podczas konferencji
- Zorganizowanie szkoleń, warsztatów dla pracowników administracji publicznej w kraju m.in. na temat przygotowywania i realizacji projektów PPP, oceny ryzyka w projektach PPP, itp.
- Zorganizowanie szkoleń, warsztatów i seminariów dla pracowników administracji publicznej za granicą w celu poznania doświadczeń innych państw w zakresie wspierania rozwoju PPP
- Stworzenie standardów procedur i materiałów informacyjnych obejmujących m.in. : wzory umów PPP, wytyczne dotyczące przygotowywania projektów PPP, przygotowywania ofert, przykłady efektywnego przygotowania i realizacji projektów PPP (najlepsze praktyki)
- Promocja wiedzy na temat PPP m.in. poprzez uczestnictwo w wydarzeniach gospodarczych w kraju i za granicą, działania promocyjne, w tym prowadzenie strony PPP
- Przygotowanie analiz dotyczących ogłoszonych projektów i podpisanych umów, (dotyczących m. in. liczby projektów PPP, ich wartości, sektorów, w których PPP jest realizowane), modeli

finansowania projektów, barier w rozwoju PPP oraz określenie sektorów, w których PPP mogłyby zostać zastosowane

- Organizacja i przeprowadzenie szkoleń z zakresu prawa konkurencji dla pracowników administracji publicznej (rządowej oraz samorządowej) zajmujących się przeprowadzeniem postępowań o udzielenie zamówienia publicznego
- Opracowanie i uruchomienie platformy e-learningowej ułatwiającej dostęp do wiedzy na temat istoty zmw przetargowych oraz sposobów ich wykrywania w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego

W ramach celu 5 Zwiększenie potencjału instytucjonalnego administracji publicznej w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz usprawnienie procesów inwestycyjno-budowlanych

- Opracowanie programów szkoleniowych i edukacyjnych ukierunkowanych na podnoszenie kompetencji i wiedzy pracowników administracji centralnej i samorządowej z zakresu infrastruktury informacji przestrzennej oraz planowania przestrzennego
- Podnoszenie kompetencji kadr planowania przestrzennego w zakresie: (1) technik zapisu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego i prognozowania realnego zapotrzebowania na tereny i formy jego zagospodarowania; (2) analizy, przetwarzania i prezentacji danych przestrzennych; (3) jednolitego krajowego zintegrowanego systemu monitorowania procesów przestrzennych
- Wypracowanie i rozwijanie rozwiązań (prawnych, organizacyjnych, technicznych) w zakresie budowy jednolitego krajowego zintegrowanego systemu monitorowania procesów przestrzennych i ich oceny
- Wzmacnianie zdolności analitycznych służb administracji publicznej w zakresie (4) dalszego rozwoju technik geoinformacyjnych
- Wsparcie szkoleniowe dla służb wojewody jako organu nadzoru nad JST w zakresie (5) badania zgodności z prawem uchwał rad gmin w sprawach zagospodarowania przestrzennego oraz jako organu administracji architektoniczno- budowlanej wyższego stopnia w sprawach badania zgodności projektów budowlanych z ustaleniami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego
- Opracowanie publikacji zawierających przykłady "dobrych praktyk" w zakresie planowania przestrzennego oraz wykorzystania TIK w zakresie geoinformacji, monitoringu Infrastruktury Informacji Przestrzennej i udostępniania danych przestrzennych, a także ich promocja
- Wzmocnienie procesu konsultacji społecznych i monitoringu społecznego w zakresie działań prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego w obszarze planowania i zagospodarowania przestrzennego

- Wprowadzenie publicznego dostępu do rejestru wniosków i decyzji o pozwoleniu na budowę
- Utworzenie internetowego serwisu informacyjnego Głównego Urzędu Nadzoru Budowlanego
- Stworzenie centralnego systemu dotyczącego nadzoru nad rynkiem wyrobów budowlanych wraz z serwisem internetowym służącym do obsługi "Punktu kontaktowego do spraw wyrobów budowlanych"
- Uruchomienie systemu rejestrów w obszarze charakterystyki energetycznej budynków
- Opracowanie praktycznego informatora dla inwestorów w zakresie prawa budowlanego oraz jego dystrybucja
- Podnoszenie kompetencji pracowników organów administracji architektoniczno-budowlanej i nadzoru budowlanego w zakresie aktualnych przepisów prawa budowlanego, wyrobów budowlanych oraz obsługi nowoutworzonych lub zmodernizowanych rejestrów elektronicznych
- Zwiększenie znaczenia kwestii związanych z dostępnością przestrzeni i budynków dla osób z niepełnosprawnościami oraz projektowania uniwersalnego w procesach inwestycyjno-budowlanych
- Opracowanie ekspertyz i analiz w zakresie regulacji prawnych w obszarze procesu inwestycyjno-budowlanego (np.: dotyczących standardów techniczno-budowlanych, wprowadzenia możliwości załatwiania spraw wynikających z prawa budowlanego przez Internet)
- Opracowanie planów zagospodarowania przestrzennego polskich obszarów morskich wraz z prognozą oddziaływania na środowisko i wszystkimi wymaganymi prawem konsultacjami społecznymi i uzgodnieniami krajowymi i międzynarodowymi

W ramach celu 6 *Włączenie idei dostępności do głównego nurtu dobrego rządzenia*

- Zwiększenie znaczenia kwestii związanych z dostępnością przestrzeni i budynków dla osób z niepełnosprawnościami oraz projektowania uniwersalnego w procesach inwestycyjno-budowlanych
- Wytworzenie materiałów edukacyjnych online oraz opracowanie narzędzi do tworzenia i weryfikacji dostępnych dokumentów urzędowych, stron internetowych oraz innych materiałów/publikacji urzędowych
- Przeprowadzenie szkoleń dla pracowników administracji publicznej z zakresu zapewnienia dostępności przygotowywanych i udostępnianych dokumentów urzędowych, treści zamieszczanych na stronach internetowych oraz innych materiałów/publikacji urzędowych
- Wypracowanie rozwiązań ułatwiających zatrudnianie osób niepełnosprawnych w urzędach administracji publicznej oraz przeprowadzenie szkoleń z ich stosowania

- Zapewnienie obsługi procesów związanych z włączeniem idei dostępności do głównego nurtu dobrego rządzenia, w tym dotyczących w szczególności zmian prawa, współpracy z interesariuszami, koordynacji dostępności w ramach polityk sektorowych
- Opracowanie ekspertyz i analiz służących uwzględnieniu aspektu dostępności w obowiązującym lub nowotworzonym prawie
- Wzmocnienie potencjału instytucjonalnego i eksperckiego organizacji pozarządowych i partnerów społecznych do prowadzenia monitoringu w zakresie tworzenia i stosowania przepisów prawa regulującego obowiązki związane ze stosowaniem zasad dostępności
- Przegląd procedur związanych z obsługą klienta w urzędach administracji publicznej pod kątem zapewnienia dostępności i wsparcie urzędów we wdrożeniu wypracowanych wniosków i rekomendacji
- Przeprowadzenie szkoleń dla koordynatorów dostępności w jednostkach administracji publicznej
- Stworzenie systemu akredytacji podmiotów uprawnionych do świadczenia usług certyfikowania dostępności
- Wzmocnienie potencjału instytucjonalnego i eksperckiego organizacji pozarządowych, działających na rzecz upowszechnienia idei dostępności, w zakresie prowadzenia audytów dostępności inwestycji infrastrukturalnych oraz innych produktów i usług publicznych

Główne typy beneficjentów w PI 11i:

- Minister właściwy ds. administracji publicznej
- Minister właściwy ds. sprawiedliwości
- Minister właściwy ds. gospodarki
- Minister właściwy ds. pracy, rodziny i zabezpieczenia społecznego
- Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego
- Minister właściwy ds. budownictwa, planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa
- Minister właściwy ds. gospodarki morskiej
- Minister właściwy ds. informatyzacji
- Szef Kancelarii Prezesa Rady Ministrów
- Szef Służby Cywilnej
- jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne

- ogólnopolskie stowarzyszenia i związki jednostek samorządu terytorialnego
- organizacje pozarządowe
- partnerzy społeczni
- Rządowe Centrum Legislacji
- Prokuratura Krajowa
- Główny Urząd Geodezji i Kartografii
- Krajowa Szkoła Administracji Publicznej
- Urząd Zamówień Publicznych
- Główny Urząd Nadzoru Budowlanego
- Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów
- Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

Główne grupy docelowe w PI 11i:

- pracownicy administracji publicznej, w szczególności korpus służby cywilnej i pracownicy samorządowi
- pracownicy wymiaru sprawiedliwości
- organizacje pozarządowe i partnerzy społeczni
- mediatorzy
- sądy powszechne
- jednostki organizacyjne prokuratury
- urzędy administracji publicznej
- jednostki samorządu terytorialnego
- jednostki administracji publicznej i inne struktury organizacyjne zrzeszające interesariuszy dostępności
- uczestnicy procesów planowania przestrzennego i inwestycyjno-budowlanego (np. architekci, planiści)

OPIS PLANOWANEGO WYKORZYSTANIA INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH W PI 11I

W ramach PI 11i nie przewiduje się wykorzystywania instrumentów finansowych.

Tabela: Zestawienie wspólnych i specyficznych dla programu wskaźników produktu dla EFRR, EFS i FS, w podziale na priorytety inwestycyjne i kategorie regionów¹¹² oraz rezultatu bezpośredniego w przypadku EFRR/FS

Priorytet Inwestycyjny: 11i inwestycje w zdolności instytucjonalne i w sprawność administracji publicznej oraz efektywność usług publicznych na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym w celu przeprowadzenia reform, z uwzględnieniem lepszego stanowienia prawa i dobrego rządzenia							
Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka pomiaru wskaźnika	Fundusz	Kategoria regionu	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Liczba pracowników administracji publicznej objętych wsparciem szkoleniowym w zakresie oceny wpływu regulacji	osoba	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	294 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 254 - regiony lepiej rozwinięte: 40	SL2014	bieżący monitoring
2.	Liczba pracowników administracji publicznej objętych wsparciem szkoleniowym w zakresie systemu tworzenia prawa	osoba	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	771 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 666 - regiony lepiej rozwinięte: 105	SL2014	bieżący monitoring
3.	Liczba opracowanych narzędzi usprawniających proces legislacyjny	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	2 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 1 - regiony lepiej rozwinięte: 1	SL2014	bieżący monitoring
4.	Liczba przedstawicieli partnerów społecznych, objętych wsparciem w zakresie legislacji i udziału w procesie stanowienia prawa	osoba	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	2 033 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 1 757 - regiony lepiej rozwinięte: 276	SL2014	bieżący monitoring

¹¹² Podział na kategorie regionów nie dotyczy danych dla FS

5.	Liczba przedstawicieli organizacji pozarządowych, objętych wsparciem w zakresie legislacji i udziału w procesie stanowienia prawa	osoba	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	11 142 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 9 627 - regiony lepiej rozwinięte: 1 515	SL2014	bieżący monitoring
6.	Liczba organizacji strażniczych objętych wsparciem dotyczącym monitorowania prawa	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	7 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 6 - regiony lepiej rozwinięte: 1	SL2014	bieżący monitoring
7.	Liczba organizacji partnerów społecznych objętych wsparciem w zakresie monitorowania prawa	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	26 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 22 - regiony lepiej rozwinięte: 4	SL2014	bieżący monitoring
8.	Liczba pogłębionych konsultacji społecznych przeprowadzonych dzięki wsparciu EFS	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	36 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 31 - regiony lepiej rozwinięte: 5	SL2014	bieżący monitoring
9.	Liczba pracowników wymiaru sprawiedliwości objętych wsparciem w zakresie zarządzania i komunikacji	osoba	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	20 700 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 17 885 - regiony lepiej rozwinięte: 2 815	SL2014	bieżący monitoring
10.	Liczba centrów usług dla sądownictwa powszechnego oraz jednostek organizacyjnych prokuratury dofinansowanych ze środków EFS	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	13 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 11 - regiony lepiej rozwinięte: 2	SL2014	bieżący monitoring
11.	Liczba Biur Obsługi Interesanta w sądach oraz Biur Podawczych w jednostkach organizacyjnych prokuratury objętych wsparciem EFS	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	712 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 615 - regiony lepiej rozwinięte: 97	SL2014	bieżący monitoring
12.	Liczba pracowników wymiaru sprawiedliwości objętych wsparciem szkoleniowym z zakresu prawa cywilnego i gospodarczego	osoba	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	13 782 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 11 908 - regiony lepiej rozwinięte: 1 874	SL2014	bieżący monitoring

13.	Liczba mediatorów, którzy otrzymali wsparcie szkoleniowe lub uczestniczyli w studiach podyplomowych z zakresu prowadzenia mediacji gospodarczych	osoba	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	270 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 233 - regiony lepiej rozwinięte: 37	SL2014	bieżący monitoring
14.	Liczba centralnych rejestrów sądowych dofinansowanych ze środków EFS	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	3 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 2 - regiony lepiej rozwinięte: 1	SL2014	bieżący monitoring
15.	Liczba nowoutworzonych lub istniejących Centrów Arbitrażu i Mediacji dofinansowanych ze środków EFS	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	16 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 14 - regiony lepiej rozwinięte: 2	SL2014	bieżący monitoring
16.	Liczba obszarów usług włączonych w proces monitorowania w ramach powszechnego systemu monitorowania usług publicznych	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	6 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 5 - regiony lepiej rozwinięte: 1	SL2014	bieżący monitoring
17.	Liczba jednostek administracji publicznej objętych wsparciem w zakresie wykorzystania systemu monitorowania usług publicznych	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	617 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 533 - regiony lepiej rozwinięte: 84	SL2014	bieżący monitoring
18.	Liczba jednostek samorządu terytorialnego, objętych wsparciem w zakresie obsługi podatkowej przedsiębiorców	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	1 405 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 1 214 - regiony lepiej rozwinięte: 191	SL2014	bieżący monitoring
19.	Liczba jednostek samorządu terytorialnego, objętych wsparciem w zakresie modernizacji zarządzania nieruchomościami	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	1 405 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 1 214 - regiony lepiej rozwinięte: 191	SL2014	bieżący monitoring
20.	Liczba jednostek samorządu terytorialnego, objętych wsparciem w zakresie obsługi inwestora	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	1 405 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 1 214 - regiony lepiej rozwinięte: 191	SL2014	bieżący monitoring

21.	Liczba jednostek administracji skarbowej objętych wsparciem w celu doskonalenia ich funkcjonowania i obsługi przedsiębiorców	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	433 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 374 - regiony lepiej rozwinięte: 59	SL2014	bieżący monitoring
22.	Liczba pracowników jednostek administracji skarbowej objętych wsparciem szkoleniowym w zakresie wdrożenia i wykorzystania modelu zarządzania relacjami z klientami KAS	osoba	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	1302 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 1 125 - regiony lepiej rozwinięte: 177	SL2014	bieżący monitoring
23.	Liczba jednostek administracji publicznej objętych wsparciem w celu poprawy funkcjonowania nadzoru administracyjnego	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	350 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 302 - regiony lepiej rozwinięte: 48	SL2014	bieżący monitoring
24.	Liczba pracowników administracji rządowej, samorządowej i jednostek jej podległych oraz instytucji kontrolnych objętych wsparciem szkoleniowym w zakresie udzielania zamówień publicznych	osoba	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	3 643 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 3 148 - regiony lepiej rozwinięte: 495	SL2014	bieżący monitoring
25.	Liczba opracowanych i udostępnionych materiałów informacyjno-edukacyjnych oraz narzędzi ułatwiających dostęp do wiedzy w zakresie zagadnień dotyczących zamówień publicznych oraz prowadzenie postępowań o udzielenie zamówienia publicznego	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	77 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 67 - regiony lepiej rozwinięte: 10	SL2014	bieżący monitoring
26.	Liczba pracowników jednostek administracji publicznej objętych wsparciem szkoleniowym w zakresie realizacji projektów partnerstwa publiczno-prywatnego	osoba	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	1 388 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 1 199 - regiony lepiej rozwinięte: 189	SL2014	bieżący monitoring
27.	Liczba pracowników administracji publicznej wykonujących zadania z zakresu planowania i zagospodarowania przestrzennego lub zagadnień geodezyjnych i kartograficznych objętych wsparciem szkoleniowym	osoba	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	12 287 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 10 616 - regiony lepiej rozwinięte: 1 671	SL2014	bieżący monitoring

28.	Liczba opracowanych i wydanych publikacji dobrych praktyk w zakresie planowania przestrzennego oraz wykorzystania TIK w zakresie geoinformacji, monitoringu Infrastruktury Informacji Przestrzennej i udostępniania danych przestrzennych	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	15 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 13 - regiony lepiej rozwinięte: 2	SL2014	bieżący monitoring
29.	Liczba przeprowadzonych we współpracy z NGO konsultacji dokumentów dotyczących planowania przestrzennego	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	500 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 432 - regiony lepiej rozwinięte: 68	SL2014	bieżący monitoring
30.	Liczba nowoutworzonych lub zmodernizowanych rejestrów/serwisów umożliwiających dostęp do aktualnych informacji z zakresu tematyki inwestycyjno-budowlanej	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	4 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 3 - regiony lepiej rozwinięte: 1	SL2014	bieżący monitoring
31.	Opracowany praktyczny informator dla inwestorów w zakresie prawa budowlanego wraz z jego dystrybucją	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	1 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 1 - regiony lepiej rozwinięte: 1	SL2014	bieżący monitoring
32.	Liczba pracowników organów administracji architektoniczno-budowlanej i nadzoru budowlanego objętych wsparciem szkoleniowym	osoba	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	5 599 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 4 838 - regiony lepiej rozwinięte: 761	SL2014	bieżący monitoring
33.	Liczba pracowników administracji publicznej wykonujących zadania dotyczące planowania przestrzennego i procesu inwestycyjno-budowlanego objętych wsparciem szkoleniowym z zakresu dostępności przestrzeni i budynków dla osób z niepełnosprawnościami, w tym projektowania uniwersalnego	Osoba	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	1500 z czego: regiony słabiej rozwinięte: 1296 - regiony lepiej rozwinięte: 204	SL 2014	bieżący monitoring

34.	Liczba obszarów tematycznych w zakresie procesu inwestycyjno-budowlanego dla których opracowano ekspertyzy, analizy, strategie i badania	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	5 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 4 - regiony lepiej rozwinięte: 1	SL2014	bieżący monitoring
35.	Liczba opracowanych planów zagospodarowania przestrzennego polskich obszarów morskich, w tym planów szczegółowych	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	37 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 32 - regiony lepiej rozwinięte: 5	SL2014	bieżący monitoring
36.	Liczba osób objętych wsparciem szkoleniowym z zakresu dostępności przestrzeni i budynków dla osób z niepełnosprawnościami, w tym projektowania uniwersalnego	osoba	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	3 500 z czego: regiony słabiej rozwinięte: 3024 - regiony lepiej rozwinięte: 476	SL 2014	bieżący monitoring
37.	Liczba pilotażowo uruchomionych punktów usług doradczych i konsultacyjnych dla inwestorów i projektantów z zakresu dostępności budynków dla osób z niepełnosprawnościami i projektowania uniwersalnego	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	5 z czego: regiony słabiej rozwinięte: 4 - regiony lepiej rozwinięte: 1	SL 2014	bieżący monitoring
38.	Liczba utworzonych szablonów modelowych serwisów internetowych administracji publicznej (www urzędu, BIP itp.)	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	50 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 43 - regiony lepiej rozwinięte: 7	SL2014	bieżący monitoring
39.	Liczba utworzonych narzędzi do weryfikacji dostępności stron internetowych, aplikacji mobilnych, dokumentów biurowych	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	2 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 2 - regiony lepiej rozwinięte: 0	SL2014	bieżący monitoring

40.	Liczba pracowników administracji publicznej objętych wsparciem szkoleniowym z zakresu zapewnienia dostępności przygotowywanych i udostępnianych dokumentów urzędowych, treści zamieszczanych na stronach internetowych oraz innych materiałów/publikacji urzędowych	osoba	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	4 260 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 3 681 - regiony lepiej rozwinięte: 579	SL2014	bieżący monitoring
41.	Liczba pracowników administracji publicznej objętych wsparciem szkoleniowym z zakresu stosowania rozwiązań ułatwiających zatrudnianie osób niepełnosprawnych	osoba	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	2 020 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 1 745 - regiony lepiej rozwinięte: 275	SL2014	bieżący monitoring
42.	Liczba instytucji oraz innych struktur organizacyjnych powołanych w celu koordynacji procesów związanych z włączeniem idei dostępności do głównego nurtu dobrego rządzenia objętych wsparciem z EFS	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	2 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 2 - regiony lepiej rozwinięte: 0	SL2014	bieżący monitoring
43.	Liczba obszarów tematycznych, dla których opracowano ekspertyzy i analizy służące uwzględnieniu aspektu dostępności w obowiązującym lub nowotworzonym prawie	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	4 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 3 - regiony lepiej rozwinięte: 1	SL2014	bieżący monitoring
44.	Liczba organizacji pozarządowych i partnerów społecznych, które otrzymały wsparcie służące wzmocnieniu ich potencjału instytucjonalnego i eksperckiego do prowadzenia monitoringu w zakresie tworzenia i stosowania przepisów prawa regulującego obowiązki związane ze stosowaniem zasad dostępności	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	50 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 43 - regiony lepiej rozwinięte: 7	SL2014	bieżący monitoring

45.	Liczba urzędów administracji publicznej, w których przeprowadzono przegląd procedur związanych z obsługą klienta pod kątem zapewnienia dostępności	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	650 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 562 - regiony lepiej rozwinięte: 88	SL2014	bieżący monitoring
46.	Liczba koordynatorów dostępności w jednostkach administracji publicznej objętych wsparciem szkoleniowym	osoba	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	1 740 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 1 504 - regiony lepiej rozwinięte: 236	SL2014	bieżący monitoring
47.	Funkcjonujący system akredytacji	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	1 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 1 - regiony lepiej rozwinięte: 1	SL2014	bieżący monitoring
48.	Liczba organizacji pozarządowych działających na rzecz upowszechnienia idei dostępności, które otrzymały wsparcie służące wzmocnieniu ich potencjału instytucjonalnego i eksperckiego w zakresie prowadzenia audytów dostępności inwestycji infrastrukturalnych oraz innych produktów i usług publicznych	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	20 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 17 - regiony lepiej rozwinięte: 3	SL2014	bieżący monitoring

PRIORYTET INWESTYCYJNY: 11II BUDOWANIE POTENCJAŁU WSZYSTKICH ZAINTERESOWANYCH PODMIOTÓW KSZTAŁTUJĄCYCH POLITYKĘ W ZAKRESIE KSZTAŁCENIA, UCZENIA SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE, SZKOLENIA I ZATRUDNIENIA ORAZ POLITYKI SPOŁECZNEJ, W TYM POPRZEC PAKTY SEKTOROWE I TERYTORIALNE NA RZECZ WDRAŻANIA REFORM NA SZCZEBLU KRAJOWYM, REGIONALNYM I LOKALNYM.

CEL SZCZEGÓŁOWY PI 11II

Zwiększenie udziału partnerów społecznych w kształtowaniu strategii umiejętności i rozwoju kapitału ludzkiego, w celu lepszego ich dostosowania do potrzeb rynku pracy i gospodarki, w szczególności w zakresie poprawy funkcjonowania szkolnictwa zawodowego (VET) i systemu kształcenia przez całe życie

WSKAŹNIKI REZULTATU PI 11ii

Tabela: Zestawienie wspólnych wskaźników rezultatu EFS, dla których zostały ustalone wartości docelowe oraz wskaźników rezultatu EFS specyficznych dla programu, w podziale na priorytety inwestycyjne i kategorie regionów

Priorytet Inwestycyjny: 11ii budowanie potencjału wszystkich zainteresowanych podmiotów kształtujących politykę w zakresie kształcenia, uczenia się przez całe życie, szkolenia i zatrudnienia oraz polityki społecznej, w tym poprzez pakiety sektorowe i terytorialne na rzecz wdrażania reform na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym.										
Lp.	Nazwa wskaźnika	Kategoria regionu	Jednostka pomiaru wskaźnika	Referencyjny wskaźnik produktu (z listy CI)	Wartość bazowa	Jednostka pomiaru dla wartości bazowej i docelowej	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
Cel szczegółowy: Zwiększenie udziału partnerów społecznych w kształtowaniu strategii umiejętności i rozwoju kapitału ludzkiego, w celu lepszego ich dostosowania do potrzeb rynku pracy i gospodarki, w szczególności w zakresie poprawy funkcjonowania szkolnictwa zawodowego (VET) i systemu kształcenia przez całe życie										
1.	Liczba przedstawicieli partnerów społecznych, którzy zwiększyli kompetencje niezbędne do udziału w dialogu społecznym w obszarze rynku pracy i dostosowania do jego potrzeb systemów edukacji i szkolenia	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	osoba	nd.	0	osoba	2014	945 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 817 - regiony lepiej rozwinięte: 128	SL2014	rocznie
2.	Liczba przedstawicieli partnerów społecznych, którzy podnieśli kompetencje w zakresie pełnienia roli koordynatora działań edukacyjnych i informacyjnych, dotyczących kształcenia ustawicznego wśród pracowników	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	osoba	nd.	0	osoba	2014	315 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 272 - regiony lepiej rozwinięte: 43	SL2014	rocznie

3.	<p>Liczba stanowisk w zakresie polityki rynku pracy i dostosowania do jego potrzeb systemów edukacji i szkolenia zgłaszanych przez przedstawicieli partnerów społecznych na forach instytucji dialogu społecznego:</p> <p>a) krajowych – Rada Dialogu Społecznego , b) regionalnych – WRDS i Rady Rynku Pracy i c) lokalnych – Powiatowe Rady Rynku Pracy , w których wykorzystano wyniki badań i analiz dofinansowanych ze środków EFS</p>	<p>regiony słabiej rozwinięte</p> <p>regiony lepiej rozwinięte</p>	sztuka	nd.	0	sztuka	2014	<p>357 z czego:</p> <p>- regiony słabiej rozwinięte: 308</p> <p>- regiony lepiej rozwinięte: 49</p>	badanie ewaluacyjne	dwukrotnie w okresie programowania
----	---	--	--------	-----	---	--------	------	---	---------------------	------------------------------------

OPIS PRZEDSIĘWZIĘĆ PLANOWANYCH DO REALIZACJI W RAMACH PI 11ii

Typy projektów i przykłady przedsięwzięć w ramach PI 11ii:

W ramach celu Zwiększenie udziału partnerów społecznych w kształtowaniu strategii umiejętności i rozwoju kapitału ludzkiego, w celu lepszego ich dostosowania do potrzeb rynku pracy i gospodarki, w szczególności w zakresie poprawy funkcjonowania szkolnictwa zawodowego (VET) i systemu kształcenia przez całe życie

- Przeprowadzenie analizy potrzeb kompetencyjnych oraz wypracowanie i wdrożenie rozwiązań umożliwiających monitorowanie i aktualizowanie potencjału analitycznego przedstawicieli partnerów społecznych
- Szkolenia i warsztaty podnoszące kompetencje przedstawicieli partnerów społecznych na poziomie krajowym, regionalnym lub lokalnym, prowadzące do aktywnego udziału w dialogu społecznym lub profesjonalizacji tego udziału
- Przygotowanie partnerów społecznych do pełnienia roli koordynatorów działań edukacyjnych (m.in. analiza potrzeb szkoleniowych, doradztwo zawodowe, tworzenie planów szkoleń, współpraca z dostawcami usług, ewaluacja i walidacja szkoleń dla pracowników) i informacyjnych w miejscu pracy, adresowanych w szczególności do pracowników mających trudności z podstawowymi umiejętnościami, w zakresie korzyści wynikających z kształcenia przez całe życie
- Realizacja i upowszechnianie badań i analiz w zakresie polityki rynku pracy i dostosowania do jego potrzeb systemów edukacji i szkolenia
- Przygotowanie na bazie istniejącego portalu „dialog społeczny” repozytorium wiedzy zawierającego wyniki badań i analiz w zakresie polityki rynku pracy i dostosowania do jego potrzeb systemów edukacji i szkolenia, a także prowadzenie forum współpracy, przygotowanie agendy badawczej

Główne typy beneficjentów w PI 11ii:

- partnerzy społeczni

Główne grupy docelowe w PI 11ii:

- partnerzy społeczni

OPIS PLANOWANEGO WYKORZYSTANIA INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH W PI 11ii

W ramach PI 11ii nie przewiduje się wykorzystywania instrumentów finansowych.

Tabela: Zestawienie wspólnych i specyficznych dla programu wskaźników produktu dla EFRR, EFS i FS, w podziale na priorytety inwestycyjne i kategorie regionów¹¹³ oraz rezultatu bezpośredniego w przypadku EFRR/FS

Priorytet Inwestycyjny: 11ii budowanie potencjału wszystkich zainteresowanych podmiotów kształtujących politykę w zakresie kształcenia, uczenia się przez całe życie, szkolenia i zatrudnienia oraz polityki społecznej, w tym poprzez pakiety sektorowe i terytorialne na rzecz wdrażania reform na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym							
Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka pomiaru wskaźnika	Fundusz	Kategoria regionu	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Liczba przedstawicieli partnerów społecznych objętych wsparciem ukierunkowanym na zwiększenie udziału w dialogu społecznym w obszarze rynku pracy i dostosowania do jego potrzeb systemów edukacji i szkolenia	osoba	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	1 050 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 907 - regiony lepiej rozwinięte: 143	SL2014	bieżący monitoring
2.	Liczba przedstawicieli partnerów społecznych, objętych wsparciem w zakresie pełnienia roli koordynatora działań edukacyjnych i informacyjnych, dotyczących kształcenia ustawicznego wśród pracowników	osoba	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	350 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 302 - regiony lepiej rozwinięte: 48	SL2014	bieżący monitoring
3.	Liczba badań i analiz przygotowanych na potrzeby przedstawicieli partnerów społecznych zamieszczonych w repozytorium wiedzy	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	21 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 18 - regiony lepiej rozwinięte: 3	SL2014	bieżący monitoring

¹¹³ Podział na kategorie regionów nie dotyczy danych dla FS

RAMY WYKONANIA OSI PRIORYTETOWEJ II

Tabela: Ramy wykonania osi priorytetowej, w podziale na fundusze i kategorie regionów

OŚ PRIORYTETOWA II: EFEKTYWNE POLITYKI PUBLICZNE DLA RYNKU PRACY, GOSPODARKI I EDUKACJI									
Typ wskaźnika	Lp.	Definicja wskaźnika lub kluczowego etap wdrażania	Jednostka pomiaru (w stosownych przypadkach)	Fundusz	Kategoria regionu	Wartość pośrednia (2018)	Cel końcowy (2023)	Źródło danych	Wyjaśnienie adekwatności wskaźnika (w stosownych przypadkach)
Priorytet Inwestycyjny 8iv									
wskaźnik produktu	1.	Liczba przedstawicieli podmiotów tworzących i prowadzących instytucje opieki nad dzieckiem do lat 3 objętych wsparciem szkoleniowym w zakresie form opieki nad dziećmi do lat 3	osoba	EFS	ogółem	3 173	15 864	SL2014	Wskaźniki wyselekcjonowane na potrzeby oceny wykonania obejmują ponad 50% alokacji przewidzianej na oś priorytetową i stanowią podzbiór mierników wybranych spośród wskaźników produktu dla poszczególnych priorytetów inwestycyjnych. Dokonując ich selekcji Instytucja Zarządzająca kierowała się również równomiernym rozłożeniem odpowiedzialności finansowanej na instytucje odpowiedzialne za wdrażanie i realizację celów programu.
					regiony słabiej rozwinięte	2 741	13 706		
					regiony lepiej rozwinięte	432	2 158		

Priorytet Inwestycyjny 8vii									
wskaźnik produktu	1.	Liczba pracowników publicznych służb zatrudnienia objętych wsparciem w programie	osoba	EFS	ogółem	917	4 583	SL2014	<p><i>Wskaźniki wyselekcjonowane na potrzeby oceny wykonania obejmują ponad 50% alokacji przewidzianej na oś priorytetową i stanowią podzbiór mierników wybranych spośród wskaźników produktu dla poszczególnych priorytetów inwestycyjnych. Dokonując ich selekcji Instytucja Zarządzająca kierowała się również równomiernym rozłożeniem odpowiedzialności finansowanej na instytucje odpowiedzialne za wdrażanie i realizację celów programu.</i></p>
					regiony słabiej rozwinięte	792	3 960		
					regiony lepiej rozwinięte	125	623		
wskaźnik produktu	2.	Liczba pracowników instytucji rynku pracy, innych niż PSZ, objętych wsparciem w programie	osoba	EFS	ogółem	400	2 000	SL2014	
					regiony słabiej rozwinięte	346	1 728		
					regiony lepiej rozwinięte	54	272		
wskaźnik produktu	3.	Liczba zawodów, dla których opracowano zasoby informacyjne w ramach programu	sztuka	EFS	ogółem	250	1 000	SL2014	
					regiony słabiej rozwinięte	216	864		
					regiony lepiej rozwinięte	34	136		
wskaźnik produktu	4.	Liczba opracowanych zestawów rekomendacji dla polityki na rzecz aktywizacji zawodowej i zatrudnienia osób w wieku 50 lat i więcej	sztuka	EFS	ogółem	1	3	SL2014	
					regiony słabiej rozwinięte	1	2		
					regiony lepiej rozwinięte	1	1		
Priorytet Inwestycyjny 9i									
wskaźnik	1.	Liczba kluczowych pracowników	osoba	EFS	ogółem	1 963	6 634	SL2014	<i>Wskaźniki</i>

produktu		instytucji pomocy i integracji społecznej, objętych wsparciem w programie			regiony słabiej rozwinięte	1 696	5 732		wyselekcjonowane na potrzeby oceny wykonania obejmują ponad 50% alokacji przewidzianej na oś priorytetową i stanowią podzbiór mierników wybranych spośród wskaźników produktu dla poszczególnych priorytetów inwestycyjnych. Dokonując ich selekcji Instytucja Zarządzająca kierowała się również równomiernym rozłożeniem odpowiedzialności finansowanej na instytucje odpowiedzialne za wdrażanie i realizację celów programu.
					regiony lepiej rozwinięte	267	902		
wskaźnik produktu	2.	Liczba jednostek organizacyjnych pomocy społecznej objętych wsparciem w celu zmiany systemu organizacyjnego	sztuka	EFS	ogółem	70	200	SL2014	
					regiony słabiej rozwinięte	61	173		
					regiony lepiej rozwinięte	9	27		
wskaźnik produktu	3.	Liczba więźniów objętych wsparciem w programie	osoba	EFS	ogółem	9 298	23 244	SL2014	
					regiony słabiej rozwinięte	8 033	20 083		
					regiony lepiej rozwinięte	1 264	3 161		
Priorytet Inwestycyjny 9iv									
wskaźnik produktu	1.	Liczba pracowników instytucji systemu wsparcia rodziny i pieczy zastępczej objętych wsparciem w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej	osoba	EFS	ogółem	4 000	20 000	SL2014	Wskaźniki wyselekcjonowane na potrzeby oceny wykonania obejmują ponad 50% alokacji przewidzianej na oś priorytetową i stanowią podzbiór mierników wybranych spośród wskaźników produktu dla poszczególnych
					regiony słabiej rozwinięte	3 456	17 280		
					regiony lepiej rozwinięte	544	2 720		
wskaźnik	2	Liczba wypracowanych	sztuka	EFS	ogółem	1	7	SL2014	dla poszczególnych

produktu		standardów usług asystenckich i opiekuńczych dla osób o różnym stopniu niesamodzielności			regiony słabiej rozwinięte	1	6		<p><i>priorytetów inwestycyjnych. Dokonując ich selekcji Instytucja Zarządzająca kierowała się również równomiernym rozłożeniem odpowiedzialności finansowanej na instytucje odpowiedzialne za wdrażanie i realizację celów programu.</i></p>
					regiony lepiej rozwinięte	1	1		
Priorytet Inwestycyjny 9v									
wskaźnik produktu	1.	Liczba podmiotów ekonomii społecznej, które skorzystały ze zwrotnych instrumentów finansowych w programie	sztuka	EFS	ogółem	406	2 030	SL2014	<p><i>Wskaźniki wyselekcjonowane na potrzeby oceny wykonania obejmują ponad 50% alokacji przewidzianej na oś priorytetową i stanowią podzbiór mierników wybranych spośród wskaźników produktu dla poszczególnych priorytetów inwestycyjnych. Dokonując ich selekcji Instytucja Zarządzająca kierowała się również równomiernym rozłożeniem odpowiedzialności finansowanej na instytucje odpowiedzialne za wdrażanie i realizację celów programu.</i></p>
					regiony słabiej rozwinięte	351	1 754		
					regiony lepiej rozwinięte	55	276		

Priorytet Inwestycyjny 10i									
wskaźnik produktu	1.	Liczba pracowników systemu wspomagania pracy szkoły oraz trenerów objętych wsparciem w zakresie określonym w Programie	osoba	EFS	ogółem	2 314	4 627	SL2014	Wskaźniki wyselekcjonowane na potrzeby oceny wykonania obejmują ponad 50% alokacji przewidzianej na oś priorytetową i stanowią podzbiór mierników wybranych spośród wskaźników produktu dla poszczególnych priorytetów inwestycyjnych. Dokonując ich selekcji Instytucja Zarządzająca kierowała się również równomiernym rozłożeniem odpowiedzialności finansowanej na instytucje odpowiedzialne za wdrażanie i realizację celów programu.
					regiony słabiej rozwinięte	1 999	3 998		
					regiony lepiej rozwinięte	315	629		
wskaźnik produktu	2.	Liczba przedstawicieli kadry kierowniczej systemu oświaty objętych wsparciem w zakresie określonym w Programie	osoby		ogółem	3 526	11 752	SL 2014	
					regiony słabiej rozwinięte	3 046	10 154		
					regiony lepiej rozwinięte	480	1 598		
wskaźnik produktu	3.	Liczba opracowanych w Programie e-podręczników i dydaktycznych e-materiałów towarzyszących	osoba	EFS	ogółem	3 380	13 519	SL2014	
					regiony słabiej rozwinięte	2 920	11 680		
					regiony lepiej rozwinięte	460	1 839		
Priorytet Inwestycyjny 10iii									
wskaźnik produktu	1.	Liczba kwalifikacji cząstkowych spoza systemu oświaty i szkolnictwa wyższego wpisanych do ZRK	sztuka	EFS	ogółem	40	200	SL2014	
					regiony słabiej rozwinięte	35	173		
					regiony lepiej rozwinięte	5	27		

wskaźnik produktu	2.	Liczba szkół przygotowanych do pełnienia roli Lokalnego Ośrodka Wiedzy i Edukacji	sztuka	EFS	ogółem	20	118	SL2014	wybranych spośród wskaźników produktu dla poszczególnych priorytetów inwestycyjnych. Dokonując ich selekcji Instytucja Zarządzająca kierowała się również równomiernym rozłożeniem odpowiedzialności finansowanej na instytucje odpowiedzialne za wdrażanie i realizację celów programu.
					regiony słabiej rozwinięte	17	102		
					regiony lepiej rozwinięte	3	16		
Priorytet Inwestycyjny 10iv									
wskaźnik produktu	1.	Liczba zawodów, dla których zmodernizowano podstawy programowe dzięki wsparciu z EFS	sztuka	EFS	ogółem	50	190	SL2014	Wskaźniki wyselekcjonowane na potrzeby oceny wykonania obejmują ponad 50% alokacji przewidzianej na oś priorytetową i stanowią podzbiór mierników wybranych spośród wskaźników produktu dla poszczególnych priorytetów inwestycyjnych. Dokonując ich selekcji Instytucja Zarządzająca kierowała się również równomiernym rozłożeniem odpowiedzialności
					regiony słabiej rozwinięte	43	164		
					regiony lepiej rozwinięte	7	26		
wskaźnik produktu	2.	Liczba zadań egzaminacyjnych dla egzaminów zawodowych opracowanych dzięki EFS we współpracy z pracodawcami	sztuka	EFS	ogółem	50 000	163 059	SL2014	Wskaźniki wyselekcjonowane na potrzeby oceny wykonania obejmują ponad 50% alokacji przewidzianej na oś priorytetową i stanowią podzbiór mierników wybranych spośród wskaźników produktu dla poszczególnych priorytetów inwestycyjnych. Dokonując ich selekcji Instytucja Zarządzająca kierowała się również równomiernym rozłożeniem odpowiedzialności
					regiony słabiej rozwinięte	43 200	140 883		
					regiony lepiej rozwinięte	6 800	22 176		
wskaźnik	3.	Liczba opracowanych i	sztuka	EFS	ogółem	150	800	SL2014	

produktu		upowszechnionych e-zasobów do kształcenia zawodowego			regiony słabiej rozwinięte	130	691		<i>finansowanej na instytucje odpowiedzialne za wdrażanie i realizację celów programu.</i>
					regiony lepiej rozwinięte	20	109		
Priorytet Inwestycyjny 11i									
wskaźnik produktu	1.	Liczba pracowników wymiaru sprawiedliwości objętych wsparciem w zakresie zarządzania i komunikacji	osoba	EFS	ogółem	3 105	20 700	SL2014	<i>Wskaźniki wyselekcjonowane na potrzeby oceny wykonania obejmują ponad 50% alokacji przewidzianej na oś priorytetową i stanowią podzbiór mierników wybranych spośród wskaźników produktu dla poszczególnych priorytetów inwestycyjnych. Dokonując ich selekcji Instytucja Zarządzająca kierowała się również równomiernym rozłożeniem odpowiedzialności finansowanej na instytucje odpowiedzialne za wdrażanie i realizację celów programu.</i>
					regiony słabiej rozwinięte	2 683	17 885		
					regiony lepiej rozwinięte	422	2 815		
wskaźnik produktu	2.	Liczba pracowników wymiaru sprawiedliwości objętych wsparciem szkoleniowym z zakresu sądownictwa cywilnego i gospodarczego	osoba	EFS	ogółem	2 067	13 782	SL2014	
					regiony słabiej rozwinięte	1 786	11 908		
					regiony lepiej rozwinięte	281	1 874		
wskaźnik produktu	3.	Liczba jednostek administracji publicznej objętych wsparciem w celu poprawy funkcjonowania nadzoru administracyjnego	sztuka	EFS	ogółem	35	350	SL2014	
					regiony słabiej rozwinięte	30	302		
					regiony lepiej rozwinięte	5	48		
wskaźnik	4.	Liczba jednostek samorządu	sztuka	EFS	ogółem	211	1 405	SL2014	

produktu		terytorialnego, objętych wsparciem w zakresie obsługi podatkowej przedsiębiorców			regiony słabiej rozwinięte	182	1 214	
					regiony lepiej rozwinięte	29	191	
wskaźnik produktu	5.	Liczba jednostek samorządu terytorialnego, objętych wsparciem w zakresie modernizacji zarządzania nieruchomościami	sztuka	EFS	ogółem	211	1 405	SL2014
					regiony słabiej rozwinięte	182	1 214	
					regiony lepiej rozwinięte	29	191	
wskaźnik produktu	6.	Liczba przeprowadzonych we współpracy z NGO konsultacji dokumentów dotyczących planowania przestrzennego	sztuka	EFS	ogółem	100	500	SL2014
					regiony słabiej rozwinięte	86	432	
					regiony lepiej rozwinięte	14	68	
wskaźnik produktu	7.	Liczba pracowników administracji publicznej wykonujących zadania z zakresu planowania i zagospodarowania przestrzennego lub zagadnień geodezyjnych i kartograficznych objętych wsparciem szkoleniowym	osoba	EFS	ogółem	2 900	12 287	SL2014
					regiony słabiej rozwinięte	2 506	10 616	
					regiony lepiej rozwinięte	394	1 671	
wskaźnik	8.	Liczba jednostek administracji	sztuka	EFS	ogółem	45	433	SL2014

produktu		skarbowej objętych wsparciem w celu doskonalenia ich funkcjonowania i obsługi przedsiębiorców			regiony słabiej rozwinięte	39	374		
					regiony lepiej rozwinięte	6	59		
wskaźnik produktu	9.	Liczba pracowników administracji publicznej objętych wsparciem szkoleniowym w zakresie oceny wpływu regulacji	osoba	EFS	ogółem	165	294	SL2014	
					regiony słabiej rozwinięte	143	254		
					regiony lepiej rozwinięte	22	40		
OŚ PRIORYTETOWA II: EFEKTYWNE POLITYKI PUBLICZNE DLA RYNKU PRACY, GOSPODARKI I EDUKACJI - wskaźnik finansowy									
wskaźnik postępu finansowego	1.	Całkowita kwota certyfikowany wydatków kwalifikowalnych	Euro	EFS	regiony słabiej rozwinięte	74 744 808	812 078 481	SL2014	Zgodnie z zasadą n+3
					regiony lepiej rozwinięte	21 700 871	135 700 795		

KATEGORYZACJA INTERWENCJI OSI PRIORYTETOWEJ II

Tabele 7-11: Tabele przedstawiające zastosowane w osi priorytetowej kategorii interwencji

Europejski Fundusz Społeczny									
Regiony słabiej rozwinięte									
Tabela 7: Wymiar 1		Tabela 8: Wymiar 2		Tabela 9: Wymiar 3		Tabela 10: Wymiar 4		Tabela 11: Wymiar 6	
Zakres interwencji		Forma finansowania		Typ obszaru		Terytorialne mechanizmy wdrażania		Temat uzupełniający EFS	
Kod	Kwota (w EUR)	Kod	Kwota (w EUR)	Kod	Kwota (w EUR)	Kod	Kwota (w EUR)	Kod	Kwota (w EUR)
105	7 861 329	01	659 464 574	07	690 266 707	07	690 266 707	08	688 620 405
106	91 043 082	04	30 802 133					07	1 646 302
108	17 765 248								
109	107 568 774								
112	38 061 882								
113	51 267 233								
115	102 902 888								
117	83 042 143								
118	50 724 828								
119	137 580 540								
120	2 448 760								
Europejski Fundusz Społeczny									
Regiony lepiej rozwinięte									
Tabela 7: Wymiar 1		Tabela 8: Wymiar 2		Tabela 9: Wymiar 3		Tabela 10: Wymiar 4		Tabela 11: Wymiar 6	
Zakres interwencji		Forma finansowania		Typ obszaru		Terytorialne mechanizmy wdrażania		Temat uzupełniający EFS	
Kod	Kwota (w EUR)	Kod	Kwota (w EUR)	Kod	Kwota (w EUR)	Kod	Kwota (w EUR)	Kod	Kwota (w EUR)
105	1 236 379	01	103 716 278	07	108 560 636	07	108 560 636	08	108 301 716
106	14 318 658	04	4 844 358					07	258 920
108	2 794 002								
109	16 917 714								
112	5 986 124								
113	8 062 975								
115	16 183 894								
117	13 060 325								
118	7 977 670								
119	21 637 770								
120	385 125								

OŚ III SZKOLNICTWO WYŻSZE DLA GOSPODARKI I ROZWOJU

W ramach osi priorytetowej III *Szkolnictwo wyższe dla gospodarki i rozwoju* wsparcie będzie kierowane do dwóch kategorii regionów: słabiej rozwiniętych (15 województw z wyjątkiem województwa mazowieckiego) oraz lepiej rozwiniętych (województwo mazowieckie). Zasięg oddziaływania uczelni ma charakter ponadregionalny. Działalność dydaktyczna uczelni nie jest ograniczona wyłącznie do terytorium regionu, w którym mają one siedzibę. Uczelnie mogą prowadzić działania na dowolnym obszarze i kierować swoją ofertę dydaktyczną do osób spoza danego regionu oraz do cudzoziemców. W konsekwencji skala oddziaływania tych przedsięwzięć ma wymiar ogólnopolski i nie jest zasadne wyodrębnienie specyficznych działań ze względu na kategorię regionu.

Ze względu na istniejące specyficzne potrzeby regionalne, w ramach celu szczegółowego *Podniesienie kompetencji osób uczestniczących w edukacji na poziomie wyższym, odpowiadających potrzebom gospodarki, rynku pracy i społeczeństwa*, zostanie wyodrębniona pula środków (ok. 150 mln euro) na działania wpisujące się w regionalne inteligentne specjalizacje. W procesach wdrożeniowych zostaną wykorzystane odpowiednie mechanizmy, uwzględniające specyficzne potrzeby regionalnych rynków pracy i regionalnych inteligentnych specjalizacji.

PRIORYTET INWESTYCYJNY 10II POPRAWA JAKOŚCI, SKUTECZNOŚCI I DOSTĘPNOŚCI SZKOLNICTWA WYŻSZEGO ORAZ KSZTAŁCENIA NA POZIOMIE RÓWNOWAŻNYM W CELU ZWIĘKSZENIA UDZIAŁU I POZIOMU OSIĄGNIĘĆ, ZWŁASZCZA W PRZYPADKU GRUP W NIEKORZYSTNEJ SYTUACJI

CELE SZCZEGÓŁOWE PI 10II

1. Podniesienie kompetencji osób uczestniczących w edukacji na poziomie wyższym, odpowiadających potrzebom gospodarki, rynku pracy i społeczeństwa
2. Zwiększenie jakości i efektywności kształcenia na studiach doktoranckich
3. Poprawa dostępności międzynarodowych programów kształcenia dla osób uczestniczących w edukacji na poziomie wyższym z Polski oraz dla cudzoziemców
4. Wsparcie zmian organizacyjnych i podniesienie kompetencji kadr w systemie szkolnictwa wyższego

WSKAŹNIKI REZULTATU PI 10ii

Tabela: Zestawienie wspólnych wskaźników rezultatu EFS, dla których zostały ustalone wartości docelowe oraz wskaźników rezultatu EFS specyficznych dla programu, w podziale na priorytety inwestycyjne i kategorie regionów

Priorytet Inwestycyjny: 10ii poprawa jakości, skuteczności i dostępności szkolnictwa wyższego oraz kształcenia na poziomie równoważnym w celu zwiększenia udziału i poziomu osiągnięć, zwłaszcza w przypadku grup w niekorzystnej sytuacji										
Lp.	Nazwa wskaźnika	Kategoria regionu	Jednostka pomiaru wskaźnika	Referencyjny wskaźnik produktu (z listy CI)	Wartość bazowa	Jednostka pomiaru dla wartości bazowej i docelowej	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
Cel szczegółowy 1: Podniesienie kompetencji osób uczestniczących w edukacji na poziomie wyższym, odpowiadających potrzebom gospodarki, rynku pracy i społeczeństwa										
1.	Odsetek objętych wsparciem EFS absolwentów uczelni, którzy podjęli zatrudnienie w ciągu 12 m-cy od zakończenia kształcenia ¹¹⁴	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	osoba	nd.	69,75% ¹¹⁵ z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 69,75% - regiony lepiej rozwinięte: 69,75%	procent	2013	80% z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 80% - regiony lepiej rozwinięte: 80%	badanie ewaluacyjne	co dwa lata

¹¹⁴ Dot. absolwentów, którzy w trakcie studiów przystąpili do projektu współfinansowanego z EFS i uzyskali wsparcie bezpośrednie. Z wyłączeniem osób które kontynuują naukę na studiach wyższych.

¹¹⁵ Obliczenia na podstawie danych zawartych w publikacji GUS: *Aktywność ekonomiczna ludności Polski* w I-IV kw. 2013 r.

2.	Liczba osób, które podniosły kompetencje w ramach działań uczelni wspartych z EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	osoba	nd.	0	osoba	2014	75 000 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 64 800 - regiony lepiej rozwinięte: 10 200	SL2014	rocznie
Cel szczegółowy 2: Zwiększenie jakości i efektywności kształcenia na studiach doktoranckich										
3.	Liczba absolwentów programów studiów doktoranckich dofinansowanych ze środków EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	osoba	nd.	561 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 485 - regiony lepiej rozwinięte: 76	osoba	2014	2 074 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 1 792 - regiony lepiej rozwinięte: 282	SL2014	rocznie
Cel szczegółowy 3: Poprawa dostępności międzynarodowych programów kształcenia dla osób uczestniczących w edukacji na poziomie wyższym z Polski oraz dla cudzoziemców										
4.	Liczba osób, które ukończyły międzynarodowe programy kształcenia uruchomione dzięki wsparciu EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	osoba	nd.	1 583 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 1 368 - regiony lepiej rozwinięte: 215	osoba	2014	3 600 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 3 110 - regiony lepiej rozwinięte: 490	SL2014	rocznie
5.	Liczba instytucji, które zwiększyły zdolność instytucjonalną dzięki wsparciu EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	sztuka	nd.	0	sztuka	2017	1 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 1 - regiony lepiej rozwinięte: 1	SL2014	SL2014
6.	Liczba osób, które dzięki wsparciu z EFS podniosły swoje kompetencje w zakresie zdolności instytucjonalnej uczelni w obszarze umiędzynarodowienia	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	osoba	nd.	0	osoba	2017	504 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 436 - regiony lepiej rozwinięte: 68	SL2014	rocznie

7.	Liczba osób, które dzięki wsparciu EFS ukończyły proces kształcenia w ramach wymiany akademickiej	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	osoba	nd.	0	osoba	2017	990 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 855 - regiony lepiej rozwinięte: 135	SL2014	rocznie
8.	Liczba osób, które ukończyły studia dzięki wsparciu EFS z zastosowaniem pomocy zwrotnej	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	osoba	nd.	0	osoba	2017	189 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 163 - regiony lepiej rozwinięte: 26	SL2014	rocznie
9.	Liczba zagranicznych akredytacji uzyskanych przez podstawowe jednostki organizacyjne uczelni w ramach procesu wspartego z EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	sztuka	nd.	0	sztuka	2014	73 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 63 - regiony lepiej rozwinięte: 10	SL2014	rocznie
Cel szczegółowy 4: Wsparcie zmian organizacyjnych i podniesienie kompetencji kadr w systemie szkolnictwa wyższego										
10.	Liczba uczelni, które wdrożyły zmiany w zakresie zarządzania procesem kształcenia	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	sztuka	nd.	0	sztuka	2014	85 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 73 - regiony lepiej rozwinięte: 12	SL2014	rocznie
11.	Liczba utworzonych związków międzyuczelnianych lub zrealizowanych procesów konsolidacji uczelni dzięki wsparciu EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	sztuka	nd.	0	sztuka	2014	15 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 13 - regiony lepiej rozwinięte: 2	SL2014	rocznie
12.	Liczba pracowników uczelni, którzy dzięki wsparciu EFS podnieśli swoje kompetencje	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej	osoba	nd.	1 234 z czego: - regiony słabiej	osoba	2014	6 475 z czego: - regiony słabiej	SL2014	rocznie

	dydaktyczne	rozwinęte			rozwinęte: 1 066 - regiony lepiej rozwinęte: 168			rozwinęte: 5 594 - regiony lepiej rozwinęte: 881		
13.	Liczba pracowników uczelni, którzy dzięki wsparciu z EFS podnieśli swoje kompetencje zarządcze	regiony słabiej rozwinęte regiony lepiej rozwinęte	osoba	nd.	1 234 z czego: - regiony słabiej rozwinęte: 1 066 - regiony lepiej rozwinęte: 168	osoba	2014	9 450 z czego: - regiony słabiej rozwinęte: 8 165 - regiony lepiej rozwinęte: 1 285	SL2014	rocznie

OPIS PRZEDSIĘWZIĘĆ PLANOWANYCH DO REALIZACJI W RAMACH PI 10ii

Typy projektów i przykłady przedsięwzięć w ramach PI 10ii:

W ramach celu 1 Podniesienie kompetencji osób uczestniczących w edukacji na poziomie wyższym, odpowiadających potrzebom gospodarki, rynku pracy i społeczeństwa

- Realizacja programów kształcenia o profilu ogólnoakademickim albo praktycznym, dostosowanych, w oparciu o analizy i prognozy¹¹⁶, do potrzeb gospodarki, rynku pracy i społeczeństwa, zawierających w szczególności:
 - tworzenie i realizację nowych kierunków studiów odpowiadających na aktualne potrzeby społeczno-gospodarcze,
 - dostosowanie i realizację programów kształcenia do potrzeb społeczno-gospodarczych,
 - działania włączające pracodawców w przygotowanie programów kształcenia i ich realizację,
 - wysokiej jakości programy stażowe (ten rodzaj działań może stanowić odrębny typ projektów).
- Podnoszenie kompetencji osób uczestniczących w edukacji na poziomie wyższym, w obszarach kluczowych dla gospodarki i rozwoju kraju, określanych w oparciu o analizy i prognozy potwierdzające potrzebę rozwijania określonych kompetencji w konkretnych obszarach oraz w oparciu o zapotrzebowanie zgłaszane przez pracodawców/organizacje pracodawców, realizowane (z wyłączeniem staży) np. poprzez:
 - certyfikowane szkolenia i zajęcia warsztatowe kształcące kompetencje,
 - dodatkowe zajęcia realizowane wspólnie z pracodawcami,
 - dodatkowe zadania praktyczne dla studentów realizowane w formie projektowej, w tym w ramach zespołów projektowych,
 - wizyty studyjne u pracodawców.
- Wspieranie świadczenia wysokiej jakości usług przez instytucje (np. akademickie biura karier), wspomagające studentów w rozpoczęciu aktywności zawodowej na rynku pracy.
- Rozwój oferty uczelni w zakresie realizacji trzeciej misji, jako forum aktywności społecznej np. poprzez programy realizowane przy współpracy z organizacjami pozarządowymi, przyczyniające się do rozwoju kompetencji kluczowych, odpowiadających potrzebom rynku pracy, gospodarki i społeczeństwa.

W ramach celu 2 Zwiększenie jakości i efektywności kształcenia na studiach doktoranckich

Tworzenie i realizacja wysokiej jakości¹¹⁷:

¹¹⁶ Podstawą oceny będzie cykliczna analiza zapotrzebowania na kompetencje zlecona podmiotowi zewnętrznemu nie rzadziej niż raz na 3 lata. Dodatkowo pod uwagę brane będą dostępne analizy na poziomie krajowym (takie jak Bilans Kapitału Ludzkiego), regionalnym oraz wyniki prowadzonego monitoringu karier zawodowych absolwentów.

- interdyscyplinarnych programów doktoranckich o zasięgu krajowym lub międzynarodowym;
- międzynarodowych programów studiów doktoranckich, przez podstawowe jednostki organizacyjne uczelni wspólnie z innymi jednostkami naukowymi;
- programów studiów doktoranckich, kluczowych dla gospodarki i społeczeństwa, wspierających innowacyjność kraju i zapewniających możliwość transferu/komercjalizacji rezultatów studiów doktoranckich.

W ramach celu 3 *Poprawa dostępności międzynarodowych programów kształcenia dla osób uczestniczących w edukacji na poziomie wyższym z Polski oraz dla cudzoziemców*

- Realizacja programów kształcenia w językach obcych, skierowanych zarówno do studentów z Polski, jak i do cudzoziemców.
- Realizacja międzynarodowych programów studiów oraz międzynarodowych szkół letnich umożliwiających studiowanie w Polsce cudzoziemcom oraz studiowanie w międzynarodowym środowisku przez osoby z Polski, uczestniczące w edukacji na poziomie wyższym.
- Włączenie wykładowców z zagranicy posiadających osiągnięcia w pracy naukowej, zawodowej lub artystycznej, w prowadzenie programów kształcenia w polskich uczelniach.
- Wspieranie zdolności instytucjonalnej i funkcjonowania Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej.
- Wspieranie zdolności instytucjonalnej uczelni w obszarze umiędzynarodowienia.
- Wspieranie studentów i doktorantów w studiowaniu za granicą, studentów i doktorantów z zagranicy, w tym pochodzących spoza Unii Europejskiej w studiowaniu w Polsce oraz międzynarodowej wymiany kadry akademickiej¹¹⁸.

¹¹⁷ Wysoka jakość realizowanych studiów doktoranckich zostanie zapewniona odpowiednimi kryteriami, w oparciu o które będzie następował wybór projektów. Kryteria w tym zakresie będą bazować na wnioskach wypracowanych w ramach tzw. Inicjatywy Salzburg II, opublikowanych w 2010 r. („Salzburg II Recommendations: European Universities’ Achievements Since 2005 in implementing the Salzburg Principles”) oraz na „Zasadach innowacyjnego szkolenia doktorantów” opracowanych przez ERA Steering group i rekomendowanych w Konkluzjach Rady Unii Europejskiej dotyczących modernizacji szkolnictwa wyższego z 28 i 29 listopada 2011 r. (http://ec.europa.eu/euraxess/pdf/research_policies/Principles_for_Innovative_Doctoral_Training.pdf). Ponadto będą zgodne z Europejską Kartą Naukowca. Kryteria w szczególności będą odnosić się do następujących zagadnień: otwartego i przejrzystego, poddanego weryfikacji procesu rekrutacji; rozwoju kariery naukowców (rozwoju umiejętności, zdolności do zatrudnienia); warunków pracy i zatrudnienia (ubezpieczenia społecznego, systemu emerytalnego, równego traktowania); wysokiej jakości badań (publikacji, nagród, udziału w najważniejszych konferencjach międzynarodowych, interdyscyplinarności); międzysektorowej współpracy (komercjalizacji, współpracy naukowców z potencjalnymi pracodawcami, w tym podmiotami z sektora handlowego, szkoleń istotnych dla innowacji); współpracy międzynarodowej (kontakty, sieciowanie, współpraca); jakości nadzoru; wpływu społecznego i oddziaływania.

¹¹⁸ Kadra akademicka będzie stanowić nie więcej niż 20% uczestników otrzymujących wsparcie stypendialne w tym typie operacji

- Wspieranie studentów i doktorantów w studiowaniu za granicą z zastosowaniem pomocy zwrotnej.
- Wsparcie procesów uzyskiwania zagranicznych akredytacji przez polskie uczelnie lub programy kształcenia.
- Wsparcie uczestnictwa wybitnie uzdolnionych studentów w międzynarodowych konkursach lub zawodach.

W ramach celu 4 *Wsparcie zmian organizacyjnych i podniesienie kompetencji kadr w systemie szkolnictwa wyższego*

- Wdrażanie na uczelniach zmian w zakresie zarządzania procesem kształcenia:
 - informatycznych narzędzi zarządzania uczelniami: stworzenie centralnego systemu repozytoriów prac dyplomowych¹¹⁹, obsługa tzw. programów antyplagiatowych, tworzenie otwartych zasobów edukacyjnych,
 - narzędzi udostępniania informacji i danych o szkolnictwie wyższym tj. wsparcie rozszerzania zakresu informacji przekazywanych przez uczelnie do systemu informacji o szkolnictwie wyższym, wdrażanie systemów wspierania zarządzania finansami oraz informatyczne wspieranie innowacyjnego procesu dydaktycznego¹²⁰.
- Wspieranie procesów konsolidacji uczelni.
- Działania podnoszące kompetencje dydaktyczne kadr uczelni w zakresie innowacyjnych umiejętności dydaktycznych, umiejętności informatycznych, w tym posługiwania się profesjonalnymi bazami danych i ich wykorzystania w procesie kształcenia, prowadzenia dydaktyki w j. obcym, zarządzania informacją¹²¹.
- Działania podnoszące kompetencje zarządcze kadr kierowniczych i administracyjnych w uczelniach, takie jak zarządzanie zespołem, zarządzanie finansami, wsparcie uczelnianych struktur związanych z absorpcją środków finansowych np. z Horyzontu 2020¹²²..

W celu zbadania wpływu realizowanej w ramach Osi III PO WER interwencji zakłada się przeprowadzenie badania ewaluacyjnego (z częstotliwością co dwa lata) dotyczącego wpływu działań realizowanych w

¹¹⁹ centralny system repozytoriów prac dyplomowych nie będzie finansowany w ramach Programu, do czasu wejścia w życie odpowiednich regulacji prawnych wprowadzających wymóg zamieszczania prac doktorskich w repozytorium oraz zapewniający publiczny dostęp do wszystkich prac dyplomowych zgodnie ze standardami COAR. Jeżeli powyższy wymóg prawny nie wejdzie w życie do dnia 31.12.2019 r., IZ PO WER wycofa możliwość finansowania utworzenia repozytoriów z Programu.

¹²⁰ Katalog może ulec zmianie w wyniku ewaluacji mid-term, która będzie przeprowadzana nie rzadziej niż raz na 3 lata.

¹²¹ Katalog może ulec zmianie w wyniku ewaluacji mid-term, która będzie przeprowadzana nie rzadziej niż raz na 3 lata.

¹²² Katalog może ulec zmianie w wyniku ewaluacji mid-term, która będzie przeprowadzana nie rzadziej niż raz na 3 lata.

zaplanowanych typach operacji na zwiększenie jakości kształcenia w szkolnictwie wyższym i jego dopasowania do rynku pracy.

Główne typy beneficjentów w PI 10ii:

- Minister właściwy ds. szkolnictwa wyższego
- uczelnie i inne podmioty realizujące kształcenie na poziomie wyższym
- Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej

Główne grupy docelowe w PI 10ii:

- uczelnie i podmioty uczestniczące w kształceniu na poziomie wyższym
- osoby uczestniczące w kształceniu na poziomie wyższym
- pracodawcy/organizacje pracodawców
- minister właściwy ds. szkolnictwa wyższego
- pozostali właściwi ministrowie nadzorujący uczelnie

W odniesieniu do warunku ex-ante dla PI 10.2: Szkolnictwo wyższe Instytucja Zarządzająca PO WER zobowiązuje się do przekazania Komisji Europejskiej do końca 2014 r., w porozumieniu z ministrem właściwym ds. nauki i szkolnictwa wyższego, formalnego listu odpowiadającego na formalnie zgłoszone przez Komisję Europejską uwagi w zakresie kwestii odnoszących się do subkryteriów powyższego warunku ex-ante. Formalny list będzie zwłaszcza zawierał i precyzował szczegółowy harmonogram realizacji wszystkich właściwych zobowiązań przyjętych przez stronę polską.

Formalny list wyjaśni przede wszystkim następujące kwestie dotyczące przyjętych ram strategicznych w odniesieniu do obszaru szkolnictwa wyższego:

- brak analizy w zakresie zwiększania udziału w wyższej edukacji grup o niskich dochodach i innych niedoreprezentowanych grup, ze szczególnym uwzględnieniem osób w niekorzystnej sytuacji i włączania osób ze zmarginalizowanych społeczności;
- niewystarczającą analizę w zakresie zmniejszania zjawiska przedwczesnego opuszczania systemu edukacji/zwiększania liczby osób kończących edukację;
- niewystarczającą analizę w zakresie promowania projektowania innowacyjnych treści i programów edukacyjnych.

Zobowiązania te oznaczają, że zostaną przeprowadzone i dostarczone kompleksowe analizy dotyczące wszystkich zagadnień, o których mowa powyżej. Jeśli zostaną zidentyfikowane nowe wyzwania, zastosowane zostaną odpowiednie narzędzia aby konsekwentnie je rozwiązać.

OPIS PLANOWANEGO WYKORZYSTANIA INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH W PI 10ii

W ramach PI 10ii nie przewiduje się wykorzystywania instrumentów finansowych.

Tabela: Zestawienie wspólnych i specyficznych wskaźników produktu dla EFS, w podziale na priorytety inwestycyjne i kategorie regionów

Priorytet Inwestycyjny: 10ii poprawa jakości, skuteczności i dostępności szkolnictwa wyższego oraz kształcenia na poziomie równoważnym w celu zwiększenia udziału i poziomu osiągnięć, zwłaszcza w przypadku grup w niekorzystnej sytuacji							
Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka pomiaru wskaźnika	Fundusz	Kategoria regionu	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Liczba osób objętych wsparciem EFS w ramach programów kształcenia o profilu ogólnoakademickim lub praktycznym, dostosowanych do potrzeb gospodarki, rynku pracy i społeczeństwa	osoba	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	42 000 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 36 288 - regiony lepiej rozwinięte: 5 712	SL2014	bieżący monitoring
2.	Liczba studentów, którzy uczestniczyli w stażach wspieranych ze środków EFS	osoba	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	35 000 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 30 240 - regiony lepiej rozwinięte: 4 760	SL2014	bieżący monitoring
3.	Liczba osób objętych wsparciem EFS w celu podniesienia kompetencji w obszarach kluczowych dla gospodarki i rozwoju kraju	osoba	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	43 000 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 37 152 - regiony lepiej rozwinięte: 5 848	SL2014	bieżący monitoring
4.	Liczba osób objętych usługami instytucji wspomagających studentów w rozpoczęciu aktywności zawodowej na rynku pracy	osoba	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	34 000 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 29 376 - regiony lepiej rozwinięte: 4 624	SL2014	bieżący monitoring
5.	Liczba osób objętych kursami edukacyjnymi w ramach realizacji trzeciej misji uczelni	osoba	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	58 760 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 50 769 - regiony lepiej rozwinięte: 7 991	SL2014	bieżący monitoring
6.	Liczba osób objętych wsparciem EFS w ramach programów studiów doktoranckich	osoba	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	3 400 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 2 938 - regiony lepiej rozwinięte: 462	SL2014	bieżący monitoring

7.	Liczba międzynarodowych programów kształcenia uruchomionych przez uczelnie dzięki wsparciu EFS	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	120 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 104 - regiony lepiej rozwinięte: 16	SL2014	bieżący monitoring
8.	Liczba wykładowców z zagranicy prowadzących moduł kształcenia	osoba	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	450 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 389 - regiony lepiej rozwinięte: 61	SL2014	bieżący monitoring
9.	Liczba instytucji objętych wsparciem zdolności instytucjonalnej w ramach środków EFS	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	1 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 1 - regiony lepiej rozwinięte: 1	SL2014	bieżący monitoring
10.	Liczba osób objętych wsparciem EFS w zakresie zdolności instytucjonalnej uczelni w obszarze umiędzynarodowienia	osoba	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	560 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 484 - regiony lepiej rozwinięte: 76	SL2014	bieżący monitoring
11.	Liczba osób, które otrzymały stypendia w ramach wsparcia EFS ¹²³	osoba	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	1 100 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 951 - regiony lepiej rozwinięte: 149	SL2014	bieżący monitoring
12.	Liczba osób objętych wsparciem EFS z zastosowaniem pomocy zwrotnej	osoba	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	210 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 181 - regiony lepiej rozwinięte: 29	SL2014	bieżący monitoring
13.	Liczba podstawowych jednostek organizacyjnych uczelni wspartych z EFS w zakresie uzyskiwania zagranicznych akredytacji	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	73 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 63 - regiony lepiej rozwinięte: 10	SL2014	bieżący monitoring

¹²³ Kadra akademicka będzie stanowić nie więcej niż 20% uczestników otrzymujących wsparcie stypendialne

14.	Liczba osób objętych programami wsparcia ich uczestnictwa w międzynarodowych konkursach lub zawodach	osoba	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	250 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 216 - regiony lepiej rozwinięte: 34	SL2014	bieżący monitoring
15.	Liczba uczelni objętych wsparciem EFS w zakresie wdrażania informatycznych narzędzi zarządzania i udostępniania informacji o szkolnictwie wyższym	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	85 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 73 - regiony lepiej rozwinięte: 12	SL2014	bieżący monitoring
16.	Liczba uczelni objętych wsparciem EFS w procesie tworzenia związków międzyuczelnianych lub w procesie konsolidacji	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	30 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 26 - regiony lepiej rozwinięte: 4	SL2014	bieżący monitoring
17.	Liczba pracowników kadry dydaktycznej uczelni objętych wsparciem EFS w zakresie procesu kształcenia	osoba	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	7 190 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 6 212 - regiony lepiej rozwinięte: 978	SL2014	bieżący monitoring
18.	Liczba pracowników kadry kierowniczej i administracyjnej uczelni objętych wsparciem EFS w zakresie zarządzania uczelnią	osoba	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	10 500 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 9 072 - regiony lepiej rozwinięte: 1 428	SL2014	bieżący monitoring

PRIORYTET INWESTYCYJNY 8V PRZYSTOSOWANIE PRACOWNIKÓW, PRZEDSIĘBIORSTW I PRZEDSIĘBIORCÓW DO ZMIAN

CELE SZCZEGÓŁOWE PI 8v

1. Wsparcie adaptacji (reorientacji zawodowej) pracowników uczelni przechodzących procesy restrukturyzacyjne wynikające z konsolidacji uczelni.

Tabela: Zestawienie wspólnych wskaźników rezultatu EFS, dla których zostały ustalone wartości docelowe oraz wskaźników rezultatu EFS specyficznych dla programu, w podziale na priorytety inwestycyjne i kategorie regionów

Priorytet Inwestycyjny: 8v przystosowanie pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian										
Lp.	Nazwa wskaźnika	Kategoria regionu	Jednostka pomiaru wskaźnika	Referencyjny wskaźnik produktu (z listy CI)	Wartość bazowa	Jednostka pomiaru dla wartości bazowej i docelowej	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
Cel szczegółowy 1: Wsparcie adaptacji (reorientacji zawodowej) pracowników uczelni przechodzących procesy restrukturyzacyjne wynikające z konsolidacji uczelni										
1.	Liczba osób, które po opuszczeniu programu podjęły pracę lub kontynuowały zatrudnienie	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	osoba	nd.	0	osoba	2017	1 665 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 1 439 - regiony lepiej rozwinięte: 226	SL2014	rocznie

OPIS PRZEDSIĘWZIĘĆ PLANOWANYCH DO REALIZACJI W RAMACH PI 8v

Typy projektów i przykłady przedsięwzięć w ramach PI 8v:

W ramach celu 1 Wsparcie adaptacji (reorientacji zawodowej) pracowników uczelni przechodzących procesy restrukturyzacyjne wynikające z konsolidacji uczelni:

- Wsparcie w postaci programów typu outplacement skierowane do pracowników uczelni, niezbędne ze względu na prowadzone procesy konsolidacyjne.

Główne typy beneficjentów w PI 8v:

- Minister właściwy ds. szkolnictwa wyższego
- uczelnie i inne podmioty realizujące kształcenie na poziomie wyższym

Główne grupy docelowe w PI 8v:

- uczelnie i podmioty uczestniczące w kształceniu na poziomie wyższym
- pracownicy uczelni

OPIS PLANOWANEGO WYKORZYSTANIA INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH W PI 8v

Nie jest planowane wykorzystanie instrumentów finansowych.

Tabela: Zestawienie wspólnych i specyficznych wskaźników produktu dla EFS, w podziale na priorytety inwestycyjne i kategorie regionów

Priorytet Inwestycyjny: 8v przystosowanie pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian							
Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka pomiaru wskaźnika	Fundusz	Kategoria regionu	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Liczba pracowników zagrożonych zwolnieniem z pracy oraz osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy objętych wsparciem w programie	osoba	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	3 330 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 2 877 - regiony lepiej rozwinięte: 453	SL2014	bieżący monitoring

RAMY WYKONANIA OSI PRIORYTETOWEJ III

Tabela: Ramy wykonania osi priorytetowej, w podziale na fundusze i kategorie regionów

Oś priorytetowa III: SZKOLNICTWO WYŻSZE DLA GOSPODARKI I ROZWOJU									
Typ wskaźnika (kluczowy etap wdrażania, wskaźnik produktu, wskaźnik postępu finansowego lub wskaźnik rezultatu)	Lp.	Definicja wskaźnika lub kluczowego etapu wdrażania	Jednostka pomiaru (w stosownych przypadkach)	Fundusz	Kategoria regionu	Wartość pośrednia (2018)	Cel końcowy (2023)	Źródło danych	Wyjaśnienie adekwatności wskaźnika (w stosownych przypadkach)
Priorytet Inwestycyjny 10ii									
wskaźnik produktu	1.	Liczba osób objętych wsparciem EFS w ramach programów kształcenia o profilu ogólnoakademickim lub praktycznym, dostosowanych do potrzeb gospodarki, rynku pracy i społeczeństwa	osoba	EFS	ogółem	16 800	42 000	SL2014	<i>Wskaźniki wyselekcjonowane na potrzeby oceny wykonania obejmują ponad 50% alokacji przewidzianej na oś priorytetową i stanowią podzbiór mierników wybranych spośród wskaźników produktu dla poszczególnych priorytetów inwestycyjnych.</i>
					regiony słabiej rozwinięte	14 515	36 288		
					regiony lepiej rozwinięte	2 285	5 712		
wskaźnik produktu	2.	Liczba osób objętych wsparciem EFS w celu podniesienia kompetencji w obszarach kluczowych dla gospodarki i rozwoju kraju	osoba	EFS	ogółem	20 000	43 000	SL2014	
					regiony słabiej rozwinięte	17 280	37 152		
					regiony lepiej rozwinięte	2 720	5 848		
wskaźnik produktu	3.	Liczba osób objętych wsparciem EFS w ramach	osoba	EFS	ogółem	1 360	3 400	SL2014	

		programów studiów doktoranckich			regiony słabiej rozwinęte	1 175	2 938		
					regiony lepiej rozwinęte	185	462		
wskaźnik postępu finansowego	4.	Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowalnych	Euro	EFS	regiony słabiej rozwinęte	95 729 187	1 073 847 633	SL2014	Zgodnie z zasadą n+3
					regiony lepiej rozwinęte	28 334 271	179 443 220		

KATEGORYZACJA INTERWENCJI OSI PRIORYTETOWEJ III

Tabele 7-11: Tabele przedstawiające zastosowane w osi priorytetowej kategorii interwencji

<i>Europejski Fundusz Społeczny</i>									
<i>Regiony słabiej rozwinięte</i>									
Tabela 7: Wymiar 1		Tabela 8: Wymiar 2		Tabela 9: Wymiar 3		Tabela 10: Wymiar 4		Tabela 11: Wymiar 6	
Zakres interwencji		Forma finansowania		Typ obszaru		Terytorialne mechanizmy wdrażania		Temat uzupełniający EFS	
Kod	Kwota (w EUR)	Kod	Kwota (w EUR)	Kod	Kwota (w EUR)	Kod	Kwota (w EUR)	Kod	Kwota (w EUR)
106	17 244 785	01	912 770 488	07	912 770 488	07	912 770 488	08	912 770 488
116	895 525 703								
<i>Europejski Fundusz Społeczny</i>									
<i>Regiony lepiej rozwinięte</i>									
Tabela 7: Wymiar 1		Tabela 8: Wymiar 2		Tabela 9: Wymiar 3		Tabela 10: Wymiar 4		Tabela 11: Wymiar 6	
Zakres interwencji		Forma finansowania		Typ obszaru		Terytorialne mechanizmy wdrażania		Temat uzupełniający EFS	
Kod	Kwota (w EUR)	Kod	Kwota (w EUR)	Kod	Kwota (w EUR)	Kod	Kwota (w EUR)	Kod	Kwota (w EUR)
106	2 712 147	01	143 554 576	07	143 554 576	07	143 554 576	08	143 554 576
116	140 842 429								

OŚ IV INNOWACJE SPOŁECZNE I WSPÓŁPRACA PONADNARODOWA

W ramach Programu projekty innowacyjne i ponadnarodowe będą wdrażane w ramach dedykowanej wyłącznie tym zagadnieniom IV osi priorytetowej *Innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa*. W osi priorytetowej przewidziano realizację wszystkich celów tematycznych z uwagi na kilka przesłanek.

Ten rodzaj przedsięwzięć stanowi narzędzie modernizacji wybranych aspektów polityk publicznych w obszarze oddziaływania EFS – w przypadku Polski potrzeba wypracowania nowych rozwiązań w projektach innowacyjnych i ponadnarodowych, wykorzystania potencjału nowych rozwiązań na szerszą skalę, a także zwiększenia mobilności ponadnarodowej i wymiany doświadczeń istnieje w każdym obszarze. Ponadto, skuteczność wdrażania, w szczególności innowacji społecznych, wiąże się w sposób bezpośredni z działaniem na styku różnych obszarów – najbardziej wartościowe innowacje powstają z połączenia praktyki i doświadczeń wielu sektorów. W związku z tym, że Polska przyjęła model przewidziany w art. 96 rozporządzenia ogólnego, zakładający wdrażanie innowacji społecznych i ponadnarodowości w ramach wyodrębnionej osi priorytetowej, przyjmując podejście polegające na wielotematyczności tj. możliwości łączenia priorytetów inwestycyjnych z różnymi celami tematycznymi. Przyjęte rozwiązanie wynika z doświadczeń z realizacji Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013, a także doświadczeń innych państw członkowskich w tym zakresie. Dedykowana oś zwiększa widoczność tych przedsięwzięć, ich faktyczną realizację w zaplanowanej kwocie oraz ich skuteczność. Projekty te wymagają również odpowiedniego potencjału po stronie beneficjentów, a także koordynacji na różnych etapach.

Oś priorytetowa IV *Innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa* będzie realizowana w dwóch kategoriach regionów: mniej rozwiniętych (15 województw z wyjątkiem województwa mazowieckiego) oraz lepiej rozwiniętych (województwo mazowieckie). Celem projektów innowacyjnych i przedsięwzięć ponadnarodowych jest wypracowanie nowych rozwiązań, których zastosowanie i wykorzystanie dotyczy całego kraju. Instrumenty te nie będą stosowane wyłącznie w województwie mazowieckim lub wyłącznie w 15 regionach zakwalifikowanych jako regiony mniej rozwinięte. W konsekwencji skala oddziaływania tych przedsięwzięć ma wymiar ponadregionalny i niemożliwe jest wyodrębnienie specyficznych działań ze względu na kategorię regionu.

W ramach projektów innowacyjnych i ponadnarodowych, oprócz wskaźników EFS ujętych w programie, określa się również wskaźniki specyficzne dla danego projektu (nie dotyczy projektów realizowanych w schemacie mikro-innowacji).

PRIORYTETY INWESTYCYJNE REALIZOWANE W RAMACH INNOWACJI SPOŁECZNYCH:

Wszystkie priorytety inwestycyjne przewidziane w celach tematycznych 8 – 11, zgodnie z podejściem tematycznym przewidzianym w art. 9 rozporządzenia EFS. Ich lista zostanie doprecyzowana przez Instytucję Zarządzającą na etapie wdrażania i będzie powiązana z obszarami innowacji społecznych. Tematy, w ramach których realizowane będą projekty innowacyjne, zostaną określone zgodnie z wyzwaniem płynącymi z CSR i będą zatwierdzane przez komitet monitorujący Program.

Szczegółowe obszary wskazujące na zakres interwencji zostaną określone na etapie wdrażania z uwzględnieniem konsultacji z podmiotami odpowiedzialnymi za realizację poszczególnych polityk sektorowych i partnerami społecznymi oraz organizacjami pozarządowymi. Zakres wsparcia może być również warunkowany ustaleniami państw członkowskich zainteresowanych skoordynowanym podejściem na poziomie UE do współpracy ponadnarodowej.

CELE SZCZEGÓŁOWE (DLA INNOWACJI SPOŁECZNYCH)

Zwiększenie wykorzystania innowacji społecznych na rzecz poprawy skuteczności wybranych aspektów polityk publicznych w obszarze oddziaływania EFS

Tabela: Zestawienie wspólnych wskaźników rezultatu EFS, dla których zostały ustalone wartości docelowe oraz wskaźników rezultatu EFS specyficznych dla programu, w podziale na priorytety inwestycyjne i kategorie regionów

Priorytety Inwestycyjne: Wszystkie priorytety inwestycyjne przewidziane w celach tematycznych 8 – 11. Ich lista zostanie doprecyzowana przez Instytucję Zarządzającą na etapie wdrażania i będzie powiązana z obszarami innowacji społecznych.										
Lp.	Nazwa wskaźnika	Kategoria regionu	Jednostka pomiaru wskaźnika	Referencyjny wskaźnik produktu (z listy CI)	Wartość bazowa	Jednostka pomiaru dla wartości bazowej i docelowej	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
Cel szczegółowy: Zwiększenie wykorzystania innowacji społecznych na rzecz poprawy skuteczności wybranych aspektów polityk publicznych w obszarze oddziaływania EFS										
1	Liczba przetestowanych innowacji społecznych w skali mikro	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	sztuka	nd.	340 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 301 - regiony lepiej rozwinięte: 39	sztuka	2014	86 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 69 - regiony lepiej rozwinięte: 17	SL2014	rocznie
2	Liczba przetestowanych innowacji społecznych w skali makro	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	sztuka	nd.	5 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 4 - regiony lepiej rozwinięte: 1	sztuka	2014	49 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 40 - regiony lepiej rozwinięte: 9	SL2014	rocznie
3	Liczba przeskalowanych innowacji społecznych	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	sztuka	nd.	0	sztuka	2014	3 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 2 - regiony lepiej rozwinięte: 1	dane własne (na podstawie zrealizowanych konkursów lub projektów w pozakon	rocznie

									kursowy ch	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	---------------	--

OPIS PRZEDSIĘWZIĘĆ PLANOWANYCH DO REALIZACJI W RAMACH INNOWACJI SPOŁECZNYCH

Celem interwencji będzie wykorzystanie innowacji społecznych do przetestowania, wypracowania oraz wykorzystania na szerszą skalę nowych skuteczniejszych rozwiązań problemów w obszarze m.in. zatrudnienia, integracji społecznej, kształcenia przez całe życie, zdrowia oraz modernizacji funkcjonowania administracji publicznej, w przypadku których dotychczasowe działania nie są wystarczające lub wymagają nowego podejścia. Jednocześnie będą się one koncentrowały na najtrudniejszych i kluczowych problemach, wspierając osiągnięcie celów wynikających z dokumentów strategicznych. Produkty projektów innowacyjnych będą włączane do polityk krajowych na różnych poziomach – nie tylko w powstających aktach prawnych, ale też np. jako wdrażane nowe modele czy standardy działania instytucji. W zależności od tematyki instrumentów możliwe będzie również wykorzystanie innych priorytetów programu krajowego EFS oraz pozaprogramowych kanałów włączenia do polityki i praktyki.

Działania na rzecz wypracowania nowych rozwiązań oraz zwiększenia skali ich wykorzystania, w zależności od identyfikowanych potrzeb, będą mogły również wykorzystywać współpracę ponadnarodową jako instrument pozwalający na wykorzystanie doświadczeń i wiedzy partnerów zagranicznych, a także wspólną pracę nad rozwiązaniem identyfikowanych problemów.

Realizacja działań w powyższym zakresie będzie się odbywała z wykorzystaniem różnych etapów tworzenia innowacji społecznych i różnych schematów ich realizacji, a także z uwzględnieniem doświadczeń i mechanizmów przyjętych w PIW EQUAL 2004-2006 i PO KL 2007-2013.

Typy projektów i przykłady przedsięwzięć:

- mikro-innowacje - inkubacja nowych załączkowych pomysłów, w tym ich opracowanie i rozwinięcie, oraz przetestowanie i upowszechnienie, a także podjęcie działań w zakresie włączenia do polityki i praktyki.

Celem mikro-innowacji jest inkubacja pomysłów pozwalających rozwiązać skuteczniej problemy będące przedmiotem interwencji EFS. W ramach tego typu projektów istotne jest dotarcie do potencjalnych innowatorów społecznych, wsparcie ich w rozwinięciu i opracowaniu nowych załączkowych pomysłów, a następnie przetestowanie gotowych rozwiązań i ich upowszechnienie oraz podjęcie działań w zakresie włączenia do polityki i praktyki (rozumiane jako zapewnienie powszechnego dostępu do informacji o produktach projektu, a także dotarcie z informacją do przedstawicieli instytucji decydujących o wykorzystaniu nowych rozwiązań na szerszą skalę oraz podjęcie próby przekonania ich do zastosowania wypracowanego rozwiązania).

- makro-innowacje - opracowanie (o ile będzie to konieczne), przetestowanie, upowszechnienie i włączenie do polityki i praktyki nowych rozwiązań.

Celem makro-innowacji jest zapewnienie możliwości wprowadzania zmian do istniejącej praktyki przez podmioty o większym potencjale oraz realizację projektów pozwalających na wypracowanie innowacji w zakresie polityki (tzw. *policy innovation*).

- Skalowanie innowacji - dopracowanie (o ile będzie to konieczne) i zwiększenie wykorzystania nowych rozwiązań, stosowanych dotąd w ograniczonym zakresie lub o ograniczonym zasięgu.

Celem skalowania innowacji społecznych jest zapewnienie możliwości wykorzystania rozwiązań, które zostały już opracowane, ale miały dotąd ograniczony terytorialnie bądź sektorowo zasięg oraz tych, które

były stosowane przez pojedyncze podmioty i nie funkcjonują na dużą skalę, wypracowanych zarówno w ramach projektów współfinansowanych z EFS, jak też w ramach innych programów.

Główne typy beneficjentów:

- Podmioty odpowiedzialne za kreowanie, realizację i monitorowanie polityk publicznych oraz kontrolę i nadzór nad tymi politykami

Administracja publiczna

- Publiczne i niepubliczne instytucje rynku pracy
- Publiczne i niepubliczne instytucje pomocy i integracji społecznej
- Szkoły i placówki systemu oświaty
- Uczelnie
- Przedsiębiorstwa
- Partnerzy społeczni
- Organizacje pozarządowe

Główne grupy docelowe:

- Podmioty wykorzystujące wypracowane rozwiązania
- Podmioty i indywidualne osoby wspierane z wykorzystaniem wypracowanych rozwiązań zgodne z grupami docelowymi objętymi działaniami Programów Operacyjnych ESIF w ramach poszczególnych celów tematycznych

OPIS PLANOWANEGO WYKORZYSTANIA INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH (DLA INNOWACJI SPOŁECZNYCH)

Nie wyklucza się możliwości wykorzystywania instrumentów finansowych przy wdrażaniu innowacji społecznych, jeżeli wypracowanie nowych, skuteczniejszych rozwiązań problemów w obszarze objętym innowacją będzie tego wymagało. Ewentualne wsparcie z instrumentów finansowych w ramach innowacji społecznych zostanie jednak oparte na ocenie ex-ante, o której mowa w art. 37 rozporządzenia ogólnego.

Tabela: Zestawienie wspólnych i specyficznych wskaźników produktu dla EFS, w podziale na priorytety inwestycyjne i kategorie regionów

Priorytety Inwestycyjne: Wszystkie priorytety inwestycyjne przewidziane w celach tematycznych 8 – 11. Ich lista zostanie doprecyzowana przez Instytucję Zarządzającą na etapie wdrażania i będzie powiązana z obszarami innowacji społecznych.							
Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Liczba innowacji przyjętych do dofinansowania w skali mikro	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	855 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 684	SL2014	bieżący monitoring

					- regiony lepiej rozwinięte: 171		
2.	Liczba innowacji przyjętych do dofinansowania w skali makro	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	52 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 42 - regiony lepiej rozwinięte: 10	SL2014	bieżący monitoring
3.	Liczba innowacji społecznych podlegających skalowaniu	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	3 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 2 - regiony lepiej rozwinięte: 1	dane własne (na podstawie realizowanych konkursów lub projektów w pozakonkursowych)	bieżący monitoring

PRIORYTETY INWESTYCYJNE REALIZOWANE W RAMACH PROGRAMÓW MOBILNOŚCI PONADNARODOWEJ:

Wszystkie priorytety inwestycyjne przewidziane w celach tematycznych 8 – 11. Ich lista zostanie doprecyzowana przez Instytucję Zarządzającą na etapie wdrażania i będzie powiązana z tematami współpracy ponadnarodowej. Ze względu na możliwy charakter udzielanego wsparcia programy stypendialne i mobilności ponadnarodowej dla osób zaangażowanych w kreowanie i wdrażanie polityk publicznych będą realizowane w ramach priorytetu inwestycyjnego 10.3.

Szczegółowe tematy dla programów mobilności ponadnarodowej zostaną wskazane na etapie wdrażania z uwzględnieniem zakresu wsparcia programu unijnego Erasmus+ oraz możliwości współpracy z innymi państwami członkowskimi w tym zakresie.

CELE SZCZEGÓŁOWE (DLA PROGRAMÓW MOBILNOŚCI PONADNARODOWEJ)

Wzmocnienie kompetencji zawodowych i kluczowych osób z wykorzystaniem programów mobilności ponadnarodowej

Tabela: Zestawienie wspólnych wskaźników rezultatu EFS, dla których zostały ustalone wartości docelowe oraz wskaźników rezultatu EFS specyficznych dla programu, w podziale na priorytety inwestycyjne i kategorie regionów

Priorytety Inwestycyjne:										
Wszystkie priorytety inwestycyjne przewidziane w celach tematycznych 8 – 11. Ich lista zostanie doprecyzowana przez Instytucję Zarządzającą na etapie wdrażania i będzie powiązana z tematami współpracy ponadnarodowej.										
Lp.	Nazwa wskaźnika	Kategoria regionu	Jednostka pomiaru wskaźnika	Referencyjny wskaźnik produktu (z listy CI)	Wartość bazowa	Jednostka pomiaru dla wartości bazowej i docelowej	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
Cel szczegółowy: Wzmocnienie kompetencji zawodowych i kluczowych osób z wykorzystaniem programów mobilności ponadnarodowej										
1.	Liczba osób, które nabyły kompetencje zawodowe lub kluczowe po opuszczeniu programu	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	osoba	nd.	90% z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 90% - regiony lepiej rozwinięte: 90%	procent	2014	90% z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 90% - regiony lepiej rozwinięte: 90%	SL2014	rocznie

OPIS PRZEDSIĘWZIĘĆ PLANOWANYCH DO REALIZACJI W RAMACH PROGRAMÓW MOBILNOŚCI PONADNARODOWEJ

Programy mobilności ponadnarodowej będą służyć nabyciu nowych umiejętności i kompetencji oraz ich doskonaleniu, a także zdobyciu doświadczenia zawodowego przez osoby na różnym etapie kształcenia i kariery zawodowej. Przyczynią się również do poprawy jakości funkcjonowania, w tym udoskonalenia metod pracy i zarządzania, podmiotów prywatnych i publicznych. Szczególne znaczenie zostanie położone na możliwość wykorzystania programów mobilności w realizacji Strategii UE dla Morza Bałtyckiego.

Typy projektów i przykłady przedsięwzięć:

Mobilność ponadnarodowa realizowana m.in. poprzez:

- programy mobilności ponadnarodowej na zasadach określonych dla programu Erasmus+¹²⁴.
Działania te będą miały charakter uzupełniający w stosunku do tych podejmowanych w programie Erasmus+ i będą zgodne z charakterem Europejskiego Funduszu Społecznego - wsparciem zostaną objęci m.in. studenci, uczniowie i absolwenci szkół zawodowych, a także pracownicy placówek kształcenia. Wsparcie będzie kierowane także do osób z ww. grup, znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji, w tym osób niepełnosprawnych i znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej.
- programy mobilności ponadnarodowej ukierunkowane na aktywizację zawodową osób młodych zagrożonych wykluczeniem społecznym, z możliwym wykorzystaniem konkursu skoordynowanego na poziomie UE.
Celem tych działań jest podjęcie zatrudnienia, szkolenia zawodowego lub dalszego kształcenia przez uczestników programów mobilności. Cel ten zostanie osiągnięty poprzez zwiększenie wiedzy, umiejętności i kompetencji zdobytych w trakcie pobytu na zagranicznym stażu u pracodawcy.
- programy stypendialne i mobilności ponadnarodowej dla osób zaangażowanych w kreowanie i wdrażanie polityk publicznych.
Celem tego rodzaju działań jest wprowadzenie najlepszych praktyk (najbardziej efektywnych) w zakresie organizacji, administracji, finansowania, zarządzania sprawami publicznymi do praktyki polskich instytucji realizujących usługi publiczne, ich instytucji podległych i nadzorowanych, poprzez umożliwienie zapoznania się z rozwiązaniami stosowanymi w innych państwach w zakresie problemów i wyzwań, z którymi spotykają się oni w swoim miejscu pracy, a następnie wdrażanie zmian we własnej praktyce. Programy te obejmować będą takie działania, jak stypendia na zagranicznych uczelniach, staże, praktyki, wymiana pracowników, job-shadowing. Są one skierowane zarówno do pracowników administracji publicznej, jak przedstawicieli organizacji pozarządowych, organizacji pracodawców, związków zawodowych itp.
- programy mobilności ponadnarodowej dla osób chcących podnieść swoje kompetencje lub kwalifikacje niezbędne do utrzymania lub podjęcia zatrudnienia.

Główne typy beneficjentów:

¹²⁴ W tym również co do zakresu i formy kwalifikowania wydatków w ramach programu Erasmus+.

- Krajowa Szkoła Administracji Publicznej
- Fundacja Rozwoju Sytemu Edukacji
- Administracja publiczna
- Publiczne i niepubliczne instytucje rynku pracy
- Publiczne i niepubliczne instytucje pomocy i integracji społecznej
- Szkoły i placówki systemu oświaty
- Uczelnie
- Przedsiębiorstwa
- Partnerzy społeczni
- Organizacje pozarządowe

Główne grupy docelowe:

- Instytucje i organizacje, w tym m.in. podmioty odpowiedzialne za realizację polityk publicznych
- Indywidualne osoby, w tym m.in. uczniowie szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe, studenci, młode osoby bezrobotne lub biernie zawodowo zagrożone wykluczeniem społecznym, pracownicy podmiotów odpowiedzialnych za realizację polityk publicznych

OPIS PLANOWANEGO WYKORZYSTANIA INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH (DLA PROGRAMÓW MOBILNOŚCI PONADNARODOWEJ)

Nie przewiduje się wykorzystywania instrumentów finansowych.

Tabela: Zestawienie wspólnych i specyficznych wskaźników produktu dla EFS, w podziale na priorytety inwestycyjne i kategorie regionów

Priorytety Inwestycyjne: Wszystkie priorytety inwestycyjne przewidziane w celach tematycznych 8 – 11. Ich lista zostanie doprecyzowana przez Instytucję Zarządzającą na etapie wdrażania i będzie powiązana z tematami współpracy ponadnarodowej.							
Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka pomiaru wskaźnika	Fundusz	Kategoria regionu	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Liczba osób objętych wsparciem w ramach programów mobilności ponadnarodowej	osoba	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	71 422 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 61 709 - regiony lepiej rozwinięte: 9 713	SL2014	bieżący monitoring

PRIORYTETY INWESTYCYJNE REALIZOWANE W RAMACH DZIAŁAŃ WSPÓŁPRACY PONADNARODOWEJ:

Wszystkie priorytety inwestycyjne przewidziane w celach tematycznych 8 – 11. Ich lista zostanie doprecyzowana przez Instytucję Zarządzającą na etapie wdrażania i będzie powiązana z tematami współpracy ponadnarodowej.

Szczegółowe tematy dla współpracy ponadnarodowej wskazujące na zakres interwencji zostaną zdefiniowane na etapie wdrażania i ukierunkowane będą na te obszary polityk sektorowych, w przypadku których wymiana doświadczeń z partnerami zagranicznymi i proces wzajemnego uczenia się na poziomie ponadnarodowym może przynieść znaczną wartość dodaną. Wybór będzie również warunkowany możliwościami współpracy z innymi państwami członkowskimi, w tym w ramach skoordynowanego podejścia do współpracy ponadnarodowej na poziomie unijnym.

CELE SZCZEGÓŁOWE (DLA DZIAŁAŃ WSPÓŁPRACY PONADNARODOWEJ)

Wdrożenie nowych rozwiązań, w szczególności z zakresu aktywizacji zawodowej, kształcenia przez całe życie i tworzenia oraz realizacji polityk publicznych, dzięki współpracy z partnerami zagranicznymi.

Tabela: Zestawienie wspólnych wskaźników rezultatu EFS, dla których zostały ustalone wartości docelowe oraz wskaźników rezultatu EFS specyficznych dla programu, w podziale na priorytety inwestycyjne i kategorie regionów

Priorytety Inwestycyjne: Wszystkie priorytety inwestycyjne przewidziane w celach tematycznych 8 – 11. Ich lista zostanie doprecyzowana przez Instytucję Zarządzającą na etapie wdrażania i będzie powiązana z tematami współpracy ponadnarodowej.										
Lp.	Nazwa wskaźnika	Kategoria regionu	Jednostka pomiaru wskaźnika	Referencyjny wskaźnik produktu (z listy CI)	Wartość bazowa	Jednostka pomiaru dla wartości bazowej i docelowej	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
Cel szczegółowy 1: Wdrożenie nowych rozwiązań, w szczególności z zakresu aktywizacji zawodowej, kształcenia przez całe życie i tworzenia oraz realizacji polityk publicznych, dzięki współpracy z partnerami zagranicznymi										
1.	Liczba instytucji, które wdrożyły nowe rozwiązania dzięki współpracy z partnerem zagranicznym	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	sztuka	nd.	189 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 172 - regiony lepiej rozwinięte: 17	sztuka	2013	182 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 157 - regiony lepiej rozwinięte: 25	SL2014	rocznie

OPIS PRZEDSIĘWZIĘĆ PLANOWANYCH DO REALIZACJI W RAMACH DZIAŁAŃ WSPÓŁPRACY PONADNARODOWEJ

Celem interwencji będzie promowanie współpracy ponadnarodowej jako skutecznego narzędzia wspierającego działania m.in. z zakresu aktywizacji zawodowej, kształcenia przez całe życie i tworzenia oraz realizacji polityk publicznych. Współpraca z partnerami zagranicznymi przyczyni się do wymiany doświadczeń, wykorzystania rozwiązań niestosowanych dotychczas w Polsce, a także wypracowania nowych na szczeblu unijnym, zwiększając jakość podejmowanej interwencji. Jej realizacja będzie się odbywała poprzez wykorzystanie różnych schematów, m.in. *twinningu* skoncentrowanego głównie na budowaniu sieci współpracy, umożliwieniu rozszerzenia projektów realizowanych w ramach EFS o współpracę ponadnarodową, a także rozpoczęciu tego rodzaju przedsięwzięć. Ostateczny zakres i charakter współpracy będzie warunkowany możliwością współpracy z innymi państwami członkowskimi. Szczególne znaczenie zostanie położone na możliwość wykorzystania współpracy ponadnarodowej w realizacji Strategii UE dla Morza Bałtyckiego.

Typy projektów i przykłady przedsięwzięć:

Współpraca ponadnarodowa realizowana m.in. poprzez:

- projekty realizowane w ramach *Common Framework* tj. konkursu skoordynowanego na poziomie europejskim, w którym określone zostaną główne zasady i obszary działania;
- projekty z komponentem ponadnarodowym realizowane poza *Common Framework*;
- rozszerzenie standardowych projektów (realizowanych również z ramach Regionalnych Programów Operacyjnych) o komponent ponadnarodowy;
- funkcjonowanie sieci współpracy w obszarach wsparcia EFS, umożliwiających wymianę doświadczeń i wzajemne uczenie się.

Wyżej wymienione projekty mogą obejmować:

- wypracowanie nowych rozwiązań we współpracy z partnerem zagranicznym (powinny również obejmować ich wdrożenie);
- import i eksport nowych rozwiązań, ich zaadaptowanie (powinny również obejmować ich wdrożenie);
- wymiana informacji i doświadczeń;
- równoległe tworzenie nowych rozwiązań (powinny również obejmować wdrożenie).

Główne typy beneficjentów:

- Podmioty odpowiedzialne za kreowanie, realizację i monitorowanie polityk publicznych oraz kontrolę i nadzór nad tymi politykami
- Administracja publiczna
- Publiczne i niepubliczne instytucje rynku pracy
- Publiczne i niepubliczne instytucje pomocy i integracji społecznej

- Szkoły i placówki systemu oświaty
- Uczelnie
- Przedsiębiorstwa
- Partnerzy społeczni

Główne grupy docelowe:

- Instytucje i organizacje, w tym m.in. publiczne i niepubliczne instytucje rynku pracy, integracji i pomocy społecznej, administracja publiczna, partnerzy społeczni, organizacje pozarządowe
- Przedsiębiorcy
- Indywidualne osoby, w tym m.in. osoby bezrobotne lub bierne zawodowo, osoby zagrożone wykluczeniem społecznym, uczniowie różnych typów szkół, pracownicy przedsiębiorstw i administracji publicznej

OPIS PLANOWANEGO WYKORZYSTANIA INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH (DLA DZIAŁAŃ WSPÓŁPRACY PONADNARODOWEJ)

Nie przewiduje się wykorzystywania instrumentów finansowych.

Tabela: Zestawienie wspólnych i specyficznych wskaźników produktu dla EFS, w podziale na priorytety inwestycyjne i kategorie regionów

Priorytety Inwestycyjne: Wszystkie priorytety inwestycyjne przewidziane w celach tematycznych 8 – 11. Ich lista zostanie doprecyzowana przez Instytucję Zarządzającą na etapie wdrażania i będzie powiązana z tematami współpracy ponadnarodowej.							
Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka pomiaru wskaźnika	Fundusz	Kategoria regionu	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Liczba instytucji, które podjęły współpracę z partnerem zagranicznym w programie	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	205 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 177 - regiony lepiej rozwinięte: 28	SL2014	bieżący monitoring

RAMY WYKONANIA OSI PRIORYTETOWEJ IV

Tabela 6: Ramy wykonania osi priorytetowej, w podziale na fundusze i kategorie regionów

Oś priorytetowa IV: INNOWACJE SPOŁECZNE I WSPÓŁPRACA PONADNARODOWA									
Typ wskaźnika (kluczowy etap wdrażania, wskaźnik produktu, wskaźnik postępu finansowego lub wskaźnik rezultatu)	Lp.	Definicja wskaźnika lub kluczowego etapu wdrażania	Jednostka pomiaru (w stosownych przypadkach)	Fundusz	Kategoria regionu	Wartość pośrednia (2018)	Cel końcowy (2023)	Źródło danych	Wyjaśnienie adekwatności wskaźnika (w stosownych przypadkach)
Priorytety Inwestycyjne: Wszystkie priorytety inwestycyjne przewidziane w celach tematycznych 8 – 11. Ich lista zostanie doprecyzowana przez Instytucję Zarządzającą na etapie wdrażania i będzie powiązana z tematami współpracy ponadnarodowej.									
wskaźnik produktu	1	Liczba osób objętych wsparciem w ramach programów mobilności ponadnarodowej	osoba	EFS	ogółem	21 427	71 422	SL2014	<i>Wskaźniki wyselekcjonowane na potrzeby oceny wykonania obejmują ponad 50% alokacji przewidzianej na oś priorytetową i stanowią podzbiór mierników wybranych spośród wskaźników produktu dla poszczególnych priorytetów inwestycyjnych. Dokonując ich selekcji IZ kierowała się również równomiernym rozłożeniem odpowiedzialności finansowanej na instytucje odpowiedzialne za wdrażanie i realizację celów programu.</i>
					regiony słabiej rozwinięte	18 513	61 709		
					regiony słabiej rozwinięte	2 914	9 713		
wskaźnik postępu finansowego	2	Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowalnych	Euro	EFS	regiony słabiej rozwinięte	47 494 836	544 532 378	SL2014	Zgodnie z zasadą n+3
					regiony lepiej rozwinięte	14 373 579	90 398 296		

KATEGORYZACJA INTERWENCJI OSI PRIORYTETOWEJ IV

Tabele 7-11: Tabele przedstawiające zastosowane w osi priorytetowej kategorii interwencji

Europejski Fundusz Społeczny													
Regiony słabiej rozwinięte													
Tabela 7: Wymiar 1		Tabela 8: Wymiar 2		Tabela 9: Wymiar 3		Tabela 10: Wymiar 4		Tabela 11: Wymiar 6					
Zakres interwencji		Forma finansowania		Typ obszaru		Terytorialne mechanizmy wdrażania		Temat uzupełniający EFS					
Kod	Kwota (w EUR)	Kod	Kwota (w EUR)	Kod	Kwota (w EUR)	Kod	Kwota (w EUR)	Kod	Kwota (w EUR)				
102	14 065 123	01	517 305 758	06	81 794 111	07	517 305 758	02	143 247 858				
103	14 065 123			07	435 511 647			08	374 057 900				
105	14 065 123												
106	14 065 123												
107	14 065 123												
108	14 065 123												
109	14 065 123												
110	14 065 123												
111	14 065 123												
112	14 065 123												
113	14 065 123												
115	14 065 123												
116	14 065 123												
117	14 065 123												
118	306 328 913												
119	14 065 123												
Europejski Fundusz Społeczny													
Regiony lepiej rozwinięte													
Tabela 7: Wymiar 1				Tabela 8: Wymiar 2				Tabela 9: Wymiar 3		Tabela 10: Wymiar 4		Tabela 11: Wymiar 6	
Zakres interwencji		Forma finansowania		Typ obszaru		Terytorialne mechanizmy wdrażania		Temat uzupełniający EFS					
Kod	Kwota (w EUR)	Kod	Kwota (w EUR)	Kod	Kwota (w EUR)	Kod	Kwota (w EUR)	Kod	Kwota (w EUR)				
102	2 212 071	01	81 358 467	06	12 864 043	07	81 358 467	02	22 529 087				
103	2 212 071			07	68 494 424			08	58 829 380				
105	2 212 071												
106	2 212 071												
107	2 212 071												
108	2 212 071												
109	2 212 071												
110	2 212 071												
111	2 212 071												
112	2 212 071												
113	2 212 071												
115	2 212 071												
116	2 212 071												
117	2 212 071												
118	48 177 402												
119	2 212 071												

OŚ V WSPARCIE DLA OBSZARU ZDROWIA

W ramach osi priorytetowej V Wsparcie dla obszaru zdrowia działania będą kierowane do dwóch kategorii regionów: słabiej rozwiniętych (15 województw z wyjątkiem województwa mazowieckiego) oraz lepiej rozwiniętych (województwo mazowieckie). Skala oddziaływania przedsięwzięć ma wymiar ogólnopolski i nie jest zasadne wyodrębnienie specyficznych działań ze względu na kategorię regionu.

Koncentracji tematycznej projektów towarzyszyć będą zasady, szczegółowo zdefiniowane m.in. na poziomie kryteriów wyboru projektów, które zapewnią wybór interwencji ukierunkowanych na poprawę efektywności, w tym kosztowej, beneficjentów (podmiotów leczniczych) oraz całego systemu ochrony zdrowia, zgodnie z CSR 2014 dla Polski oraz kierunkiem wprowadzonych i planowanych do wprowadzenia reform systemu opieki zdrowotnej.

Dokument pn. „Policy Paper dla ochrony zdrowia na lata 2014-2020” (PP) stanowi krajowe ramy strategiczne dla wszystkich przedsięwzięć realizowanych w obszarze zdrowia w perspektywie 2014-2020.

Głównym narzędziem koordynacji interwencji podejmowanych w sektorze zdrowia ze środków UE jest Komitet Sterujący ds. koordynacji interwencji EFSI w sektorze zdrowia działający pod przewodnictwem ministra właściwego ds. zdrowia. W celu zapewnienia właściwego mechanizmu koordynacji, Komitet na bieżąco analizuje kwestie związane z ochroną zdrowia, w szczególności pod kątem zapewnienia skuteczności i efektywności podejmowanych interwencji ze środków UE, osiągania oczekiwanych rezultatów oraz wpływu realizacji PD na cele Policy Paper w zakresie ochrony zdrowia oraz cele UPi PO

Warunkiem koniecznym dla podejmowania interwencji w sektorze zdrowia ze środków EFSI jest ich zgodność z uzgodnionym przez Komitet Sterujący PD w sektorze zdrowia.

Plan działań (PD) – bezpośrednio powiązany z UP oraz uwzględniający inwestycje podejmowane ze środków krajowych (w tym w ramach konkursów na zadania finansowane ze środków publicznych oraz kontraktów na świadczone usługi) - zawiera m.in. listę potencjalnych projektów realizowanych na poziomie krajowym i regionalnym utworzoną po analizie pod kątem komplementarności i efektywności kosztowej propozycji przedstawionych przez IZ, zasady dotyczące trybów i kryteriów wyboru projektów w ramach naborów ogłaszanych w ramach programów centralnych i regionalnych. Inwestycje będą realizowane wyłącznie przez podmioty wykonujące działalność leczniczą (publiczne i prywatne) udzielające świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. W przypadku poszerzenia działalności podmiotu wykonującego działalność leczniczą, wymagane będzie zobowiązanie do posiadania umowy na udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych najpóźniej w kolejnym okresie kontraktowania świadczeń po zakończeniu realizacji projektu.

Do dofinansowania przyjęte będą wyłącznie projekty uzasadnione z punktu widzenia potrzeb i deficytów w zakresie sytuacji epidemiologiczno-demograficznej oraz podaży usług zdrowotnych na danym obszarze, a także z punktu widzenia ich pozytywnego wpływu na racjonalne zasady gospodarowania i efektywność podmiotów leczniczych.

PRIORYTET INWESTYCYJNY 8VI AKTYWNE I ZDROWE STARZENIE SIĘ

CELE SZCZEGÓŁOWE PI 8vi

Wdrożenie i rozwój programów profilaktycznych w zakresie chorób negatywnie wpływających na zasoby pracy dedykowanych osobom w wieku aktywności zawodowej.

Analiza wydatków NFZ wskazuje, że 5% populacji ubezpieczonych „wykorzystuje” 60 % środków finansowych przeznaczonych na ochronę zdrowia w Polsce, w tym na leczenie najciężej chorych (1% populacji) przeznaczanych jest 28,7 % środków finansowych¹²⁵. Powyższe dane wskazują na jeden z podstawowych problemów polskiego systemu ochrony zdrowia, a mianowicie na znaczącą dysproporcję pomiędzy wydatkami na profilaktykę¹²⁶ i leczenie zaawansowanych form chorobowych. Tymczasem nowoczesny i efektywny ekonomicznie model systemu opieki zdrowotnej powinien opierać się na intensywnych i długofalowych działaniach profilaktycznych, które zmniejszą liczbę osób diagnozowanych w zaawansowanych (a tym samym trudnych do leczenia i drogich) stadiach chorobowych. Powyższe dane wskazują na konieczność wzmocnienia działań ukierunkowanych na poszukiwanie nowych rozwiązań organizacyjnych i medycznych poprawiających stan zdrowia obywateli, ze szczególnym uwzględnieniem roli podstawowej opieki zdrowotnej w tym w działaniach profilaktycznych.

Działania podejmowane w ramach PO WER będą komplementarne z działaniami podejmowanymi ze środków RPO (m.in. z działaniami w zakresie ułatwiania powrotu do aktywności zawodowej poprzez wsparcie rehabilitacji medycznej, **wdrożenie projektów profilaktycznych dotyczących chorób będących istotnym problemem zdrowotnym regionu, wdrożenie programów ukierunkowanych na eliminowanie zdrowotnych czynników ryzyka w miejscu pracy, rozwój profilaktyki nowotworowej w kierunku wykrywania raka jelita grubego, szyjki macicy i raka piersi**). Działania o charakterze profilaktycznym finansowany ze środków EFS powinien być skoncentrowany na grupach o największym ryzyku. Pilotaż działań profilaktycznych powinien być realizowany przy zastosowaniu badań porównawczych.

¹²⁵ J. Ruszkowski, *Zwiększenie bezpieczeństwa zdrowotnego – projekt, Ekspertyza finansowana ze środków projektu nr POPT.03.04.00-00-019/07 w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 wykonana na zlecenie Ministerstwem Rozwoju Regionalnego, Umowa: DKS/POPT/BDG –VII- 119/05/2010, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa, wrzesień 2010*

¹²⁶ Łączna kwota (obejmująca budżet NFZ, Budżet Państwa oraz JST) przeznaczona na profilaktykę w 2014 r. wynosi 1 774,5 mln zł, co stanowi 3% wszystkich wydatków na ochronę zdrowia. Najwięcej środków przeznaczanych jest na leczenie szpitalne (42%), refundacje leków i wyrobów medycznych (10%) oraz podstawową opiekę zdrowotną (10%)

WSKAŹNIKI REZULTATU PI 8VI

Tabela: Zestawienie wspólnych wskaźników rezultatu EFS, dla których zostały ustalone wartości docelowe oraz wskaźników rezultatu EFS specyficznych dla programu, w podziale na priorytety inwestycyjne i kategorie regionów

Priorytet Inwestycyjny: 8vi aktywne i zdrowe starzenie się										
Lp.	Nazwa wskaźnika	Kategoria regionu	Jednostka pomiaru wskaźnika	Referencyjny wskaźnik produktu (z listy CI)	Wartość bazowa	Jednostka pomiaru dla wartości bazowej i docelowej	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
Cel szczegółowy 1: Wdrożenie programów profilaktycznych w zakresie chorób negatywnie wpływających na zasoby pracy dedykowanych osobom w wieku aktywności zawodowej										
1.	Liczba wdrożonych programów profilaktycznych w zakresie chorób negatywnie wpływających na zasoby pracy	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	sztuka	nd.	9 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 8 - regiony lepiej rozwinięte: 1	sztuka	2014	15 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 13 - regiony lepiej rozwinięte: 2	SL2014	rocznie
2.	Liczba osób, które skorzystały z usługi medycznej w programie profilaktycznym dofinansowanej w ramach EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	osoba	nd.	8 680 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 7 500 - regiony lepiej rozwinięte: 1 180	osoba	2014	65 000 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 56 160 - regiony lepiej rozwinięte: 8 840	SL2014	rocznie
3.	Liczba osób, współpracujących lub pracujących na rzecz placówek podstawowej opieki zdrowotnej, którzy dzięki EFS podnieśli swoje kompetencje z zakresu wdrażania programów profilaktycznych opracowanych ze środków EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	osoba	nd.	3 896 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 3 366 - regiony lepiej rozwinięte: 530	osoba	2014	10 403 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 8 988 - regiony lepiej rozwinięte: 1 415	SL2014	rocznie

OPIS PRZEDSIĘWZIĘĆ PLANOWANYCH DO REALIZACJI W RAMACH PI 8vi

Typy projektów i przykłady przedsięwzięć w ramach PI 8vi:

W ramach celu Wdrożenie i rozwój programów profilaktycznych w zakresie chorób negatywnie wpływających na zasoby pracy dedykowanych osobom w wieku aktywności zawodowej

- Projekty pilotażowe i testujące w zakresie programów profilaktycznych zawierające m.in. komponent badawczy, edukacyjny oraz wspierający współpracę pomiędzy wysokospecjalistycznym ośrodkiem a lekarzami podstawowej opieki zdrowotnej oraz szpitalami ogólnymi, w celu przeciwdziałania zjawisku fragmentacji opieki nad pacjentem.

Wszystkie działania podejmowane w ramach działań profilaktycznych będą realizowane z poszanowaniem praw pacjenta i obowiązującymi przepisami. Ponadto w proces opiniowania poszczególnych programów profilaktycznych włączona zostanie AOTM. Rola AOTM polegać będzie na ocenie skuteczności klinicznej i bezpieczeństwa planowanych działań, w szczególności ocenie podlegać będą planowane w programie polityki zdrowotnej korzyści zdrowotne w stosunku do ryzyka zdrowotnego (ocena efektywności klinicznej), a także w stosunku do kosztów oczekiwanych efektów zdrowotnych (ocena efektywności ekonomicznej) w kontekście definiowanych potrzeb zdrowotnych, których program polityki zdrowotnej będzie dotyczył. Rekomendacje wydane przez AOTM będą musiały być wdrożone przed rozpoczęciem realizacji współfinansowanych przez EFS programów profilaktycznych. **Wszystkie programy profilaktyczne będą wdrażane w oparciu o stały monitoring potrzeb zdrowotnych.**

Działania podejmowane w PI 8vi będą skupiały się na realizacji przedsięwzięć o charakterze profilaktycznym, ukierunkowanym na przeciwdziałanie schorzeniom będącym najczęstszą przyczyną dezaktywizacji zawodowej z przyczyn zdrowotnych, tj. chorobom krążenia, nowotworowym, chorobom (zaburzeniom) psychicznym, chorobom układu kostno-stawowo-mięśniowego, chorobom układu oddechowego. W celu zapewnienia efektywnego wykorzystania funduszy europejskich dedykowanych ochronie zdrowia zapewniona zostanie daleko idąca koordynacja wdrażania programów profilaktycznych na poziomie centralnym, w tym w zakresie efektywności zrealizowanych (również na poziomie regionalnym) programów profilaktycznych. Głównym narzędziem koordynacji interwencji podejmowanych w sektorze zdrowia ze środków EFSI jest **Komitet Sterujący ds. koordynacji interwencji EFSI w sektorze zdrowia oraz zatwierdzany przez niego Plan działań.** Dokument ten zawiera m.in. listę potencjalnych projektów realizowanych **na poziomie krajowym i regionalnym** oraz zasady dotyczące trybów i kryteriów wyboru projektów w ramach naborów ogłaszanych **w ramach programów centralnych i regionalnych.** Plan działań uwzględni również **inwestycje podejmowane ze środków innych niż ESIF** (krajowych, w tym w ramach konkursów na zadania finansowane ze środków publicznych oraz kontraktów za świadczone usługi, EIB, programów pomocowych, itp.).

Główne typy beneficjentów w PI 8vi:

- Uczelnie medyczne,
- Szpitale kliniczne,
- Instytuty badawcze nadzorowane przez Ministra Zdrowia,
- Narodowy Fundusz Zdrowia
- Minister właściwy ds. zdrowia

Główne grupy docelowe w PI 8vi:

- Osoby w wieku aktywności zawodowej, w większości ze zidentyfikowanych grup największego ryzyka;
- Podmioty świadczące usługi w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej
- Pracownicy/ współpracownicy podmiotów świadczących usługi w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej.

Wdrożenie programów profilaktycznych będzie realizowane poprzez wsparcie potencjału podstawowej opieki zdrowotnej, które to podmioty będą stanowiły kluczowy element dotarcia z ofertą działań profilaktycznych do osób kwalifikujących się do udziału w programie. W tym celu - oprócz pacjentów - wsparciem objęte zostaną również pracownicy/współpracownicy placówek podstawowej opieki medycznej w zakresie wdrażania programów.

OPIS PLANOWANEGO WYKORZYSTANIA INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH W PI 8VI

W ramach PI 8vi nie przewiduje się wykorzystywania instrumentów finansowych.

Tabela: Zestawienie wspólnych i specyficznych wskaźników produktu dla EFS, w podziale na priorytety inwestycyjne i kategorie regionów

Priorytet Inwestycyjny: 8vi aktywne i zdrowe starzenie się							
Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka pomiaru wskaźnika	Fundusz	Kategoria regionu	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Liczba opracowanych programów profilaktycznych w zakresie chorób negatywnie wpływających na zasoby pracy	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	15 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 13 - regiony lepiej rozwinięte: 2	SL2014	bieżący monitoring
2.	Liczba osób, współpracujących lub pracujących na rzecz placówek podstawowej opieki zdrowotnej, które zostały przeszkolone z zakresu wdrażania programów profilaktycznych opracowanych ze środków EFS	osoba	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	12 238 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 10 574 - regiony lepiej rozwinięte: 1 664	SL2014	bieżący monitoring

PRIORYTET INWESTYCYJNY 9IV UŁATWIANIE DOSTĘPU DO PRZYSTĘPNYCH CENOWO, TRWAŁYCH ORAZ WYSOKIEJ JAKOŚCI USŁUG, W TYM OPIEKI ZDROWOTNEJ I USŁUG SOCJALNYCH ŚWIADCZONYCH W INTERESIE OGÓLNYM

CELE SZCZEGÓŁOWE PI 9IV

Wdrożenie działań projakościowych i rozwiązań organizacyjnych w systemie ochrony zdrowia ułatwiających dostęp do niedrogich, trwałych oraz wysokiej jakości usług zdrowotnych.

Wzrost liczby osób starszych oraz ustawiczny proces wydłużania się życia ludzkiego przekłada się w sposób bezpośredni na konieczność dostarczenia większej jakości usług medycznych. Oznacza to, że w najbliższych latach niezbędne staje się dostosowanie systemu opieki zdrowotnej w celu sprostania zwiększającym się potrzebom społecznym, zarówno w wymiarze organizacyjnym, jak również finansowym.

WSKAŹNIKI REZULTATU PI 9IV

Tabela: Zestawienie wspólnych wskaźników rezultatu EFS, dla których zostały ustalone wartości docelowe oraz wskaźników rezultatu EFS specyficznych dla programu, w podziale na priorytety inwestycyjne i kategorie regionów

Priorytet Inwestycyjny: 9iv ułatwienie dostępu do przystępnych cenowo, trwałych oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym										
Lp.	Nazwa wskaźnika	Kategoria regionu	Jednostka pomiaru wskaźnika	Referencyjny wskaźnik produktu (z listy CI)	Wartość bazowa	Jednostka pomiaru dla wartości bazowej i docelowej	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
Cel szczegółowy 1: Wdrożenie działań projakościowych i organizacyjnych w systemie ochrony zdrowia ułatwiających dostęp do niedrogich, trwałych oraz wysokiej jakości usług zdrowotnych										
1.	Liczba podmiotów wykonujących szpitalną działalność leczniczą, które wdrożyły działania projakościowe w ramach programu	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	sztuka	nd.	245 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 212 - regiony lepiej rozwinięte: 33	sztuka	2014	141 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 122 - regiony lepiej rozwinięte: 19	SL2014	rocznie

2.	Liczba podmiotów wykonujących podstawową opiekę zdrowotną, które wdrożyły działania projakościowe w ramach programu	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	sztuka	nd.	0	sztuka	2014	600 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 518 - regiony lepiej rozwinięte: 82	SL2014	rocznie
3.	Liczba podmiotów (koordynatorów procesu) wykonujących działalność leczniczą, które wdrożyły model opieki koordynowanej w ramach programu	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	sztuka.	nd.	0	sztuka	2014	45 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 39 - regiony lepiej rozwinięte: 6	SL2014	rocznie
4.	Liczba zdeinstytucjonalizowanych miejsc opieki nad osobami zależnymi, które zostały utworzone w ramach programu	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	sztuka	nd.	0	sztuka	2014	400 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 346 - regiony lepiej rozwinięte: 54	SL2014	rocznie
5.	Liczba pracowników podmiotów leczniczych, w tym administracji systemu ochrony zdrowia, którzy dzięki EFS podnieśli kompetencje w zakresie zarządzania i kontroli	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	osoba	nd.	20 403 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 17 628 - regiony lepiej rozwinięte: 2 775	osoba	2014	9 000 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 7 776 - regiony lepiej rozwinięte: 1 224	SL2014	rocznie

6.	Liczba organizacji pozarządowych reprezentujących pacjentów, które zostały włączone w proces konsultacji społecznych dotyczących działań podejmowanych przez administrację państwową w obszarze ochrony zdrowia	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	sztuka	nd.	15 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 13 - regiony lepiej rozwinięte: 2	sztuka	2014	45 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 39 - regiony lepiej rozwinięte: 6	SL2014	rocznie
7.	Liczba wdrożeń modeli analitycznych na rzecz ochrony zdrowia niezbędnych dla prawidłowego procesu mapowania potrzeb zdrowotnych	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	sztuka	nd.	0	sztuka	2014	528 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 456 - regiony lepiej rozwinięte: 72	SL2014	rocznie

OPIS PRZEDSIĘWZIĘĆ PLANOWANYCH DO REALIZACJI W RAMACH PI 9IV

Typy projektów i przykłady przedsięwzięć w ramach PI 9iv:

W ramach celu *Wdrożenie działań projakościowych i rozwiązań organizacyjnych w systemie ochrony zdrowia ułatwiających dostęp do niedrogich, trwałych oraz wysokiej jakości usług zdrowotnych*

- Działania projakościowe dedykowane podmiotom leczniczym, które świadczą szpitalne usługi medyczne
- Działania projakościowe dedykowane podmiotom świadczącym podstawową opiekę zdrowotną
- Przygotowanie, przetestowanie i wdrożenie do systemu opieki zdrowotnej organizacji opieki koordynowanej (OOK), służącej polepszeniu jakości i efektywności publicznych usług zdrowotnych (pilotaż nowej formy organizacji, procesu i rozwiązań technologicznych)
- Wsparcie deinstytucjonalizacji opieki nad osobami zależnymi, poprzez rozwój alternatywnych form opieki nad osobami niesamodzielnymi (w tym osobami starszymi)
- Szkolenia pracowników administracyjnych i zarządzających podmiotami leczniczymi, jak również przedstawicieli płatnika i podmiotów tworzących, służące poprawie efektywności funkcjonowania systemu ochrony zdrowia, ze szczególnym uwzględnieniem rozwoju zdolności analitycznych i audytu wewnętrznego w jednostkach systemu ochrony zdrowia.
- Działania na rzecz rozwoju dialogu społecznego oraz idei społecznej odpowiedzialności instytucji systemu ochrony Zdrowia, poprzez m.in. wsparcie współpracy administracji systemu ochrony zdrowia z organizacjami pacjenckimi.
- Stworzenie systemu mapowania potrzeb zdrowotnych (poprawa jakości danych dotyczących m.in. informacji o stanie infrastruktury medycznej, rejestrach medycznych dedykowanych określonym jednostkom chorobowym oraz identyfikację „białych plam” w opiece zdrowotnej)

W celu umożliwienia zaspokojenia potrzeb zdrowotnych podejmowane będą działania **przyczyniające się do wdrożenia działań projakościowych** na wszystkich szczeblach realizacji usług medycznych, ze szczególnym uwzględnieniem poziomu **podstawowej opieki zdrowotnej**, a także przyczyniające się deinstytucjonalizacji opieki zdrowotnej oraz wsparciu procesu stałego monitoringu potrzeb zdrowotnych (mapowanie potrzeb zdrowotnych). Za opracowanie regionalnych map docelowo odpowiedzialni będą wojewodowie, którzy będą je sporządzać przy udziale Wojewódzkich Rad do Spraw Potrzeb Zdrowotnych, w oparciu o projekty przekazane im przez Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego - Państwowy Zakład Higieny. W skład Wojewódzkich Rad do Spraw Potrzeb Zdrowotnych wchodzi konsultanci wojewódzcy oraz członkowie wyróżniający się wiedzą w zakresie zdrowia publicznego powołani przez wojewodę, w tym: jeden przedstawiciel wojewody; jeden przedstawiciel marszałka województwa; jeden przedstawiciel dyrektora oddziału wojewódzkiego Funduszu; jeden przedstawiciel Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego – Państwowego Zakładu Higieny; jeden przedstawiciel wojewódzkiego Urzędu Statystycznego; jeden przedstawiciel szkół wyższych kształcących na kierunkach medycznych mających siedzibę na terenie województwa; jeden przedstawiciel konwentu powiatów danego województwa; jeden przedstawiciel reprezentatywnych organizacji pracodawców. Mapa ogólnopolska będzie w całości tworzona przez NIZP-PZH (na podstawie danych wynikających z map regionalnych). Mapy będą podstawą definiowania przez wojewodów tzw. priorytetów polityki zdrowotnej, określających które z potrzeb zdrowotnych zawartych w mapach mają charakter

priorytetowy, obowiązujących wszystkich interesariuszy systemu ochrony zdrowia. Jednym z **kluczowych elementów poprawy efektywności funkcjonowania systemu ochrony zdrowia** jest wsparcie systemu akredytacji jakości na wszystkich poziomach świadczenia usług medycznych, w tym w szczególności na poziomie podstawowej opieki zdrowotnej oraz włączenie działań pro jakościowych w główny nurt polityki zdrowotnej. Poprawa efektywności funkcjonowania współczesnych systemów ochrony zdrowia poprzez upowszechnianie systemu akredytacji jakości polega głównie na wyszukiwaniu zagadnień, które w największym stopniu wpływają na poziom świadczeń i bezpieczeństwo pacjentów. W tych obszarach tworzone są mierzalne kryteria oceny placówek określonego typu opieki zdrowotnej. Ważnym elementem poprawy efektywności funkcjonowania systemu ochrony zdrowia będzie wprowadzenie i wykorzystanie organizacji opieki koordynowanej (OOK) do zwiększenia jakości i efektywności dostawy publicznych usług zdrowotnych. Działania podejmowane w ramach programu będą dotyczyły zarówno opracowania modeli opieki koordynowanej jak i ich przetestowania i wdrożenia, przy czym należy dążyć do możliwie jak najkrótszego okresu koncepcyjnego.

Główne typy beneficjentów w PI 9iv:

- Minister właściwy ds. zdrowia,
- Narodowy Fundusz Zdrowia,
- Centrum Monitorowania Jakości w Ochronie Zdrowia
- Uczelnie wyższe,
- Organizacje pozarządowe zajmujące się problematyka ochrony zdrowia pacjentów
- Podmioty świadczące usługi na rzecz osób zależnych i niesamodzielnych
- Podmioty lecznicze
- Jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne

Główne grupy docelowe w PI 9iv:

- Pracownicy sektora ochrony zdrowia;
- Pracownicy organów założycielskich podmiotów leczniczych;
- Pracownicy dysponentów środków publicznych dedykowanych ochronie zdrowia;
- Pracownicy jednostek samorządu terytorialnego;
- Członkowie organizacji pozarządowych zajmujących się problematyka ochrony zdrowia pacjentów

OPIS PLANOWANEGO WYKORZYSTANIA INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH W PI 9IV

W ramach PI 9iv nie przewiduje się wykorzystywania instrumentów finansowych.

Tabela: Zestawienie wspólnych i specyficznych wskaźników produktu dla EFS, w podziale na priorytety inwestycyjne i kategorie regionów

Priorytet Inwestycyjny: 9iv ułatwianie dostępu do przystępnych cenowo, trwałych oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym							
Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka pomiaru wskaźnika	Fundusz	Kategoria regionu	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru

1.	Liczba podmiotów wykonujących szpitalną działalność leczniczą objętych wsparciem w programie	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	165 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 143 - regiony lepiej rozwinięte: 22	SL2014	bieżący monitoring
2.	Liczba podmiotów wykonujących podstawową opiekę zdrowotną, które zostały objęte działaniami projakościowymi w ramach programu	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	705 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 609 - regiony lepiej rozwinięte: 96	SL2014	bieżący monitoring
3.	Liczba podmiotów (koordynatorów procesu) wykonujących działalność leczniczą objętych pilotażem modelu opieki koordynowanej	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	45 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 39 - regiony lepiej rozwinięte: 6	SL2014	bieżący monitoring
4.	Liczba podmiotów leczniczych, które zostały objęte narzędziami deinstytucjonalizacji opieki nad osobami zależnymi	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	40 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 35 - regiony lepiej rozwinięte: 5	SL2014	bieżący monitoring
5.	Liczba pracowników podmiotów leczniczych, w tym administracji systemu ochrony zdrowia objętych wsparciem EFS w celu poprawy efektywności jego funkcjonowania	osoba	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	10 000 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 8 640 - regiony lepiej rozwinięte: 1 360	SL2014	bieżący monitoring
6.	Liczba organizacji pozarządowych zajmujących się problematyką praw pacjenta objętych wsparciem w ramach programu	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	45 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 39 - regiony lepiej rozwinięte: 6	SL2014	bieżący monitoring
7.	Liczba opracowanych analitycznych modeli sektorowych chorobowości w zakresie głównych grup chorób ¹²⁷	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	30 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 26 - regiony lepiej rozwinięte: 4	SL2014	bieżący monitoring

¹²⁷ Wskaźnik konieczny do procesu mapowania usług medycznych

8.	Liczba opracowanych analitycznych modeli prognozowania chorobowości ¹²⁸	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	1 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 1 - regiony lepiej rozwinięte: 1	SL2014	bieżący monitoring
9.	Liczba opracowanych analitycznych wielosektorowych modeli planowania zasobów i infrastruktury medycznej	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	1 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 1 - regiony lepiej rozwinięte: 1	SL2014	bieżący monitoring
10.	Liczba opracowanych modeli analizy danych w zakresie medycznego rynku pracy	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	1 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 1 - regiony lepiej rozwinięte: 1	SL2014	bieżący monitoring

PRIORYTET INWESTYCYJNY 10II POPRAWA JAKOŚCI, SKUTECZNOŚCI I DOSTĘPNOŚCI SZKOLNICTWA WYŻSZEGO ORAZ KSZTAŁCENIA NA POZIOMIE RÓWNOWAŻNYM W CELU ZWIĘKSZENIA UDZIAŁU I POZIOMU OSIĄGNIĘĆ, ZWŁASZCZA W PRZYPADKU GRUP W NIEKORZYSTNEJ SYTUACJI

CELE SZCZEGÓŁOWE PI 10II

Poprawa jakości kształcenia wyższego na kierunkach medycznych

Rozwój sektora ochrony zdrowia jest bardzo istotny z punktu widzenia rozwoju gospodarczego Polski. Sektor ten stanowi istotną część rynku pracy, na którym w Polsce zatrudnionych jest blisko 1 000 000 osób. Dodatkowo, ochrona zdrowia jest tym obszarem rynku, który posiada istotny potencjał rozwojowy w zakresie tworzenia nowych miejsc pracy. Zgodnie z Komunikatem Komisji Europejskiej do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego oraz Komitetu Regionów w sprawie Programu na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia: europejski wkład w pełne zatrudnienie, stanowiący tzw. inicjatywę flagową Strategii „Europa 2020”, szacuje się, że do 2020 r. niedobór specjalistów w sektorze opieki zdrowotnej całej UE wyniesie milion osób (a wliczając w to zawody pomocnicze w ochronie zdrowia – 2 mln). Stanowi to 15% potrzeb w zakresie opieki medycznej w UE. W kontekście toczącej się w Europie dyskusji na temat braku trwałości umów o pracę, nie bez znaczenia pozostaje fakt, iż „białe miejsca pracy” charakteryzuje stosunkowo duża stabilność, a sam sektor ochrony zdrowia należy do branż najbardziej innowacyjnych. Rozwój medycznego rynku pracy będzie postępował wraz z rozwojem innowacyjnych technologii ale również wraz z postępującym procesem starzenia się społeczeństwa. W najbliższych latach nastąpi gwałtowny wzrost zapotrzebowania na usługi medyczne, w

¹²⁸ Wskaźnik niezbędny do procesu mapowania usług medycznych

tym usługi pielęgnacyjne i opiekuńcze związane ze wzrostem liczby osób starszych i niesamodzielnych. Sektor ochrony zdrowia stawowi kluczowy element tzw. „srebrnej gospodarki”.

WSKAŹNIKI REZULTATU PI 10ii

Tabela: Zestawienie wspólnych wskaźników rezultatu EFS, dla których zostały ustalone wartości docelowe oraz wskaźników rezultatu EFS specyficznych dla programu, w podziale na priorytety inwestycyjne i kategorie regionów

Priorytet Inwestycyjny: 10ii poprawa jakości, skuteczności i dostępności szkolnictwa wyższego oraz kształcenia na poziomie równoważnym w celu zwiększenia udziału i poziomu osiągnięć, zwłaszcza w przypadku grup w niekorzystnej sytuacji										
Lp.	Nazwa wskaźnika	Kategoria regionu	Jednostka pomiaru wskaźnika	Referencyjny wskaźnik produktu (z listy CI)	Wartość bazowa	Jednostka pomiaru dla wartości bazowej i docelowej	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
Cel szczegółowy 1: Poprawa jakości kształcenia wyższego na kierunkach medycznych										
1.	Liczba wdrożonych programów rozwojowych na uczelniach kształcących na kierunkach medycznych opracowanych dzięki wsparciu z EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	sztuka	nd.	0	sztuka	2014	42 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 36 - regiony lepiej rozwinięte: 6	SL2014	rocznie
2.	Liczba osób, które dzięki wsparciu programu uzyskały uprawnienia do wykonywania zawodu pielęgniarstwa lub położnej	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	osoba	nd.	0	osoba	2014	10 625 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 9 180 - regiony lepiej rozwinięte: 1 445	SL2014	rocznie

OPIS PRZEDSIĘWZIĘĆ PLANOWANYCH DO REALIZACJI W RAMACH PI 10ii

Typy projektów i przykłady przedsięwzięć w ramach PI 10ii:

W ramach celu *Poprawa jakości kształcenia wyższego na kierunkach medycznych*

- realizacja programów rozwojowych dla uczelni medycznych uczestniczących w procesie praktycznego kształcenia studentów, w tym tworzenie centrów symulacji medycznej.
- realizacja programów rozwojowych dla uczelni medycznych uczestniczących w procesie kształcenia pielęgniarek i położnych ukierunkowanych na zwiększenie liczby absolwentów ww. kierunków

Istotnym elementem wsparcia w ramach PI 10ii będzie wsparcie reformy systemu kształcenia przed i podyplomowego na kierunkach medycznych oraz w obszarach istotnych z punktu widzenia funkcjonowania ochrony zdrowia, ze szczególnym uwzględnieniem **rozwoju umiejętności praktycznych studentów nauk medycznych** z wykorzystaniem m.in. technik symulacji medycznej. Dodatkowo działania podejmowane w ww. Priorytecie służyć będą **przeciwdziałaniu luce pokoleniowej**¹²⁹, m.in. poprzez objęcie kierunków pielęgniarstwa i położnictwa tzw. programem rozwoju ukierunkowanym na podniesienie liczby studentów i absolwentów ww. kierunków.

W celu zwiększenia jakości i dostępności usług medycznych należy podejmować działania, których skutki będą miały charakter długofalowy. Należy do nich **wsparcie systemu kształcenia przeddyplomowego kadr medycznych**. Wyższe studia medyczne na kierunku lekarskim w Polsce są prowadzone przez dwanaście uniwersytetów, przy współudziale 44 szpitali klinicznych, w których prowadzone jest praktyczne kształcenie. Studia na kierunku lekarskim trwają 6 lat i kończą się uzyskaniem dyplomu oraz tytułu lekarza. W 2012 r. dyplom uzyskało 2823 studentów. Obecnie wszyscy absolwenci medycyny mają obowiązek odbycia stażu podyplomowego. Wymóg ten będzie obowiązywał do roku 2017 (ostatnia edycja stażu podyplomowego rozpocznie się 1 października 2017 r.). Studenci, którzy rozpoczęli naukę w 2012 r. są już kształceni według nowych standardów, uwzględniających praktyczne nauczanie kliniczne na VI roku studiów. Dla praktycznego nauczania klinicznego studentów, ogromne znaczenie ma kształcenie w (powszechnych w Europie Zachodniej) nowoczesnych centrach symulacji medycznej, wyposażonych w fantomy, symulatory sal operacyjnych, karetek pogotowia itd. Należy podkreślić, że obecnie w Polsce zaledwie cztery z dwunastu uczelni medycznych posiadają centra symulacji medycznej. Zatem tworzenie nowych centrów i rozwój istniejących jest kluczowym zadaniem do wsparcia z funduszy strukturalnych. Narzędziem służącym poprawie jakości nauczania na kierunkach medycznych będą **programy rozwojowe dla uczelni medycznych**. Obligatoryjnymi elementami programów będą tworzenie centrów symulacji medycznej. Programy rozwojowe będą służyły realizacji projektów edukacyjnych o charakterze praktycznym. Programy rozwojowe będą również przyczyniały się do wzrostu liczby absolwentów na kierunkach: pielęgniarstwo i położnictwo.

¹²⁹ Z prognozy Naczelnej Rady Pielęgniarek i Położnych opracowanej na podstawie danych z Centralnego Rejestru Pielęgniarek i Położnych wynika, że bez podjęcia działań w kierunku zwiększenia liczby absolwentów na kierunkach pielęgniarstwo i położnictwo wystąpią istotne deficyty w tych zawodach. Zgodnie z danymi NRPiP najwięcej zarejestrowanych pielęgniarek jest w wieku od 41- 65 lat a średnia wieku w tym zawodzie to 47 lat.

Główne typy beneficjentów w PI 10ii:

- Minister właściwy ds. zdrowia
- uczelnie wyższe

Główne grupy docelowe w PI 10ii:

- Uczelnie i podmioty uczestniczące w kształceniu na poziomie wyższym , w tym pracownicy naukowo-dydaktyczni
- Osoby uczestniczące w kształceniu na poziomie wyższym
- Pracodawcy/organizacje pracodawców
- Minister właściwy ds. zdrowia

OPIS PLANOWANEGO WYKORZYSTANIA INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH W PI 10ii

W ramach PI 10ii nie przewiduje się wykorzystywania instrumentów finansowych.

Tabela: Zestawienie wspólnych i specyficznych wskaźników produktu dla EFS, w podziale na priorytety inwestycyjne i kategorie regionów

Priorytet Inwestycyjny: 10ii poprawa jakości, skuteczności i dostępności szkolnictwa wyższego oraz kształcenia na poziomie równoważnym w celu zwiększenia udziału i poziomu osiągnięć, zwłaszcza w przypadku grup w niekorzystnej sytuacji							
Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka pomiaru wskaźnika	Fundusz	Kategoria regionu	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Liczba programów rozwojowych uczelni kształcących na kierunkach medycznych opracowanych dzięki wsparciu z EFS	sztuka	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	42 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 36 - regiony lepiej rozwinięte: 6	SL2014	bieżący monitoring
2.	Liczba osób na kierunku pielęgniarstwo lub położnictwo objętych wsparciem w ramach programu	osoba	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	12 500 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 10 800 - regiony lepiej rozwinięte: 1 700	SL2014	bieżący monitoring

PRIORYTET INWESTYCYJNY 10^{III} WYRÓWNYWANIE DOSTĘPU DO UCZENIA SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE O CHARAKTERZE FORMALNYM, NIEFORMALNYM I POZAFORMALNYM WSZYSTKICH GRUP WIEKOWYCH, POSZERZANIE WIEDZY, PODNOSZENIE UMIEJĘTNOŚCI I KOMPETENCJI SIŁY ROBOCZEJ ORAZ PROMOWANIE ELASTYCZNYCH ŚCIEŻEK KSZTAŁCENIA, W TYM POPRZEZ DORADZTWO ZAWODOWE I POTWIERDZANIE NABYTYCH KOMPETENCJI

CELE SZCZEGÓŁOWE PI 10^{III}

Rozwój kompetencji zawodowych i kwalifikacji kadr medycznych odpowiadających na potrzeby epidemiologiczno-demograficzne kraju.

Obserwowany wzrost przeciętnej długości życia wiąże się ze wzrostem zapadalności na schorzenia, które już obecnie stanowią istotny problem epidemiologiczny. Oznacza to przyrost liczby pacjentów ze współistniejącymi chorobami typowymi dla wieku podeszłego. Wzrost zapotrzebowania na usługi medyczne, będący konsekwencją starzejącego się społeczeństwa jest wyzwaniem dla całego systemu ochrony zdrowia, w szczególności na poziomie podstawowej opieki zdrowotnej. Istotnym elementem wspieranych programów edukacyjnych jest poprawa kompetencji i umiejętności lekarzy i pielęgniarek w zakresie prowadzenia działań profilaktycznych dotyczących jednostek chorobowych i schorzeń najczęściej występujących w polskim społeczeństwie. Zagrożenia wynikające ze zmian demograficznych i epidemiologicznych wynikają także z istniejących barier podaźowych na rynku usług zdrowotnych. Konieczność wsparcia kadr jest związana również z problemem „starzenia się” profesjonalistów medycznych. Analiza struktury wieku wśród lekarzy poszczególnych specjalności wykazała, że w 13 dziedzinach medycyny ponad 25% specjalistów ukończyło 70. rok życia, a w 10 dziedzinach około 13% specjalistów jest w wieku 61-65 lat, natomiast w 18 dziedzinach ponad 50% lekarzy przekroczyło 56. rok życia. Problem starzenia się kadr medycznych dotyczy również pielęgniarek i położnych. Przyczyny takiego stanu rzeczy są zróżnicowane w zależności od specjalizacji, niemniej do głównych barier można zaliczyć: (a) barierę finansową /ograniczenia budżetowe/, (b) organizacyjną /niewystarczająca liczba miejsc odbywania specjalizacji oraz niewystarczająca liczba kursów specjalizacyjnych, Konieczne jest kompleksowe wsparcie w przeciwdziałaniu barierom w dostępie do kształcenia specjalizacyjnego lekarzy w Polsce poprzez m.in wzrost liczby miejsc rezydenckich i pozarezydenckich oraz wsparcie finansowania staży i kursów specjalizacyjnych.

WSKAŹNIKI REZULTATU PI 10iii

Tabela: Zestawienie wspólnych wskaźników rezultatu EFS, dla których zostały ustalone wartości docelowe oraz wskaźników rezultatu EFS specyficznych dla programu, w podziale na priorytety inwestycyjne i kategorie regionów

Priorytet Inwestycyjny: 10iii wyrównywanie dostępu do uczenia się przez całe życie o charakterze formalnym, nieformalnym i pozaformalnym wszystkich grup wiekowych, poszerzanie wiedzy, podnoszenie umiejętności i kompetencji siły roboczej oraz promowanie elastycznych ścieżek kształcenia, w tym poprzez doradztwo zawodowe i potwierdzanie nabytych kompetencji										
Lp.	Nazwa wskaźnika	Kategoria regionu	Jednostka pomiaru wskaźnika	Referencyjny wskaźnik produktu (z listy CI)	Wartość bazowa	Jednostka pomiaru dla wartości bazowej i docelowej	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
Cel szczegółowy 1: Rozwój kompetencji zawodowych i kwalifikacji kadr medycznych odpowiadających na potrzeby epidemiologiczno-demograficzne kraju										
1.	Liczba pielęgniarek i położnych, które po zakończeniu udziału w programie uzyskały kwalifikacje w obszarach związanych z potrzebami epidemiologiczno-demograficznymi	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	osoba	nd.	59 510 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 51 417 - regiony lepiej rozwinięte: 8 093	osoba	2014	17 000 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 14 688 - regiony lepiej rozwinięte: 2 312	SL2014	rocznie
2.	Liczba lekarzy, którzy dzięki EFS podnieśli swoje kwalifikacje zawodowe w obszarach związanych z potrzebami epidemiologiczno-demograficznymi	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	osoba	nd.	8 520 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 7 361 - regiony lepiej rozwinięte: 1 159	osoba	2014	13 345 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 11 530 - regiony lepiej rozwinięte: 1 815	SL2014	rocznie
3.	Liczba przedstawicieli innych zawodów istotnych z punktu widzenia funkcjonowania systemu ochrony zdrowia, którzy dzięki EFS podnieśli swoje kompetencje zawodowe w obszarach związanych z potrzebami epidemiologiczno-demograficznymi	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	osoba	nd.	12 440 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 10 748 - regiony lepiej rozwinięte: 1 692	osoba	2014	6 120 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 5 288 - regiony lepiej rozwinięte: 832	SL2014	rocznie

OPIS PRZEDSIĘWZIĘĆ PLANOWANYCH DO REALIZACJI W RAMACH PI 10iii

Typy projektów i przykłady przedsięwzięć w ramach PI 10iii:

W ramach celu *Rozwój kompetencji zawodowych i kwalifikacji kadr medycznych odpowiadających na potrzeby epidemiologiczno-demograficzne kraju*

- kształcenie podyplomowe pielęgniarek i położnych w obszarach związanych z potrzebami epidemiologiczno-demograficznymi,
- kształcenie specjalizacyjne lekarzy w dziedzinach istotnych z punktu widzenia potrzeb epidemiologiczno-demograficznych kraju,
- kształcenie podyplomowe lekarzy realizowane w innych formach niż specjalizacje w obszarach istotnych z punktu widzenia potrzeb epidemiologiczno-demograficznych kraju, ze szczególnym uwzględnieniem lekarzy współpracujących z placówkami podstawowej opieki zdrowotnej;
- doskonalenie zawodowe pracowników innych zawodów istotnych z punktu widzenia funkcjonowania systemu ochrony zdrowia w obszarach istotnych dla zaspokojenia potrzeb epidemiologiczno-demograficznych

W ramach PI 10iii wspierany będzie rozwój systemu kształcenia podyplomowego kadr medycznych w obszarach istotnych z punktu widzenia potrzeb epidemiologiczno-demograficznych kraju. Kluczowe w tym zakresie będzie wsparcie kształcenia specjalizacyjnego według zreformowanych programów kształcenia, obejmującego m.in. kształcenie modułowe. Kluczowym elementem zaprojektowanego wsparcia będzie realizacja projektów edukacyjnych, zwiększających kompetencje personelu medycznego poprzez udział w przedsięwzięciach szkoleniowych w formie kursów doskonalących. W ramach wsparcia kształcenia podyplomowego kadr medycznych dofinansowane będą kursy doskonalące, dedykowane w szczególności pracownikom placówek podstawowej opieki zdrowotnej m.in. w zakresie np. onkologii, kardiologii czy geriatry z naciskiem na profilaktykę. Dodatkowo kryteria wyboru projektów w ramach priorytetu będą uwzględniały regionalne deficyty w zakresie poszczególnych kompetencji i umiejętności medycznych.

Główne typy beneficjentów w PI 10iii:

- Minister właściwy ds. zdrowia
- instytucje uprawnione do kształcenia kadr medycznych
- Centrum Medyczne Kształcenia Podyplomowego
- Centrum Kształcenia Podyplomowego Pielęgniarek i Położnych

Główne grupy docelowe w PI 10iii:

- kadry medyczne
- pracownicy sektora ochrony zdrowia wykonujący zawody istotne z punktu zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego.

OPIS PLANOWANEGO WYKORZYSTANIA INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH W PI 10iii

W ramach PI 10iii nie przewiduje się wykorzystywania instrumentów finansowych.

Tabela: Zestawienie wspólnych i specyficznych wskaźników produktu dla EFS, w podziale na priorytety inwestycyjne i kategorie regionów

Priorytet Inwestycyjny: 10iii wyrównywanie dostępu do uczenia się przez całe życie o charakterze formalnym, nieformalnym i pozaformalnym wszystkich grup wiekowych, poszerzanie wiedzy, podnoszenie umiejętności i kompetencji siły roboczej oraz promowanie elastycznych ścieżek kształcenia, w tym poprzez doradztwo zawodowe i potwierdzanie nabytych kompetencji							
Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka pomiaru wskaźnika	Fundusz	Kategoria regionu	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Liczba pielęgniarek i położnych objętych kształceniem podyplomowym w programie w obszarach związanych z potrzebami epidemiologiczno-demograficznymi	osoba	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	20 000 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 17 280 - regiony lepiej rozwinięte: 2 720	SL2014	bieżący monitoring
2.	Liczba lekarzy objętych kształceniem podyplomowym w programie w obszarach związanych z potrzebami epidemiologiczno-demograficznymi	osoba	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	15 700 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 13 565 - regiony lepiej rozwinięte: 2 135	SL2014	bieżący monitoring
3.	Liczba przedstawicieli innych zawodów istotnych z punktu widzenia funkcjonowania systemu ochrony zdrowia, którzy dzięki EFS zostali objęci wsparciem w programie w obszarach związanych z potrzebami epidemiologiczno-demograficznymi	osoba	EFS	regiony słabiej rozwinięte regiony lepiej rozwinięte	7 200 z czego: - regiony słabiej rozwinięte: 6 221 - regiony lepiej rozwinięte: 979	SL2014	bieżący monitoring

RAMY WYKONANIA OSI PRIORYTETOWEJ WSPARCIE OBSZARU ZDROWIA

Tabela: Ramy wykonania osi priorytetowej, w podziale na fundusze i kategorie regionów

Oś priorytetowa V: WSPARCIE DLA OBSZARU ZDROWIA									
Typ wskaźnika (kluczowy etap wdrażania, wskaźnik produktu, wskaźnik postępu finansowego lub wskaźnik rezultatu)	Lp.	Definicja wskaźnika lub kluczowego etapu wdrażania	Jednostka pomiaru (w stosownych przypadkach)	Fundusz	Kategoria regionu	Wartość pośrednia (2018)	Cel końcowy (2023)	Źródło danych	Wyjaśnienie adekwatności wskaźnika (w stosownych przypadkach)
Priorytet Inwestycyjny 8vi									
wskaźnik produktu	1.	Liczba opracowanych programów profilaktycznych w zakresie chorób negatywnie wpływających na zasoby pracy	sztuka	EFS	ogółem	8	15	SL2014	Wskaźniki wyselekcjonowane na potrzeby oceny wykonania obejmują ponad 50% alokacji przewidzianej na oś priorytetową i stanowią podzbiór mierników wybranych spośród wskaźników produktu dla poszczególnych priorytetów inwestycyjnych.
					regiony słabiej rozwinięte	7	13		
					regiony lepiej rozwinięte	1	2		
Priorytet Inwestycyjny 9iv									
wskaźnik produktu	2.	Liczba podmiotów leczniczych, które zostały objęte narzędziami deinstytucjonalizacji opieki nad osobami zależnymi	sztuka	EFS	ogółem	40	40	SL2014	
					regiony słabiej rozwinięte	35	35		
					regiony lepiej rozwinięte	5	5		

Priorytet Inwestycyjny 10ii									
wskaźnik produktu	3.	Liczba programów rozwojowych uczelni kształcących na kierunkach medycznych opracowanych dzięki wsparciu z EFS	sztuka	EFS	ogółem	12	42	SL2014	
					regiony słabiej rozwinięte	10	36		
					regiony lepiej rozwinięte	2	6		
Priorytet Inwestycyjny 10iii									
wskaźnik produktu	4.	Liczba pielęgniarek i położnych objętych kształceniem podyplomowym w programie w obszarach związanych z potrzebami epidemiologiczno-demograficznymi	osoba	EFS	ogółem	10 000	20 000	SL2014	
					regiony słabiej rozwinięte	8 640	17 280		
					regiony lepiej rozwinięte	1 360	2 720		
wskaźnik produktu	5.	Liczba lekarzy objętych kształceniem podyplomowym w programie w obszarach związanych z potrzebami epidemiologiczno-demograficznymi	osoba	EFS	ogółem	7 850	15 700	SL2014	
					regiony słabiej rozwinięte	6 782	13 565		
					regiony lepiej rozwinięte	1 068	2 135		
wskaźnik postępu finansowego	6.	Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowalnych	Euro	EFS	regiony słabiej rozwinięte	27 431 546	355 467 353	SL2014	Zgodnie z zasadą n+3
					regiony lepiej rozwinięte	8 119 289	59 399 680		

KATEGORYZACJA INTERWENCJI OSI PRIORYTETOWEJ V

Tabele 7-11: Tabele przedstawiające zastosowane w osi priorytetowej kategorii interwencji

<i>Europejski Fundusz Społeczny</i>									
<i>Regiony słabiej rozwinięte</i>									
Tabela 7: Wymiar 1		Tabela 8: Wymiar 2		Tabela 9: Wymiar 3		Tabela 10: Wymiar 4		Tabela 11: Wymiar 6	
Zakres interwencji		Forma finansowania		Typ obszaru		Terytorialne mechanizmy wdrażania		Temat uzupełniający EFS	
Kod	Kwota (w EUR)	Kod	Kwota (w EUR)	Kod	Kwota (w EUR)	Kod	Kwota (w EUR)	Kod	Kwota (w EUR)
107	30 276 152	01	302 147 249	07	302 147 249	07	302 147 249	08	302 147 249
112	89 045 647								
116	123 744 891								
117	59 080 559								
<i>Europejski Fundusz Społeczny</i>									
<i>Regiony lepiej rozwinięte</i>									
Tabela 7: Wymiar 1		Tabela 8: Wymiar 2		Tabela 9: Wymiar 3		Tabela 10: Wymiar 4		Tabela 11: Wymiar 6	
Zakres interwencji		Forma finansowania		Typ obszaru		Terytorialne mechanizmy wdrażania		Temat uzupełniający EFS	
Kod	Kwota (w EUR)	Kod	Kwota (w EUR)	Kod	Kwota (w EUR)	Kod	Kwota (w EUR)	Kod	Kwota (w EUR)
107	4 761 636	01	47 519 744	07	47 519 744	07	47 519 744	08	47 519 744
112	14 004 517								
116	19 461 787								
117	9 291 804								

Opis kierunkowych zasad wyboru projektów (dot. osi priorytetowych I-V)

Możliwość wyboru projektu do dofinansowania uzależniona będzie od spełnienia kryteriów zatwierdzonych przez KM (zgodnie z art. 110 ust. 2 lit a oraz art. 125 ust. 3 lit. a rozporządzenia ogólnego) oraz od rekomendowania go do dofinansowania przez Instytucję Zarządzającą lub Instytucję Pośredniczącą.

Procedury wyboru projektów będą spełniać zasady określone w rozporządzeniu ogólnym, w szczególności w art. 125 ust. 3. Stosowane kryteria oceny będą niedyskryminacyjne, przejrzyste i będą uwzględniać zasady ustanowione w art. 7 i 8 rozporządzenia ogólnego. Kryteria zapewnią dofinansowanie jedynie projektów, realizujących cele określone w programie i będą jednakowe dla wszystkich potencjalnych beneficjentów wszystkich projektów dotyczących danej kategorii operacji PO WER.

Zgodnie z Umową Partnerstwa podstawowym trybem wyboru projektów do dofinansowania w ramach PO WER będzie tryb konkursowy. Zastosowanie trybu pozakonkursowego będzie ograniczało się wyłącznie do uzasadnionych przypadków obejmujących realizację lub koordynację zadań określonych w przepisach prawnych mających zastosowanie do danego podmiotu lub grupy podmiotów. Projekty pozakonkursowe będą realizowane zgodnie z zasadami określonymi dla EFS w podrozdziale 5.2.1 umowy partnerstwa i będą ograniczone do dwóch typów: koncepcyjnych i wdrożeniowych.

Decyzja o stosowaniu danego trybu wyboru projektów będzie każdorazowo poprzedzona analizą sytuacji w danym obszarze interwencji PO WER i będzie uwzględniała konieczność zapewnienia jak największego stopnia osiągnięcia celów, które zakładane są w ramach danego rodzaju wsparcia oraz celów szczegółowych poszczególnych osi priorytetowych PO WER.

Szczegóły dotyczące zastosowania danego trybu w określonej osi priorytetowej oraz instytucji uczestniczących w procedurze wyboru projektów określone zostaną w dokumentach implementacyjnych PO.

System wyboru projektów będzie koncentrował się przede wszystkim na zapewnieniu następujących elementów:

- efektywności procesu selekcji mającej na celu zapewnienie wyboru do dofinansowania projektów spełniających warunek optymalnej relacji nakład/rezultat i najlepiej odpowiadających aktualnym potrzebom społeczno-gospodarczym. Nacisk położony zostanie również na monitorowanie efektywności wdrażania projektów;
- przejrzystości - decyzje podejmowane w zakresie rekomendowania projektów do dofinansowania będą wynikać z obiektywnych przesłanek, możliwych do zweryfikowania przez wszystkie zainteresowane i uprawnione do tego strony;
- bezstronności - system będzie zawierał mechanizmy mające na celu zapewnienie bezstronności osób dokonujących oceny (m.in. obowiązek składania przez osoby oceniające deklaracji bezstronności);
- sprawności proceduralnej - system będzie uwzględniał potrzebę zapewnienia równowagi między koniecznością zapewnienia pogłębionej oceny jakościowej projektów a szybkością i sprawnością procesu przeprowadzania oceny merytorycznej dużej liczby wniosków. W procesie programowania wzięta zostanie również pod uwagę konieczność zmniejszania obciążeń administracyjnych.

W osi V obowiązują te same kierunkowe zasady wyboru projektów, które zostały wskazane w pozostałych osiach priorytetowych. Poza powyższymi kierunkowymi zasadami wyboru projektów obowiązującymi we wszystkich osiach Programu, w których realizowane są poszczególne Priorytety Inwestycyjne, dla obszaru zdrowia określone zostały poniższe dodatkowe warunki obowiązujące dla przedsięwzięć realizowanych w obszarze zdrowia ze środków EFSI:

a) Projekty są kwalifikowalne jeśli są zgodne z Planem działania w sektorze zdrowia, uzgodnionym przez Komitet Sterujący, i jeśli zasadność ich realizacji wynika z map potrzeb. Projekty będą wybierane zgodnie z kryteriami wyboru opartymi na rekomendacjach określonych w PD.

b) Wydatki ponoszone w ramach projektów dotyczących infrastruktury w zakresie opieki szpitalnej (w tym przygotowanie i ponoszenie w ich ramach wydatków) mogą być certyfikowane po wprowadzeniu map potrzeb w dziedzinie medycyny oraz rodzaju świadczeń zbieżnym tematycznie z zakresem danego projektu.

c) W drodze wyjątku od warunku określonego w punkcie b, inwestycje dotyczące infrastruktury w kontekście opieki koordynowanej mające na celu wzmocnienie podstawowej opieki zdrowotnej, ambulatoryjnej opieki specjalistycznej oraz środowiskowych form opieki (zarówno w kontekście deinstytucjonalizacji oraz tworzenia środowiskowych form opieki) mogą być współfinansowane od razu po przyjęciu przez Komitet Sterujący Planu działań, pod warunkiem, że diagnoza lub dane w dostępnych rejestrach umożliwiają weryfikację zasadności ich realizacji.

d) Preferencyjnie traktowane będą projekty wspierające przeniesienie akcentów z usług wymagających hospitalizacji na rzecz POZ i AOS, jak również wspierające rozwój opieki koordynowanej, z uwzględnieniem środowiskowych form opieki.

e) Inwestycje polegające na dostosowaniu istniejącej infrastruktury do obowiązujących przepisów są niekwalifikowalne chyba że ich realizacja jest uzasadniona z punktu widzenia poprawy efektywności (w tym kosztowej) i dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej.

f) Promowane będą projekty:

- efektywne kosztowo i realizowane przez podmioty, które wykazują największą efektywność finansową
- przewidujące działania konsolidacyjne i inne formy współpracy podmiotów leczniczych
- a także działania w zakresie reorganizacji i restrukturyzacji wewnątrz podmiotów leczniczych, w celu maksymalizacji wykorzystania infrastruktury, w tym sąsiadującej, oraz stopnia jej dostosowania do istniejących deficytów.

Powyższe dodatkowe warunki będą stosowane wówczas gdy będą zasadne w odniesieniu do charakteru przedsięwzięć realizowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego.

Oś VI – POMOC TECHNICZNA

Skala oddziaływania interwencji realizowanej w pozostałych osiach PO WER ma wymiar ogólnokrajowy. Charakter działań, jakie będą realizowane w Programie, powoduje, że będą one dotyczyły w równym stopniu wszystkich regionów Polski. Z uwagi na przyjęty system interwencji w ramach Programu i konieczność zapewnienia jego efektywności, nie ma uzasadnienia oraz faktycznej możliwości wydzielenia przedsięwzięć w osiach dla poszczególnych kategorii regionów. Zasadnym jest więc także ustanowienie jednej osi Pomocy Technicznej, obejmującej swoim zakresem dwie kategorie regionów.

Wsparcie z osi priorytetowej dotyczącej Pomocy technicznej w ramach PO WER będzie komplementarne w stosunku do działań realizowanych w ramach horyzontalnego programu pomocy technicznej, przy zachowaniu podziału zadań wynikającego z przyjętej szczegółowej linii demarkacyjnej pomiędzy programami, przedstawionej w PO PT 2014-2020.

CELE SZCZEGÓŁOWE I OCZEKIWANE REZULTATY

1. Zapewnienie efektywnego wsparcia wszystkich procesów w PO WER i wykorzystania środków PO WER.
2. Zapewnienie efektywności działań o charakterze koordynacyjnym w zakresie wdrażania celów tematycznych 8–10 finansowanych z EFS w obszarze programowania, monitorowania, ewaluacji, systemu wyboru projektów oraz kwalifikowalności wydatków w ramach EFS.

REZULTATY

Efektem realizacji osi priorytetowej Pomoc techniczna będzie:

W zakresie celu szczegółowego 1):

- potencjał administracyjny, adekwatny do potrzeb i wyzwań PO WER,
- sprawność procesów adekwatnych do potrzeb PO WER,
- odpowiedni poziom informacji oraz promocji Programu, w szczególności wśród jego beneficjentów i potencjalnych beneficjentów oraz uczestników i potencjalnych uczestników projektów,
- ewaluacja adekwatna do potrzeb zarządzania i oceny Programu,
- mechanizm wymiany doświadczeń pomiędzy wszystkimi podmiotami zaangażowanymi w realizację Programu.

W zakresie celu szczegółowego 2):

- wspólny system monitorowania EFS w Polsce,
- opracowane analizy porównawcze województw w obszarach oddziaływania EFS, wspomagające koordynację RPO,

- skoordynowany proces ewaluacji na poziomie całego EFS oraz wysoka jakość przeprowadzonych badań,
- spójne zasady oraz wysoka jakość procesu wyboru projektów w ramach EFS,
- wspólny katalog wydatków kwalifikowalnych ponoszonych ze środków EFS,
- mechanizm wymiany doświadczeń pomiędzy wszystkimi instytucjami zaangażowanymi w realizację EFS.

Tabela: Zestawienie wskaźników rezultatu w podziale na cele szczegółowe.

Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka pomiaru	Wartość bazowa	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
Cel szczegółowy I: Zapewnienie efektywnego wsparcia wszystkich procesów w PO WER i wykorzystania środków PO WER							
1.	Poziom fluktuacji pracowników w instytucjach zaangażowanych w politykę spójności	%	4%	2013	4%	badanie ankietowe	rocznie
2	Średnioroczna liczba szkoleń na jednego pracownika instytucji systemu wdrażania FE	szt.	1,7	2013	2	sprawozdawczość pomocy technicznej	rocznie
3	Średni czas zatwierdzenia projektu (od złożenia wniosku o dofinansowanie do podpisania umowy)	liczba dni	194	2013	170	SL2014	rocznie
Cel szczegółowy 2: Zapewnienie efektywności działań o charakterze koordynacyjnym w zakresie wdrażania celów tematycznych 8–10 finansowanych z EFS, w obszarze programowania, monitorowania, ewaluacji, systemu wyboru projektów oraz kwalifikowalności wydatków w ramach EFS							
1	Odsetek wdrożonych rekomendacji operacyjnych	%	50%	2013	60%	system wdrażania rekomendacji	rocznie
2	Wytyczne koordynujące wdrażanie EFS w Polsce	szt.	2	2013	7	Monitor Polski (komunikaty ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego)	rocznie

DZIAŁANIA, JAKIE MAJĄ BYĆ REALIZOWANE I ICH PRZEWIDYWANY WKŁAD DO OSIĄGNIĘCIA CELÓW SZCZEGÓŁOWYCH

Działania realizowane w ramach osi priorytetowej Pomoc techniczna będą skoncentrowane na zapewnieniu wsparcia procesów wpływających na wdrażanie Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój oraz na działaniach związanych z koordynacją wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego w Polsce w lata 2014-2020.

Cel szczegółowy 1) będzie realizowany w szczególności poprzez następujące działania:

- wsparcie potencjału kadrowego instytucji odpowiedzialnych za realizację działań PO WER w regionach; analogiczne wsparcie w Instytucji Zarządzającej PO WER oraz w instytucjach pełniących funkcję Instytucji Pośredniczących będących jednocześnie organami administracji rządowej będzie udzielane w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014–2020;
- zapewnienie zaplecza technicznego niezbędnego do realizacji zadań w Programie;
- stałe podnoszenie kompetencji i kwalifikacji personelu zaangażowanego w zarządzanie i wdrażanie osi priorytetowych współfinansowanych z PO WER m.in. poprzez szkolenia, seminaria, warsztaty, kursy, a także poprzez studia i kontynuację kształcenia oraz staże, praktyki i wizyty studyjne w innych krajach biorących udział w realizowaniu EFS;
- przygotowanie doradztwa i tłumaczeń oraz ekspertyz, analiz, badań, sprawozdań i koncepcji na potrzeby realizacji Programu, niezbędnych do sprawnej realizacji Programu;
- monitoring, kontrola i audyt projektów realizowanych w ramach Programu;
- ewaluacja Programu oraz projektów realizowanych w ramach Programu;
- organizacja spotkań Komitetu Monitorującego, grup roboczych, warsztatów czy seminariów, pozwalających na bieżące monitorowanie i weryfikowanie wdrażania PO WER, a także wymianę doświadczeń, wiedzy i informacji;
- zapewnienie wysokiej jakości procesu wyboru projektów w ramach Programu, w tym szkoleń dla osób dokonujących oceny, wsparcie ekspertów, doradztwo, ekspertyzy oraz analizy;
- budowana narzędzi elektronicznych, które wspierać będą zadania związane m. in. z zarządzaniem, wdrażaniem, monitorowaniem i szkoleniami;
- realizacja działań skierowanych do partnerów, o których mowa w art. 5 rozporządzenia ogólnego, w tym partnerów społecznych oraz organizacji pozarządowych, których udział we wdrażaniu Programu stanowi realizację zasady partnerstwa;
- wymiana informacji i doświadczeń między podmiotami zaangażowanymi we wdrażanie Programu;
- wybór operatorów grantów na projekty innowacyjne w skali mikro;
- realizacja obowiązków dotyczących prowadzenia przez państwa członkowskie działań informacyjnych i promocyjnych dotyczących pomocy udzielanej w ramach Programu.

Cel szczegółowy 2) będzie realizowany w szczególności poprzez następujące działania:

- finansowanie narzędzi niezbędnych do wymiany wiedzy i doświadczeń związanych z wdrażaniem EFS;

- organizacja spotkań grup roboczych i konferencji;
- zapewnienie wysokiej jakości procesu wyboru projektów w ramach EFS, w tym szkoleń dla osób dokonujących oceny, wsparcie ekspertów, doradztwo, ekspertyzy oraz analizy;
- ewaluacja EFS oraz projektów realizowanych w ramach funduszu;
- przygotowanie ekspertyz, analiz, publikacji, badań, sprawozdań i koncepcji na potrzeby realizacji EFS w Polsce,
- realizacja działań skierowanych do partnerów, o których mowa w art. 5 rozporządzenia ogólnego, w tym partnerów społecznych oraz organizacji pozarządowych, których udział we wdrażaniu EFS stanowi realizację zasady partnerstwa;
- wymiana informacji i doświadczeń między podmiotami zaangażowanymi we wdrażanie EFS.

Umożliwienie realizacji i wdrożenia opisanych wyżej działań wymaga zapewnienia odpowiednich nakładów finansowych. Środki takie przewidziane zostały w ramach osi priorytetowej Pomocy technicznej i stanowią 3,5 % alokacji dostępnej w ramach krajowego programu finansowanego z EFS. Pomoc techniczna zapewnia środki i narzędzia do realizacji opisanych celów.

Główne typy beneficjentów i grup docelowych:

- Instytucje pośredniczące PO WER,
- Instytucja Zarządzająca PO WER,
- Operatorzy wyłonieni przez Instytucję Zarządzającą PO WER,
- Partnerzy społeczni,
- Organizacje pozarządowe,
- Beneficjenci PO WER.

Tabela: Zestawienie wskaźników produktu.

Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka pomiaru	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Liczba etatomiesięcy finansowanych ze środków pomocy technicznej	sztuka	nie określono	SL2014	rocznie
2.	Liczba uczestników form szkoleniowych dla instytucji	osoba	nie określono	SL2014	rocznie

3.	Liczba przeprowadzonych ewaluacji	sztuka	nie określono	SL2014	rocznie
4.	Liczba uczestników form szkoleniowych dla beneficjentów	sztuka	nie określono	SL2014	rocznie
5.	Liczba działań informacyjno-promocyjnych o szerokim zasięgu	sztuka	nie określono	SL2014	rocznie
6.	Liczba odwiedzin portalu informacyjnego/serwisu internetowego	sztuka	nie określono	SL2014	rocznie
7.	Liczba materiałów informacyjnych lub promocyjnych wydanych w formie elektronicznej	sztuka	nie określono	SL2014	rocznie
8.	Liczba posiedzeń sieci tematycznych, grup roboczych, komitetów oraz innych ciał angażujących partnerów spoza administracji publicznej	sztuka	nie określono	SL2014	rocznie

KATEGORIE INTERWENCJI

Tabele 7-11: Tabele przedstawiające zastosowane w osi priorytetowej kategorii interwencji

Europejski Fundusz Społeczny									
Regiony słabiej rozwinięte									
Tabela 7: Wymiar 1		Tabela 8: Wymiar 2		Tabela 9: Wymiar 3		Tabela 10: Wymiar 4		Tabela 11: Wymiar 6	
Zakres interwencji		Forma finansowania		Typ obszaru		Terytorialne mechanizmy wdrażania		Temat uzupełniający EFS	
Kod	Kwota (w EUR)	Kod	Kwota (w EUR)	Kod	Kwota (w EUR)	Kod	Kwota (w EUR)	Kod	Kwota (w EUR)
121	96 476 326								
122	3 545 615	01	107 822 294	07	107 822 294	07	107 822 294	08	107 822 294
123	7 800 353								
Europejski Fundusz Społeczny									
Regiony lepiej rozwinięte									
Tabela 7: Wymiar 1		Tabela 8: Wymiar 2		Tabela 9: Wymiar 3		Tabela 10: Wymiar 4		Tabela 11: Wymiar 6	
Zakres interwencji		Forma finansowania		Typ obszaru		Terytorialne mechanizmy wdrażania		Temat uzupełniający EFS	
Kod	Kwota (w EUR)	Kod	Kwota (w EUR)	Kod	Kwota (w EUR)	Kod	Kwota (w EUR)	Kod	Kwota (w EUR)
121	15 173 166								
122	557 631	01	16 957 586	07	16 957 586	07	16 957 586	08	16 957 586
123	1 226 789								

OPIS PRZEDSIĘWZIĘĆ EFS Z ZAKRESU INNOWACJI SPOŁECZNYCH, WSPÓŁPRACY TRANS-GRANICZNEJ ORAZ WKŁADU EFS DO REALIZACJI CT 1-7

Innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa w PO WER jest realizowana w ramach wyodrębnionej osi priorytetowej. Szczegółowy opis przedsięwzięć realizowanych z EFS w tym zakresie został zawarty w ramach Osi IV *Innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa*.

PO WER realizuje 4 cele tematyczne wskazane w rozporządzeniu ogólnym: promowanie zatrudnienia i mobilności pracowników, inwestowanie w edukację, umiejętności i uczenie się przez całe, promowanie włączenia społecznego i zwalczanie ubóstwa, wzmacnianie zdolności instytucjonalnych i skuteczności administracji publicznej. Jednocześnie w projekcie rozporządzenia EFS wskazano tzw. *secondary themes*, które mają się przyczynić do realizacji celów tematycznych 1-7 wskazanych w rozporządzeniu ogólnym. Dotyczą one wsparcia przejścia do gospodarki niskoemisyjnej, odpornej na zmiany klimatu, zasobooszczędnej i sprzyjającej ochronie środowiska; zwiększenie dostępności, wykorzystania i jakości technologii informacyjno-komunikacyjnych przez rozwój kultury informatycznej, inwestycje w e-integrację, e-umiejętności i umiejętności związane z przedsiębiorczością; wspieranie badań naukowych, rozwoju technologii oraz innowacji przez rozwój studiów podyplomowych, szkolenie naukowców, działania służące tworzeniu sieci kontaktów i nawiązywaniu współpracy partnerskiej między instytucjami szkolnictwa wyższego, ośrodkami i przedsiębiorstwami badawczymi i technologicznymi; poprawę konkurencyjności małych i średnich przedsiębiorstw przez wspieranie zdolności przystosowania się przedsiębiorstw i pracowników oraz zwiększenie inwestycji w kapitał ludzki.

Podkreślenia wymaga fakt, że cele PO WER skoncentrowane są na przygotowaniu i wdrożeniu działań reformujących polityki wspierane przez EFS oraz na interwencji, której efektywność jest większa w przypadku jej realizacji z poziomu krajowego. Co do zasady jednak przedsięwzięcia ukierunkowane na bezpośrednią poprawę sytuacji osób na rynku pracy w latach 2014-2020 będą natomiast realizowane w 16 regionalnych programach operacyjnych współfinansowanych z EFS. Całościowy wpływ Europejskiego Funduszu Społecznego na realizację celów tematycznych 1 – 7 można zatem przedstawić biorąc pod uwagę zapisy wszystkich programów operacyjnych współfinansowanych z EFS w Polsce.

Niezależnie od powyższego należy podkreślić, że Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój przyczyni się do osiągnięcia celu dotyczącego badań i rozwoju (cel tematyczny 1) poprzez realizację działań ukierunkowanych na wsparcie szkolnictwa wyższego, w tym dostosowanie programów kształcenia do potrzeb gospodarki, realizację wysokiej jakości, interdyscyplinarnych programów studiów doktoranckich o zasięgu krajowym i międzynarodowym, wsparcie wybitnie uzdolnionych studentów poprzez promocję ich uczestnictwa w międzynarodowych konkursach lub zawodach, a także działania ukierunkowane na poprawę jakości zarządzania uczelniami. Powyższe działania, mimo iż ich zakres dotyczy dydaktyki, a nie badań, będą miały istotne znaczenie dla przygotowania uczelni i studentów do wejścia w obszar współpracy uczelni ze sferą biznesu oraz rozwój (w zależności od potencjału i potrzeb uczelni) badawczego aspektu ich działalności.

PO WER będzie się także przyczyniał do realizacji celu tematycznego związanego z rozwojem technologii komunikacyjno-informacyjnych (cel tematyczny 2) poprzez tworzenie e-podręczników oraz rozwijanie e-materiałów dydaktycznych dla kształcenia ogólnego oraz zawodowego. Cel dotyczący technologii informacyjno-komunikacyjnych jest zatem wspierany pośrednio, gdyż w realizacji celów określonych dla Europejskiego Funduszu Społecznego jest on narzędziem do osiągnięcia określonych celów społecznych (np. poprawy jakości edukacji). Ponadto, w ramach PO WER planowane jest przeprowadzenie integracji baz danych systemu oświaty.

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój przyczyni się również do realizacji celu dotyczącego rozwoju przedsiębiorczości (cel tematyczny 3) poprzez wsparcie w zakresie adaptacyjności pracowników i przedsiębiorstw ukierunkowane na podniesienie jakości zarządzania rozwojem przedsiębiorstw. Na poziomie krajowym będą podejmowane działania mające na celu diagnozowanie potrzeb rozwojowych i opracowanie planów rozwojowych dla indywidualnych przedsiębiorstw oraz grup przedsiębiorstw, w tym np. branż, terytoriów, grup kooperujących w ramach łańcucha dostaw, klastrów oraz w odniesieniu do inteligentnych specjalizacji. Działania te pozwolą na podniesienie świadomości przedsiębiorców w zakresie korzyści płynących z inwestycji w kapitał ludzki oraz planowania długookresowego w ramach prowadzonej działalności gospodarczej.

SEKCJA 3. PLAN FINANSOWY PROGRAMU

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 jest krajowym programem operacyjnym finansowanym ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) oraz w ramach *Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych (Youth Employment Initiative – YEI)*. Obszarem realizacji programu jest obszar całej Polski, tj. 15 regionów zaliczonych do kategorii słabiej rozwiniętych oraz Mazowsze jako region lepiej rozwinięty o specjalnym statusie wynikającym z rozporządzenia ramowego jako były region słabo rozwinięty.

Zgodnie z Umową Partnerstwa alokacja środków EFS na Program wynosi 4 436,8 mln EUR oraz 268,8 mln EUR w ramach specjalnej linii budżetowej *Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych*. Minimalne zaangażowanie środków krajowych - szacowane na podstawie art. 120 rozporządzenia ramowego zakładającego maksymalny poziom dofinansowania każdej osi priorytetowej w regionach słabiej rozwiniętych na poziomie 85% i dla Mazowsza na poziomie 80% - wynosi wg szacunków 749,3 mln EUR.

W realizację programu zaangażowane będą środki krajowe publiczne i prywatne. Zakłada się, że ostateczne zaangażowanie środków krajowych, głównie prywatnych w momencie zamknięcia programu będzie mogło być wyższe w zależności od zakresu i stopnia udzielania pomocy publicznej w ramach programu¹³⁰.

PODSTAWA CERTYFIKACJI

Podstawę obliczania wkładu UE w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-20 stanowią całkowite wydatki kwalifikowalne.

KATEGORIE REGIONÓW

Na każdej osi priorytetowej Programu¹³¹ funkcjonują dwie koperty finansowe – jedna dla 15 regionów słabiej rozwiniętych, a druga dla Mazowsza (jako regionu lepiej rozwiniętego) z poziomami

¹³⁰Przepisy rozporządzenia ramowego, w szczególności art. 129 gwarantuje, że niezależnie od poziomu stopy dofinansowania przyjętej dla osi priorytetowej w tabeli 18a, wartość środków ostatecznie wypłaconych przez Komisję Europejską na moment zamknięcia programu nigdy nie będzie wyższa niż wkład publiczny przekazany beneficjentom. Art. 130,2 dodatkowo zapewnia, że w ramach płatności pośrednich KE zawsze będzie wypłacać kwotę niższą z dwóch kwot: kwoty wynikającej z przemnożenia podstawy certyfikacji z wniosku o płatność przez stopę dofinansowania na osi priorytetowej z tabeli 18a lub kwoty wykazanych we wniosku wydatków publicznych. Wielkość płatności pośrednich będzie uwzględniała także zasady związane z systemem rocznego badania i akceptacji kont, polegającym m.in. na udzielaniu zaliczek rocznych, wypłacaniu w trakcie roku jedynie 90% należnych płatności i rocznym rozliczaniu kont poprzez bilansowanie zaliczki rocznej wypłaconych środków i 10% zatrzymanych płatności pośrednich.

¹³¹ Dla środków specjalnej linii budżetowej *Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych* koperty nie są określane.

stopy dofinansowania wynoszącymi odpowiednio 85% i 80%. Dla osi priorytetowej dotyczącej innowacji społecznych poziom współfinansowania został zwiększony o 10 p.p., tj. do 95% w ramach kategorii regionów słabiej rozwiniętych oraz 90% odpowiednio dla koperty regionów lepiej rozwiniętych. Zgodnie z zasadami przyjętymi w Umowie Partnerstwa w programie ze względu na jego ogólnopolskim charakter występują jedynie osie typu „osie pro rata”. Realizowane w ramach poszczególnych osi priorytetowych projekty dotyczą całego kraju, a nie poszczególnych kategorii regionów. Ustalona dla nich relacja wkładu UE pomiędzy kopertami regionów słabiej i lepiej rozwiniętych wynosi ok. 86,41% (15 regionów słabiej rozwiniętych) i 13,59% (Mazowsze – region lepiej rozwinięty), co odpowiada relacji liczby ludności przypadającej na regiony słabiej rozwinięte i na Mazowsze. Projekty realizowane w osiach konsumować będą alokacje z obydwu kopert w ustalonej wyżej proporcji (nie dotyczy środków YEI).

REZERWA WYKONANIA

W Programie Operacyjnym Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 wyodrębniona została rezerwa wykonania w wysokości 6% jego całkowitej alokacji EFS pomniejszonej o środki *Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych*, w tym po 6% dla każdej z kategorii regionów. Udział rezerwy wykonania w podziale na lata dla każdego roku wynosi 6% (tabela 17).

Rezerwa wykonania ustanawiana jest w każdej osi priorytetowej Programu w jednakowej proporcji do jej wartości, z wyjątkiem osi VI Pomoc techniczna i środków w ramach osi I *Osoby młode na rynku pracy* w części środków *Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych*, dla których zgodnie z przepisami nie ustanowiono rezerwy (wyłączenie osi pomocy technicznej wymaga dla zachowania wymaganego poziomu na funduszu w programie odpowiedniego zwiększenia rezerwy na inne osie) (tabela 18a).

KONCENTRACJA TEMATYCZNA

Założone w Programie poziomy koncentracji wynikają z Umowy Partnerstwa i pozwalają zachować wymagane na poziomie UP przez rozporządzenia unijne poziomy koncentracji.

W odniesieniu do Europejskiego Funduszu Społecznego przeznaczono minimum 60% środków EFS w ramach programu operacyjnego finansowanego z tego funduszu, w dwóch priorytetach inwestycyjnych 8.ii i 10.ii.

ŁĄCZONE WSPARCIE Z FUNDUSZY

Wydatki związane z realizacją projektów w ramach PO WER są, zgodnie z właściwymi przepisami unijnymi, współfinansowane przez Europejski Fundusz Społeczny (EFS). Niemniej jednak, zgodnie z art. 98 CPR Fundusze, tj. Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR) i EFS mogą finansować, w sposób komplementarny i z zastrzeżeniem pułapu 10% finansowania wspólnotowego każdej osi priorytetowej programu operacyjnego, działania objęte zakresem pomocy z innego funduszu, pod warunkiem, że są one konieczne do odpowiedniej realizacji operacji i są bezpośrednio z nią powiązane.

Istnieje zatem możliwość w uzasadnionych przypadkach na poziomie projektów, poszerzenia katalogu wydatków współfinansowanych z EFS o koszty kwalifikowalne w ramach EFRR. Instytucja Zarządzająca zapewni, że dany projekt uzyskuje wsparcie z jednego PO w danym momencie. Podwójne finansowanie tej samej operacji z różnych PO jest wykluczone.

Poziom łączonego wsparcia z Funduszy będzie weryfikowany poprzez stworzenie stosownego systemu na dwóch etapach:

- 1) ubiegania się o środki EFS – wnioskodawca będzie zobowiązany do oszacowania, w części wniosku o dofinansowanie projektu dotyczącej budżetu, kosztów kwalifikujących się do

wsparcia ze środków EFRR w ramach projektu; koszty te będą weryfikowane przez Instytucję Pośredniczącą podczas oceny wniosku o dofinansowanie projektu;

- 2) rozliczania środków w projekcie – beneficjent będzie zobowiązany do wykazania poziomu wydatków poniesionych w ramach łączonego wsparcia Funduszy we wniosku o płatność składanym w trakcie realizacji projektu; rozwiązanie to pozwoli Instytucjom Pośredniczącym na monitorowanie poziomu tego wsparcia zarówno pojedynczego projektu, jak i całej osi priorytetowej.

Łączenie wsparcia z Funduszy jest możliwe do zastosowania w projektach realizowanych we wszystkich Priorytetach PO WER, a określony pułap finansowania wspólnotowego będzie obowiązywał na poziomie każdej osi priorytetowej programu operacyjnego, a nie projektu.

Biorąc pod uwagę demarkację pomiędzy programem krajowym a programami regionalnymi, wyniki ewaluacji ex ante wskazują, iż alokacja finansowa w PO WER jest adekwatna i uzasadniona zwłaszcza w kontekście działań pro-edukacyjnych z zakresu szkolnictwa wyższego, które będą realizowane jedynie na poziomie centralnym

Tabela 17: Środki finansowe z poszczególnych funduszy oraz kwoty na rezerwę wykonania (EUR)

Fundusz	Kategoria regionu	2014		2015		2016		2017		2018		2019		2020		Ogółem	
		Główna alokacja	Rezerwa wykonania	Główna alokacja	Rezerwa wykonania	Główna alokacja	Rezerwa wykonania	Główna alokacja	Rezerwa wykonania	Główna alokacja	Rezerwa wykonania	Główna alokacja	Rezerwa wykonania	Główna alokacja	Rezerwa wykonania	Główna alokacja	Rezerwa wykonania
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
EFS	W regionach słabiej rozwiniętych	451 020 379	19 736 258	475 328 161	23 279 320	495 598 043	31 633 918	547 939 163	34 539 204	539 125 599	34 107 328	561 577 487	35 642 075	583 715 182	37 156 768	3 654 304 014	216 094 871
EFS	W regionach przejściowych	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
EFS	W regionach lepiej rozwiniętych	71 842 125	4 585 668	73 285 383	4 677 790	74 782 093	4 773 325	49 125 997	3 135 702	84 038 783	5 364 177	87 820 325	5 605 553	91 552 453	5 843 774	532 447 159	33 985 989
	Ogółem	522 862 504	24 321 926	548 613 544	27 957 110	570 380 136	36 407 243	597 065 160	37 674 906	623 164 382	39 471 505	649 397 812	41 247 628	675 267 635	43 000 542	4 186 751 173	250 080 860
Szczególne alokacje na inicjatywę na rzecz zatrudnienia ludzi młodych	Nie dotyczy	141 819 001	0	110 618 821	0	0	0	6 824 942	0	4 777 460	0	3 184 973	0	1 592 486	0	268 817 683	0
Fundusz Spójności	Nie dotyczy	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ogółem		664 681 505	24 321 926	659 232 365	27 957 110	570 380 136	36 407 243	603 890 102	37 674 906	627 941 842	39 471 505	652 582 785	41 247 628	676 860 121	43 000 542	4 455 568 856	250 080 860

Tabela 18a: Plan finansowy (EUR)

Oś priorytetowa	Fundusz	Kategoria regionu	Podstawa kalkulacji wsparcia Unii (całkowite koszty kwalifikowalne)	Wsparcie Unii	Wkład krajowy	Szacunkowy podział wkładu krajowego		Finansowanie ogółem	Stopa dofinansowania	Dla celów informacyjnych Wkład EBI	Główna alokacja (całkowite finansowanie pomniejszone o rezerwę wykonania)		Rezerwa wykonania		Kwota rezerwy wykonania w stosunku do ogólnej kwoty wsparcia Unii
						Krajowe środki publiczne	Krajowe środki prywatne				Wsparcie Unii	Wkład krajowy	Wsparcie Unii	Wkład krajowy	
		1	2	3	4=5+6	5	6	7=3+4	8=3/7	9	10=3-12	11=4-13	12	13=4*(12/3)	14=12/3*100
Oś priorytetowa 1	EFS	Słabiej rozwinięte	1 260 316 124,00	1 071 268 705,00	189 047 419,00	183 933 392,00	5 114 027,00	1 260 316 124,00	84,9999999683%	ND	1 002 737 845,00	176 953 738,00	68 530 860,00	12 093 681,00	6,4%
	EFS	Lepiej rozwinięte	210 602 675,00	168 482 140,00	42 120 535,00	41 265 965,00	854 570,00	210 602 675,00	80,0000000000%	ND	157 704 055,00	39 426 014,00	10 778 085,00	2 694 521,00	6,4%
	Inicjatywa na rzecz zatrudnienia ludzi młodych	Nie dotyczy	585 073 781,00	537 635 366,00	47 438 415,00	44 737 306,00	2 701 109,00	585 073 781,00	91,8918918365%	ND	537 635 366,00	47 438 415,00	0,00	0,00	0,0%
Oś priorytetowa 2	EFS	Słabiej rozwinięte	812 078 481,00	690 266 707,00	121 811 774,00	120 976 372,00	835 402,00	812 078 481,00	84,9999997722%	ND	648 850 705,00	114 503 068,00	41 416 002,00	7 308 706,00	6,0%
	EFS	Lepiej rozwinięte	135 700 795,00	108 560 636,00	27 140 159,00	27 000 561,00	139 598,00	135 700 795,00	80,0000000000%	ND	102 046 998,00	25 511 749,00	6 513 638,00	1 628 410,00	6,0%
Oś priorytetowa 3	EFS	Słabiej rozwinięte	1 073 847 633,00	912 770 488,00	161 077 145,00	154 249 342,00	6 827 803,00	1 073 847 633,00	84,9999999953%	ND	853 749 521,00	150 661 680,00	59 020 967,00	10 415 465,00	6,5%
	EFS	Lepiej rozwinięte	179 443 220,00	143 554 576,00	35 888 644,00	34 747 697,00	1 140 947,00	179 443 220,00	80,0000000000%	ND	134 272 144,00	33 568 036,00	9 282 432,00	2 320 608,00	6,5%
Oś priorytetowa 4	EFS	Słabiej rozwinięte	544 532 378,00	517 305 759,00	27 226 619,00	18 789 940,00	8 436 679,00	544 532 378,00	94,999999816%	ND	488 307 552,00	25 700 398,00	28 998 207,00	1 526 221,00	5,6%
	EFS	Lepiej rozwinięte	90 398 296,00	81 358 466,00	9 039 830,00	7 639 249,00	1 400 581,00	90 398 296,00	89,9999995575%	ND	76 797 817,00	8 533 091,00	4 560 649,00	506 739,00	5,6%
Oś priorytetowa 5	EFS	Słabiej rozwinięte	355 467 353,00	302 147 249,00	53 320 104,00	49 492 742,00	3 827 362,00	355 467 353,00	84,9999997046%	ND	284 018 414,00	50 120 898,00	18 128 835,00	3 199 206,00	6,0%
	EFS	Lepiej rozwinięte	59 399 680,00	47 519 744,00	11 879 936,00	11 240 372,00	639 564,00	59 399 680,00	80,0000000000%	ND	44 668 559,00	11 167 140,00	2 851 185,00	712 796,00	6,0%
Oś priorytetowa 6	EFS	Słabiej rozwinięte	126 849 758,00	107 822 294,00	19 027 464,00	16 663 611,00	2 363 853,00	126 849 758,00	84,9999997635%	ND	107 822 294,00	19 027 464,00	0,00	0,00	0,0%
	EFS	Lepiej rozwinięte	21 196 983,00	16 957 586,00	4 239 397,00	3 844 390,00	395 007,00	21 196 983,00	79,9999981129%	ND	16 957 586,00	4 239 397,00	0,00	0,00	0,0%
Ogółem	EFS	Słabiej rozwinięte	4 173 091 727,00	3 601 581 202,00	571 510 525,00	544 105 399,00	27 405 126,00	4 173 091 727,00	86,30%	nd	3 385 486 331,00	536 967 246,00	216 094 871,00	34 543 279,00	6,0%
		Lepiej rozwinięte	696 741 649,00	566 433 148,00	130 308 501,00	125 738 234,00	4 570 267,00	696 741 649,00	81,30%	nd	532 447 159,00	122 445 427,00	33 985 989,00	7 863 074,00	6,0%
Ogółem	Inicjatywa na rzecz zatrudnienia ludzi młodych	Nie dotyczy	585 073 781,00	537 635 366,00	47 438 415,00	44 737 306,00	2 701 109,00	585 073 781,00	91,89%	nd	537 635 366,00	47 438 415,00	0,00	0,00	0,0%
Suma całkowita			5 454 907 157,00	4 705 649 716,00	749 257 441,00	714 580 939,00	34 676 502,00	5 454 907 157,00	86,26%	nd	4 455 568 856,00	706 851 088,00	250 080 860,00	42 406 353,00	5,3%

Tabela 18b: Inicjatywa na rzecz zatrudnienia ludzi młodych - szczególna alokacja (EUR)

	Fundusz	Kategoria regionu	Podstawa kalkulacji wsparcia Unii (Całkowite koszty kwalifikowalne lub publiczne koszty kwalifikowalne)	Wkład Unii	Wkład krajowy	Szacunkowy podział wkładu krajowego		Finansowanie ogółem	Stopa dofinansowania
						Krajowe środki publiczne	Krajowe środki prywatne		
		1	2	3	4=5+6	5	6	7=3+4	8=3/7
1	Szczególna alokacja na Inicjatywę na rzecz zatrudnienia ludzi młodych	Nie dotyczy	268 817 683	268 817 683	0	0	0	268 817 683	100,00%
2	Odpowiadające wsparcie z EFS	Słabiej rozwinięte	316 256 098	268 817 683	47 438 415	44 737 306	2 701 109	316 256 098	85,00%
3	Odpowiadające wsparcie z EFS	W okresie przejściowym	0	0	0	0	0	0	-
4	Odpowiadające wsparcie z EFS	Lepiej rozwinięte	0	0	0	0	0	0	-
5	OGÓŁEM: Oś priorytetowa poświęcona Inicjatywie na rzecz zatrudnienia ludzi młodych [lub jej część]	[Musi odpowiadać [części] osi priorytetowej 3]	585 073 781	537 635 366	47 438 415	44 737 306	2 701 109	585 073 781	91,89%
6			Współczynnik wsparcia z EFS dla regionów słabiej rozwiniętych 2/suma (2:4)	1					
7			Współczynnik wsparcia z EFS dla regionów przejściowych 3/suma (2:4)	0					
8			Współczynnik wsparcia z EFS dla regionów lepiej rozwiniętych 4/suma (2:4)	0					

Tabela 18c: Plan finansowy w podziale na osie priorytetowe, fundusze, kategorie regionów i cele tematyczne (EUR)

Oś priorytetowa	Fundusz	Kategoria regionu	Cel tematyczny	Wsparcie Unii	Wkład krajowy	Finansowanie ogółem
1	2	3	4	5	6	7=5+6
Oś priorytetowa 1	EFS	Słabiej rozwinięte	8. Promowanie trwałego i w wysokiej jakości zatrudnienia oraz mobilności pracowników	1 071 268 705,00	189 047 419,00	1 260 316 124,00
		Lepiej rozwinięte		168 482 140,00	42 120 535,00	210 602 675,00
	YEI	Nie dotyczy		537 635 366,00	47 438 415,00	585 073 781,00
Ogółem oś priorytetowa 1				1 777 386 211,00	278 606 369,00	2 055 992 580,00
Oś priorytetowa 2	EFS	Słabiej rozwinięte	8. Promowanie trwałego i w wysokiej jakości zatrudnienia oraz mobilności pracowników	116 669 659,00	20 588 765,00	137 258 424,00
		Lepiej rozwinięte		18 349 039,00	4 587 260,00	22 936 299,00
		Słabiej rozwinięte	9. Promowanie włączenia społecznego, walka z ubóstwem i w szelką dyskryminacją	196 897 889,00	34 746 687,00	231 644 576,00
		Lepiej rozwinięte		30 966 813,00	7 741 703,00	38 708 516,00
		Słabiej rozwinięte	10. Inwestowanie w kształcenie, szkolenie i szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie	236 669 859,00	41 765 269,00	278 435 128,00
		Lepiej rozwinięte		37 221 889,00	9 305 472,00	46 527 361,00
		Słabiej rozwinięte	11. Wzmacnianie zdolności instytucjonalnych instytucji publicznych i zainteresowanych stron oraz sprawności administracji publicznej	140 029 300,00	24 711 053,00	164 740 353,00
Lepiej rozwinięte	22 022 895,00	5 505 724,00		27 528 619,00		
Ogółem oś priorytetowa 2				798 827 343,00	148 951 933,00	947 779 276,00
Oś priorytetowa 3	EFS	Słabiej rozwinięte	8. Promowanie trwałego i w wysokiej jakości zatrudnienia oraz mobilności pracowników	17 244 785,00	3 043 197,00	20 287 982,00
		Lepiej rozwinięte		2 712 147,00	678 037,00	3 390 184,00
		Słabiej rozwinięte	10. Inwestowanie w kształcenie, szkolenie i szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie	895 525 703,00	158 033 948,00	1 053 559 651,00
		Lepiej rozwinięte		140 842 429,00	35 210 607,00	176 053 036,00
Ogółem oś priorytetowa 3				1 056 325 064,00	196 965 789,00	1 253 290 853,00
Oś priorytetowa 4	EFS	Słabiej rozwinięte	8. Promowanie trwałego i w wysokiej jakości zatrudnienia oraz mobilności pracowników	92 921 230,00	4 890 591,00	97 811 821,00
		Lepiej rozwinięte		14 614 044,00	1 623 783,00	16 237 827,00
		Słabiej rozwinięte	9. Promowanie włączenia społecznego, walka z ubóstwem i w szelką dyskryminacją	77 434 360,00	4 075 493,00	81 509 853,00
		Lepiej rozwinięte		12 178 369,00	1 353 152,00	13 531 521,00
		Słabiej rozwinięte	10. Inwestowanie w kształcenie, szkolenie i szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie	331 463 297,00	17 445 436,00	348 908 733,00
		Lepiej rozwinięte		52 130 379,00	5 792 265,00	57 922 644,00
		regiony słabiej rozwinięte	11. Wzmacnianie zdolności instytucjonalnych instytucji publicznych i zainteresowanych stron oraz sprawności administracji publicznej	15 486 872,00	815 099,00	16 301 971,00
Mazowsze	2 435 674,00	270 630,00		2 706 304,00		
Ogółem oś priorytetowa 4				598 664 225,00	36 266 449,00	634 930 674,00
Oś priorytetowa 5	EFS	Słabiej rozwinięte	8. Promowanie trwałego i w wysokiej jakości zatrudnienia oraz mobilności pracowników	30 276 152,00	5 342 851,00	35 619 003,00
		Lepiej rozwinięte		4 761 636,00	1 190 409,00	5 952 045,00
		Słabiej rozwinięte	9. Promowanie włączenia społecznego, walka z ubóstwem i w szelką dyskryminacją	89 045 647,00	15 713 938,00	104 759 585,00
		Lepiej rozwinięte		14 004 517,00	3 501 129,00	17 505 646,00
		Słabiej rozwinięte	10. Inwestowanie w kształcenie, szkolenie i szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie	182 825 450,00	32 263 315,00	215 088 765,00
		Lepiej rozwinięte		28 753 591,00	7 188 398,00	35 941 989,00
Ogółem oś priorytetowa 5				349 666 993,00	65 200 040,00	414 867 033,00
Oś priorytetowa 6	EFS	Słabiej rozwinięte	Pomoc techniczna	107 822 294,00	19 027 464,00	126 849 758,00
		Lepiej rozwinięte		16 957 586,00	4 239 397,00	21 196 983,00
Ogółem oś priorytetowa 6				124 779 880,00	23 266 861,00	148 046 741,00
Ogółem				4 705 649 716,00	749 257 441,00	5 454 907 157,00

Tabela 19: Szacunkowa kwota wsparcia celów związanych ze zmianami klimatu (EUR)¹³²

Oś priorytetowa	Szacunkowa wysokość środków na cele związane ze zmianami klimatu (EUR)	Udział w całości alokacji na program (%)
n/d PO WER	n/d PO WER	n/d PO WER
Razem	n/d PO WER	n/d PO WER

Nie dotyczy Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój.

¹³² Art. 27.6 CPR

SEKCJA 4. ZINTEGROWANE PODEJŚCIE TERYTORIALNE

OPIS WYMIARU TERYTORIALNEGO

Wymiar terytorialny jest jedną z głównych zasad programowania na lata 2014-2020 i sprzyja zapewnieniu większej efektywności wykorzystania środków funduszy strukturalnych, w tym EFS. Podejście to nie zastępuje jednakże podejścia horyzontalnego. Większość działań realizowanych w ramach EFS na poziomie krajowym będzie miała charakter horyzontalny. Efekty wsparcia PO WER będą miały skutki dla całego kraju, nie zaś do poszczególnych terytoriów. Wyjątkami, w których można zastosować podejście terytorialne są:

1. **obszar szkolnictwa wyższego** (Oś III) - uczelnie mają specyficzny sposób oddziaływania: regionalny, ponieważ stanowią istotny potencjał rozwojowy dla regionu, w którym się znajdują oraz krajowy (a w niektórych przypadkach międzynarodowy) ze względu na to, że w procesie kształcenia uczestniczą osoby z całego kraju oraz cudzoziemcy. W procesach wdrożeniowych wykorzystanie zostaną wykorzystane odpowiednie mechanizmy, uwzględniające specyficzne potrzeby regionalnych rynków pracy i regionalnych inteligentnych specjalizacji,
2. **wsparcie osób w wieku do 29 r.ż.** (Oś I) - zróżnicowanie terytorialne problemów rynku pracy powinno znaleźć swoje odzwierciedlenie w intensyfikacji wsparcia, a także doborze instrumentów aktywizacji zawodowej powyższych tej grupy osób,
3. **działania o charakterze innowacyjnym** (Oś IV).

PO WER jest ukierunkowany na rozwiązywanie wielu problemów społecznych, występujących w kraju, w tym również na terenach wiejskich. Założeniem interwencji EFS jest rozwiązywanie konkretnych problemów poszczególnych grup docelowych, a co za tym idzie, kierowanie interwencji bezpośrednio do osób, których one dotyczą. Działania realizowane w ramach PO WER mogą pośrednio oddziaływać na:

- 1) **obszary wiejskie**, co może występować w szczególności w zakresie wsparcia w ramach szkolnictwa wyższego osób z terenów wiejskich oraz interwencji kierowanej do osób młodych na rynku pracy również zamieszkujących te tereny, w tym osób odchodzących z rolnictwa i ich rodzin. Problemy społeczne występują w znacznej skali na terenach wiejskich, i w związku z tym wsparcie EFS będzie kierowane do znajdujących się tam grup docelowych, w celu rozwiązywania zdiagnozowanych problemów. W przypadku szkolnictwa wyższego, głównymi odbiorcami wsparcia będą uczelnie i osoby uczestniczące w kształceniu na poziomie wyższym. Osoby zamieszkujące obszary wiejskie będą mogły zatem skorzystać ze wsparcia oferowanego w ramach Programu na zasadach określonych w dokumentach implementacyjnych.

Przewiduje się również, że z interwencji Osi I w dużej mierze skorzystają osoby młode pozostające bez pracy, zamieszkujące tereny wiejskie. Opierając się na dotychczasowych doświadczeniach z realizacji wsparcia EFS (w analogicznych działaniach w Priorytecie VI PO KL), które wskazują iż ponad połowa uczestników projektów zaliczanych do kategorii osób młodych pochodziło z terenów wiejskich, można przyjąć założenie, że analogiczny udział wystąpi we wsparciu tej grupy w ramach PO WER.

Poza powyższymi dwoma głównymi obszarami, w ramach których wsparcie mogą uzyskać osoby z obszarów wiejskich, należy podkreślić, że działania podejmowane w Programie będą miały także wpływ na sytuację osób zamieszkujących obszary wiejskie, dotyczące np.

poprawy jakości pracy szkół, instytucji rynku pracy, podmiotów działających na rzecz włączenia społecznego i redukcji ubóstwa, których klientami mogą być osoby z obszarów wiejskich.

Na działania te może zostać przeznaczony ok. 500 mln EUR w formie specjalnych instrumentów, działań, preferencji w kryteriach, z zachowaniem zgodności z regulacjami właściwymi dla EFS

- 2) **obszary metropolitalne**, które jako główne ośrodki akademickie, będą również pośrednio wspierane w ramach interwencji PO WER.
- 3) kluczowe wyzwania dla **Polski Wschodniej**, wynikające ze *Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Polski Wschodniej do roku 2020* (związane ze wzmacnianiem potencjału nowoczesnych kadr dla gospodarki opartej na wiedzy, wzmacnianiem współpracy między uczelniami a sektorem przedsiębiorstw, upowszechnieniem i podniesieniem jakości różnych form kształcenia na odległość oraz promocją uczenia się przez całe życie, poprawą efektywności systemu doradztwa zawodowego). Interwencja PO WER będzie mogła obejmować grupy docelowe z terenów Polski Wschodniej.

Ponadto z uwagi na horyzontalny charakter PO WER będzie miał on znaczący wpływ na realizację przedsięwzięć ponadregionalnych w obszarach wspieranych z EFS.

MAZOWSZE

Skala oddziaływania interwencji realizowanej w programie krajowym co do zasady będzie miała wymiar ogólnopolski. Pomimo faktu, iż w większości beneficjentami wsparcia będą instytucje centralne, z siedzibami w województwie mazowieckim, wspierane przedsięwzięcia będą miały znaczenie ogólnopolskie i tym samym nie będą miały zastosowania uwarunkowania właściwe dla woj. mazowieckiego.

W przypadku osi priorytetowych krajowego programu operacyjnego, w których ze względu na charakter interwencji danego przedsięwzięcia nie będzie możliwości ich przyporządkowania do właściwej kategorii regionu (będzie to miało zastosowanie do wszystkich działań PO WER), proponowane będzie zastosowanie zasady udziału środków na Mazowsze *pro rata*, której wysokość w Programie oszacowana została na poziomie 13,59% wkładu UE. Mechanizm ten będzie miał zastosowanie do wszystkich projektów realizowanych w ramach osi, mających wymiar krajowy, niezależnie od miejsca ich realizacji.

KOMPLEMENTARNOŚĆ WSPARCIA ZE STRATEGIĄ UE DLA REGIONU MORZA BAŁTYCKIEGO

Osie priorytetowe I-V Programu obejmują priorytety inwestycyjne EFS, których zakres zgodny jest z następującymi obszarami priorytetowymi SUE RMB określonymi w zrewidowanym Planie działania Strategii:

Oś Priorytetowa Programu	Obszar priorytetowy SUE RMB
Oś Priorytetowa I Osoby młode na rynku pracy	OP Małe i średnie przedsiębiorstwa – <i>Promowanie przedsiębiorczości i wzmacnianie wzrostu małych i średnich przedsiębiorstw</i> OP Edukacja – <i>Rozwój innowacyjnej edukacji i młodzieży</i>
Oś Priorytetowa II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki	OP Małe i średnie przedsiębiorstwa – <i>Promowanie przedsiębiorczości i wzmacnianie wzrostu małych i średnich</i>

i edukacji	<i>przedsiębiorstw</i> OP Edukacja – Rozwój innowacyjnej edukacji i młodzieży
Oś Priorytetowa III Szkolnictwo wyższe dla gospodarki i rozwoju	OP Innowacje – Pełne wykorzystanie potencjału regionu w zakresie badań oraz innowacyjności
Oś Priorytetowa IV Innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa	OP Małe i średnie przedsiębiorstwa – Promowanie przedsiębiorczości i wzmacnianie wzrostu małych i średnich przedsiębiorstw OP Zdrowie – Polepszanie i promocja zdrowia ludności, w tym jego aspektów społecznych OP Edukacja – Rozwój innowacyjnej edukacji i młodzieży OP Innowacje – Pełne wykorzystanie potencjału regionu w zakresie badań oraz innowacyjności
Oś Priorytetowa V Wsparcie dla obszaru zdrowia	OP Zdrowie – Polepszanie i promocja zdrowia ludności, w tym jego aspektów społecznych

W związku z powyższym część planowanych w ramach Programu interwencji przyczyni się do realizacji założeń SUE RMB. Ponadto odrębna oś priorytetowa Programu poświęcona została innowacjom społecznym i współpracy ponadnarodowej. W ramach tej osi w obrębie wybranych priorytetów inwestycyjnych, w tym tych zgodnych z niektórymi obszarami priorytetowymi SUE RMB, wdrażane będą projekty współpracy ponadnarodowej.

Zakres wsparcia będzie uwarunkowany możliwościami współpracy z innymi państwami członkowskimi w kontekście ich decyzji dotyczącej skoordynowanego podejścia do współpracy ponadnarodowej na poziomie UE. W przypadku przyjęcia przez poszczególne państwa regionu w programach operacyjnych EFS skoordynowanego podejścia możliwe będzie pogłębienie współpracy i synchronizacja naborów projektów ponadnarodowych w całym regionie, co ułatwi nawiązywanie partnerstw. W ramach naborów przewidujących wsparcie projektów wpisujących się w założenia SUE RMB wprowadzone zostaną kryteria premiujące zawiązanie partnerstwa z partnerami z regionu Morza Bałtyckiego lub też całe nabory będą ukierunkowane na współpracę w obszarze bałtyckim.

Wykorzystane zostaną doświadczenia zdobyte w ramach perspektywy finansowej 2007-2013 w procesie wdrażania Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, w tym te związane z organizacją forów partnerskich i budowaniem oraz obsługą bazy danych potencjalnych partnerów ponadnarodowych. Część forów partnerskich – w przypadku zainteresowania ze strony państw z regionu Morza Bałtyckiego – zostanie poświęcona wspieraniu tworzenia partnerstw projektowych między podmiotami z obszaru bałtyckiego.

SEKCJA 5. UKIERUNKOWANIE WSPARCIA NA ZJAWISKA UBÓSTWA, DYSKRYMINACJI ORAZ WYKLUCZENIA SPOŁECZNEGO

WYKAZ OBSZARÓW NAJBARDZIEJ DOTKNIĘTYCH UBÓSTWEM LUB GRUP DOCELOWYCH ZAGROŻONYCH DYSKRYMINACJĄ

PO WER wspiera co do zasady ramy polityk i struktur, w tym w obszarze dotyczącym ubóstwa, dyskryminacji i wykluczenia społecznego. W związku z tym interwencja przewidziana w PO WER w sposób pośredni i długofalowy będzie mogła wspierać realizację polityki w zakresie ubóstwa, dyskryminacji oraz wykluczenia społecznego. Będzie się to odbywać w szczególności poprzez działania zaplanowane w następujących priorytetach inwestycyjnych: 8ii, 9i, 9iv, 9v. Działania te będą miały wymiar ogólnokrajowy i będą miały charakter uniwersalny, bez ukierunkowania na specyficzne terytoria.

Niezależnie od powyższego, należy zwrócić uwagę na grupy docelowe, które będą wspierane w ramach Programu, a które są zagrożone ubóstwem. Do grup tych należy zaliczyć osoby ze społeczności romskiej, osoby osadzone w zakładach karnych oraz bezrobotne osoby młode, w szczególności osoby, które nie uczą się ani nie szkolą. Osoby z ww. grup będą otrzymywały w ramach Programu kompleksowe wsparcie, mające na celu wejście lub powrót tych osób na rynek pracy.

WKŁAD STRATEGII OKREŚLONEJ W PROGRAMIE OPERACYJNYM NA RZECZ OBSZARÓW/GRUP NAJBARDZIEJ DOTKNIĘTYCH UBÓSTWEM

Tabela 22: Zarys wkładu programu w rozwiązanie konkretnych potrzeb obszarów geograficznych / grup docelowych najbardziej dotkniętych ubóstwem

Grupa docelowa/ Obszar	Główne typy planowanych przedsięwzięć stanowiących część zintegrowanego podejścia	Oś priorytetowa	Priorytet inwestycyjny	Fundusz
Osoby wykluczone i zagrożone wykluczeniem społecznym, w tym osoby niepełnosprawne	Typy przedsięwzięć zaplanowane w osi priorytetowej I i II w priorytetach inwestycyjnych 8ii, 9i, 9iv, 9v.	I, II	8ii,9i, 9iv, 9v	EFS
Kobiety i mężczyźni w zakresie działań antydyskryminacyjnych oraz godzenia życia zawodowego i prywatnego	Typy przedsięwzięć zaplanowane w osi priorytetowej II w priorytecie inwestycyjnym 8iv.	II	8iv	EFS

SEKCJA 6. SZCZEGÓLNE POTRZEBY OBSZARÓW DOTKNIĘTYCH POWAŻNYMI I TRWALE NIEKORZYSTNYMI WARUNKAMI NATURALNYMI LUB DEMOGRAFICZNYMI

Nie dotyczy PO WER.

Działania przewidziane w PO WER będą miały wymiar ogólnokrajowy. Wypracowane rozwiązania będą miały co do zasady charakter uniwersalny, bez ukierunkowania na specyficzne terytoria.

SEKCJA 7. SYSTEM INSTYTUCJONALNY

System instytucjonalny w ramach programu jest zgodny z system instytucjonalnym dla PS opisanym w Umowie Partnerstwa.

Funkcje IZ pełni minister właściwy ds. rozwoju regionalnego. Instytucja zarządzająca pełni równocześnie funkcje instytucji certyfikującej.

Z uwagi na fakt, że Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego jest zarówno Instytucją Desygnującą, jak i Instytucją Zarządzającą lub Certyfikującą, zastaną wprowadzone procedury i rozwiązania organizacyjne gwarantujące niezależność Instytucji Desygnującej oraz rozdzielność funkcji między Instytucją Desygnującą a Instytucjami Zarządzającymi lub Certyfikującymi.

Przewiduje się powierzenie części zadań wyłącznie Instytucjom Pośredniczym (bez dalszego delegowania zadań do Instytucji Wdrażających), których rola i funkcje określone są w stosownych porozumieniach międzyinstytucjonalnych. Delegowanie zadań będzie miało miejsce jedynie wtedy, gdy będzie prowadzić do poprawy skuteczności i efektywności wdrażania programu.

Szczegółowe zasady funkcjonowania systemu zarządzania, kontroli, monitoringu, ewaluacji, informacji i promocji, systemu IT przyjęte w programie wynikają z UP i właściwych przepisów rozporządzeń.

INSTYTUCJE ZAANGAŻOWANE W REALIZACJĘ PROGRAMU

Tabela 23: Wykaz IZ, IC, IA, IP oraz dane kontaktowe

Instytucja	Nazwa instytucji, departament lub inna jednostka organizacyjna	Kierownictwo instytucji (zajmowane stanowisko)
Instytucja Desygnująca	Ministerstwo obsługujące ministra ds. rozwoju regionalnego	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego
Instytucja Zarządzająca , która deleguje część zadań do Instytucji Pośredniczących (IP)	Ministerstwo obsługujące ministra ds. rozwoju regionalnego Ministerstwo Rodziny Pracy i Polityki Społecznej (MPiPS) Ministerstwo Zdrowia (MZ) Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji (MSWiA) Kancelaria Prezesa Rady Ministrów (KPRM) Ministerstwo Sprawiedliwości (MS) Ministerstwo Edukacji Narodowej (MEN) Narodowe Centrum Badań i Rozwoju (NCBIR) Polska Agencja Rozwoju	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego Minister Rodziny Pracy i Polityki Społecznej Minister Zdrowia Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji Szef Kancelarii Prezesa Rady Ministrów Minister Sprawiedliwości Minister Edukacji Narodowej Dyrektor Narodowego Centrum Badań i Rozwoju Prezes Polskiej Agencji Rozwoju

	Przedsiębiorczości (PARP) Centrum Projektów Europejskich (CPE) 16 Wojewódzkich Urzędów Pracy (WUP)	Przedsiębiorczości Dyrektor Centrum Projektów Europejskich Dyrektorzy 16 WUP
Institucja Certyfikująca (jeśli dotyczy)	Ministerstwo obsługujące ministra ds. rozwoju regionalnego	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego
Institucja Audytu	Ministerstwo Finansów	Minister Finansów
Institucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności z KE	Ministerstwo Finansów	Minister Finansów

DZIAŁANIA ANGAŻUJĄCE STOSOWNYCH PARTNERÓW W PROCES PRZYGOTOWANIA PROGRAMU ORAZ ROLA PARTNERÓW ZAANGAŻOWANYCH WE WDRAŻANIE, MONITOROWANIE, EWALUACJĘ PROGRAMU

Na sukces realizacji planowanych w ramach PO WER działań złoży się wiele czynników, a jednym z podstawowych warunków osiągnięcia założonych celów będzie właściwe zaprogramowanie wykorzystania środków pochodzących z EFS z udziałem wywodzących się z różnych środowisk partnerów, o których mowa w art. 5 rozporządzenia ogólnego, w tym partnerów społecznych i organizacji pozarządowych. Zwiększy to efektywność prowadzenia procesu programowania oraz pozwoli wypracować właściwą diagnozę sytuacji społeczno-gospodarczej, niezbędną dla osiągnięcia przyjętych celów.

Zasada partnerstwa wdrażana jest zatem konsekwentnie od początku procesu programowania PO WER. Przyjęcie przez Radę Ministrów w dn. 15 stycznia 2013 r. dokumentu *Założenia Umowy Partnerstwa*, wyznaczającego główne kierunki oraz ramy instytucjonalne wsparcia ze środków funduszy UE w perspektywie finansowej 2014-2020 umożliwiło formalne rozpoczęcie prac nad nowymi programami operacyjnymi polityki spójności. Jednym z kluczowych elementów tego procesu było zaangażowanie szerokiego grona interesariuszy, w tym partnerów społecznych i organizacji pozarządowych.

Zarządzeniem nr 4 z 11 lutego 2013 r. Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego powołał specjalne grupy robocze ds. opracowania programów operacyjnych, w tym **grupę roboczą ds. przygotowania programu operacyjnego dotyczącego rozwoju kompetencji i umiejętności, włączenia społecznego oraz dobrego rządzenia oraz koordynacji celów tematycznych 8-11.**

Biorąc pod uwagę zakres interwencji zaplanowany do realizacji w PO WER zgodnie z założeniami UP, w skład ww. grupy roboczej weszli przedstawiciele:

- właściwych ministrów i agencji;
- partnerów społecznych (przedstawiciele pracodawców i związków zawodowych biorących udział w pracach Komisji Trójstronnej ds. Społeczno-Gospodarczych);
- organizacji pozarządowych (reprezentatywni przedstawiciele organizacji pozarządowych wytypowani przez Radę Działalności Pożytku Publicznego);
- samorządów województw (przedstawiciele Konwentu Marszałków Województw RP, Konwentu Dyrektorów WUP, Konwentu Dyrektorów ROPS);
- środowisk akademickich;
- ekspertów w dziedzinach odpowiadających zakresowi właściwego programu operacyjnego;

- właściwych komórek organizacyjnych ministerstwa obsługującego ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego;
- innych podmiotów.

Szczegółowy wykaz podmiotów współpracujących przy opracowaniu programu został zawarty w załączniku do programu.

Powyższy skład grupy roboczej koresponduje z art. 5 ust. 1 rozporządzenia ogólnego, który stanowi, że w odniesieniu do każdego programu operacyjnego państwo członkowskie organizuje, zgodnie ze swoimi ramami instytucjonalnymi i prawnymi, partnerstwo z właściwymi instytucjami regionalnymi i lokalnymi. Partnerstwo obejmuje także następujących partnerów:

- a) właściwe władze miejskie i inne instytucje publiczne,
- b) partnerów gospodarczych i społecznych; oraz
- c) właściwe podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie, w tym partnerów działających na rzecz ochrony środowiska, organizacje pozarządowe oraz podmioty odpowiedzialne za promowanie włączenia społecznego, równouprawnienia płci i niedyskryminacji.

Na etapie programowania wsparcia w ramach PO WER, instytucje te miały możliwość uczestnictwa w konsultacjach społecznych projektu programu i zgłaszania uwag i postulatów do tego projektu. W wyniku postulatów zgłoszonych przez stronę społeczną do projektu programu wprowadzono m.in. następujące zmiany:

- uwzględniono działania związane z monitorowaniem wdrażania Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych;
- zwiększono alokację na działania wspierające zatrudnienie osób młodych na rynku pracy;
- zdecydowano o realizacji w ramach PO WER wsparcia na rzecz integracji społeczności romskiej oraz działań kierowanych do osób osadzonych w zakładach karnych;
- doprecyzowano brzmienie niektórych typów operacji;
- rozszerzono katalogi potencjalnych beneficjentów oraz grup docelowych;
- w diagnozie programu doprecyzowano zapisy i uaktualniono dane statystyczne;
- przeformułowano część celów szczegółowych poszczególnych Priorytetów Inwestycyjnych;
- zmodyfikowano brzmienie części wskaźników określonych w programie i uzupełniono ich wartości docelowe.

Niezależnie od zaangażowania strony społecznej w programowanie, należy podkreślić, że partnerzy, o których mowa w art. 5 rozporządzenia ogólnego, w tym partnerzy społeczni i organizacje pozarządowe będą włączeni we wdrażanie, monitorowanie i ewaluację programu. Partnerstwo będzie miało więc wymiar procesualny, gdyż strona społeczna zaangażowana będzie we wdrażanie PO WER na wszystkich etapach.

Wdrażanie

Partnerzy, o których mowa w art. 5 rozporządzenia ogólnego będą mieli realny wpływ na wdrażanie PO WER przede wszystkim poprzez udział w pracach KM jako jego pełnoprawni członkowie z prawem głosu. Należy bowiem podkreślić, że zgodnie z art. 110 rozporządzenia ogólnego katalog kompetencji komitetów monitorujących w perspektywie finansowej 2014-2020 jest bardzo szeroki i obejmuje m.in. rozpatrywanie kwestii, które mają wpływ na:

- wykonanie programu operacyjnego;
- ocenę postępów w realizacji planu oceny (ewaluacji) oraz działań podjętych w związku z ustaleniami oceny;
- rozpatrywanie i zatwierdzanie metodyki i kryteriów wyboru operacji oraz rocznych i końcowych sprawozdań z realizacji programu.

Partnerom, o których mowa w art. 5 rozporządzenia ogólnego będzie mogło zostać również powierzone przewodnictwo właściwych grup roboczych powoływanych przy KM.

Partnerzy będą także mieli możliwość aktywnego uczestniczenia w opracowywaniu zasad ubiegania się o dofinansowanie oraz udzielania dofinansowania w ramach PO WER, w tym tych dotyczących projektów pozakonkursowych oraz procedur nadzorowania realizacji programów i ich ewaluacji.

Ponadto partnerzy społeczni – pod warunkiem spełnienia odpowiednich wymogów ustawowych – będą mogli być powoływani do oceny projektów jako eksperci zewnętrzni.

Monitorowanie i ewaluacja

Partnerzy, o których mowa w art. 5 rozporządzenia ogólnego, biorący udział w pracach KM włączani będą w dużym stopniu w proces monitorowania i ewaluacji PO WER, na różnych etapach jego wdrażania. Przedstawiciele partnerów, o których mowa w art. 5 rozporządzenia ogólnego zostali włączeni w proces ewaluacji ex ante. W latach 2014-2020 powołana zostanie Grupa Sterująca Ewaluacją EFS (GSE EFS), do której zaproszeni zostaną również przedstawiciele strony społecznej. Partnerzy, o których mowa w art. 5 rozporządzenia ogólnego będą mogli uczestniczyć w organizowanych regularnie spotkaniach GSE EFS, jak również będą mieli możliwość zgłaszania własnych propozycji badań i analiz pozwalających na ocenę i ulepszenie systemu wdrażania PO WER oraz konsultowania m.in. założeń kolejnych badań ewaluacyjnych, tabeli rekomendacji oraz raportów końcowych z badań realizowanych w ramach EFS. Dodatkowo, obecność partnerów, o których mowa w art. 5 rozporządzenia ogólnego w KM umożliwi im głosowanie nad zatwierdzeniem uchwał z rekomendacjami z poszczególnych badań, akceptowanie corocznej aktualizacji stanu wdrażania wszystkich rekomendacji, a także rozważanie ewentualnych zmian w planie ewaluacji PO WER.

Należy podkreślić, że realizacja zasady partnerstwa na wszystkich etapach realizacji PO WER przyczyni się do osiągnięcia znaczącej wartości dodanej poprzez udział we wdrażaniu PO WER podmiotów o różnorodnej specyfice, wypracowywanie wspólnych rozwiązań problemów oraz odejście od rozproszonych i często nietrwałych działań podejmowanych przez różnych aktorów w tych samych obszarach na rzecz skoordynowanej i kompleksowej aktywności. Wartość dodana osiągnięta zostanie również dzięki znacznej wiedzy partnerów w zakresie specyfiki określonych obszarów wsparcia wskazanych w PO WER i możliwości identyfikowania najlepszych schematów wdrożeniowych dla poszczególnych działań.

Realizacja zasady partnerstwa pozwoli również wzmocnić koordynację realizowanych działań poprzez wdrożenie modelu zarządzania wielopoziomowego, angażującego partnerów, o których mowa w art. 5 rozporządzenia ogólnego w podejmowane decyzje. Ponadto uwzględnianie stanowiska partnerów, o których mowa w art. 5 rozporządzenia ogólnego i włączanie ich we wdrażanie określonych działań oznaczać będą większą legitymizację podejmowanych decyzji.

GRANTY GLOBALNE EFS DLA PARTNERÓW SPOŁECZNYCH I INTERESARIUSZY WDRAŻANIA PROGRAMU

Nie przewiduje się powierzania zarządzania częścią PO WER w formie grantu globalnego, o którym mowa w art. 123 ust. 7 rozporządzenia ogólnego.

EARMARKING ŚRODKÓW EFS NA WZMACNIANIE ZDOLNOŚCI INSTYTUCJONALNYCH PARTNERÓW SPOŁECZNYCH ORAZ NA BUDOWANIE POTENCJAŁU ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

Należy podkreślić, że wiele z planowanych do realizacji w ramach PO WER działań przewiduje partnerskie podejście. Oznacza to, że we wdrażanie projektów w ramach określonych priorytetów inwestycyjnych będą zaangażowani partnerzy społeczni oraz organizacje pozarządowe. Podejmowane działania przyczynią się również do zwiększania potencjału tych podmiotów i pełniejszej realizacji zasady partnerstwa. Dotyczy to w szczególności następujących priorytetów inwestycyjnych:

- *PI 8i. dostęp do zatrudnienia dla osób poszukujących pracy i osób biernych zawodowo, w tym długotrwale bezrobotnych oraz oddalonych od rynku pracy, także poprzez lokalne inicjatywy na rzecz zatrudnienia oraz wspieranie mobilności pracowników;*
- *PI 8ii. trwała integracja na rynku pracy ludzi młodych, w szczególności tych, którzy nie pracują, nie kształcą się ani nie szkolą, w tym ludzi młodych zagrożonych wykluczeniem społecznym i ludzi młodych wywodzących się ze środowisk marginalizowanych, także poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży;*
- *PI 8v. adaptacja pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian;*
- *PI 9v. wspieranie przedsiębiorczości społecznej i integracji zawodowej w przedsiębiorstwach społecznych oraz ekonomii społecznej i solidarnej w celu ułatwiania dostępu do zatrudnienia;*
- *PI 10ii. poprawa jakości, skuteczności i dostępności szkolnictwa wyższego oraz kształcenia na poziomie równoważnym w celu zwiększenia udziału i poziomu osiągnięć;*
- *PI 10iii. wyrównywanie dostępu do uczenia się przez całe życie o charakterze formalnym, nieformalnym i pozaformalnym wszystkich grup wiekowych, poszerzanie wiedzy, podnoszenie umiejętności i kompetencji siły roboczej oraz promowanie elastycznych ścieżek kształcenia, w tym poprzez doradztwo zawodowe i potwierdzanie nabytych kompetencji;*
- *PI 10iv. lepsze dostosowanie systemów kształcenia i szkolenia do potrzeb rynku pracy, ułatwianie przechodzenia z etapu kształcenia do etapu zatrudnienia oraz wzmocnienie systemów kształcenia i szkolenia zawodowego i ich jakości, w tym poprzez mechanizmy prognozowania umiejętności, dostosowania programów nauczania oraz tworzenia i rozwoju systemów uczenia się poprzez praktyczną naukę zawodu realizowaną w ścisłej współpracy z pracodawcami;*
- *PI 11i. inwestycje w zdolności instytucjonalne i w sprawność administracji publicznej oraz efektywność usług publicznych na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym w celu przeprowadzenia reform, z uwzględnieniem lepszego stanowienia prawa i dobrego rządzenia;*
- *PI 11ii. budowanie potencjału wszystkich zainteresowanych podmiotów kształtujących politykę w zakresie kształcenia, uczenia się przez całe życie, szkolenia i zatrudnienia oraz*

polityki społecznej, w tym poprzez paki sektorowe i terytorialne na rzecz wdrażania reform na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym.

Na wzmocnienie zdolności instytucjonalnych partnerów społecznych oraz na budowanie potencjału organizacji pozarządowych przewidziana zostanie w ramach odpowiednich działań alokacja w określonej wysokości.

Środki na wzmocnienie zdolności instytucjonalnych partnerów społecznych oraz na budowanie potencjału organizacji pozarządowych będą również przewidziane w określonym zakresie w ramach VI osi priorytetowej *Pomoc techniczna*.

Należy również podkreślić, że partnerzy społeczni i organizacje pozarządowe będą mieli możliwość występowania w podwójnej roli – jako odbiorcy udzielanego w ramach PO WER wsparcia i jako beneficjenci.

SEKCJA 8. SYSTEM KOORDYNACJI

PO WER jako jeden z programów służących realizacji UP objęty jest systemem koordynacji opisanym szczegółowo w Umowie Partnerstwa w sekcji 2.

Ścisła koordynacja została zapewniona już na etapie przygotowania interwencji programów operacyjnych realizujących Umowę Partnerstwa m.in. w ramach Zespołu Międzyresortowego ds. programowania i wdrażania Funduszy UE, w skład którego wchodzi wszystkie Instytucje Zarządzające programami PS krajowe i regionalne, Instytucje zarządzające programami EFFROW i EFMiR oraz resorty pełniące najczęściej funkcje Instytucji Pośredniczących, jak i wewnętrzną koordynację prowadzoną w ramach Ministerstwa obsługującego ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego realizowaną przez IK UP. Koordynacja zostanie również zapewniona na etapie wdrażania programu zarówno na poziomie zarządzania jak i operacyjnym w sposób i przy wykorzystaniu mechanizmów wynikających z UP. Zgodnie z zapisami UP naczelną funkcję w zakresie koordynacji działań pomiędzy PO WER a innymi programami operacyjnymi polityki spójności oraz wspólnej polityki rolnej oraz wspólnej polityki rybołówstwa pełni minister właściwy ds. rozwoju regionalnego. Zadania i funkcje KK UP są opisane w Umowie Partnerstwa. Koordynacja na poziomie wdrożeniowym i operacyjnym zapewniona jest poprzez ww. podmiot.

Kluczową funkcję w zakresie koordynacji wsparcia w ramach programu będzie pełnił KM, którego zadaniem będzie dokonywanie przeglądu wdrażania programu i postępów w osiąganiu jego celów. Jest on powoływany przez IZ w ciągu trzech miesięcy od daty powiadomienia państwa członkowskiego o decyzji w sprawie przyjęcia programu zgodnie z obowiązującymi zasadami horyzontalnymi.

Ponadto zgodnie z UP koordynacja działań w obszarze ochrony zdrowia jest zapewniona poprzez Komitet Sterujący ds. koordynacji interwencji EFSI w sektorze zdrowia. Projekty realizowane w obszarze ochrony zdrowia muszą być zgodne z rekomendacjami w tym zakresie określanymi przez ww. Komitet Sterujący.

Ważnym mechanizmem koordynacji wsparcia jest również Kontrakt Terytorialny, pozwalający na zapewnienie komplementarności i synergii działań realizowanych w regionach i finansowanych z różnych programów operacyjnych.

KOMPLEMENTARNOŚĆ PRIORYTETÓW INWESTYCYJNYCH W RAMACH PO WER Z DZIAŁANAMI INNYCH PROGRAMÓW OPERACYJNYCH PERSPEKTYWY FINANSOWEJ NA LATA 2014-2020

Zakres wsparcia realizowanego w ramach PO WER jest komplementarny ze wsparciem programów realizujących cele UP oraz innych instrumentów krajowych i unijnych. Tam, gdzie istnieje ryzyko pokrywania się obszarów wsparcia, ma zastosowanie linia demarkacyjna uzgodniona między

poszczególnymi programami. Komplementarność interwencji była istotnym czynnikiem na etapie programowania, ale równie istotne będzie jej praktyczne zapewnienie na etapie realizacji programu. Dlatego też podejmowane będą działania zmierzające do zapewnienia realnej komplementarności na etapie wyboru i realizacji projektów. Mechanizmy te szerzej opisane zostały w UP i zostaną ewentualnie uszczegółowione w dokumentach programowych, tj. Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych.

Poniżej przedstawione zostały podstawowe obszary o największym potencjale komplementarności interwencji.

Wsparcie przewidziane do realizacji w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjny Rozwój jest komplementarne z zakresem wsparcia w ramach PO WER, przy jednoczesnym zachowaniu podziału kompetencji wynikającym z tzw. linii demarkacyjnej. Komplementarność działań obu Programów odnosi się przede wszystkim do zwiększania innowacyjności przedsiębiorstw i tworzenia trwałych i lepszych miejsc pracy. W ramach PO IR wspierany będzie m.in. rozwój gospodarki opartej na wiedzy, badania i rozwój nowoczesnych technologii, inwestycje w B+R w przedsiębiorstwach, inwestycje w innowacje, a także wspieranie tworzenia powiązań kooperacyjnych grup przedsiębiorców lub instytucji współpracujących z przedsiębiorstwami. W ramach PO WER będą zaś finansowane, w szczególności, projekty ukierunkowane na wsparcie szkolnictwa wyższego, w tym dostosowanie programów kształcenia do potrzeb gospodarki, realizację wysokiej jakości, interdyscyplinarnych programów studiów doktoranckich o zasięgu krajowym i międzynarodowym, wsparcie wybitnie uzdolnionych studentów poprzez promocję ich uczestnictwa w międzynarodowych konkursach lub zawodach, a także działania ukierunkowane na poprawę jakości zarządzania uczelniami.

Działania podejmowane w PO WER są także komplementarne z działaniami zaplanowanymi w PO PC, które dotyczą budowy sieci szerokopasmowych, popularyzacji korzystania z technologii informacyjno-komunikacyjnych oraz rozwoju e-administracji. W PO WER będą natomiast tworzone rozwiązania dotyczące wykorzystaniem technik informacyjnych i komunikacyjnych w procesach kształcenia. Ponadto w ramach celu tematycznego 11 planowane jest wprowadzenie powszechnego systemu monitorowania świadczenia usług publicznych oraz doskonalenia jakości świadczonych usług administracyjnych, a także podnoszenie kwalifikacji pracowników administracji publicznej uczestniczących w wydawaniu decyzji administracyjnych.

Poza tym działania PO WER będą komplementarne z działaniami podejmowanymi w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, w szczególności poprzez: komplementarność działań na rzecz zwiększenia bezpieczeństwa i efektywności systemu ochrony zdrowia z działaniami PO IiŚ dotyczącymi rozwoju systemu ratownictwa medycznego oraz inwestycje w infrastrukturę ochrony zdrowia o znaczeniu ponadregionalnym.

Działania PO WER będą komplementarne z działaniami realizowanymi w 16 dwufunduszowych Regionalnych Programach Operacyjnych. Wiele rozwiązań wypracowanych w PO WER będzie miała bezpośrednie zastosowanie w RPO. Program krajowy zgodnie z Umową Partnerstwa koncentrował się będzie na działaniach dotyczących przygotowania i wsparcia wdrażania reform w obszarze zatrudnienia, integracji społecznej, edukacji i funkcjonowania administracji publicznej oraz tych obszarach, w których bardziej efektywne będzie wsparcie z poziomu krajowego (wsparcie osób młodych, społeczności romskiej, osób odbywających karę pozbawienia wolności, instrumentów zwrotnych dla podmiotów ekonomii społecznej, szkolnictwo wyższe, innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa). Regionalne Programy Operacyjne ukierunkowane będą na bezpośrednie wsparcie indywidualnych odbiorców, prowadzące do zwiększenia ich aktywności na rynku pracy lub rozwiązywania innych, indywidualnych problemów (poza tymi, którzy wspierani będą w ramach PO WER).

Wsparcie dla osób przewidziane w ramach PI 9i. PO WER będzie realizowane przez instytucje zaangażowane w realizację PO WER w sposób komplementarny z Programem Operacyjnym Pomoc

Żywnościowa współfinansowanym ze środków Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym.

Przedsięwzięcia podejmowane w ramach PO WER będą miały m.in. na celu stworzenie i utrwalenie ram dla funkcjonowania polityki rynku pracy. Działania będą obejmowały wypracowanie modeli i standardów w zakresie wsparcia osób znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy oraz wzmocnienie potencjału służb zatrudnienia, m.in. poprzez profesjonalizację świadczonych usług oraz podniesienie kwalifikacji pracowników. Działania przewidziane w regionalnych programach operacyjnych będą zakładały przede wszystkim bezpośrednie wsparcie osób po 29 r.ż. znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji na regionalnym rynku pracy. RPO będą zawierały kompleksową ofertę działań z obszaru aktywizacji zawodowej, także w kontekście godzenia życia zawodowego i prywatnego.

Na poziomie krajowym zbudowany zostanie system zapewniania jakości usług rozwojowych (doradczych i szkoleniowych), który będzie stanowił dopełnienie regionalnych systemów dystrybucji środków przeznaczonych na rozwój przedsiębiorców i pracowników. W ramach PO WER utworzony zostanie m.in. ogólnopolski Rejestr Usług Rozwojowych, obejmujący wszystkie podmioty świadczące usługi rozwojowe finansowane ze środków publicznych, natomiast w ramach RPO zaprojektowane zostaną komplementarne systemy dystrybucji środków oparte na podejściu popytowym.

W obszarze aktywnej integracji praca z osobami zagrożonymi ubóstwem i wykluczeniem społecznym mająca doprowadzić do usamodzielnienia ekonomicznego i społecznego tych osób będzie prowadzona w ramach interwencji oferowanej przez regionalne programy operacyjne. Jednak żeby usługi aktywnej integracji były jak najwyższej jakości, a więc jak najbardziej efektywne, skuteczne i trafne, na poziomie PO WER prowadzone będą działania mające na celu zapewnić jak najlepsze przygotowanie kadr do świadczenia tych usług.

W ramach PO WER realizowane będą również działania ukierunkowane na rozbudowę krajowego systemu kwalifikacji - prowadzony będzie m.in. Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji, a także podejmowane będą m. in. działania systemowe wspierające rozwój instytucji walidujących i instytucji zewnętrznego zapewniania jakości dla kwalifikacji nabywanych w drodze uczenia się pozaformalnego. Działania te przyczynią się do zapewnienia większej efektywności polityki państwa na rzecz uczenia się przez całe życie, która będzie realizowane przede wszystkim na poziomie regionalnym w ramach bezpośredniego wsparcia dla indywidualnych odbiorców. Wdrożenie KSK ułatwi osobom uczącym się zdobywanie kwalifikacji, a także pozwoli na lepsze powiązanie oferty edukacyjnej z potrzebami gospodarki i rynku pracy.

W PO WER działania będą służyły poprawie ram funkcjonowania polityki edukacyjnej. Systemowe działania podejmowane na poziomie krajowym będą ukierunkowane na poprawę jakości pracy szkół i placówek edukacyjnych, m. in. poprzez wsparcie systemu wspomagania szkół oraz wypracowanie czy też modernizację treści, narzędzi i zasobów wspierających procesy kształcenia ogólnego i zawodowego. Jednocześnie w ramach PO WER wypracowane zostaną mechanizmy gwarantujące silniejsze powiązanie systemów szkolenia i kształcenia zawodowego z rynkiem pracy obejmujące m. in. standardy współpracy szkół z ich otoczeniem, programy praktycznej nauki zawodu, modele zachęt dla pracodawców czy system monitorowania losów absolwentów. Działania przewidziane w RPO będą zapewniały bezpośrednie wsparcie szkół i placówek edukacyjnych umożliwiające zastosowanie rozwiązań wypracowanych w ramach polityki edukacyjnej oraz pozwalające dostosować ofertę edukacyjną placówek do potrzeb regionalnych.

W obszarze ochrony zdrowia PO WER będzie wspierał podnoszenie kwalifikacji kadr medycznych, jakość w ochronie zdrowia oraz działania pilotażowe i testujące z zakresu profilaktyki. Z kolei interwencja podejmowana w ramach RPO będzie umożliwiała realizację na szerszą skalę działań profilaktycznych dotyczących określonych jednostek chorobowych oraz działań prozdrowotnych skierowanych bezpośrednio do osób, które będą służyły wydłużaniu aktywności zawodowej.

Na zasadach i w zakresie zgodnym z Policy Paper wspierane będą m.in. projekty polegające na przeprowadzeniu niezbędnych, z punktu widzenia udzielania świadczeń zdrowotnych, prac remontowo-budowlanych, w tym w zakresie dostosowania infrastruktury do potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych, a także wyposażeniu w sprzęt medyczny oraz – jako element projektu – rozwiązaniach w zakresie IT (oprogramowanie, sprzęt). Z uwagi na charakter świadczeń realizowanych w POZ, inwestycje prowadzone w ramach tego typu projektu mogą być ukierunkowane na wszystkie problemy zdrowotne dorosłych i dzieci rozwiązywane w ramach świadczeń gwarantowanych z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, przy czym powinny one przyczyniać się do rozwoju opieki koordynowanej, z uwzględnieniem zintegrowanych form opieki środowiskowej. Komplementarnie w PO WER realizowane będą działania związane z doskonaleniem kompetencji lekarzy, w tym POZ. Zakres interwencji powinien wynikać z diagnozy lub danych ujętych w dostępnych rejestrach, wskazujących na potrzeby.

Rozwój usług społecznych i zdrowotnych na rzecz osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, wspierany ze środków EFRR, jest zgodny z założeniami europejskich zasad przejścia z opieki instytucjonalnej do opieki środowiskowej oraz z kierunkami wskazanymi w Programie Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020. W ramach POWER z kolei wypracowywane będą rozwiązania na rzecz deinstytucjonalizacji opieki nad osobami zależnymi, poprzez rozwój alternatywnych form opieki nad osobami niesamodzielnymi (w tym osobami starszymi).

Oprócz silnego powiązania przedsięwzięć podejmowanych w POWER z przedsięwzięciami realizowanymi w RPO w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, należy podkreślić, że Program jest także komplementarny w zakresie działań podejmowanych w RPO w celach tematycznych 8-10 współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Z uwagi na fakt, że EFRR w ww. celach tematycznych stanowi uzupełnienie przedsięwzięć realizowanych ze środków EFS i ma realizować cele społeczne, komplementarność w tym zakresie jest nieco węższa niż ta, która można zaobserwować pomiędzy działaniami współfinansowanymi z EFS w RPO i PO WER. Jako przykłady uzupełniania się wsparcia można natomiast wymienić realizację działań z infrastruktury ochrony zdrowia odnoszące się do zidentyfikowanych na poziomie krajowym obszarów deficytowych oraz odzwierciedlające specyficzne potrzeby regionalne. Z kolei w ramach infrastruktury społecznej w RPO mogą być finansowane inwestycje bezpośrednio wykorzystywane przez osoby zagrożone wykluczeniem społecznym i powiązane z procesem aktywizacji społeczno-zawodowej i deinstytucjonalizacji usług.

SEKCJA 9. WARUNKOWOŚĆ EX ANTE

IDENTYFIKACJA WARUNKÓW EX ANTE OBOWIĄZUJĄCYCH PROGRAM ORAZ OCENA ICH SPEŁNIENIA

Warunek ex ante obowiązujący program	Oś priorytetowa (lub osie priorytetowe) do której warunek ma zastosowanie	Spełnienie warunku ex ante: Tak/Nie/Częściowo	Kryteria	Spełnienie kryteriów: Tak/Nie	Odniesienie do dokumentów (strategie, inne odpowiednie dokumenty, z podaniem odpowiednich rozdziałów, artykułów, sekcji, wraz linkami do pełnej wersji dokumentu)	Dodatkowe informacje/ wyjaśnienia
WARUNKI OGÓLNE						
1. Zapobieganie dyskryminacji. Istnienie zdolności administracyjnych które zapewnią wdrożenie i stosowanie prawa i polityki UE w dziedzinie		Częściowo	rozwiązania zgodne z ramami instytucjonalnymi i prawnymi państw członkowskich w zakresie zaangażowania odpowiedzialnych podmiotów w promowanie równego traktowania wszystkich osób w procesie przygotowania i realizacji programów, w tym doradztwo w zakresie równego traktowania w działaniach związanych z funduszami strukturalnymi i inwestycyjnymi rozwiązania w zakresie szkoleń pracowników organów zaangażowanych w zarządzanie funduszami strukturalnymi i inwestycyjnymi w zakresie prawa i	Tak Nie	<i>Ustawa z dnia 3 grudnia 2010 r. o wdrożeniu niektórych przepisów Unii Europejskiej w zakresie równego traktowania</i> http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20102541700 <i>Agenda działań na rzecz równości szans i niedyskryminacji w ramach funduszy unijnych</i>	Agenda została przesłana do KE przez MIR w dn. 12.08.2014 r.

zapobiegania dyskryminacji w zakresie funduszy strukturalnych i inwestycyjnych.			polityki UE w dziedzinie zapobiegania dyskryminacji i w kontrolowanie tych funduszy		2014-2020.	
2. Równouprawnienie płci Istnienie zdolności administracyjnych, które zapewnią wdrożenie i stosowanie prawa i polityki UE w dziedzinie równouprawnienia płci w zakresie funduszy strukturalnych i inwestycyjnych.		Częściowo	rozwiązania zgodne z ramami instytucjonalnymi i prawnymi państw członkowskich w zakresie równouprawnienia płci poprzez zaangażowania podmiotów odpowiedzialnych za przygotowanie i realizację programów, w tym doradztwo w zakresie równouprawnienia płci w działaniach związanych z funduszami strukturalnymi i inwestycyjnymi rozwiązania w zakresie szkoleń pracowników organów zaangażowanych w zarządzanie funduszami strukturalnymi i inwestycyjnymi w zakresie prawa i polityki UE w dziedzinie równouprawnienia płci, i w kontrolowanie tych funduszy	Tak Nie	Ustawa z dnia 3 grudnia 2010 r. o wdrożeniu niektórych przepisów Unii Europejskiej w zakresie równego traktowania http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20102541700 Agenda działań na rzecz równości szans i niedyskryminacji w ramach funduszy unijnych 2014-2020.	Agenda została przesłana do KE przez MIR w dn. 12.08.2014 r.
3. Niepełnosprawność Istnienie zdolności administracyjnych, które zapewnią wdrożenie i stosowanie		Częściowo	rozwiązania zgodne z ramami instytucjonalnymi i prawnymi państw członkowskich w celu konsultacji i zaangażowania podmiotów odpowiedzialnych ochronę praw osób niepełnosprawnych lub organizacji reprezentujących osoby niepełnosprawne i inne zainteresowane strony w procesie przygotowania i realizacji programów rozwiązania w zakresie szkoleń pracowników organów zaangażowanych w zarządzanie funduszami strukturalnymi i inwestycyjnymi w zakresie prawa i	Tak Nie	Ustawa z dnia 3 grudnia 2010 r. o wdrożeniu niektórych przepisów Unii Europejskiej w zakresie równego traktowania http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20102541700 Agenda działań na rzecz równości szans i niedyskryminacji w ramach funduszy unijnych	Agenda została przesłana do KE przez MIR w dn.

<p>konwencji Narodów Zjednoczonych o prawach osób niepełnosprawnych (UNCRPD) w zakresie funduszy strukturalnych i inwestycyjnych zgodnie z decyzją Rady 2010/48/WE</p>			<p>polityki na szczeblu UE i na szczeblu krajowym w dziedzinie niepełnosprawności, w tym, w odpowiednich przypadkach, dostępności i praktycznego stosowania UNCRPD odzwierciedlonej w prawie UE i prawie krajowym, i w kontrolowanie tych funduszy</p> <p>rozwiązania mające na celu zapewnienie monitorowania wdrażania art. 9 UNCRPD w odniesieniu do funduszy strukturalnych i inwestycyjnych w procesie przygotowania i realizacji programów</p>	<p>Tak</p>	<p>2014-2020.</p> <p><i>Ustawa z dnia 3 grudnia 2010 r. o wdrożeniu niektórych przepisów Unii Europejskiej w zakresie równego traktowania</i></p> <p>http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=W DU20102541700</p>	<p>12.08.2014 r.</p>
<p>4. Zamówienia publiczne.</p> <p>Istnienie uregulowań dotyczących skutecznego stosowania unijnych przepisów w zakresie zamówień publicznych w obszarze europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych.</p>		<p>Tak</p>	<p>rozwiązania dotyczące skutecznego stosowania unijnych przepisów w zakresie zamówień publicznych poprzez stosowne mechanizmy</p> <p>rozwiązania gwarantujące przejrzystość postępowań o udzielanie zamówienia</p> <p>uregulowania dotyczące szkoleń i rozpowszechniania informacji wśród pracowników zaangażowanych we wdrażanie funduszy</p> <p>rozwiązania gwarantujące potencjał administracyjny w celu wdrożenia i stosowania unijnych przepisów w zakresie zamówień publicznych</p>	<p>Tak</p> <p>Tak</p> <p>Tak</p> <p>Tak</p>	<p>Ustawa o zmianie ustawy Prawo zamówień publicznych obejmująca dostosowanie do wyroku Trybunału Sprawiedliwości UE w sprawie C-465/11, tj. modyfikacji art. 24 ust. 1 pkt 1 i art. 24 ust. pkt 1a ustawy PZP</p> <p>http://www.uzp.gov.pl/cmsws/page/?F;248;ustawa_pzp.html</p>	
<p>5. Pomoc państwa.</p> <p>Istnienie uregulowań</p>		<p>Tak</p>	<p>rozwiązania dotyczące skutecznego stosowania unijnych przepisów w zakresie pomocy państwa</p> <p>rozwiązania dotyczące szkoleń i rozpowszechniania informacji wśród pracowników zaangażowanych we</p>	<p>Tak</p> <p>Tak</p>	<p>Baza danych tzw. SHRIMP (System Harmonogramowania, Raportowania i Monitorowania Pomocy),</p> <p>http://www.uokik.gov.pl/kompetencje_prezesa</p>	

dotyczących skutecznego stosowania unijnych przepisów w zakresie pomocy państwa w obszarze europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych.			wdrażanie funduszy rozwiązania gwarantujące potencjał administracyjny w celu wdrożenia i stosowania unijnych przepisów w zakresie pomocy państwa	Tak	uokik_w_zakresie_pomocy_publicznej.php Ustawa z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (t. j. Dz. U. z 2007 r. Nr 59, poz. 404, z późn. zm.) http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20070590404	
6. Prawodawstwo w dziedzinie ochrony środowiska w zakresie ocen oddziaływania na środowisko (EIA) oraz strategicznych ocen oddziaływania na środowisko (SEA). Istnienie uregulowań dotyczących efektywnego stosowania unijnych przepisów w dziedzinie		Tak	uregulowania dotyczące skutecznego stosowania dyrektyw w zakresie ocen oddziaływania na środowisko (EIA) oraz strategicznych ocen oddziaływania na środowisko (SEA) uregulowania w zakresie szkoleń i rozpowszechniania informacji wśród pracowników zaangażowanych we wdrażanie dyrektyw EIA i SEA uregulowania mające na celu zapewnienie odpowiedniego potencjału administracyjnego	Tak Tak Tak	1. Ustawa o zmianie ustawy Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw 2. Ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko 3. Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko 4. Ustawa Prawo geologiczne i górnicze oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1238).	1. http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20140000850 2. http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20081991227 3. http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20130000817 4. http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20130000817

ochrony środowiska w zakresie ocen oddziaływania na środowisko (EIA) oraz strategicznych ocen oddziaływania na środowisko (SEA)						vlet?id=WDU20130001238
7. Systemy statystyczne i wskaźniki rezultatu. Istnienie podstawy statystycznej niezbędnej do przeprowadzenia ocen skuteczności i ocen skutków programów. Istnienie systemu wskaźników rezultatu niezbędnych przy wyborze działań, które w najefektywniejszy sposób przyczyniają się do osiągnięcia	I-VI	Tak	<p>Uregulowania w zakresie terminowego gromadzenia i agregowania danych statystycznych uwzględniające następujące elementy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - identyfikację źródeł i mechanizmów mających na celu zagwarantowanie walidacji statystycznej - ustalenia dotyczące publikacji i dostępności publicznej zdezagregowanych danych - skuteczny system wskaźników rezultatu, obejmujący: <ul style="list-style-type: none"> • wybór wskaźników rezultatu dla każdego programu, dostarczających informacji na temat tego, co jest motywacją przy wyborze działań z zakresu polityki finansowanych przez dany program, • ustanowienie celów dla tych wskaźników, • spełnienie w odniesieniu do każdego wskaźnika następujących wymogów: odporność oraz walidacja statystyczna, jasność interpretacji normatywnej, reagowanie na politykę, terminowe gromadzenie danych, 	Tak Tak Tak Tak	Ustawa o statystyce publicznej z dn. 29 czerwca 1995 r. (z późn. zm.). http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU19950880439	

pożądanych rezultatów, do monitorowania postępów w osiągnięciu rezultatów oraz do podejmowania oceny skutków			<ul style="list-style-type: none"> gotowe są procedury gwarantujące, że wszystkie operacje finansowane z programu stosują skuteczny system wskaźników. 			
--	--	--	---	--	--	--

Spełnienie warunków tematycznych

WARUNKI TEMATYCZNE						
8.1 Została opracowana i jest realizowana aktywna polityka rynku pracy w świetle wytycznych dotyczących zatrudnienia	II	Tak	<p>Służby zatrudnienia mają możliwość zapewnienia i faktycznie zapewniają zindywidualizowane usługi, doradztwo oraz aktywne i zapobiegawcze środki rynku pracy na wczesnym etapie, otwarte dla wszystkich osób poszukujących pracy, przy jednoczesnym koncentrowaniu się na osobach najbardziej zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym osobach ze społeczności zmarginalizowanych.</p> <p>Służby zatrudnienia mają możliwość zapewnienia i faktycznie zapewniają pełne i przejrzyste informacje o nowych wakatach i możliwościach zatrudnienia z uwzględnieniem zmieniających się potrzeb na rynku</p>	Tak	<p>Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. 2004 nr 99 poz. 1001, z późn.zm.) http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20040991001</p> <p>Rozporządzenia wykonawcze do ww. ustawy http://www.psz.praca.gov.pl/main.php?do=ShowPage&nPID=867685&pT=details&sP=CONTENT,objectID,873075</p>	

			<p>pracy.</p> <p>Służby zatrudnienia stworzyły formalne lub nieformalne rozwiązania dotyczące współpracy z odpowiednimi zainteresowanymi podmiotami.</p>	Tak		
<p>8.3 Instytucje rynku pracy są modernizowane i wzmacniane w świetle wytycznych dotyczących zatrudnienia.</p> <p>Reformy instytucji rynku pracy zostaną poprzedzone jasnymi ramami strategicznymi i oceną ex ante obejmującą m.in. kwestię płci</p>	II	Tak	<p>Działania mające na celu reformę służb zatrudnienia, tak aby miały one możliwość zapewnienia zindywidualizowanych usług, doradztwa oraz aktywnych i zapobiegawczych środków rynku pracy na wczesnym etapie, które są otwarte dla wszystkich osób poszukujących pracy, przy jednoczesnym koncentrowaniu się na osobach najbardziej zagrożonych wykluceniem społecznym, w tym osobach ze społeczności zmarginalizowanych</p> <p>Działania mające na celu reformę służb zatrudnienia, tak aby miały one możliwość zapewnienia pełnych i przejrzystych informacji o nowych wakatach i możliwościach zatrudnienia z uwzględnieniem zmieniających się potrzeb na rynku pracy.</p> <p>Reformy służb zatrudnienia będą obejmowały tworzenie formalnych lub nieformalnych sieci współpracy z odpowiednimi zainteresowanymi</p>	<p>Tak</p> <p>Tak</p> <p>Tak</p>	<p>Polska 2030. Wyzwania rozwojowe https://mac.gov.pl/files/wp-content/uploads/2011/12/Polska2030_final_november2012.pdf</p> <p>Strategia Rozwoju Kraju 2020 http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WMP20120000882</p> <p>Strategia Europa 2020 http://ec.europa.eu/eu2020/pdf/1_PL_ACT_part1_v1.pdf</p> <p>Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego http://isip.sejm.gov.pl/Download?id=WMP20130000640&type=2</p>	<p>Odniesienia do dokumentów c.d.:</p> <p>Krajowy Program Reform na rzecz realizacji Strategii Europa 2020. Aktualizacja 2012/2013 http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/nd/nrp2012_poland_pl.pdf</p> <p>Krajowy Program Reform na rzecz realizacji Strategii Europa 2020. Aktualizacja 2013/2014 http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/nd/nrp2013_poland_pl.pdf</p> <p>Krajowy Program Reform na rzecz realizacji Strategii Europa 2020. Aktualizacja 2014/2015 http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/csr2014/nrp2014_poland_pl.pdf</p> <p>Krajowy Plan Działań na Rzecz Zatrudnienia 2012-2014 http://www.mpips.gov.pl/gfx/mpips/userfiles/_public/1_NO</p>

			stronami.			WA%20STRONA/rynek%20pracy/programy/KPDZ%202012-2014.pdf Rozporządzenia wykonawcze do ww. ustawy http://www.psz.praca.gov.pl/main.php?do=ShowPage&nPID=867685&pT=details&sP=CONTENT,objectID,873075
8.4 Aktywne i zdrowe starzenie się: Została opracowana polityka dotycząca aktywnego starzenia się w świetle wytycznych dotyczących zatrudnienia.	V	CZĘŚCIO WO	Właściwe zainteresowane strony są zaangażowane w opracowywanie polityki aktywnego starzenia się i związane z nią działania następcze z myślą o utrzymaniu starszych pracowników na rynku pracy i promowanie ich zatrudnienia; Państwo członkowskie przygotowało działania mające na celu promowanie aktywnego starzenia się.	Tak NIE	Solidarność Pokoleń 50+ (przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 24 grudnia 2013 r., http://www.mpips.gov.pl/seniorzyaktywne-starzenie/program-solidarnosc-pokolen/ Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego http://isip.sejm.gov.pl/Download?id=WMP20130000640&type=2 Założenia Długofalowej Polityki Senioralnej (ZDPS, przyjęte przez Radę Ministrów 24 grudnia 2013 r., http://www.mpips.gov.pl/seniorzyaktywne-starzenie/zalozenia-dlugofalowej-polityki-senioralnej-w-polsce-na-lata-20142020/	Odniesienia do dokumentów c.d.: Polisy paper dla ochrony zdrowia na lata 2014-2020 - Krajowe Ramy Strategiczne Rządowy Program na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2014-2020 http://www.mpips.gov.pl/seniorzyaktywne-starzenie/rzadowy-program-asos/ Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2020 http://isip.sejm.gov.pl/Download?id=WMP20130000378&type=2
8.5 Przystosowywanie pracowników,	II	Tak	Gotowe są instrumenty mające na celu wspieranie partnerów społecznych i instytucji publicznych	Tak	Program „Polityka Nowej Szansy” http://bip.mg.gov.pl/node/20367	

<p>przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian: Istnienie polityk sprzyjających przewidywaniu i dobremu zarządzaniu zmianami i restrukturyzacją.</p>			<p>w opracowywaniu proaktywnych podejść do zmian i restrukturyzacji, które obejmują działania:</p> <ul style="list-style-type: none"> - działania służące promowaniu przewidywania zmian: - działania służące promowaniu przygotowania procesu restrukturyzacji i zarządzania nim. 	<p>Tak</p> <p>Tak</p>		
<p>8.6. Istnienie ram strategicznych na rzecz wspierania zatrudnienia młodzieży, w tym poprzez wdrożenie gwarancji dla młodzieży.</p> <p>Warunek ma zastosowanie wyłącznie w odniesieniu do Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych.</p>	<p>I</p>	<p>Tak</p>	<p>Istnieją ramy strategiczne polityki mającej na celu wspieranie zatrudnienia młodzieży, które:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opierają się na danych mierzących wyniki w odniesieniu do młodych ludzi, którzy nie pracują, nie kształcą się ani nie szkolą, oraz stanowiących podstawę do opracowywania ukierunkowanych polityk i monitorowania postępów rozwoju sytuacji; - wskazują właściwą instytucję publiczną odpowiedzialną za zarządzanie środkami na rzecz zatrudnienia młodzieży i koordynację partnerstw na wszystkich poziomach i we wszystkich sektorach; - angażują zainteresowane 	<p>Tak</p> <p>Tak</p>	<p>Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego http://isip.sejm.gov.pl/Download?id=WMP20130000640&type=2</p> <p>Krajowy Program Reform na rzecz realizacji strategii „Europa 2020” http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/nrp/nrp_poland_pl.pdf</p> <p>Krajowy Program Reform na rzecz realizacji Strategii Europa 2020. Aktualizacja 2012/2013 http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/nd/nrp2012_poland_pl.pdf</p>	<p>Odniesienia do dokumentów c.d.:</p> <p>Krajowy Program Reform na rzecz realizacji Strategii Europa 2020. Aktualizacja 2013/2014 http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/nd/nrp2013_poland_pl.pdf</p> <p>Krajowy Program Reform na rzecz realizacji Strategii Europa 2020. Aktualizacja 2014/2015 http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/csr2014/nrp2014_poland_pl.pdf</p> <p>Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U.</p>

			<p>podmioty, które są istotne dla kwestii rozwiązania problemu bezrobocia wśród osób młodych;</p> <ul style="list-style-type: none"> – umożliwiają wczesne interweniowanie i aktywizację; – obejmują środki wspierające dostęp do zatrudnienia, podnoszenie kwalifikacji, zwiększenie mobilności i trwałą integrację na rynku pracy ludzi młodych, którzy nie pracują, nie kształcą się ani nie szkolą. 	<p>Tak</p> <p>Tak</p> <p>Tak</p>		<p>2004 nr 99 poz. 1001) http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20040991001</p> <p>Nowelizacja ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2008 r., Nr 6, poz. 33) http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20090060033)</p>
<p>9.1. Istnienie i realizacja krajowych strategicznych ram polityki na rzecz ograniczania ubóstwa mających na celu, w świetle wytycznych w sprawie zatrudnienia, aktywne włączenie osób wykluczonych z rynku pracy1.</p>	II	Tak	<p>Gotowe są krajowe strategiczne ramy polityki na rzecz ograniczania ubóstwa, które mają na celu aktywne włączenie i które:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zapewniają wystarczające podstawy do opracowywania polityk ograniczania ubóstwa i monitorowania zmian; – zawierają środki pomagające w osiągnięciu krajowego celu dotyczącego walki z ubóstwem i wykluczeniem społecznym (zgodnie z definicją w krajowym programie reform), co obejmuje promowanie możliwości trwałego zatrudnienia wysokiej jakości dla osób najbardziej zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym osób ze społeczności marginalizowanych; – angażują w zwalczanie ubóstwa właściwe zainteresowane 	<p>Tak</p> <p>Tak</p>	<p>Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020: Nowy Wymiar Aktywnej Integracji isip.sejm.gov.pl/Download?id=WMP20140000787&type=2</p>	

			<p>strony;</p> <p>– w zależności od rozpoznanych potrzeb – zawierają działania umożliwiające przejście od opieki instytucjonalnej do opieki zapewnianej przez społeczności lokalne</p> <p>Na wniosek i w uzasadnionych przypadkach właściwe zainteresowane strony otrzymają wsparcie przy składaniu wniosków dotyczących projektów oraz przy wdrażaniu wybranych projektów i zarządzaniu nimi.</p>	<p>Tak</p> <p>Tak</p> <p>Tak</p>		
9.2. Gotowe są krajowe strategiczne ramy polityki dotyczącej integracji Romów	II	Tak	<p>Gotowe są krajowe strategiczne ramy polityki dotyczącej integracji Romów, które:</p> <p>- ustalają możliwe do osiągnięcia krajowe cele integracji Romów w celu zbliżenia ich do ogółu społeczeństwa; cele te powinny odnosić się do czterech unijnych celów integracji Romów związanych z dostępem do kształcenia, zatrudnienia, opieki zdrowotnej i zakwaterowania;</p> <p>– identyfikują, w stosownych przypadkach, mikroregiony w niekorzystnej sytuacji lub okolice poddane segregacji, gdzie wspólnoty są najbardziej poszkodowane, przy wykorzystaniu dostępnych wskaźników społeczno-</p>	<p>Tak</p> <p>Tak</p>	<p>Program integracji społeczności romskiej w Polsce na lata 2014-2020</p> <p>http://mniejszosci.narodowe.mac.gov.pl/mne/romowie/program-integracji-spol/8303,Program-integracji-spolnosci-romskiej-w-Polsce-na-lata-2014-2020.html</p>	

			<p>gospodarczych i terytorialnych (np. bardzo niski poziom wykształcenia, długoterminowe bezrobocie itd.);</p> <ul style="list-style-type: none"> - obejmują silne metody monitorowania w celu ewaluacji wpływu działań zmierzających do integracji Romów oraz mechanizmy przeglądu w celu dostosowania strategii; - zostały opracowane, są realizowane i monitorowane w ścisłej współpracy i przy stałym dialogu ze społecznością romską oraz regionalnymi i lokalnymi władzami. <p>Na wniosek i w uzasadnionych przypadkach zainteresowane strony otrzymają wsparcie przy składaniu wniosków dotyczących projektów oraz przy wdrażaniu wybranych projektów i zarządzaniu nimi.</p>	Tak		
				Tak		
				Tak		
9.3. Zdrowie: Istnienie krajowych lub regionalnych strategicznych ram polityki zdrowotnej w zakresie określonym w art. 168 TFUE, zapewniających stabilność gospodarczą	V	Nie	<p>Gotowe są krajowe lub regionalne strategiczne ramy polityki zdrowotnej, które zawierają:</p> <ul style="list-style-type: none"> - skoordynowane działania poprawiające dostęp do świadczeń zdrowotnych; - działania mające na celu stymulowanie efektywności w sektorze opieki zdrowotnej poprzez wprowadzanie modeli świadczenia usług i infrastruktury; - system monitorowania i przeglądu. 	Nie	Policy paper dla ochrony zdrowia na lata 2014-2020 - Krajowe Ramy Strategiczne	
				Nie		
				Nie		
				Nie		

			Państwo członkowskie lub region przyjęły ramy określające szacunkowo dostępne środki budżetowe na opiekę zdrowotną oraz efektywną pod względem kosztów koncentrację środków przeznaczonych na priorytetowe potrzeby opieki zdrowotnej.	Nie		
10.1. Przedwczesne zakończenie nauki: Istnienie strategicznych ram polityki na rzecz ograniczenia przedwczesnego zakończenia nauki w zakresie nie wykraczającym poza zakres określony w art. 165 TFUE.	II	Tak	<p>Gotowy jest system gromadzenia i analizowania danych i informacji dotyczących przedwczesnego zakończenia nauki na odpowiednich szczeblach, który:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zapewnia wystarczające podstawy do opracowywania ukierunkowanych polityk i umożliwia monitorowanie rozwoju sytuacji. <p>Gotowe są strategiczne ramy polityki dotyczące przedwczesnego zakończenia nauki, które:</p> <ul style="list-style-type: none"> – opierają się na dowodach; – obejmują właściwe sektory edukacji, w tym wczesny rozwój dziecka, są skierowane w szczególności do grup w trudnej sytuacji, w których występuje największe ryzyko przedwczesnego zakończenia nauki, w tym do osób ze społeczności marginalizowanych, i poruszają kwestię środków zapobiegawczych, interwencyjnych i wyrównawczych; - obejmują wszystkie sektory polityki 	<p>Tak</p> <p>Tak</p> <p>Tak</p>	<p>Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego</p> <p>http://isip.sejm.gov.pl/Download?id=WMP20130000640&type=2 Perspektywa uczenia się przez całe życie</p> <p>http://www.men.gov.pl/index.php/uczenie-sie-przez-cale-zycie/770-perspektywa-uczenia-sie-przez-cale-zycie</p> <p>Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2020</p> <p>http://isip.sejm.gov.pl/Download?id=WMP20130000378&type=2</p>	

			oraz zainteresowane podmioty, które są istotne dla rozwiązania kwestii przedwczesnego zakończenia nauki.	Tak		
10.2. Szkolnictwo wyższe: Istnienie krajowych lub regionalnych strategicznych ram polityki na rzecz zwiększania uczestnictwa w szkolnictwie wyższym, podnoszenia jego jakości i skuteczności, w zakresie określonym w art. 165 TFUE	III	Tak	<p>Gotowe są krajowe lub regionalne strategiczne ramy polityki na rzecz szkolnictwa wyższego, które obejmują:</p> <ul style="list-style-type: none"> - w razie potrzeby działania zmierzające do zwiększenia uczestnictwa w szkolnictwie wyższym i uzyskiwania wyższego wykształcenia, które: <ul style="list-style-type: none"> zwiększają uczestnictwo w szkolnictwie wyższym wśród grup o niskich dochodach i innych grup niedostatecznie reprezentowanych, ze szczególnym uwzględnieniem osób znajdujących się w trudnej sytuacji, w tym osób ze społeczności marginalizowanych; zmniejszają odsetek osób przedwcześnie porzucających naukę/poprawiają wskaźniki ukończenia nauki zachęcają do wprowadzania innowacyjnych treści programowych i projektów programów. - działania mające na celu zwiększanie szans na zatrudnienie i przedsiębiorczości, które: <ul style="list-style-type: none"> zachęcają do rozwoju umiejętności o charakterze ogólnym, w tym przedsiębiorczości, w odpowiednich 	<p>Tak</p> <p>Tak</p> <p>Tak</p> <p>Tak</p> <p>Tak</p> <p>Tak</p> <p>Tak</p> <p>Tak</p>	<p>Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego</p> <p>http://isip.sejm.gov.pl/Download?id=WMP20130000640&type=2Dokument implementacyjny SRKL</p> <p>http://www.mpips.gov.pl/praca/strategie-i-dokumenty-programowe/strategia-rozwoju-kapitalu-ludzkiego-srkl---projekt-z-31072012-r/</p>	

			programach szkolnictwa wyższego; (eliminują różnice istniejące między kobietami a mężczyznami w zakresie wyborów dotyczących nauki i zawodu.	Tak		
10.3. Uczenie się przez całe życie: Istnienie krajowych lub regionalnych strategicznych ram polityki w zakresie uczenia się przez całe życie, w zakresie określonym w art. 165 TFUE.	II	Tak	<p>Gotowe są krajowe lub regionalne strategiczne ramy polityki w zakresie uczenia się przez całe życie, które obejmują działania:</p> <ul style="list-style-type: none"> – mające na celu wspieranie rozwoju i łączenia usług na potrzeby programu uczenia się przez całe życie, w tym ich wdrażania, i podnoszenia kwalifikacji (tj. potwierdzanie kwalifikacji, doradztwo, kształcenie i szkolenie) oraz zapewnienie zaangażowania i partnerstwa właściwych zainteresowanych stron; – mające na celu świadczenie usług rozwoju umiejętności poszczególnych grup docelowych, w przypadku, gdy nadano im priorytetowy charakter w krajowych lub regionalnych strategicznych ramach polityki (na przykład dla młodych ludzi odbywających szkolenie zawodowe, dorosłych, rodziców powracających na rynek pracy, osób o niskich kwalifikacjach i osób starszych, migrantów, a także innych grup w niekorzystnej sytuacji, w szczególności osób z niepełnosprawnościami); 	Tak	<p>Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego http://isip.sejm.gov.pl/Download?id=WMP20130000640&type=2</p> <p>Dokument implementacyjny SRKL http://www.mpips.gov.pl/praca/strategie-i-dokumenty-programowe/strategia-rozwoju-kapitalu-ludzkiego-srkl---projekt-z-31072012-r/</p> <p>Perspektywa uczenia się przez całe życie http://www.men.gov.pl/index.php/uczenie-sie-przez-cale-zycie/770-perspektywa-uczenia-sie-przez-cale-zycie</p>	

			<p>– mające na celu zwiększenie dostępu do programu uczenia się przez całe życie, z uwzględnieniem starań na rzecz skutecznego wdrożenia narzędzi przejrzystości (na przykład europejskich ram kwalifikacji, krajowych ram kwalifikacji, europejskiego systemu transferu osiągnięć w kształceniu i szkoleniu zawodowym, europejskich ram odniesienia na rzecz zapewnienia jakości w kształceniu i szkoleniu zawodowym);</p> <p>- mające na celu poprawę adekwatności kształcenia i szkolenia względem rynku pracy oraz dostosowanie ich do potrzeb określonych grup docelowych (na przykład młodych ludzi odbywających szkolenia zawodowe, dorosłych, rodziców powracających na rynek pracy, osób o niskich kwalifikacjach i osób starszych, migrantów, a także innych grup w niekorzystnej sytuacji, w szczególności osób z niepełnosprawnościami).</p>	Tak		
10.4 Istnienie krajowych lub regionalnych strategicznych ram polityki na rzecz zwiększania jakości i efektywności systemów	II	Tak	<p>Gotowe są krajowe lub regionalne strategiczne ramy polityki zwiększania jakości i efektywności systemów kształcenia i szkolenia zawodowego w zakresie określonym w art. 165 TFUE, które obejmują następujące środki:</p> <p>– na rzecz lepszego</p>	Tak	<p>Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego</p> <p>http://isip.sejm.gov.pl/Download?id=WMP20130000640&type=2Perspektywa uczenia się przez całe życie</p> <p>http://www.men.gov.pl/index.php/uczenie-sie-przez-cale-zycie/770-perspektywa-uczenia-sie-przez-cale-</p>	

administracji państw członkowskich, w tym reform administracji publicznej		prawnych, organizacyjnych lub proceduralnych	Tak	departament-administra/strategia-sprawne-panst/8085,Strategia-Sprawne-Panstwo-2020.html
		– rozwój systemów zarządzania jakością	Tak	
		– zintegrowane działania na rzecz uproszczenia i racjonalizacji procedur administracyjnych	Tak	
		– opracowanie i realizację strategii i polityk dotyczących zasobów ludzkich obejmujących główne luki rozpoznane w tej dziedzinie	Tak	
		– rozwój umiejętności na wszystkich poziomach hierarchii zawodowej w organach władz publicznych	Tak	
		– opracowywanie procedur i narzędzi monitorowania i ewaluacji		

OPIS DZIAŁAŃ ZMIERZAJĄCYCH DO SPEŁNIENIA WARUNKÓW EX ANTE, WYKAZ INSTYTUCJI ODPOWIEDZIALNYCH ORAZ HARMONOGRAM

Ogólny warunek ex-ante obowiązujący program, który jest całkowicie lub częściowo niespełniony	Niespełnione kryteria	Działania do podjęcia	Termin wykonania	Instytucje odpowiedzialne za spełnienie warunku
1. Zapobieganie dyskryminacji	uregulowania w zakresie szkoleń pracowników organów zaangażowanych w zarządzanie funduszami strukturalnymi i inwestycyjnymi w zakresie prawa i polityki UE w dziedzinie zapobiegania dyskryminacji i w	Przyjęcie <i>Agendy działań na rzecz równości szans i niedyskryminacji w ramach funduszy unijnych 2014-2020</i>	31 marca 2015 r.	Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju

	kontrolowanie tych funduszy	przez Komitet Koordynacyjny UP		
2. Równouprawnienie płci	rozwiązania w zakresie szkoleń pracowników organów zaangażowanych w zarządzanie funduszami strukturalnymi i inwestycyjnymi w zakresie prawa i polityki UE w dziedzinie równouprawnienia płci, i w kontrolowanie tych funduszy			
3. Niepełnosprawność	rozwiązania w zakresie szkoleń pracowników organów zaangażowanych w zarządzanie funduszami strukturalnymi i inwestycyjnymi w zakresie prawa i polityki na szczeblu UE i na szczeblu krajowym w dziedzinie niepełnosprawności, w tym, w odpowiednich przypadkach, dostępności i praktycznego stosowania UNCRPD odzwierciedlonej w prawie UE i prawie krajowym, i w kontrolowanie tych funduszy			

Tematyczny warunek ex-ante obowiązujący program, który jest całkowicie lub częściowo niespełniony	Niespełnione kryteria	Działania do podjęcia	Termin wykonania	Instytucje odpowiedzialne za spełnienie warunku
8.4 Aktywne i zdrowe starzenie się: Została opracowana polityka dotycząca aktywnego starzenia się w świetle wytycznych dotyczących zatrudnienia.	2 Państwo członkowskie przygotowało działania mające na celu promowanie aktywnego starzenia się.	Plan działań dotyczący przygotowania dokumentu: Policy Paper dla obszaru ochrony zdrowia w Polsce na lata 2014-2020. Krajowe Ramy Strategiczne. - Uzupełnienie Policy paper dla ochrony zdrowia na lata 2014-2020. Krajowe Ramy Strategiczne. Dokument zostanie zweryfikowany w kontekście uwag zgłoszonych przez KE na spotkaniu w dniu 16 października 2014 r., Termin: 31/01/2015 r.	30.06.2015	Ministerstwo Zdrowia

		<p>- Przyjęcie Policy paper przez właściwe władze na poziomie krajowym, Termin: 30/06/2015 r.</p> <p>Opis spełnienia kryterium wraz ze szczegółowym planem działań oraz harmonogramem i instytucjami odpowiedzialnymi zostały przedstawione w Samoocenie spełniania warunkowości ex ante, stanowiącej załącznik do programu.</p>		
9.3. Zdrowie: Istnienie krajowych lub regionalnych strategicznych ram polityki zdrowotnej w zakresie określonym w art. 168 TFUE, zapewniających stabilność gospodarczą	1) Gotowe są krajowe lub regionalne strategiczne ramy polityki zdrowotnej, które zawierają:	Warunek zostanie uznany za wypełniony po spełnieniu poniższych kryteriów:	31.12.2016	Ministerstwo Zdrowia
9.3. Zdrowie: Istnienie krajowych lub regionalnych strategicznych ram polityki zdrowotnej w zakresie określonym w art. 168 TFUE, zapewniających stabilność gospodarczą	2) skoordynowane działania poprawiające dostęp do świadczeń zdrowotnych;	<p>Plan działań dotyczący przygotowania dokumentu: Policy Paper dla obszaru ochrony zdrowia w Polsce na lata 2014-2020. Krajowe Ramy Strategiczne.</p> <p>- Uzupełnienie Policy paper dla ochrony zdrowia na lata 2014-2020. Krajowe Ramy Strategiczne. Dokument zostanie zweryfikowany w kontekście uwag zgłoszonych przez KE na spotkaniu w dniu 16 października 2014 r., Termin: 31/01/2015 r.</p> <p>- Przyjęcie Policy paper przez właściwe władze na poziomie krajowym, Termin: 30/06/2015 r.</p> <p>Opis spełnienia kryterium wraz ze szczegółowym planem działań oraz harmonogramem i instytucjami odpowiedzialnymi zostały przedstawione w Samoocenie spełniania warunkowości ex ante, stanowiącej załącznik do programu.</p>	30.06.2015	Ministerstwo Zdrowia
9.3. Zdrowie: Istnienie krajowych lub regionalnych strategicznych ram polityki	3) działania mające na celu stymulowanie efektywności w sektorze opieki	<p>Plan działań dotyczący map potrzeb zdrowotnych</p> <p>- Sporządzenie „map potrzeb” w zakresie onkologii i</p>	31.12.2016	Ministerstwo Zdrowia

zdrowotnej w zakresie określonym w art. 168 TFUE, zapewniających stabilność gospodarczą	zdrowotnej poprzez wprowadzanie modeli świadczenia usług i infrastruktury;	<p>kardiologii opisujących elementy systemu na poziomie POZ, AOS, szpitali. Termin: 31/12/2015</p> <p>- Stworzenie „map potrzeb” dla innych chorób na poziomie POZ, AOS, szpitali. Termin: 31/12/2016</p> <p>Opis spełnienia kryterium wraz ze szczegółowym planem działań oraz harmonogramem i instytucjami odpowiedzialnymi zostały przedstawione w Samoocenie spełnienia warunkowości ex ante, stanowiącej załącznik do programu.</p>		
9.3. Zdrowie: Istnienie krajowych lub regionalnych strategicznych ram polityki zdrowotnej w zakresie określonym w art. 168 TFUE, zapewniających stabilność gospodarczą	4) system monitorowania i przeglądu.	<p>Plan działań dotyczący przygotowania dokumentu: Policy Paper dla obszaru ochrony zdrowia w Polsce na lata 2014-2020. Krajowe Ramy Strategiczne.</p> <p>- Uzupełnienie Policy paper dla ochrony zdrowia na lata 2014-2020. Krajowe Ramy Strategiczne. Dokument zostanie zweryfikowany w kontekście uwag zgłoszonych przez KE na spotkaniu w dniu 16 października 2014 r., Termin: 31/01/2015 r.</p> <p>- Przyjęcie Policy paper przez właściwe władze na poziomie krajowym, Termin: 30/06/2015 r.</p> <p>Opis spełnienia kryterium wraz ze szczegółowym planem działań oraz harmonogramem i instytucjami odpowiedzialnymi zostały przedstawione w Samoocenie spełnienia warunkowości ex ante, stanowiącej załącznik do programu.</p>	30.06.2015	Ministerstwo Zdrowia
9.3. Zdrowie: Istnienie krajowych lub regionalnych strategicznych ram polityki zdrowotnej w zakresie określonym w art. 168 TFUE, zapewniających stabilność gospodarczą	5) Państwo członkowskie lub region przyjęły ramy określające szacunkowo dostępne środki budżetowe na opiekę zdrowotną oraz efektywną pod względem kosztów koncentrację środków przeznaczonych na	<p>Plan działań dotyczący przygotowania dokumentu: Policy Paper dla obszaru ochrony zdrowia w Polsce na lata 2014-2020. Krajowe Ramy Strategiczne.</p> <p>- Uzupełnienie Policy paper dla ochrony zdrowia na lata 2014-2020. Krajowe Ramy Strategiczne. Dokument zostanie zweryfikowany w kontekście uwag zgłoszonych przez KE na spotkaniu w dniu 16 października 2014 r.,</p>	30.06.2015	Ministerstwo Zdrowia

	priorytetowe potrzeby opieki zdrowotnej.	Termin: 31/01/2015 r. - Przyjęcie Policy paper przez właściwe władze na poziomie krajowym, Termin: 30/06/2015 r. Opis spełnienia kryterium wraz ze szczegółowym planem działań oraz harmonogramem i instytucjami odpowiedzialnymi zostały przedstawione w Samoocenie spełnienia warunkowości ex ante, stanowiącej załącznik do programu.		
--	--	--	--	--

SEKCJA 10. REDUKCJA OBCIĄŻEŃ ADMINISTRACYJNYCH Z PUNKTU WIDZENIA BENEFICJENTA

W okresie realizacji wsparcia EFS 2007-2013, mając na uwadze doświadczenia płynące z przeprowadzonych w ramach PO KL postępowań konkursowych, wyników badań ewaluacyjnych oraz propozycji uproszczeń zgłaszanych przez beneficjentów, wprowadzono szereg usprawnień redukujących obciążenia administracyjne dla podmiotów aplikujących o środki EFS i realizujących projekty w ramach PO KL. Usprawnienia te utrzymane zostaną w ramach systemu wdrażania PO WER.

W trakcie wdrażania PO KL zrezygnowano ze stawiania projektodawcom wymogu składania wraz z wnioskiem o dofinansowanie dodatkowych załączników. Informacje podane w formularzu aplikacyjnym potwierdzane były przez projektodawcę jedynie poprzez złożenie stosownego oświadczenia i weryfikowane dopiero na etapie podpisywania umowy o dofinansowanie. Wprowadzone rozwiązanie zmniejszyło koszty i obciążenia ponoszone przez projektodawców na etapie aplikowania o środki EFS.

Wprowadzone zostało także zobowiązanie Instytucji Organizujących Konkurs do umożliwiania wnioskodawcom jako minimum dokonywania uzupełniania lub poprawy złożonego wniosku w zakresie niezmienną jego treści (np. w sytuacji braku na wniosku odpowiedniej pieczęci lub podpisu). Instytucje Organizujące Konkurs mogły również w dokumentacji konkursowej rozszerzyć możliwość uzupełnienia lub korekty wniosku na etapie oceny formalnej o zakres zmieniający treść wniosku. Wyeliminowało to sytuacje, w których wnioski odrzucane były z powodu nieznaczących uchybień formalnych, a projektodawcy musieli ponownie przechodzić całą procedurę aplikacyjną.

Instytucjom Organizującym Konkurs dano możliwość określenia w dokumentacji konkursowej dla danego konkursu, że wniosek o dofinansowanie można składać drogą elektroniczną za pośrednictwem elektronicznej platformy usług administracji publicznej (ePUAP) lub w inny równoważny sposób pozwalający na potwierdzenie tożsamości osoby składającej/osób składających wniosek. Umożliwienie złożenia wniosku drogą elektroniczną zależne od decyzji właściwej Instytucji Organizującej Konkurs uwarunkowanej m.in. odpowiednim potencjałem do obsługi aplikacji elektronicznych wprowadzone zostanie również w ramach PO WER.

W tym miejscu warto przytoczyć wyniki badania pn. „Ocena systemu zarządzania i wdrażania PO KL 2007-2013”, zrealizowanego na zlecenie ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego, które wskazują, że większość badanych uznała, że zmiany wprowadzone w PO KL znacznie poprawiły zarządzanie i wdrażanie – tego zdania było prawie ¾ badanych.

Kolejną wdrożoną zmianą było uproszczenie metodologii rozliczania kosztów pośrednich za pomocą ryczałtu. Wprowadzone uproszczenie ułatwia opracowanie budżetu projektu na etapie aplikowania o środki EFS.

Ponadto, opracowano i przekazano do instytucji zaangażowanych we wdrażanie PO KL szczegółowy katalog błędów możliwych do poprawiania samodzielnie przez pracownika weryfikującego wniosek o płatność. Dzięki stworzeniu możliwości dokonywania poprawek w zakresie oczywistych błędów formalnych i rachunkowych, wnioski o płatność mogą być zatwierdzane bez konieczności zwrotu do beneficjenta, co z kolei skutkuje przyspieszeniem i usprawnieniem procesu weryfikacji wniosków o płatność.

Umożliwiono również instytucjom zaangażowanym we wdrażanie PO KL zwolnienie beneficjentów z obowiązku przekazywania wyciągów bankowych wraz z wnioskiem o płatność. Wprowadzona możliwość istotnie przyspieszyła proces weryfikacji wniosków o płatność.

Ponadto planowane jest zmniejszenie obciążeń administracyjnych dla beneficjentów o niższym potencjale poprzez wprowadzenie możliwości realizowania, na uproszczonych w stosunku do

standardowych procedur zasadach, mikroprojektów w zakresie innowacji społecznych w ramach IV osi priorytetowej *Innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa*.

Ze względu na specyficzne potrzeby monitorowania i ewaluacji programu operacyjnego współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego niezbędne jest przetwarzanie danych osobowych uczestników realizowanych w jego ramach projektów. Obowiązki te wynikają wprost z przepisów unijnych. Jednocześnie, zgodnie z przepisami prawa krajowego, na podmioty przetwarzające dane osobowe nałożone są pewne obowiązki o charakterze prawnoadministracyjnym. Z ustawy z 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (tekst jednolity: Dz. U. 2002 r. Nr 101, poz. 926, ze zm.) wynikają obowiązki stosowania środków technicznych i organizacyjnych zapewniających ochronę przetwarzanych danych odpowiednią do kategorii zagrożeń oraz kategorii danych objętych kontrolą, a w szczególności zabezpieczenia danych przed ich udostępnieniem osobom nieupoważnionym, zabraniam przez osobę nieuprawnioną, przetwarzaniem z naruszeniem ustawy oraz zmianą, utratą uszkodzeniem lub zniszczeniem. Niezbędne jest prowadzenie właściwej dokumentacji opisującej przetwarzanie danych osobowych oraz wyznaczenie administratora bezpieczeństwa informacji nadzorującego przestrzeganie zasad ochrony. Do przetwarzania danych osobowych dopuszczone mogą być wyłącznie osoby posiadające stosowne upoważnienia. Niezbędne jest prowadzenie ewidencji osób upoważnionych do przetwarzania danych osobowych. Ponadto wobec każdej osoby, której dane są przetwarzane beneficjent musi spełnić obowiązek informacyjny wynikający z ustawy o ochronie danych osobowych, tzn. poinformować tę osobę bezpośrednio po utrwaleniu zebranych danych o adresie siedziby i pełnej nazwie administratora danych, celu i zakresie zbierania danych oraz prawie dostępu do treści swoich danych oraz ich poprawiania. Ze względu na prawnoadministracyjny obowiązek stosowania przepisów ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych nie istnieją możliwości zmniejszenia obciążeń administracyjnych z punktu widzenia beneficjenta.

SEKCJA 11. ZASADY HORYZONTALNE

Realizacja PO WER przebiegać będzie zgodnie z zasadami horyzontalnymi opisanym w sekcji 1.B UP.

W szczególności PO WER ze względu na realizowane cele tematyczne w sposób bezpośredni przyczynia się do realizacji następujących zasad:

ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ

Zgodnie z regulacjami wspólnotowymi dla polityki spójności, cele funduszy objętych zakresem wspólnych ram strategicznych są osiągnane w ramach zrównoważonego rozwoju oraz unijnego wsparcia dla celu ochrony i poprawy jakości środowiska naturalnego, zgodnie z art. 11 Traktatu, z uwzględnieniem zasady „zanieczyszczający płaci”. Jednocześnie konieczne jest uwzględnienie wymogów ochrony środowiska, efektywności zasobów, dostosowania do zmiany klimatu i łagodzenia jej skutków, odporności na klęski żywiołowe oraz zapobieganie ryzyku i zarządzanie ryzykiem podczas przygotowywania i realizacji programu operacyjnego. Zasada zrównoważonego rozwoju ma charakter horyzontalny i w związku z tym będzie uwzględniana przy realizacji Programu.

Ze względu na charakter interwencji przewidzianej do realizacji w krajowym programie operacyjnym, co do zasady będzie ona miała charakter neutralny wobec tej zasady. Potwierdza to między innymi fakt zwolnienia przez właściwe organy: Głównego Inspektora Sanitarnego oraz Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska z dokonania oceny oddziaływania na środowisko. Niemniej, tam gdzie będzie to uzasadnione, zasada zrównoważonego rozwoju będzie realizowana poprzez włączenie zagadnień z nią związanych do tematyki wsparcia realizowanego przy współfinansowaniu EFS.

RÓWNOŚĆ SZANS I ZAPOBIEGANIE DYSKRYMINACJI

Zgodnie z regulacjami wspólnotowymi dla polityki spójności, państwa członkowskie i Komisja podejmują odpowiednie kroki w celu zapobiegania wszelkiej dyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną podczas przygotowania i realizacji programów. Zasada ta jest respektowana w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój oraz innych dokumentach służących jego realizacji. Jest uwzględniana zarówno na etapie przygotowania programu i dokumentów implementacyjnych, jak również na etapie wdrażania programu.

Realizacja opisywanej zasady na etapie przygotowania programu została zapewniona m.in. poprzez włączenia w prace nad Programem oraz w proces konsultacji społecznych przedstawicieli podmiotów zajmujących się problematyką niedyskryminacji, niepełnosprawności i równości płci. Przedstawiciele tych instytucji będą także zaangażowani w prace nad szczegółowymi dokumentami implementacyjnymi i rozwiązaniami zapewniającymi równość szans, niedyskryminację, dostępność i pełne uczestnictwo w programie wszystkich osób bez względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną.

Zasada niedyskryminacji obowiązuje także przy realizacji programu, w szczególności przy ocenie i wyborze projektów w PO WER, zwłaszcza ma zastosowanie w odniesieniu do przedsięwzięć, których celem jest bezpośrednie wsparcie dla osób, a więc w osiach priorytetowych III *Szkolnictwo wyższe dla gospodarki i rozwoju* i I *Osoby młode na rynku pracy*. W ramach projektów adresowanych do osób stosowana będzie zasada eliminowania dyskryminacji, zapewniania dostępności, zastosowania racjonalnych usprawnień i poszanowania dla różnorodności i odmienności z powodu płci, wieku, niepełnosprawności, rasy lub pochodzenia etnicznego, światopoglądu lub religii. Zasady te będą stosowane także w osiach priorytetowych, w których zakłada się wsparcie dla reform w obszarach zatrudnienia, edukacji, włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa oraz administracji, a także w osi priorytetowej dotyczącej innowacji społecznych.

Regulacje na poziomie europejskim szczególnie uwagę poświęcają konieczności zapewnienia dostępności programów operacyjnych dla osób z niepełnosprawnościami. Dlatego przy projektowaniu i realizacji Programu będą brane pod uwagę postanowienia *Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych*, *Europejskiej strategii w sprawie niepełnosprawności 2010-2020*, a także doświadczenia organizacji działających na rzecz osób niepełnosprawnych. Jednocześnie PO WER będzie upowszechniał i ułatwiał wdrażanie postanowień wynikających z ww. dokumentów m.in. poprzez tworzenie rozwiązań systemowych i standardów usług sprzyjających pełnemu włączeniu osób niepełnosprawnych w życie społeczno-zawodowe. Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój za kluczowe dla interwencji EFS w kontekście integracji społeczno-zawodowej osób z niepełnosprawnościami uznaje m.in.:

- Działania na rzecz monitorowania sytuacji i potrzeb osób niepełnosprawnych, a także monitorowania i badania efektywności poszczególnych instrumentów i całej polityki w obszarze niepełnosprawności (PI 9i.)
- Działania pozwalające na precyzyjne identyfikowanie osób, do których ze względu na niepełnosprawność powinny być kierowane instrumenty wsparcia (PI 9i., PI 9iv.).
- Działania na rzecz standaryzacji i upowszechnienia usług asystenckich świadczonych na rzecz osób niepełnosprawnych (PI 9iv.).
- Działania z zakresu monitorowania i formułowania rekomendacji zmian w kontekście wdrażania postanowień Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych (PI 9i.).

Do innych grup narażonych na dyskryminację należą również osoby młode, osoby starsze, Romowie, osoby odbywające karę pozbawienia wolności. W celu monitorowania horyzontalnej zasady niedyskryminacji należy zapewnić możliwość reprezentacji przedstawicieli środowisk osób należących

do grup najbardziej narażonych na dyskryminację w KM. Monitorowany będzie również udział osób z grup narażonych na dyskryminację w projektach PO WER, co umożliwią m.in. takie wskaźniki jak liczba osób niepełnosprawnych objętych wsparciem; liczba osób biernych zawodowo, poszukujących pracy po opuszczeniu Programu; liczba więźniów posiadających zatrudnienie 12 miesięcy po opuszczeniu zakładu karnego czy liczba osób do 24 roku życia, które podjęły zatrudnienie 6 miesięcy po zakończeniu udziału w Programie.

Ponadto, przynajmniej raz w okresie programowania przeprowadzona zostanie ewaluacja poświęcona w części lub w całości ocenie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji. W ramach badania opracowana zostanie tabela rekomendacji, w której określone będą zarówno charakter i adresaci rekomendacji, jak i sposób i termin ich wdrożenia. Rekomendacje te poddane zostaną konsultacjom, a po zatwierdzeniu przez KM PO WER zostaną umieszczone w bazie rekomendacji ze wszystkich badań, dzięki czemu stan ich wdrażania będzie systematycznie monitorowany. Rekomendacje będą również podlegały corocznym przeglądom w celu zaktualizowania ich stanu wdrożenia. Wnioski i rekomendacje płynące z badań dotyczących zasady równości szans i niedyskryminacji posłużą do wprowadzania stosownych zmian w celu poprawy skuteczności wdrażania tej zasady w ramach PO WER.

RÓWNOŚĆ SZANS PŁCI

Zasada równości szans płci jest jedną z naczelnych polityk horyzontalnych Unii Europejskiej, której przestrzeganie gwarantuje kobietom i mężczyznom przypisanie równych praw i obowiązków, a także równy dostęp do zasobów (środki finansowe, szanse rozwoju), z których mogliby korzystać. Takie podejście znalazło swoje odzwierciedlenie w zapisach regulacji wspólnotowych dla polityki spójności, zgodnie z którymi państwa członkowskie zobowiązane są w ramach realizowanych programów operacyjnych do podejmowania działań na rzecz wyrównywania szans płci i przeciwdziałania wszelkiej dyskryminacji w tym zakresie. Troska o przestrzeganie zasady równości szans płci, oprócz obowiązku prawnego, przynosi również realne i rzeczywiste korzyści ekonomiczno – społeczne, a także jest niezbędnym warunkiem realizacji celów strategicznych Europa 2020, dotyczących stworzenia trwałego i zrównoważonego wzrostu gospodarczego i rozwoju społecznego.

W związku z powyższym, mając na uwadze aktualne wyzwania w obszarze równości szans płci w Polsce, a także uwzględniając systemowy charakter działań planowanych do realizacji w ramach PO WER, za kluczowe dla interwencji EFS w kontekście równości szans płci uznano:

- Tworzenie odpowiednich rozwiązań na rzecz przeciwdziałania dyskryminacji w dostępie do zatrudnienia i w miejscu pracy, jako czynnika niezbędnego dla zwiększenia poziomu aktywizacji zawodowej – zwłaszcza wśród kobiet;
- Tworzenie odpowiednich warunków sprzyjających poprawie dostępności i jakości opieki nad dziećmi i osobami zależnymi;
- Wzmacnianie niezależności ekonomicznej i przedsiębiorczości zwłaszcza wśród kobiet;
- Zwiększanie świadomości na temat równości szans kobiet i mężczyzn;
- Budowanie i rozwijanie rozwiązań systemowych, na rzecz monitorowania procesu wdrażania równości szans płci;
- Budowanie i rozwijanie rozwiązań systemowych na rzecz wzmocnienia współpracy międzysektorowej w kontekście wyrównywania szans kobiet i mężczyzn.

Działania zmierzające do osiągnięcia powyższych celów będą realizowane w PO WER w oparciu o zintegrowane podejście do równości szans tzw. *dual approach*, czyli zarówno zaplanowanie konkretnych działań (*specific action*) służących wyrównywaniu szans, jak wdrażanie tej zasady w sposób przekrojowy, poprzez uwzględnianie perspektywy równości szans we wszystkich interwencjach z EFS.

Przykładem konkretnych działań będą interwencje zaplanowane w Priorytecie inwestycyjnym 8ivRówność szans kobiet i mężczyzn we wszystkich dziedzinach, w tym dostępie do zatrudnienia, rozwoju kariery i godzenia życia zawodowego i prywatnego.

Horyzontalne podejście do zasady równości szans płci w Programie będzie opierać się głównie na zaplanowaniu działań w poszczególnych celach tematycznych np. zapewnienia równego dostępu do dobrej jakości edukacji elementarnej, kształcenia podstawowego i średniego, czy poprawy standardów jakości usług opiekuńczych na rzecz osób niesamodzielnych.

Oprócz wspomnianego podejścia *dual approach*, zasada równości szans płci będzie wdrażana również (zgodnie z zapisami rozporządzenia ogólnego) na każdym etapie realizacji Programu. W przypadku wyboru projektów – zgodnie z zapisami Umowy Partnerstwa- zostaną zastosowane specjalne kryteria oceny, w postaci listy pytań sprawdzających (tzw. standard minimum) czy w ramach danej interwencji równość szans płci została zachowana. Sposób faktycznej realizacji tej zasady w praktyce będzie również sprawdzany na etapie realizacji projektu oraz w procesie monitoringu, ewaluacji oraz kontroli. Na etapie monitorowania i sprawozdawczości wszystkie wskaźniki realizacji projektu/programu dotyczące liczby osób, będą zbierane w podziale na płeć. Postęp we wdrażaniu równości szans płci, a także opis problemów napotkanych w tym zakresie i podjętych działań zaradczych, będzie przedstawiany w ramach sprawozdań rocznych. W odniesieniu do procesu ewaluacji, zaplanowane zostanie badanie realizacji zasady równości szans płci, które pozwoli IZ ocenić skuteczność wdrażania tej zasady w ramach Programu (dopuszczalna jest opcja przeprowadzenia jednego badania ewaluacyjnego obejmującego również inne polityki horyzontalne tj. zasada równości szans i niedyskryminacji czy zasada partnerstwa). Zgodnie z zasadami systemu zarządzania wnioskami i rekomendacjami z badań ewaluacyjnych, w celu jak najlepszego wykorzystania wyników przeprowadzonych ewaluacji, wszystkie rekomendacje płynące z badań są gromadzone, podlegają procesowi wdrażania oraz monitorowania. Również w ramach badania, oceniającego realizację zasady równości szans płci zostanie opracowana tabela rekomendacji, w której określone będą zarówno charakter i adresaci rekomendacji, jak i sposób i termin ich wdrożenia. Rekomendacje zostaną poddane konsultacjom, a po zatwierdzeniu przez KM zostaną umieszczone w bazie rekomendacji ze wszystkich badań, dzięki czemu stan ich wdrażania będzie systematycznie monitorowany. Rekomendacje te będą też podlegały corocznym przeglądom w celu zaktualizowania ich stanu wdrożenia. Wnioski i rekomendacje, płynące z badania realizacji zasady równości szans płci posłużą do wprowadzenia stosownych zmian w celu poprawy skuteczności wdrażania tej zasady w ramach Programu.

Ponadto, skład KM i wszystkich grup tematycznych działających przy KM będzie skonstruowany w oparciu o potrzebę udziału przedstawicieli środowisk działających na rzecz równości szans płci.

SEKCJA 12. ELEMENTY DODATKOWE

WYKAZ DUŻYCH PROJEKTÓW

Nie dotyczy PO WER

RAMY WYKONANIA

[Dane są generowane automatycznie w oparciu o dane zamieszczone w poprzednich sekcjach dokumentu]

LISTA PARTNERÓW ZAANGAŻOWANYCH W PRZYGOTOWANIE PROGRAMU

Wykaz podmiotów i partnerów uczestniczących w pracach grupy roboczej ds. przygotowania programu operacyjnego dotyczącego rozwoju kompetencji i umiejętności, włączenia społecznego oraz dobrego rządzenia oraz koordynacji celów tematycznych 8-11

Resorty i agencje

1. Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego
2. Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji (obecnie Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji)
3. Ministerstwo Gospodarki
4. Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi
5. Ministerstwo Zdrowia
6. Ministerstwo Rodziny Pracy i Polityki Społecznej
7. Ministerstwo Edukacji Narodowej
8. Ministerstwo Sprawiedliwości
9. Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego
10. Ministerstwo Sportu i Turystyki
11. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych (obecnie Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji)
12. Ministerstwo obsługujące ministra ds. rozwoju regionalnego
13. Kancelaria Prezesa Rady Ministrów
14. Biuro Pełnomocnika ds. Równego Traktowania, KPRM
15. Narodowe Centrum Badań i Rozwoju
16. Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości
17. Rządowe Centrum Legislacji
18. Centrum Projektów Europejskich
19. Przedstawiciele Paktu dla Kultury (Polski Instytut Sztuki Filmowej)

Administracja samorządowa

20. Wojewódzki Urząd Pracy w Opolu
21. Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie
22. Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej w Warszawie
23. Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Poznaniu
24. Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego
25. Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie

Partnerzy społeczni

26. Forum Związków Zawodowych
27. Business Centre Club
28. Związek Rzemiosła Polskiego
29. NSZZ „Solidarność”
30. Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych
31. Konfederacja Lewiatan
32. Pracodawcy Rzeczypospolitej Polskiej

Organizacje pozarządowe

33. Fundacja Inicjatyw Społeczno-Ekonomicznych
34. Wspólnota Robocza Związków Organizacji Socjalnych (WRZOS)
35. Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej

36. Rada Działalności Pożytku Publicznego
37. Sieć SPLOT
38. Towarzystwo Pomocy im. Brata Alberta
39. Polski Komitet Europejskiej Sieci Przeciwdziałania Ubóstwu (EAPN)
40. Forum Inicjatyw Oświatowych
41. Związek Harcerstwa Polskiego
42. Ogólnopolska Federacja Organizacji Pozarządowych (OFOP)
43. Porozumienie AUTYZM-POLSKA

Środowisko akademickie

44. Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich
45. Rada Główna Nauki i Szkolnictwa Wyższego
46. Przedstawiciele uczelni

Pozostałe instytucje

47. Związek Banków Polskich

ZAŁĄCZNIKI DO PROGRAMU

1. Informacje na temat ustanowienia ram wykonania Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020,
2. Raport końcowy z badania ewaluacyjnego pt. „Ocena szacunkowa (ex-ante) Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER)”,
3. Opis uwzględnienia wniosków z ewaluacji ex-ante,
4. Informacja nt. wskaźników rezultatu, dla których wartość bazową określono na poziomie zerowym,
5. Stan spełnienia przez Polskę warunkowości ex ante dla funduszy europejskich 2014-2020 - Opis warunków ex ante mających zastosowanie dla PO WER

